

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

אלוף דוד רזיאל ז"ל

בן בלומה ומרדכי

נולד בוילנה

בתאריך י"ח בכסלו תרע"א, 19/12/1910

התגורר בירושלים

שרת באצ"ל

נפל מפצצות של גרמנים

בתאריך כ"ג באייר תש"א, 20/5/1941

נקבר בהר הרצל

אזור: א חלקה: 2 שורה: 2 קבר: 1

בן 31 בנפלו

קורות חיים

בן בלומה ומרדכי. נולד בי"ח בכסלו תרע"א (19.12.1910) בעיר סמורגון שבפולין ווילנה כנצר לגזע רבנים גדולי תורה ואדירי אמונה. מילדותו ספג בבית הוריו את האהבה לארץ-ישראל והכמיהה לציון, והוריו - שניהם מורים - הקנו לו את הדיבור העברי. בן שלוש היה דוד כשעלה עם הוריו ארצה בקיץ 1914. אביו הוזמן לשמש מורה בבית-הספר "תחכמוני" בתל-אביב אך כעבור מחצית השנה היתה המשפחה בין היהודים שגורשו מן הארץ על-ידי התורכים ונדדה במשך שמונה שני דרך מצרים, לאוקראינה ורוסיה ושם התגוררה במוסקבה ובקובנה. כל אותו זמן קנה דוד מהוריו ידע רב בלימודי התורה, השתלם בעברית והרבה לקרוא בספרות העברית החדשה. בשנת 1923 שבה המשפחה לארץ-ישראל ואביו חזר ללמד בבית-הספר "תחכמוני". בבית-ספר זה סיים דוד לימודיו ועמד בבחינת-בגרות ממשלתית. רושם עז טבעו בו גיבורי התנ"ך, החשמונאים, בר-כוכבא ורבי עקיבא ומאותה תקופה נשתמרו שני מחזות שכתב - "המרגלים" ו"קורח" - וכן מסות בשם "דוד" ו"שאול". שנתיים הוא למד בישיבה "מרכז הרב" שבירושלים ואחר-כך התחיל ללמוד באוניברסיטה העברית. הוא נרשם במחלקה למדעי הרוח ונודע כסטודנט מצטיין בלימודי המחלקה וגם במתמטיקה. בימי מאורעות הדמים של

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

שנת תרפ"ט הצטרף לפלוגת המתנדבים שליד ועד הקהילה בירושלים ובמסגרתה ליווה למנוחת עולמים את עשרות בחורי הישיבה שנטבחו בחברון. עם קום "הארגון הצבאי הלאומי", בעקבות המאורעות על-ידי מפקדים שפרשו משורות ה"הגנה" בירושלים, היה מראשוני המצטרפים לארגון-המגן החדש, ובשורותיו התחיל משתלם במקצועות הצבאיים וקנה בהם ידע רב. בארגון זה, שנודע אז בשמות "ההגנה הלאומית" ו"הגנה ב'", עבר "קורס סגנים" ועד מהרה התבלט כמפקד ומדריך מן המעולים. בצד זה עסק בתרגום ובחיבור ספרי-עזר צבאיים: "האקדח", "תרגילי הסדר המכונס והמרווח", ו"תורת ההדרכה". באביב 1937 חל פילוג באצ"ל על רקע הוויכוח בישוב העברי בשאלת ההבלגה והתגובה על ההתקפות הערביות. דוד נמנה עם חברי המפקדה החדשה של המחתרת, שימש זמן מה מפקד מחוז ירושלים ובקיץ 1938 נתמנה על-ידי זאב זיבוטינסקי, מצביא הארגון למפקד הראשי. ב-14.11.1937 נתן הסניף הירושלמי שבפיקודו את האות ל"שבירת ההבלגה" על-ידי התקפה מאורגנת ראשונה של הארגון על ריכוזי פורעים בעיר הבירה. כמפקד האצ"ל הרחיב את תחום הפעילות של ארגונו מעבר לתגובה בחזית הערבית, להכשירו כגרעין לצבא עברי לעתיד לבוא. בתקופת פיקודו גם ניתנה תנופה גדולה לשיתוף הארגון במערכת ההעפלה של הצה"ר ובית"ר. עם החרפת העימות עם השלטונות הבריטיים עקב פעילות התגובה של הארגון הגבירו השלטונות את המאמצים לתפוס ולאסור את המפקד הראשי. הדבר עלה בידם ב-19.5.1939. תחילה הוחזק בכלא עכו, אחר-כך הועבר למחנה המעצר של צריפין ומשם שוחרר זמן קצר לאחר פרוץ מלחמת העולם השנייה עם הכרזת האצ"ל על הפסקת פעולותיו האנטי-בריטיות ועקב מלחמת בעלות הברית בגרמניה הנאצית. לאחר הפסקת פעילות זו חל באצ"ל הפילוג שבעקבותיו קם "הארגון הצבאי הלאומי בישראל" ששינה אחר-כך את שמו ל"לוחמי חרות ישראל" (לח"י). דוד רזיאל, שהמשיך לפקד על הארגון, הפעילו גם במאמץ המלחמה נגד הגרמנים ובמאי 1941 אף יצא הוא עצמו, עם שלושה מפקודיו, לחבנייה שבעיראק למבצע חבלה ומודיעין נגד הגרמנים ובעלי בריתם העיראקים שהעמידו להם בסיסים צבאיים בארצם. ביום כ"ג באייר תש"א (20.5.1941) בעיצומו של המבצע הותקפה המכונית הצבאית שבה נסע רזיאל על-ידי מטוסים גרמניים. רזיאל נהרג והובא לקבורה בבית העלמין הצבאי שבחבנייה. בן 31 היה בנפלו. לאחר מאמצים מרובים הועברה גופתו לקפריסין וביום 16.3.1961 הובאה לקבורה בבית הקברות הצבאי בירושלים. לאחר שהובא לקבורה בישראל הוענקה לו דרגת אלוף בצה"ל.

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

בטכס הצבאי המלא שנערך לכבודו ספד לו מנחם בגין, מפקדו האחרון של האצ"ל ולימים ראש ממשלת ישראל. הוא ציינו כ"דמות מופלאה של חייל ומפקד, לוחם ומורד, ספרא וסייפא". דוד רזיאל הניח אישה, שושנה לבית שפיצר. יום נפילתו נקבע כיום הזכרון השנתי לחללי הארגון הצבאי הלאומי.

על שמו נקרא המושב רמת רזיאל שבהרי יהודה, חוות הנוער של בית"ר בהרצליה ורחובות רבים בערי הארץ נושאים את שם האיש שאמר: "אין לך הר שלא ייכבש בכוחה של הקרבה". כן מופיעים פרקי חייו וגבורתו בספר יזכור לחללי הארגון הצבאי הלאומי "זכרם נצח", ובספר "מעלות לוחמים".

כר!

רק

המפקד הראשי של הארגון הצבאי הלאומי בא"י

דו ד ר ז י א ל הי"ד

מת מות - גבורים

בפעולת-קרב למען חרות ישראל ושחרור המולדת

נוער עברי! חיילים במחתרת - דום!

הארון הצבאי הלאומי
בארץ-ישראל

3. שני הצנורות העקריים של ההוראה הם העין והאוזן. הנטייה הרגילה לאמן יותר מדי ע"י האוזן ופחות מדי ע"י העין. אבל המוח קולט דברים רבים לעין באופן מהיר ובטוח יותר מאשר אלה הנשמעים לאוזן. כל מדריך חייב לסגל לעצמו סדר-הוראה זה:

1. הסברה - הדרכה ע"י האוזן.
2. הצגה - הדרכה ע"י העין.
3. הוצאה לפועל - בדיקת תוצאותיה של ההדרכה ותקון השגיאות.
4. חזרה - שנון על מנת להשביח את התוצאות.

בהסברה יש ארבע דרגות:

1. שם התרגיל. המדריך מודיע, שיש ברצונו ללמד תרגיל פלוני. קורא בשמו, ומציין את המצב שממנו הוא נעשה.
2. ציון תכליתו של התרגיל.
3. הפקודה לעשית התרגיל. המדריך משמיע את הפקודה בגוונה הנכון.
4. תאור התנועות השונות לפרטיהן.

כהצגה יש שתי דרגות.

1. עשית התרגיל בשלמותו.
2. עשית התרגיל במספרים.

הערה: המדריך מציג את התרגיל ע"י הפקוד על עצמו. לפני הפקודה עליו להוסיף את המלים: "החזית מולי; אני מפקד על עצמי"

בהוצאה לפועל יש שתי דרגות:

1. עשית התרגיל במספרים. המדריך חוזר ומסביר כל מספר קודם שתעשנו היחידה. עליו לתקן את השגיאות בכל מספר ומספר.
2. עשית התרגיל בשלמותו. בדרגה זו יש להקפיד על המסקה בין כל תנועה לחברתה. אבל יש להשגיח על כל תנועה כשהיא לעצמה. שתעשה בזריזות ובמהירות.

הערה: בהוראת תרגיל חדש יש לשלב את ההסברה עם ההצגה. אחרי שהמדריך ציין את שם התרגיל, את המצב שממנו הוא נעשה ואת תכליתו, ומשמיע את הפקודה בגוונה הנכון, יעשה את התרגיל בשלמותו ובמספרים רק אז יעבור לתאור התנועות השונות לפרטיהן.

סדר השעור

ד. כל שעור יכיל:

1. חזרה על הידוע מכבר.
2. חזרה על השעור הקודם.
3. למוד החומר החדש.

החדש צריך להיות מיוסד על התרגילים שכבר נקלטו, ובדרך כלל יש לשלב את החדש עם הישן.

יש להסביר בקול רם ובטוח, כחתוך-דבור קצוב, בקצרה, כפשטות ולענין. אחרי ההסברה ולפני ההוצאה לפועל, יש לשאול את האנשים אם הכל מובן וברור להם בהחלט.

פ ר ק ג': ה א ח ר י ר ת ל א מ ר ן

א. כל המפקדים והמדריכים לכל דרגותיהם הנם אחראיים לאמונן וכושר פעולתן של יחידותיהם, בשלום ובמלחמה.

ב. אם כי אחת ממגמותיו של האמון, הצבאי היא פתוח יזמתו של כל אחד מאנשי הקבוצה באופן שיחיה מכשר למלא בשעת הצורך תפקיד עצמאי, מהוים כל אנשי הקבוצה גוף אחד, העושה את רצון מפקדו כאיש אחד. קבוצה פועלת בתוך יחידה יותר גדולה כמו איש בודד בתוך קבוצה.

ג. גוונות היא טובה, אם היא מאומנת ומונחגת כחלכה, ואם קבוצותיה יודעות להסיק מיועוניהן ומבשקן את התועלת הגדולה ביותר.

ה. מפקד הגונדה הוא מגנה ושומרה. נוסף לאחריות אמונה המוטלת עליו, יש לו החובה והזכות לדאוג לענייניה בכל מקום ובכל זמן. הוא ידאג לנוחיותו ומנוחתו הוא רק אחרי שידאג לנוחיותם ומנוחתם של אנשיו. בבואו אל הנקודה ידאג באופן אישי למזנת אנשיו ולהלנתם קודם שישיים לב לצרכיו הוא. עליו מוטלת האחריות לסדור נאות של אספקת המזון והמים. הוא ידאג גם לכך שהרופא יבדוק את החולים ויגלה את האנשים, שהיו חייבים להודיע על מחלתם ולא עשו זאת.

ו. מפקד הגונדה חייב להכיר את כל אנשיו, את קורות חייהם ואת אישיותם. עליו לשוחח אתם תכופות על נושאים כלליים ולמסור להם ידיעות על המתרחש.

ז. בחירתם של הסגנים שעונה תשומת לב רבה, מכיון שהם עתידים להיות מדריכים ומחנכים. מפקד הגונדה חייב להשתדל, שאנשיו הטובים ביותר יעלו בדרגה. יש לתת הזדמנויות לפקוד גם לחיילים הנותנים תקוות.

ח. מפקד הגונדה חייב להדריך תמיד את ראשי קבוצותיו, להשגיח על אופן הדרכתם ולתקן את שגיאותיהם, מתוך הנחה מוקדמת, כי אין להמנע מהן. אין להעיר למדריך על שגיאותיו מתוך שלילת ערכו, אלא מתוך עדיד ואמוץ; ואולם אם השגיאות נעשו מתוך רשול והזנחה, הכרחי הוא להעיר עליהן באופן גלוי ונמרץ.

ט. מפקד הגונדה חייב להסיל במפורש על ראשי קבוצותיו את האחריות לעשית כל אחד מאנשי יחידותיהם למומחה לנצול פני הקרקע ולנושא-נשק מובהק. תפקיד זה הוא אכן-כוון נאמנה לכשרונו של ראש הקבוצה. על ראשי הקבוצות לזכור, שהנוי והדיקנות בכל התרגילים הם יסודות הכרחיים בכל אופן שהוא.

י. אין לבקר את שגיאותיו של ראש-קבוצה ואין להעיר עליהן בנוכחות אנשים; הדבר עלול למעט את דמותו כדור מדריך ולחתור תחת המשמעת. מדת השפעתו של כל מפקד על אנשיו תלויה בתמיכה הנתנת לו מאד המפקד הגבוה ממנו. יותר מכל זקוק לתמיכה זו ראש הקבוצה, שחנן מדריכם הישר של האנשים ונמצא בחברתם יותר מאשר בני הדרגות הגבוהות.

יא. אלה הן אחדות מן הדרכים, המביאות את המפקד להתעניין באנשיו ולרכוש מצדם רגשות אמון כאלה, שאף סכנות המלחמה ותלאותיה לא תוכלנה למוטטם.

פרק ד': הוראות כלליות לתרגול הטירונים

א. מטרת התרגול היא הקניית ההרגל לצית לפקודות כיאות; ועל כן התרגול הוא יסוד המשמעת ורוח הקבוץ.

ב. תרגול רשלני מזיק. את כל התנועות בזמן התרגול יש לעשות באופן נאה. רקיע רגלים רועשת בפניות, ובמעבר מ"דום" ל"נוח" ולהפך - אסורה.

ג. חשוב לציין בכל תרגיל את השגיאות השכיחות כדי שהאנשים ידעו להזהר מהן.

ד. המדריך יסביר לאנשיו את טעמן וחשיבותן של כל התנועות והתבניות בתרגול. ואת השמוש בהן בשדה.

ה. בשעת התרגול יש לתת לאנשים מנוחה לעתים תכופות. בדרך כלל יש לתת הפסקה של 10 רגעים אחרי כל 50 רגעים של עבודה.

ו. במשך הזמן ילמדו האנשים לעמוד בסורה זמן רב ללי התאמצות מיוחדת.

ואולם בראשונה אין להחזיקם כאיזה מצב שהוא עד שיתאמצו או יתעייפו למעלה מן המדה. בשעת בחינת אינדיבידואלית באיזה תרגיל שהוא יש להעמיד את האנשים, שאינם נקובים בפקודה, עמידה חפשית, או להרשות להם לחזור על התרגיל כל אחד בפני עצמו.

פרק ה': פקוד ופקודות

פקוד

א. יש להקנות למדריכים המתחילים ולסגנים את ידיעת הפקוד להלכה ולמעשה. יד זו תתן להם אמון בכוחות עצמם ותרגיל אותם להשתמש בקולם באופן שיביא את התוצאות הרצויות. תנאי קודם למלוי נאות של הפקודה הוא - שמיעתה מצד כל החיילים הנשאלים. רצונו מתו הפסודה יותר מאשר בכוח ראיתו

משרד המשפטים
התביעה
תל אביב

צריך לזעור, שפקודה יש למלא מיד וכיאות. המדריכים חייבים לשים לב בשעת התרגול לתוצאות פקודותיהם, ולעקור משורש כל נטייה של אנשיהם לעשות את התרגילים כרשלנות. כך למשל, לאחר שנתנה הפקודה "קבוצה דום" או "עמוד נוח" יש לדרוש בכל תוקף יציבות ושתיקה מוחלטות. לכן יש להקדיש זמן רב לעשיתו הנכונה של תרגיל אחד קודם שעוברים לתרגיל הבא. סגרעות והרגלים מרושלים, שלא סמו להם לב בשעתם, חותרים אחר כך תחת המשמעת שבלעדיה אין הצבא יכול להתאמן או להלחם.

ד. הפקודות של תרגילי הסדר המכונסים לא נועדו לשמוש בשדה. בשעת התנועות בשדה יש להשתמש במקומן על פי הרוב בהוראות קצרות כגון: "לאורך נתיב זה בשורת עורף", "לכו אחרי על הגשר הזה", וכו'.

פ ק ו ד ו ת

ה. הפקודות נוצרו, כדי להרגיל את שכלו ואת גופו של החייל לציפת מוחלט לרצון מפקדו.

ו. לפקודה שני חלקים: הודעה וצו, הפסקה קצרה ביניהם. ההודעה קודמת לצו. תפקידה הוא להודיע איזה תרגיל יש לעשות. במקרה שההודעה אינה מספקת, נוספת עליה הודעה מוקדמת, המסבירה את התרגיל. הצו הוא אות למלויה התכוף של הפקודה.

הערה: יש פקודות, שחלוקה זו אינה חלה עליהן. כגון: "השטאל", "עמידה חפשית" וכדומה. הפקודה "השטאל", כמו הדומות לה, אינה מוצאת לפועל בקצב ע"י כל היחידה בבת אחת, אלא מתכלאת ע"י כל אחד מן האנשים לחוד, זה אחר זה מבטאים אותה כהודעה. הפקודה "עמידה חפשית" מבוטאת כהודעה מוקדמת.

ז. להודעה מוקדמת מלה אחת או אגף יותר. להודעה מלה אחת. לצו הכרה אחת. במקרה שיש בצו כמה הברות, יש לבטאן כאחת; דבר זה נעשה ע"י הכלעה.

ח. במקרה שתרגיל נעשה במספרים, מבטאים את הפקודה כהודעה מוקדמת. את המספרים (אחת, שתיים וכו') מבטאים כמו צו.

ט. את הפקודה נותנים בקול רם וטבעי. הודעה מוקדמת אומרים כמלא הפה. בהודעה כל ההברות הן ברורות; האחרונה שבהן היא ממושכת ומודגשת. הצו הוא חד ונמרץ.

י. התראה היא צו, שעל פיו עוברים האנשים כחרף-עין מעמידה חפשית לעמידת נוח. ההתראה היא בת הכרה אחת: זו האחרונה & בשמה של היחידה, כגון: "צחה" (קבוצה) "גה" (פלוגה), וכו'.

יא. "חזור" הוא צו, המבטל את הפקודה שקדמה לו, בין אם נתנה כולה או רק בחלקה. בין אם האנשים רק התחילו, או כבר גמרו, להוציאה לפועל זה עתה. ואולם אם אזורי שהתרגיל הוצא לפועל עברו כמה דקים אסור למדריך להשתמש ב"חזור" על מנת להחזיר את האנשים לכצבם שלפני פקודתו האחרונה. לצורך זה עליו להשתמש בפקודה המתאימה. כך למשל, אם המדריך פקד "שטאלה פנה" ואחרי שאנשיו עשו את התרגיל עברו כמה דקים, לא יחזירם למצה הקודם ע"י "חזור", אלא & ע"י הפקודה "אימינה פנה".

פרק ו': הוראות כלליות למדריך

א. על המדריך להחדיר בלב אנשיו את הכרת התכלית, שלמענה הם עמלים, מסתכנים ומקריבים את עצמם, ולשמור על ההכרה הזאת, שלא תעומם ע"י השגרה וההרגל.

ב. כל מדריך חייב לשאוף לכך, שיחידתו תצטיין בין שאר היחידות, הן מבחינת המוסר והן מבחינת הפעולה.

ג. על המדריך לעמוד דום, כשהוא מפקד, ולסגל לעצמו את העמדה הנכונה בכל מצב; כך ישמש לאנשיו מופת של ערנות וזריזות.

ד. על המדריך לעמוד בצד היחידה ולפניה. עליו להסביר במקום, שממנו יראה וישמע את הכל, והכל יראו אותו וישמעו את דבריו. אל יתקרב אל היחידה שלא לצורך; בדרך כלל יתרחק ממנה עד שיוכל להקיף במבטו את כל האנשים. אם המקום הוא סגור וצר, יתרחק מן היחידה ככל האפשר.

ה. בהתנווע היחידה מתוך תרגול, אל יתנווע המדריך עמה יחד, אלא יעמוד על עמדו. אפשר להסביר במצב נוח, אבל כשום פנים אין להסביר אגב הליכה או עמידה מרושלת.

ז. על המדריך להסנע מלהטריח את האנשים ללא צורך.

ח. אין למדריך לקנטר את האנשים - זה לא יוסיף לו כבוד; אין לו להעליב בהם - הדבר אינו הוגן. כשהקרובן אינו יכול לענות.

ט. אל יכנס המדריך בשיחה פרטית עם אחד האנשים, אלא יכוון את דבריו אל היחידה כולה.

י. לא כדאי לשאול שאלות לפי סדר קבוע.

יא. אין רע, אם ישתמש המדריך בדיון ראשי פרקים, אבל חלילה לו להסתכל בספק בשעת התרגול.

יב. אין לעכב את מהלך הלמודים בגלל שנים-שלשה מפגרים; יש לחדריכם במיוחד על מנת להעלותם אל הרמה הכללית.

יג. על המדריך לשים לב למצב השמש ולכוון הרוח, ולהרחיק את היחידה מדברים המפריעים להתרכזות (רעש, הסית ההתענינות, וכדומה).

יד. על המדריך להיות פוכשר לשעשע את אנשיו בשעות הפנאי ולהנהיג אותם במשחק כמו בפעולה.

טו. אסור למדריך להתבלבל עם הופעת מפקד גבוה ממנו.

טז. מדריך, שקבל פקודה, אשר לפי דעתו אינה מעשית מבחינת תנאי העבודה & הקיימים, יפנה לכך את תשומת-לבו של המפקד הממונה עליו מתוך נמוס ובטעם.

פרק ז': בקורת ותקון שגיאות

ב ק ו ר ת

א. אחד הדברים, שהתרגול מלמד, הוא - כבוד עצמי והדר. יש לערוך את הבקורת כדיקנות, שיטתיות ובאופן שהאנשים ירגישו, כי מפקדיהם רואים ומעריכים את מאמציהם לקיים את שמה הטוב של יחידתם ע"י צורתם האישית הנאה.

ב. המדריך חייב לשמש לשים לב לנקיות אנשיו ולשפולים בנשקם, תחמשתם ובגדיהו תמיד יש לעמוד בתוקף על חיצוניות נאה ונקיה. גם בפובן זה על המדריכים לשמש מופת לטירונים. בדרך המופת יסגלו האנשים לעצמם מנהגים נאים יותר מהמבאיו דרך אחרת שהיא.

ג. יש לאמן את המדריכים בשיטות הבקורת עד כדי שיוכלו, מתוך הרגל, לתפוס כהרף עין, אם כל איש בשורה לבוש בצורה נאה או לא.

ד. אין לערוך את הבקורת מתוך כוונה לחפש מוכים ולהקניט, אלא מתוך שאיפה כנה לתקן את המעוות בטקט, אך בתקיפות.

ה. יש לשים לב ליציבות האנשים בשורה והתנהגותם בה.

ו. יש להתחיל את הבקורת מן הרגלים, כשמבקרים את חזית השורה, ומן הראש, כשמבקרים את ערמה.

ז. אם מדריך רוצה לבקר יחידה מסודרת כשתי שורות חזית, יתן את הפקודה: "שור ב'". שני צעדים אחורה - צעוד!" בגמר הבקורת יחזיר המדריך את היחידה למצבה הקודם ע"י הפקודה: "שור ב'", שני צעדים קדימה - צעוד!"

ח. אסור לקצין הטנקר:

1. להתקרב אל האנשים למעלה מן המדוי.
2. לנגוע באיש מן השורה.
3. להציג שאלות לאנשים.
4. להשהות אנשים מסודרים לבקורת; צפיה ממושכת מעיקה עליהם, מעוררת קרבם & התמרמרות ועלולה לפגום במשמעת.

הקצין המבקר צריך:

1. לעמוד דום, כשהוא נותן פקודות.
2. לדקדק בלבושו ובהליכותיו הוא.
3. להעמיד את האנשים נוח, אם הבקורת נעשית.

• על המפקד להנחיה מראש את מציאותן של השגיאות ולחמסן. האסון מתקדם ציון השגיאות ותקונן.

• יש להעיר על השגיאות באופן אינדיבידואלי ע"י ציון מספרו של האיש חצריך תקון. אם הדבר לא הועיל, יגש אליו המדריך ויתקן ביד באופן מתאים; אולם, צריך שהיחידה כולה תעמוד על ההערה או על התקון. מוטב שפה ושם יחזור המדריך ויראה בעצמו בתנועות נקיות כיצד נעשה התרגיל, או יוציא מהשורה איש אחד או יותר לשם הצגת התרגיל כהלכה.

ג ל י ו ן ן מ י ו ח ד
מוקדש לזכרם של
דמציניא זאב ז"ל, ודאלוף חוד הי"ד.

אב תש"א

מלחמתו

היהודים ה מוסמכים שזדעזעו מקרבנות הפצצה בחיפה. כי את מלאכתך ראה וחפס כמלחמת מצוה בהשגחת שבעת העמים שגולו את הארץ מידי העם שלו. היא תהיה מורשה. וגם מלאכתו לא עשה רמיה.

בתולדות הצבאות בעולם נשארו לזכרון לא המצביאים השומרים על חייליהם מאחורי קירות ביטון. בי אם אלה המובילים אותם לקראת האויב ובמחיר קרבנות מנהילים להם את הנצחון. המפקד הוביל את הלבב לקראת הנצחון ועל גמות הנצחון נפל חלל, בצוותו לזו את הקרב עד הנצחון....

ל ז ר ו

גדולה ומועזת היא האגדה שנגרמה לנו עם מותו של המפקד בן-ענת, כאשר הוא הצליח בהייו ליצור סביבו את האגדה מלאת הפלאים של אישיותו האלמונית. השורה לא הכירה אותו, רק מפה לאוזן היתה עונדת הלהישה על המפקד "איש הברזל".

לא הכירו אותו וכולם רעדו לשמע שמו. כי מפקד טוב הוא זה אשר כחוקף אישיות משכנע את אנשיו לצאת לציוה מלא. אין מפקד טוב צריך לצוות ולצעוק. מספיק כי יגידו: כך אמר המפקד ודבריו יקבלו תוקף. מעטים הם האנשים שהצליחו להגיע לדרגה זו. לאלה שייכים המפקדים הידועים פילסודסקי ואתא תורק. גם מפקדנו המנוח הצליח להספח לרשימת המפקדים ברובי אל אשר בשמם הכניעו לכנות.

ובמה זכה האיש האלמוני לדרגה זו. מהו סוד הקסם שבאישיותו לא קל להשיב על שאלה זו כי תמיד היה סגור ומכונס בתוך עצמו וקשה היה לחשוף משהו על חייו ומחשבות הפדשיים. אבל את אשר יש לציין הוא הקו הישר העובר את פעולותיו. ואשר מלא את נפשו ותשוקותיו והיא החתירה לקראת הקמת הצבא העברי.

המפקד סימל את הדבר האהה בשלמות אמיתית. מקשה אחת. הוא שאף ליצור את האחד את העברי השלם מגזע החשמונאים והוא סימל את העברי הזה. הוא הצליח לאחד את המיף והספר. וליצור מציגה נהדרה של מתחיהו ובניו. עוד טרם הכרתיו עבר עלי ברעוב. ואיתו ונעצרת. אמרתי בלבי: זהו אשר אני כר לפקודותיו בעינים עצומות. כי נסיד עבר על מני, כל מחלצו, צעדיו ומבטו הביעו הדר, אבירות והוד.

ספרו לי כחצר בית הסוחר היו האסירים הערבים פונים לצדדים, והיו אומרים אחד לשני: נסיד הוא זה.

* *

*

אבל שונה הוא מפילסודסקי ואתא תורק. שאלו האחרונים הצליחו להשיג את מטרותם ולראות בחזון נפשם שהתגשם. והוא, בן-ענת, נפל באמצע עבודתו הכבירה בימי סער וסופה לארצו ולעמו.

הוא אשר קנה להוליד את צבאות ישראל לקרב השחרור. הוא נפל ראשונה כמה סמלית היא עונדה זו, גדודו הפעוט ששלח לקרב אי שם במזרח - הוא ולא אחר פקד עליו.

כי נפשו נפש מפקד ולוחם הרואה את מקומו הנוח ביותר בין חייליו בחזית ובקרב. ורצה הגורל שבקרב זה יפול הוא בעצמו.

ואם השאיר אחריו תורה מותו תהיה כותרתה. כי נמותו הפך את תורתו לתורת חיים. ועל שער הנצחון ייחרת:

בן-ענת, בן החשמונאים, נושא לפיד הגאולה ופל על שחרור ארצו ומולדתו.

איש השלמות

לצד יהודה הסמבטי בר בוכנא טרומפלדור ז"ל כוסינסקי יעמד גם שמו של הקסמים - דוד רזיאל. לצדו יעמד נמוכן ההיסטורי - אך נשכח אנשי הלבב ישאר הוא הסמל האמיתי, סמל השלמות.

שלשים שנות חיים - מהן למעלה מששים - עשרה שנות עבודה בלבב שנים עשרה שנים של יצירה של אמונה ברעיון הנעלה ביותר בדברי ימי עולם - אמונה אשר למרות כל האכזבות המרות מתנגדים ומי שהיו ידידים - לא נפגמה במאומה.

מאז הצטרף ללבב התמסר לו בכל נפשו ובכל מאורו. עלה גמורה בדרגה והצטיין במדויק בהפך עליון אשר התחבב על אנשיו וזיה להם לאה. כשרונותיו ואהבתו את המקצוע הצבאי העלוהו למחבר הספרים המקצועיים של הלבב ולקובעי שיטת רעיונו. כך הוא לא היה איש התאוריה בלבד - כי תורת המעשה נתמזגה בו במדה שבו מוצלחת עד אשר יש ונראתה הדברה לפלג. לא ידע אחד מהו עת פורענות מרחפות בשמי התרץ היה הוא מפקד הפלוגה היידי שהעל להוציא את אנשיו אל החיים לשם אימון מעשי בנשק ובתרגילי צבא. ובשעה צורך להראות לאויב כי עוד יש גבורה בישראל וכי עוד פועם בו רגש הכבוד והאמונה - הלך הוא בראש.

הוא היה איש משמעת למופת. שתי פעמים עמד במבחן קשה. בפעם הראשונה היה הדבר בשנת 1937 עת אנשי "האזרחים" החליטו להצטרף לשורות הש"ד. וחלוקי דעות רציניים התהוו בשורות. פרוד זה הכאיב לו עד למעמקי הנפש - אך בהחלט הציג מאח המצביא ז"ל כוסינסקי לא נשאר לו כל פקוקים התמסר להמשכת העבודה בלבב ביתר מרץ ויצר במשך זמן קצר את אשר לא הצליחו ליצור במשך שנים כל מפקדי השמאל ומפקדי הלבב שהצטרפו לשורות השמאל: הוא יצר כח עברי לוחם אשר שמעו הלך בכל רחבי תבל כח שהוכיח כי אין הישוב מוכן להיות בשה מובל לסבה כח שיש להתחשב בו לקביעת גורל הארץ, כח שעתיד להיות הגורם העיקרי בהקמת המדינה העברית.

(* בפעם השנייה עמד במבחן בשנת 1940. מחרתים ורודפי כסאות נאצו את שמו ואת שם המצביא. הרעיון היה יקר לו עד אין סוף - אך רכילות נשורות ארגון בה יקר - את זאת לא יכל לסבול איש היושר והענוה במעט ושבר החליט להתרחק מהעבודה; נגד פצצות אוכל לעמוד - אך נגד רכילות אינני יכל. - הרים קולו לשואלים לסבת התפטרותו. ושוב נתן צו של המצביא: דוד רזיאל חזר לעבודה בכל נימי נשמתו. ממעין היצירה שבו שאב הלבב לרשע הועמד שוב על רגליו איתן בתמיד ומוכן לקראת תפקידים נועזים ומכריעים נחיי האומה לקראת הנשמת יעודה. *)

דוד רזיאל ידע גם את סוד השלמת המשמעת נשורות. הבאים במגע אהו העמידו עצמם לפקודתו ללא הפוס - כי דבורו היה יציב פקודו - חפשי הסברתו משבועת וארשת פניו אומרת תמיד דבר. הוא האמין כי המשמעת האמיתית היא משמעת מתוך הכרה ברעיון - ולכן שלב תמיד את הפקודה עם האמונה.

כל המעלות נתמזגו באלוף בן-ענת: האמונה באלהים ובחזרת ישראל אשר אותם עבד בהתלהבות מזמית: האמונה המוחלטת ביעוד הציונות והגאולה: ורעיון הלבב אשר לו הקדיש יותר מאשר כל יהודי אחר בדורו בשביל איזה רעיון שהוא; אהבתו לידיד היתה שלמה - ושנאתו לאויב שנאה לדוגמה: עם היותו עטוף כל שעות היום היה גונב משעות שנתו ומקדיש אותן למדע ולספרות - ואף כופר בעצמו היה; גם משיכה תמימה למוסיקה היתה לו; למופת יהיו כח הסבל שלו. כח התגברותו על מכשולים ועצביו החזקים. בעת עבודה ופקוד - ארשת פניו רצינית ופונשית לנבזות. זנעת ברכה לשלום; ובשיחת רעים - חיוך רך, זנעת שמחה ומשחה - צחוק ועליזות מלאים.

הוא נועד להיות מנהיג ישראל זה"ל לקחו. אבל שנים עשרה שנות עבודתו ללבב כבר הנציתו את שמו, אנו נשבעים: שנים אלה לא תשכחנו מלבנו. בעבודה נמשיך ורזתו היתה תמיד שורה אהנו. ואנו אמונה שלמה - כמוהו - כי העם יתחנך וילך בדרך הישר. יגשים את גאולתו ואת גאולת האדם. ובהתגשם היעוד יזכר הלבב את שמו כרשימת ראשי משחררי העם.

נוח בשלום - מפקד, ידיד, עברי ואדם שלם.

נוצר הצבא העברי

את הצבא העברי העצמאי בארץ הראשון מאז ימי בית שני בוכבא יצר האלוף בן-עזוב, במשך חלפיהם הטובה שתלפו לה היה צבא עצמאי לעבריהם במולדת וזה כבר מאות בשנים מאז ימי דוד אלראי שלט היה גם בגולה, מה שהיה בארץ בעשרים השנים האחרונות הייתה הגנה, וזה היה השם הרשמי וזה היה המוכן האמתי של הדברים, ידיעה להשתמש כנושא אינה עדין קו מצין לצבא, ורצון לשמור על שפויית יהודיות בתקופת על ידי מורעים יהיוק מצבאות כרחוק מזרח ממערב.

בשלוש תקופות חיה האלוף בן-עזוב את פני ההגנה ונתן ללבב את אפיו הצבאי המובהק.

אחת התכונות המציינות את הצבא היה חינוכו, הטקס החיצוני התלבושת הרשמית, תורים ואותות הצטיינות, כל אלה הם ציוני צבא שכלעדיהם לא יתואר, ללבב חסר חלק גדול מציונים אלה בתוצאות מתנאי קיומו המיוחדים, מחובת התשאות והקונספירציה, סמוטת האפשרות להופיע בגלוי כראש כל הוצות, ואולם דוקא משום כך השתדל המיד המפקד לתת את הצורה הצבאית המתאימה והנכונה להופעות שונות, עוד בהיותו מפקד נמוך היה אחד מאבות השנועה ומנוחה, והשתתף בקביעת טקס ההשבעה, למפקדים היה נתון צורה הגיגית מלאה רושם, ומי שראתו פעם עובר את השורות ומקריא את פקודות היום - לא ישבח את תפארת הצבאות והדרה שעטפו אותה שעה את אולמי הארמון האמלים, כל הופעתו תלבשתו חליכתו אמרה: הייל, כדי לשמור על הטיקס הצבאי עשה לעתים גם פעולות מסולנות והזכרנה בזה יריות - המלכות במלאת שבעה למות המפקד העליון ז' ז' בוטינסקי, מתוך גישתו זאת לצורה החיצונית של הצבא הפריד בין התואר של האיש והתפקיד שהוא ממלא ששח שערבוביה גדולה שררה בו קודם, ולא רק זאת: בזמנו דן גם בשאלת אותות הצטיינות לאנשי הלבב ורק התמדת המצב אז הפסיקה את הספול בשאלה זו באמצע. כי אכן בתושו הנריא הרגי"ש את הערך הרב של החוד העוסף את הצבא והשתדל ליצור הרגשה זו גם בתנאים האיומים הקשים של עבודתו, משום כך היה איש ההדר במובן השלם והועלה ביותר, "קצין" בעוד סמל להתנהגות של כבוד בכל חייו.

ללחום ולהתקיף - זהו תפקיד הצבא, עוד זכורים לנו ימי הגיוסיים הארוכים, המלונים ישיבה משעממת ומנוגת בנקודות מפורזות, עם מספר כלים בלתי מטאיק, הישיבה המעליבה המלווה אבילת סרדינים, משחק קלפים וצפיה פטיגית למה שיבוא, ההגנה לא לקחה ולא רצתה לקחת לידה את היזמה, אנשיה ישנו בנקודותיהם המבודדות וכל אחת הנתה להתגמלות כדי לפעול על המתנפלים לא השקיפו כעל אויב אחד, אלא בעל כנופייה רבנה, שאין קשר בין אחת לשניה, לא הוכנה תכנית של פעולה מאוחדת אקטיביסטית בבלי לעצור את המשחית בכל מקום, ב הגנה" לא היה מקום למטה, הדן בשאלות אפטרטגיות ומכין תכניות פעולה מתוך התחשבות בחזית כולה, שנותני הראשונות שלהלבב לא היו טובות במובן זה מימי ההגנה, רק בשהנהלת הענינים עברה לידי האלוף בן-עזוב בא שנוי במצב, כשנפסקו הגיוסיים היו שחררו להשפעה השלילית שתהיה לבך על החברים, כי יהיה בזה משום הרחקתם מתחום אשטנה, ואולם עוד מהרה נוכחו כי טועים הם, במקום הישיבה השלוה בנקודות, באו מעשי גבורה עסופי הוד אנדי: חדירה לעמדות האויב, פלישה לאזוריו, מעשים שחיו מלונים מבוח קשות לשונא, התנועה שבמשך שנים נידונה ב ציונות קלה" הוביחה מה בכד המשא שהיא נושאת, ואנשי הארגון שנאשמו בנדיחות מהותית הוביחו כי הם יודעים להתקיף את החזית ולוועזעה, ולהניף את דגלם על עמדות האויב.

מושג הצבא קשור קשר בל ינתק בוכוונות לקרבנות, עוד לא נוצר הצבא ועוד לא נולד המצביא והאנטרטטיקון שיציע צבא אשר יוכל למלא את תפקידו מבלי לשפודדם ומבלי להקריב קרבנות, הצבא לשם מלחמה נוצר ובמלחמה - כל הגורם יותר אברות למתנגדיו ידו על העליונה, ודוגמלת המלחמה הנוכחית תוכחה, אנשי ההגנה לא הכינו זאת, ולכן תמיד היו מוכנים לנסיגה וחוזר כדי למנוע שפיכות דמים, בכדי שלא יגיע לידי קרב, היתה זאת כמובן ידוע שיטת "קו מגינו" עם הפסיכולוגיה המיוחדת שלה בקנה המדה הישוני הזעיר שלנו, נימי בן-עזוב בא השינוי גם בזה, אם ברצוננו ללחום למען עמנו וארצנו עלינו להיות מוכנים להתקריב קרבנות, את הקרבן הקשה ויקר ביותר - קרבן נפש, קרבן דם, המדות השנועה קבלת גוף היאלי וצלצול ממשי, היה זה צלצול קשה ומבאייב ואולם בלתי נמוע, ומכיון שכן, הרי כל המרכה חללים במחנה האויב קרוב יותר לנצחון, ומכאן השמחה שלו להצלחת הימים השחורים לעשרות ומאות הנפלים בשורות האויב, למבוכה בתורה המבן שלו, אי אפשר ללחום בלי קרבנות, אזור מונע הרבו מדם, אזור עושה מלמכה ה" רמיה" - בפסוק זה מירמיהו נ"ים המפ, בן-עזוב את אלה מתודעותיו התריפות למטרות

רק הרש"ם והצ"ע עברו מאותו היום תמר והנמטר יום ג' אייר תש"א, כו נפל המפקד בן-ענת הי"ד אי-שם במורה התיכון, תוך פעולה מכוונת.

זמן קצר זה הפסיק אסנת לנו בבתי לוחמנישם שהמלומה הנזרחה להרים ראש להמשור ולצעוד קדימה תוך שזין דינו בבדי להעריך הערכה מלאה את אישיותו של המנהל הנזכר. לזי ערכו של איש נמרוד לפי הדברים הבאים עקב פעולתו. רק הריק קטן של הדברים אשר הוא נחשב בה"ז ונחר" מותו. עיקר התוצאות מתגבש ומכל עמלו עוד יבוא ויטל. רק אז נוכל לנתחן ולמצוא בהן את השמעותו של המפקד המנוח. כל המאמצים שנעשו אחריו מותו נשכחתיים ב"זם אינם אלא דברי בטרד הנזכרים מלב שבונו או נפיונות קלים של הנלמה תלקיח.

כל המנסה לנתח תופעה זו שזוהי יריאה של משה מוכחה לטובו על שלש נקודות עיקריות: על הריאל המ"ש, על הריאל המ"ס ק"ט, ועל הריאל ה"ל ו"ה.

הריאל האישי: כל תנועה יחידה מתבססת על כמיהה של העם, הכמיהה נמשכת במשך דורות ונחיה עוברת מהדורה לפעולה לתנועה, לממשות עם תופעתה של אישיות, כל זמן שלא קמה בתוך הצבור, האישיות לא יזנו הצבור במקומו.

דוד הריאל היה אישיות. בכל מביטת בכל שיהה נתנו בכל הרע שנמצאת במת"נתו - הרגשה בחדרה כבוד התופעה עלינו, בגדלות שבמלימותינו במידותינו: נימוס עלינו, עמק הסתעבה הקרבה ללא גבול. כל אלה אינן נחם לזי למצות את אישיותו, כי אין להגדיר את הגורמים העושים אתם לאישיות. - המצביא חלם על הקמת גזע עברי גאה ונדיב ואביר. כולנו שואפים לכך, אך האחד שנלי טפק הגיע לפסגה גבוהה מאד - היה המפקד, ובזמן גנוני סוד הרגשתנו כו את "האישיות".

ברכה אלהים היתה עלינו, כי בראש חלבב עמד אדם שהיה אישיות. לולא זאת לא היה חלבב קם כלל'או שהיה תועה בנתיבות עקלקלים המודמנים תמיד ובפרט על דרכו של גוף השמי. הוא האיש שידע להאציל מרוחו ההדריח על עוזריו ובאמצעותם על האחרים, ומוסריותו הגבוהה היתה סנועה ככל עבודתו.

הריאל המפקד: מקודה - זו חמלה רצונו של המפקד על האדם המקבל את הפקודת. היא נבדלת מבקשה כזה שאין למקבלת ברירה, הוא מוכרח למלאה מי שוכח לקבל פקודה ישר מפיו של המפקד הש בקטם העושה את מצוא פיו של אדם לפקודה. גם תכונה זו של פקוד קשה מאד להסברה ונתוח. אולי גרמה לזה העובדה כי מקבל הפקודה הרגיש כי היא נהנה ע"י אישיות. כי נתנה אחרי שקול דעת רב, כי היא אודקה, ברורה מסקנית ואין להרהר אחריה. אבל גם זה אינו מספיק להסברה התופעה, ראיה" את איש חלבב שוכח להיות האחרון, אשר קבל מפיו פקודה בירושלים, הוא לא ידע את שם המפקד, את המדרג ואף לא את הפקודת. הוא קבל פקודה קשה לבצוע ופעל למיה נאמן אומומסי. כנראה הכשרון להיות מסקר טוב הוא בבחינת אלמוס שאינו ייתן להפחדת כשרון זה היה סמוחה כו עד הרבה נדירה מאד גם בגמאות סדירים של עמים גדולים. ואם לכשרון ראשוני זה תוסיף התמדה ללא לאות וצבאלמות עצמית מתמדה והבעת פנים האוסרת חוד ומרץ כאתד - מקבל מושג - מה על הריאל המפקד.

הריאל הלוחם: בתולדות ישראל ירשם, כי ד. הריאל הוא הוא ששבר את התבלנה הוא מצביא את חלבב לדרך הקרב, הוא הבין את הפעולות הראשונות לכל פרטיהן, השתתף בהן בעצמו, המריץ את אנשיו ואחריו תזם הפעולה שאף שהנאח חהיה עוד לזר מוחרה, השקם איה בעיניו רכש, תמיד היה נכון, וגם שאף ממש להקריב דם נמש למען תהוד הנמטר שברעיונו הקדוש, תמיד ידע רק להתקדם לפעול, לשמלל וללחום, הוא היה כמל הפעילות ולחום חודרים גם בעורקיו. הוא נתן כפני מעשי לדברי השירה: גדם זאש יתווה חקום.

שמעתי מפי אדם שהיה נזכר בשעה שתמצביא הכיר את דוד הריאל בסוף השיחה אמר המצביא: שנים רבות הביתה לאיש כזה שיכזה אלי במרץ ישראל, מה רבה שמחתה, כי בא.

עתה חלק המפקד ואינונו, מה רבה האבדה:...

זאב ז'בוטינסקי ודוד רוזאל

הפגישה הראשונה

בשנת 1939 הם נפגשו לראשונה
 שנים אל פנים שיחתם הראשונה הי
 תה קצרה, וכך היא נרשמה בידו
 אחד הידידים של דוד רוזאל.
 ז'בוטינסקי: - אוני הוא
 בית רויז
 רוזאל: - מלודו.
 ז'בוטינסקי: - המוכן אוני
 להכניס מראש לפל מסקנה שאני
 איתו
 רוזאל: - מוכן ומזומן.
 ז'בוטינסקי: - לאיש במוחו

אני מצפה זה חמש עשרה שנה.

מכתב אל ז'בוטינסקי

בין זאב ז'בוטינסקי ודוד רוזאל
 התקיימה חליפת מכתבים ערה. את
 אחד המכתבים שכתב אל ז'בוטינסקי
 סיים דוד רוזאל בארבע שורות חרוז
 זים לפי נוסח שדה-ספרדי:
 ציני נשואות
 קנורא עלילות:
 ימסל קונות
 וישא אשמות.
 ימחה דקעות
 ויקבץ פנורות.

פקודת האכל

כשהגיעה הידיעה המדויקת על
 פטירתו של ראש-בית-דוד הוציא דוד
 רוזאל את פקודת האכל לשורות ה'
 נוער.
 וזו לשונה:
 -ביגון קודר זאבאל תהומי מדי
 עים בזה כי זאב ז'בוטינסקי החיל
 הרצון ליהודה, וסתלק לבית עולם
 ואיננו, כי לקח אהו אלודים.
 זאב ז'בוטינסקי - יוצר הגוד
 העברי, מגן-ירושלים ואסיר-ענה
 גבור המלחמה הנצחה למלכות יש
 ראל, זאב-יהודי בחייו ובפעלו.
 מימי דודוד הרחוקה וקטנות אסר
 נוח מזרית היה אורות במחשכים,
 הופיע חמיד החקיף בקהל אטללים,
 הגדול היחיד בהמת הקטנים השמש
 הפולה של גאות הלאום והאור הג'
 נון לתקוותי.
 מימי הגוד העברי יעד קרבות
 הנוער הלאומי נשא במרחבי הגולה
 את חלום המכבים הישן, נביא בן
 אלמות לרעיין הצבא כישוראל, הצ'
 בא הלחם, הכובש ומשתנה.
 גולה ונודה, מורדף ומעונה נשא
 את זר הכיכבים המזוהר של נצחון
 תורתו, ואת זר הקרצים המכאיב של
 מנהיג ומורה לעם סודר ומורה.
 וכמהיג המוסת לדוד המדבר, ה'
 אחרון לשעבוד וראשון לגאולה, רק
 מרחוק ראה את ארץ הבחירה וא'
 ליה לא בא.
 לא טעבת אכן נקים לו, כי אם
 הגשמת תחלתו - הנוער הלאומי
 יקדש את זכרו במלחמת הקודש על
 גאולת אדמת הקודש אמן.

פקודת בינוי

זמן קצר לפני פטירתו נתן זאב
 ז'בוטינסקי יפוי-כח מלא לדוד רוזאל
 כענייני הנוער הלאומי, וזו לשון
 המברק שנשלח מניו-יורק (בתרגום
 עברי):
 "אני ממנה אותך כייפוי-כוח מלא
 למנות ולפטר עוזרים ופקידים בכל
 ענף שהוא במחלקתך. פרסמנו את
 הדברים הבאים:
 בנת"רים מכל ענפי בית"ר!
 מרוחק מכם עליידי מכשולים
 רבים, אבל נעזר במלחמתו עליידי
 אמותי בכם, אני מבקשכם, לא לתת
 לשום דבר להשחית את אחדותנו,
 השמעו לנציב שאני מאמין בו ונציב
 סיחו לי, שהעבודה הנעלה ביותר
 של חייכם חיי - בית"ר -
 תעמוד איתנה ומאוחדת ותאפשר לי
 להמשיך בתקוות נצחון את המלחמה
 בעד חלום המכבים הישן שלינו.
 ז'בוטינסקי."

רב צען ר מבית שמאי

החידו הזה — נדיב ואכזר כאחד. מבית שמאי הוא בית שמאי שמעולם לא בהר כדרכי שלום בעניני כבוד חופשי שהיה צורך ואכזרי. שאהב את החיים אך לא פחד ממות. למען העתיד קיבל על עצמו עניני קדושים. לא לא על פי חיון זה ועל פי סופו סופו של חייל. מוכר בו רב. רב אמת. רב צעיר... מבית שמאי"

הפקיד — מפקד. כינוי החבה שלו חייל. דוד רזיאל — שמו.

הרחוק של האומה. ובגורל הכלל. ללא שרשים עממקים באמונה אין להעלות על הדעת מצפון כזה. הוא מתנוון לפליליות בנליות המעוררת זועה...

לפנינו חידה. הוא היה אדם עטוף מסתוריות. אפילו האנשים הקרובים אליו. ביותר, לא היו מעולם מסוגלים לנתח את כל הגורמים שעטרו את שאיפותיו. שתקטת מרגיזה — שת קנות האומרת למפרע. טרם הול טחי"י שוכר סוד למופת. טורח ללא מנוחה. המיד רענן. תמיד מוכן להקי שיב. לדחות את זינו עד התברר כן המסיבות; הוא היה מתלונן מדוע ניתנה השינה הגזולת זמן כה רב מה עבודה.

"האם העריך את גפוליון? במי דה רבה. לעתים צטט את דבריו. ית כן כי הכיר בו את החייל האינטלקטואלי. טואלי. חייל אינטלקטואלי. גם זוהי סתירה. איש צבא מהשורה המתכוונן לקראת המות. מדרוך בעצמו. על פי רוב. את הרוטינה. את החד גוניות. את האכזמיות. לא דמות זו הוא חובב אלא חייל הקורא השואף לתפוס ולהבין את הכל. ותמיד עד כמה שאפשר יותר.

בביתו היתה הספרייה הגדולה ביותר לספרים צבאיים — זהם לא קשו טו את הארונות בלבד. נכון במידה ידועה היה מושפע מכתבי גפוליון — מאלגנסיות זו של שפה צבאית לקונית. כתב יד דק. ופקודה זו: "ביגון קודר ובאבל תהומי מודיעים אנו בזה כי זאב ז'בוטינסקי. החייל הראשון ליהרר דה וראש בית"ר. בסתלק לבית עולמי ואיננו. כי לקה אותו אלהים"; סגנון של איש לבוש האקי. שכובע פקק לראשו. והאיש שלו הוקדש הספר הזה. אמר עליו: "אינו מכיר אדם היודע לכתוב ולהביע את רעיונותיו בצורה כה קולעת ונהדרת!" — משני הצדדים משפטים קצרים. חדים המביעים את הכל...

מעמיק חקר בכתבי הקודש ובתלמוד. אחד המומחים המעטים לשאלות היהדות בעמנו. ובאותו זמן מעמיק חקר במטימטיקה צבאית. בחישובים של כוחות נפץ ומרחקי קליעה.

שוב חידה. סוד השפעתו. חיוך! חיוך כזה שלא ראו עוד כמוהו. חיוך מבטל ומאשר. סולח ועונש. מבטיח ומאמין. ומעל לכל — דורש... אפילו אם לעתים תכופות לא ידע מה לעשות — תמיד ידע דבר מה שאחרים לא הבינוהו — שיש דבר מה לעשות! מימיו לא הפך את החולשה הפנימית שבו תוכנו ומסביבנו למורה דרך ולהשפיע עלם פטליטטית. לפעול — בכל מחיר ובכל התנאים! לא לשבת בחבוק ידים. בעצלנות רוחנית ופחד דנות שכלית! לפעול! — כי מי שאינו פועל. טועה תמיד! הטעות האיומה ביותר היא הפחד בפני הטעויות! והחיוך שלו היה בהן. בזה למפתחי הטעויות!"

"האם אפשר לקרוא לו רב? הוא היה צעיר ואין הדבר מקובל. ואף על פי כן אני עומד על כך — רב צעיר.

החלק האופייני ביותר בפניו הוא הסנטר. חריץ עמוק חוצה אותו במרכז. הוא המוסר לו את התקיפות והקנאות. "ענינו? ראינון כפלדה. אך כיצד היו למעשה. אינו יודע". בעל גובה בינוני. קצת רחב מדי. רחב כתפיים. גם בפניו דבר מה רחב. כלסת תותיו ובלחיו. ושוב הלסת התחתונה היא העיקר — לסת של זמנו. לסת ז'בו. צירציל ומוסוליני — לסת בול"דוג. גזע של ז'בו. אך שרטוטי פניו הם יותר עממיים. ידיו מרובעות. אצבעותיו קצרות מדי. ורחבות. ושוב משקפיים בעלי זכוכיות חזקות. מבט חודר. ומעל כל זה — צליל הקול. גמור. קול אמת של מפקד. "כחו זה הפנוטי נבע אך ורק מהקול הנהדר הזה". איש צבא בתלבושת אורחית. "צעד מהיר ונמרץ. צעדו של ז'בו המרגיש את עצמו טוב רק כשמגרי פים לרגליו. צעדו של קורפורל שרק לעת מסדר עולה בדרגה. עולה לאין קץ. לדרגה הרמה ביותר. המתבטאה בעצמה. ללא סמלים חיצוניים". ושוב — ברחוב אין צורתו עושה רושם רק מבט חודר. עינים שאינן בורחות. קול צלול ובעל קצב. הליכה מהירה. הראש והגוף נתפזים לפני רגליו. רק במקומות בודדים. הקשורים בזכרון גות מועזים. צעדו אטם. ככהליכת אבל...

"אינך רשאי להתערב. כי אינך מכיר את בית"ר!"
"כשהייתי ילד קטן רצתי ברחובות. רדפתי אחרי תולדותיכם החיות. ועקבתו חרש אחרי כל מעשה כס. תמיד הייתי ביניכם!"

שנים עברו. הילדים המלווים בסקרנות את הפלוגות הצועדות. גדי לו. המקרה הופך לכלל. הדור הצעיר מקבל כל דבר כרצינות ובפשטות כפליאה. אלה צועדים — אנו נתקינו הוא אחד מהם. כמעט יליד הישוב הדתי — אין זה מפתיע. אלא מס' ייע. הוא מתפלל שלש פעמים כל יום. מניח תפילין. גם עתה. בגסיעתו האחרונה. לקח אתו סלית. תפילין נס' דור. לפי הרגל שאי אפשר לתארן אחרת. הוא שאיננו נוסע בשבת מפר מצווה זו: כשהיה עליו להציל את חייהם של חבריו. דתיות עמוקה ברוחו של הרב קוק. שהיה מאנשי ישיבתו. ודמותו הטבעה את חותמה על אופיו.

אך הוא גם בריון השומר בקפדנות על מנהגים! אולם מנהגים קשורים קשר אמיץ בדת. הדת במצפון המצפון באמונה. וללא אמון זה אין דבר בעולם בריקיימא. אין אפילו זכות לקיום. זכות לקרב. זכות שגיאות. וזכות לפשעים. כל צורות חסר האמונה וקטנות האמונה. כספ קנות. ציניזם. ותופש שפרץ את הג' בולות. לא הוכיחו מעולם כי הן מסור גלות לנצח בקרב ממושך ואכזרי. אין סתירה בין דתיות ובין אכזריות. כשם שאין סתירה כזאת בגופו של שופט. כל זמן שבהתלטתו הוא מתחשב במצפוננו. המצפון שאינו קשור בקיום מלגה. קבוצ. סביבה. ואפילו לא בחייהם של אנשים פרטיים. אלא כושר את שיעור רב החרוץ

מעריב

זמ ד' / כ"ז באדר / תשכ"א / 15.3.61 / גיליון 5046 / שנה 14 / Maariv

10

א.נ.

המיסד והעורך הראשון / ד"ר עזריאל קרליבך ז"ל

בית מעריב, ת"א. רח' עזריאל קרליבך 2 טל. 6-33281 ת.ד. 20010. גזית טל. 25895. 22352. חיסה: המערכת רח' הנביאים 29 טל. 66468. הפצה ומחיר: רח' הנביאים 32 טל. 3254. העורך: א. דיסנציק, המ"ל: הוצאת מודיעין בע"מ.

מכתב בגין למאקא ריוס - הביא את

מאת ישעיהו אביעם - זמן קצר אחרי הענקת העצמאות לקפריסין שנה מר מנחם בגין, ראש תנועת החרות ולשעבר מפקד האצ"ל, אגרת אישית לי נשיא המדינה החדשה, הרב ארנטיש ונשיא מקאריוס, בה ביקש ממנו להרשות את העברת עצמותיו של דוד רזיאל, לשעבר מפקדו הי ראשי של האצ"ל בארץ ישראל, אל אדמת ישראל. לפני כחודשים נתקבלה תשובה חיובית של מנחם קאריוס, כאמירות מוכני ר. א. אותה תשובה הועברה גם לשגרירי ישראל בקפריסין. מר זאב לוויין.

ולאחרונה אצל ממשלת קפריסין העצמאית. למחרת מותו של רזיאל, פנה יעקב מרידור, שהיה יחד עם רזיאל בהאבאניה שביראק, אל השלטונות הצבאיים הבריטיים וביקש מהם רשות לקחת עמו את הגופה לארץ-ישראל. אולם מחמת תנאי מונטהאוורי בעיראק אי-אפשר היה להחזיק את הגופה בתנאים נאותים ולכן היסכם לבסוף, כי רזיאל ייקבר בארץ-ישראל. הבריטיים הוסיפו, כי עקרונות אצלם שאין מעבירים גופות נופלים, וכי בתי-הקברות הבריטיים מפורזים בעולם כולו. שנה לאחר-מכן נחשדו הבריטים, כאשר אלמנטו של רזיאל נב' שושנה רזיאל. עלתה על קבר בעלה המנוח בבית-הקברות בהאבאניה - אולם לא הצליחה. בינתיים החל הארץ-ישראל ה (סוף בעמוד 7)

מכתב בגין למאקא ריוס - הביא את

עצמות דוד רזיאל הועלו לישראל

ארון מפקד אצ"ל הוטס הבוקר מקפריסין בהסכמת הנשיא מאקאריוס. שר הבטחון ד. בן-גוריון הסכים שרזיאל יובא למנוחות בבית-הקברות הצבאי בהר הרצל. - יחידת צה"ל תחלוק לו כבוד

דוד רזיאל, האויר הבריטי, מחאבאניה שב- עיראק לקפריסין. לקחת עמו את גופתו ונשקה ליעקב מרידור, סגנו של רזיאל, ול- אהרונ ולטרוני, חבריו במשלח חת בעיראק, שבה נפל. שגרירי ישראל בקפריסין זאב לוויין, חתם את שמו בספר המיבצע בן-דעת, להעלות עצמותיו של דוד רזיאל, החל הבוקר עם נחיתה מטוס, "דא-קוטה", שהביא מישראל את משלחת ותיקי אצ"ל וחבריו של רזיאל לשדה התעופה של ניקוסיה. שושנה רזיאל, אלמנתו של

דוד רזיאל, שהיה עם רזיאל גם ב- מסע בעיראק. ב-14.3.61 יגיע מסע-ההלויה למגרש הרוסים ויעבור משם לאורך רחוב יפו. ב-16.15 יגיע המסע לבנייה-אומה והמלווים יעלו על האוטובוסים ויסעו מ- שם להר-הרצל. ב-17.00 יערך טקס הקבורה בהר-הרצל. כש- הארון נישא אלי קבר על כתפי קציני-צה"ל יספוד לרזיאל הרב הראשי יצחק נסים ורבים של האסירים הרב אריה לוין.

דוד רזיאל, שהיה עם רזיאל גם ב- מסע בעיראק. ב-14.3.61 יגיע מסע-ההלויה למגרש הרוסים ויעבור משם לאורך רחוב יפו. ב-16.15 יגיע המסע לבנייה-אומה והמלווים יעלו על האוטובוסים ויסעו מ- שם להר-הרצל. ב-17.00 יערך טקס הקבורה בהר-הרצל. כש- הארון נישא אלי קבר על כתפי קציני-צה"ל יספוד לרזיאל הרב הראשי יצחק נסים ורבים של האסירים הרב אריה לוין.

דוד רזיאל, שהיה עם רזיאל גם ב- מסע בעיראק. ב-14.3.61 יגיע מסע-ההלויה למגרש הרוסים ויעבור משם לאורך רחוב יפו. ב-16.15 יגיע המסע לבנייה-אומה והמלווים יעלו על האוטובוסים ויסעו מ- שם להר-הרצל. ב-17.00 יערך טקס הקבורה בהר-הרצל. כש- הארון נישא אלי קבר על כתפי קציני-צה"ל יספוד לרזיאל הרב הראשי יצחק נסים ורבים של האסירים הרב אריה לוין.

דוד רזיאל, שהיה עם רזיאל גם ב- מסע בעיראק. ב-14.3.61 יגיע מסע-ההלויה למגרש הרוסים ויעבור משם לאורך רחוב יפו. ב-16.15 יגיע המסע לבנייה-אומה והמלווים יעלו על האוטובוסים ויסעו מ- שם להר-הרצל. ב-17.00 יערך טקס הקבורה בהר-הרצל. כש- הארון נישא אלי קבר על כתפי קציני-צה"ל יספוד לרזיאל הרב הראשי יצחק נסים ורבים של האסירים הרב אריה לוין.

דוד רזיאל, שהיה עם רזיאל גם ב- מסע בעיראק. ב-14.3.61 יגיע מסע-ההלויה למגרש הרוסים ויעבור משם לאורך רחוב יפו. ב-16.15 יגיע המסע לבנייה-אומה והמלווים יעלו על האוטובוסים ויסעו מ- שם להר-הרצל. ב-17.00 יערך טקס הקבורה בהר-הרצל. כש- הארון נישא אלי קבר על כתפי קציני-צה"ל יספוד לרזיאל הרב הראשי יצחק נסים ורבים של האסירים הרב אריה לוין.

דגל למוזקרת וורי פרחים מ.קפסן" נבחרת ישראל סטלמן ל.קפסן" החבשי הקיצוני השמאלי קאבדה. ביניהם - השופט א. זולט

משקיעים יהודיים הופתעו מגילוי על השקפות פרו-נאציות של נשיא "שרתון"

מאת יוסף לפיד, ספר "מעריב" - המשקיעים היהודיים בארצות הברית, שכנסי פם נכנה המלון המפואר בתל אביב הנשיא את השם העולמי "שרתון", נדחמו והופתעו כאשר נתגלו חודר להם עתה באורה מקרי, כי נשיא חברת "שרתון" העולמית, מר ארנסט הנדרסון, הגן בעקיפין, בספרו האוטוביוגרפי שפורסם אשתקד, על היטלר והנאציזם - כמחוסם יחיד נגד השתלטות הקומוניזם בעולם. אותו ספר אוטוביוגרפי של מר הנדרסון (עולמו של מיסר

בפניו, שהיתה אתמול לי ראש תנועת החרות מר מנחם בגין עם עורכי העיתונים, ה' ביע עם בגין דבריה-הקרה לי שריהבטחון מר דוד בן-גוריון, סגן שריהבטחון מר שמעון פרס, שהיה פעיל ב' מיוחד בהשגת האישורים הר' רושים לעריכת ההלוויה בישראל. לשגרירי ישראל בקפריסין סין מר זאב לוויין, שלא הסך מאמצים כדי לקבל את הסכמת ממשלת ניקוסיה להעברת הארון, למר עובד בן-עמי, ראש עיריית נתניה, שנפגש פעמים מספר עם מושל קפריסין לעברת סיר יו פוט, וכן לממשלה הבריטית, אשר פעלה בשעתו להעברת ארונו של רזיאל, - במטוס של חיל-

בפניו, שהיתה אתמול לי ראש תנועת החרות מר מנחם בגין עם עורכי העיתונים, ה' ביע עם בגין דבריה-הקרה לי שריהבטחון מר דוד בן-גוריון, סגן שריהבטחון מר שמעון פרס, שהיה פעיל ב' מיוחד בהשגת האישורים הר' רושים לעריכת ההלוויה בישראל. לשגרירי ישראל בקפריסין סין מר זאב לוויין, שלא הסך מאמצים כדי לקבל את הסכמת ממשלת ניקוסיה להעברת הארון, למר עובד בן-עמי, ראש עיריית נתניה, שנפגש פעמים מספר עם מושל קפריסין לעברת סיר יו פוט, וכן לממשלה הבריטית, אשר פעלה בשעתו להעברת ארונו של רזיאל, - במטוס של חיל-

בפניו, שהיתה אתמול לי ראש תנועת החרות מר מנחם בגין עם עורכי העיתונים, ה' ביע עם בגין דבריה-הקרה לי שריהבטחון מר דוד בן-גוריון, סגן שריהבטחון מר שמעון פרס, שהיה פעיל ב' מיוחד בהשגת האישורים הר' רושים לעריכת ההלוויה בישראל. לשגרירי ישראל בקפריסין סין מר זאב לוויין, שלא הסך מאמצים כדי לקבל את הסכמת ממשלת ניקוסיה להעברת הארון, למר עובד בן-עמי, ראש עיריית נתניה, שנפגש פעמים מספר עם מושל קפריסין לעברת סיר יו פוט, וכן לממשלה הבריטית, אשר פעלה בשעתו להעברת ארונו של רזיאל, - במטוס של חיל-

בפניו, שהיתה אתמול לי ראש תנועת החרות מר מנחם בגין עם עורכי העיתונים, ה' ביע עם בגין דבריה-הקרה לי שריהבטחון מר דוד בן-גוריון, סגן שריהבטחון מר שמעון פרס, שהיה פעיל ב' מיוחד בהשגת האישורים הר' רושים לעריכת ההלוויה בישראל. לשגרירי ישראל בקפריסין סין מר זאב לוויין, שלא הסך מאמצים כדי לקבל את הסכמת ממשלת ניקוסיה להעברת הארון, למר עובד בן-עמי, ראש עיריית נתניה, שנפגש פעמים מספר עם מושל קפריסין לעברת סיר יו פוט, וכן לממשלה הבריטית, אשר פעלה בשעתו להעברת ארונו של רזיאל, - במטוס של חיל-

בפניו, שהיתה אתמול לי ראש תנועת החרות מר מנחם בגין עם עורכי העיתונים, ה' ביע עם בגין דבריה-הקרה לי שריהבטחון מר דוד בן-גוריון, סגן שריהבטחון מר שמעון פרס, שהיה פעיל ב' מיוחד בהשגת האישורים הר' רושים לעריכת ההלוויה בישראל. לשגרירי ישראל בקפריסין סין מר זאב לוויין, שלא הסך מאמצים כדי לקבל את הסכמת ממשלת ניקוסיה להעברת הארון, למר עובד בן-עמי, ראש עיריית נתניה, שנפגש פעמים מספר עם מושל קפריסין לעברת סיר יו פוט, וכן לממשלה הבריטית, אשר פעלה בשעתו להעברת ארונו של רזיאל, - במטוס של חיל-

מסע הלוייה של דוד רזיאל יצא להר-הרצל

יו"ר הכנסת, יו"ר ועדת חוץ ובטחון ויו"ר סיעת מפא"י עברו ליד הארון — המונים בת"א חולקים כבוד אחרון

אביו הישיש של דוד רזיאל הי"ד ואחותו ח"כ אסתר רזיאל נאור ליד הארון

זעזוע בד. אפריקה

תדהמה, הפתעה וצער — אלה היו התגובות הראשונות בדרום אפריקה לאחר שנתקבלה הידיעה על פרישתה מחדר הביטחון.

מניחים, כי הידיעה תגרום זעזוע כבד בבורסה המקומית. כאישור למדיניות האפליה, מנהיגים אפריקנים והודיים בדרום אפריקה הביעו כולם שמחה. ציגני האוכלוסיה הלבנה הדוברת אנגלית הביעו את צערם באמנם: "אנו נהיה כעת זרים בארץ מולדתנו, וידידנו וקרובינו הבריטיים יהיו זרים כאן".

מניחים, כי ממשלת דרום-אפריקה תחליט לקיים בחודש מאי בחירות או משיאל-עם. ב בחירות אלו מובטח נצחון לראש-הממשלה ד"ר פרנרד, גם אם יזכה רק לתמיכת מפלגתו האפריקנית הלאומנית. משקפים שונים ציינו, כי כל ההתפתחות היא לעג הגורל, הואיל ורעיון הבר-העמים יצא ממנהיג דרום-אפריקני — יאן כריסטיאן סמאטס המנותח. חוגים כלכליים הביעו את הסברה, כי המדינה שחל לא יפעל על המחירים העולמיים של הזהב, אחד התוצרים העיקריים של אפריקה הדרומית. כן הובע עה סברה, כי דרום-אפריקה תישאר במסגרת אוור-השטר לינג.

קאהיר זועמת על הודעת קנדי

עיתוני קאהיר הביטו הכר כל בכותרותיהם הראשיות את הודעתו של נשיא ארה"ב, דו ג'ון קנדי, על החלטת הבנק האמריקאני לייבוא וליצוא ל העניק לישראל מלווה חדש ב סך 25 מיליון דולאר. בטאון הכת השלטת בקא היר, אל גומהוריה, הקדיש לנושא זה מאמר ראשי, בו ציינו, כי הודעתו של הנשיא ל אמריקאני, מהווה התגרות ר לזולת בעולם הערבי. העתון הדגיש, כי כל סיוע אמריקאי

על פני הארון, להדרו של מפקד אצ"ל עד לפירוקו, מנחם בגין, ושהו שם כחצית השעה לשיר חה. שר הפנים מ. ח. שפירא, ראשי עיריות תל-אביב ונתניה ה"ה נמיר ובן-עמי, הח"כים יוסף ספיר, רימלט ואיכילוב וראש עיריות תל-אביב לשעבר, מר ח. לבנון, היו האחרונים שעברו על פני הארון בטרם יצא מסע-ההלוויה בדרכו ל בית הכנסת הגדול.

בשעות הלילה שהו חבריו הקרובים של דוד רזיאל ליד ארונו ב. מצודת-זאב, במשך רות מתלפפים. הם העלו זכרון נות מתקופת המהגרת ואמרו דברי תפילה.

הבוקר החלו אלפי אנשי המעמד "אצ"ל, להתכנס על גודדיהם והסיבותיהם בנקודות מיפגש ברחובות הסמוכים ל "מצודת-זאב" וב. היכל התרבות. על אף מזג האוויר הג" שום ומטרות הגשם התרכזו ב נקודות-המיפגש. החל משעות הבוקר המוקדמות, אלפי אנשי אצ"ל וגודדי בית"ר על תלבו שחם.

המפקדים הבכירים של אצ"ל וחבריו חקדו קיימו ישיבת פרידה-אבל ליד הארון.

בשעה 9.30 הוצא הארון, עי סוף דגל הלאום, לרחבה של ליד המצודה. במקום נערך מיסדר של בית"רים והוקראה פקודת-יום מיוחדת עלידי ראש שלטון בית"ר, מר פתח יה שמיר.

ח"כ י. מרדור, שהיה סגנו של רזיאל, אמר דברי הספד נרגשים. אח"כ הושם הארון ב קומנדקאר ומסע-הלוויה יצא לדרכו, מלווה עלידי גודדי אצ"ל ומשלחות רבות מהארץ ומגולה.

שישה מותיקי אצ"ל, כשר נשקס מדוגל, שימשו משמר הכבוד בתוך הקומנדקאר. בין המלווים בלטה פלוגת אחיות של קופת-החולים לאר מית במדיה הלבנים.

סמוך לשעה 10.30 הגיע הר ארון לבית-הכנסת הגדול ב ת"א, שם נאמרה תפילה אל מלא רחמים עלידי החון הר ראשי. לא הושמע כל דברי הספד. מבית-הכנסת נע מסע ההל וויה לרחוב העלייה ושם הכ תנו המכוננים שסייעו את ה מלווים לירושלים.

בשעה 2.30 אחה"צ גיע מ סע הלוויה למגרש הרוסים ב ירושלים. על הארון יונח זר פרחים של צה"ל, והיחיד צ היל הצטרף אל המסע בדרכו לבנייני האומה. משם ינהל ה צבא את מסע ההלוויה. הארון יובא למנוחות בהר הרצל בירושלים. ליד הקבר יספדו לרזיאל הרב הצבאי הר ראשי אל"מ גורן וראש תנועת החירות מר מנחם בגין.

שינוי במדרגות-התנועה בירושלים

התנועה ברחוב יפו בירושלים תוספק היום בשעת 2.45 בצהריים לרגל הלווייתו של ר זיאל. במשך מסע ההלוויה מ מגרש הרוסים ועד ככר נור דאז תופנה התנועה לרחובות שרי ישראל, יוסף בן מתתיהו, דוד ילין, פינס, הנביאים ושב יו ישראל. כשיגיע מסע ההל וויה לככר נורדאז, והמלווים יעלו שם על אוטובוסים להמ שך המסע עד הר הרצל, ת הודש התנועה.

מאת ד. גולדשטיין, סופר "מעריב" — מסע-הלוויה של דוד רזיאל הי"ד, המפקד ה ראשי של אצ"ל שנפל בעיראק לפני כעשרים שנה, וארונו הובא אתמול לישראל מקפריסין, יצא הבוקר מת"א בדרכו להר-הרצל בירושלים, בלוויי שירה ארוכה של מכוניות ובהן אלפי אנשי אצ"ל מכל הארץ, משתהות בית"ר, אישי ציבור וקהל רב ומגוון.

נשיא המדינה, מר י. כניצבני, הטיל על שליטון הצבאי, רביסרן ד. חרמון, לייצגו היום בהלווייתו של דוד רזיאל.

יו"ר הכנסת, מר ק. לוז, עבר הבוקר ב-8.45 על פני ארונו של דוד רזיאל ו"ל באולם הישיבות של מצודת זאב בת"א. יו"ר הכנסת נתעכב דקות אחדות ליד הארון. מיד אחרי הגיעו הח"כים אר" גוב, יו"ר ועדת החוץ והבטחון, רע. גוברין, יו"ר סיעת מפא"י בכנסת והנהלת הקואליציה. כן עבר על פני הארון הרב נורוק הישי. יו"ר הכנסת והח"כים ארגוב וגוברין הומנו, לאחר שעברו

אל בן-גוריון או ללכת לקלפי

בראשית אוגוסט?

הבוקר הסתבר, כי קיים סיכוי טוב, שכל המפלגות בכנסת ית אחדו על מועד בחירות בשבוע הראשון של אוגוסט. ועדת החוץ והבטחון של הכנסת תקבע, כנראה, כי אין אפשרות טכנית לרדוף את הבחירות לפני מועד זה, ואז תצטרף גם מפא"י לתומכים ב בחירות בראשית אוגוסט. כדי שהמועד יקבע על דעת כל ה מפלגות.

לממשלת אשכול, לא מפלגות השמאל פט בתוך ראש-הממשלה. נמשך להק כבד מצד אי"ע על ראשי המפלגה הלאומית, שיתנו ת "ממשלת-אשכול", הפרוגרסיבים יחליטו במעגים אלה דובר אים להצטרפות לממ

סיכוי קנוד

פ"ס ואחודת העבודה וקרן לסופר "מעריב", תבוא אליהן פניה מצד מפא"י להצטרף לראשכול, הסיכוי ל יקוש ביותר. שתי מפ" כאל חשבו אמנם עם שגבר הממשלה, כי חון, אולם תמונה שבער גיוה, כי ונים ל"קנוניה" לשם ג. לראשות הממשלה בן מסויים, ואם כי ירה מוגבלת זו במג הפרוגרסיבים, קשה ל ש כאן התחייבות רצי משלה בראש של ל, ויטאר על כנה עד תום הכנסת הרביעית.

לבחירות

בנוצר נראו הבוקר ב כלתרי-נמעות, וכל ה החלו בהכנות קדחת יאתן, מוכירות מפא"י נאה מחר להפקיד את בחירות בידי מאירות פ"ס ואחודת העבודה כ"זים על רשימה מש" ירות בשם "גוש יש יבדת" ראשי המפלגה הלאומית ופא"י יפתחו השבע הבא במו"מ ב כיווג בין שתי המפל קסת רשימה ששוחפת

ראשי תנועת החרות ליד ארון ד. רזיאל הי"ד בשדה-העופה בת"א. משמאל — ח"כ י. מרדור, שהיה סגנו של רזיאל. במרכז — מ. בגין, ראש תנועת החרות ולשעבר מפקד אצ"ל. מימין שופט בית"ר מ. גולד ח"כ א. לנדאו

תורכים בין ההרוגים בקירקוק

דובר מיניסטריון-החוץ אמר, כי הידיעות ממזרים מוגזמות, התקרית עוררה צער בתורכיה, כיוון שהיא התחוללה בעת ש נראתה השתפרות היחסים עם עיראק. פקידים תורכים משתד לים למעט בחשיבות התקרית, ראש המדינה, גנרל גירסל, א מר: "כיוון שהידיעות באו מקא היר, הן עלולות להיות מגמ תיות".

מאת ש. כהן, סופר "מעריב" בקוואטא — יעה תורכים נהרגו במהומות שהתחוללו זה בין כורדים לתורכים בקירקוק, עיר הנפט קת. זאת הודיע מיניסטריון החוץ התורכי

רבים דחו בקשת ארה"ב ונע מויכוח על הפליטים

מנוע בשלב הזה ויכוחים הריפים בריוני האו"ם. האמריקנים החו את הדרישה הערבית בדבר הרחבת ועדת-הפנים לארץ-יש ראי. כן אין ארה"ב נכונה ל הסכים לדרישה הערבית הש דבר מינוי אפוסטרופים

ה. יוסטום — יעד באו"ם דהו את בקשת אר" שדא לקיים במח ישיבה של מושב האו"ם דיון נרחב

קיים ממשלת-אשכול זון בקואליציה עם השמאל בלבד

דוד רזיאל יצא לדרנו האחרונה

— מאת כותבי "ידעות אחרונות" —
"מסע בדיעבד" הוא מקם העלאת ארונו של דוד רזיאל לירושלים — החל הבוקר בשעה 9.00, כאשר חברי מפקדת האצ"ל ועסקני "חרות" נכנסו לאולם, בו ניצב הארגון, לכמה רגעי התייחרות.

סיים כשחברי מפקדת האצ"ל לשעבר משמשים משמר כבוד. החל משעה 2.45 אה"צ. תופסק כל התנועה ברח' יפו. כדי לאפשר מעבר חופשי למסע ההלחיה. במגרש הרוסים ייערכו מש' לחות אצ"ל מחוץ לירושלים (סוף בעמוד האחרון)

מעונן חלקית

מזג האויר יהיה היום מעורב. נגן חלקית וקיימת אפשרות למטרות פזורים ברוב חלקי הארץ. תשקיף למהר: מעונן.

בגליון מחר

א ר פ ת ק ה
י ש ר א ל י ת
ב ק א ט א נ ג ה
סיפורו של ישראל, שהתגורר ארבע שנים באבלרסטוויל ושחש את מהומות קונגו על בשרו *
ראיון מיוחד עם בנו של מרטיין בורמן, טגן הפיהרר: "היטלר היה סנדקו" *
משאל מיוחד בין נהגי משאיות: מדוע ניא אלץ לשתק את משק המדינה? *
רשימת 55 הזוכים בטיסות חינוך בארץ וכעולם *
לגליון מצורפת מפה כלכלית של העולם *
מעונין לקנות ספרי קודש משומשים ישנים וא לפנות ל'אוצר המלחמה'

אחרי כן הורד הארון לכיכר שלפני בנין. מצודת זאב" וסג" נו של המנוח, יעקב מרדור, הספידו קצרה. מכאן הועלה ה' ארון על טנדר צבאי וכוסה ב' זרי פרחים, שהבולט בהם היה זר של צה"ל. והמסע יצא בדר" כו לרח' אלנבי. מאז הבוקר התכנסו בסביבות מצודת זאב" אנשי האצ"ל לשעבר, לבושים תלבושת אחי" דה — ברט שחור עם סמל האצ"ל, חולצה לבנה ועניבה שחורה. שטחי כינוס נקבעו להם לפי מקומות מוצאם. במ' שך הלילה הגיעו מאות אנשי אצ"ל לשעבר מהגליל. מהשומ" רון ומהדרום. רח' המלך ג'ורג' נסגר לתנועה ע"י המשטרה. שאף סיפקה משמר כבוד של רוכבי אופנועים למסע ההלוויה.

סדר צבאי

אחרי הארון צעדו בני מש' פחת המנוח — אביו הישיש, אחותו וניסו — וכן צמרת ה' אצ"ל, ואחרי כן צעדו אחיות קופת-חולים, ותיקי האצ"ל. 4 פלוגות של בית"ר ואחריהן יחידות האצ"ל. לפי איזורי ה' מגורים, יהדת גולי קניה ויח' דת אסירים לשעבר — בעוד שלצדי המסע הצטופף קהל המונים. בקהל הרב שפסע בעקבות אני ש' האצ"ל, היו נציגים של מפלגות רבות — לרבות חברי צמרת הצ"כ והמפלגה הדתית לאומית. ההלוויה התעכבה לפני בית הכנסת הגדול רבה' אלנבי, שם אמר אבי המנוח קדיש. אחרי כן המשיכה ההלוויה עד לכיכר המושבות, מקום שם המתינו אוטובוסים כדי להעביר את אלפי המלווים לירושלים. הארון עומד להגיע לירוש' לים בשעה 2.30 אה"צ ויוצב ליד בית-הסוהר במגרש הר' דולר.

דרנו של דוד רזיאל

במוסקבה ספרות עויינת

סוכנות היריעות הסובייטיות טא"ס. האשמה זו כלולה במאמר ה' חתום ע"י אחד נ. ארליך. סוכנות טא"ס מוסרת עיד, כי התנהגות המזכיר הישראלי היא "בלתי הולמת" את מע' מדר. פרטים נוספים על המאמר ב"טרנד" אין להשיג בינתיים.

גיליון דולר לה לערבים

הסיוע הצבאי הסובייטי לעיר רן הסתכם עד כה ב-200 מיל' דולר ולתימן ב-20 מיליון דולר. בין המדינות האפריקניות ה' חדשות המקבלות סיוע צבאי סובייטי, בולסת במיוחד גינ' אה, שקיבלה סיוע בשווי כ-800 אלף דולר.

ה'ריאלי" בחיפה פעל המוקדם של אבא אבו

מנהל בתי-הספר הריאלי בחי' ואחרונים מנגע עם שר האוצר, מר' ה' להחיש את שובו מארה"ב של ב'ת, מר' אבן, כדי שיעשה נסיון לשכתב החמור בחינוך התיכון. ולחונן מיד לארץ. מר' אבן עומד לחזור לארץ היום ומהר. עם שובו, יפתח במו"מ עם כל הגורמים הקשר רים במשבר במערכת החינוך. מר' שפירא אינר לכתבנו, כי ב'ת, מנהל בתי-הספר הריאלי בחי' ואחרונים מנגע עם שר האוצר, מר' ה' להחיש את שובו מארה"ב של ב'ת, מר' אבן, כדי שיעשה נסיון לשכתב החמור בחינוך התיכון. ולחונן מיד לארץ. מר' אבן עומד לחזור לארץ היום ומהר. עם שובו, יפתח במו"מ עם כל הגורמים הקשר רים במשבר במערכת החינוך. מר' שפירא אינר לכתבנו, כי ב'ת, מנהל בתי-הספר הריאלי בחי' ואחרונים מנגע עם שר האוצר, מר' ה' להחיש את שובו מארה"ב של ב'ת, מר' אבן, כדי שיעשה נסיון לשכתב החמור בחינוך התיכון.

המפקד, מכאן אתה יוצא למולדת

אנר שגריר ישראל ליד קברו של דוד רזיאל בקפריסין

משלחת אצ"ל מניחה זר פרחים על קברות הרוגי האי.א.ו.ק.א. בקפריסין

כמעט ולא היו בתוכו בני נוער. היו זקנים וזקנות שמהו דמ" עה בצאתם; היו הרבה מאד בני-גיל העמידה — בני דורו של דוד רזיאל — הרבה בני גיל-יורשי, מחתרת אצ"ל הי' ותקיים, להבדיל ביניהם את יוצאי בית"ר ואנשי אצ"ל הי' ותקיים, מן הזמן שהמחתרת עוד התפתחה לעסוק בתרגילי צוד וגינוני-צבא. אלו עברו זקופי-גוף, ובטרם יצאו את האולם — קפאו לעמידת-דום הגיגית, ואחרים עברו בצעד מהסס. לא יודעים מה לעשות בידיהם, קוראים בעיון מוגזם את הכתוב על זרי הפרחים ר' הדגלים, לפי גילם — יכלו הללו להיות חברי המחתרת מן הימים שזו עלתה אלי בריקדות ולגרדומים, אך כבר בלי הקפ"ד על גינוני ת"ס מהולקעים. או שהללו יכלו להיות — כאלו שאז עמדו מן הצד, או נחשבו כ"תומכים" ו"אוהדים"; או סתם, "עמך" — שאגדת דוד רזיאל דברה אל לבם. היו גם יריבים מן העבר — אנשי לח"י וקצת אנשי ה"הגנה" ועסקנים מן החוגים האורחיים — חברי המועצה הדתית של תל-אביב באו בקבוצה גדולה, כמ" עט כמאורגנת; ומה ושם נראו מדי-צבא. בעיקר של קצינים.

היום, בירושלים, יקבל צה"ל את ארון דוד רזיאל מידי חב"ד ויו תלמידיו, לשם קבורתו בבית-העלמין של האומה"ב הר"הרצל, כיאה לחייל שגורל האומה עמד תמיד ראשון לנגד עיניו. אולי יבוא מעשה זה גם להפקעת אגדת דוד רזיאל מידי חוג חבריו ותלמידיו ולהפיכתו לנחת האומה כולה, כיאה ל"חייל שנתן חייו למען האומה."

נחקק: "כאן נגזר כולנו..." הוא עמד — ועיניו הכוחות לוו את הארון במסעו על הר מסלול, דבקו בו וכאילו ביקשו להאחו בו ולעצור את המסע — אך הארץ הועלה על משאית, ומכאן ואילך שוב היה דוד רזיאל שייך לכלל.

ארבעה בית"רים במדים ר' ששה מפקדים-לשעבר באצ"ל הנו את משמר-הראש, אהונים ברובים שהושאלו לצורך זה מן המשטרה (אך לא לפני שהמש"ט טרה קיבלה פקדון שטר בנק אי בסך 1500 ל"י...) שוטרים על אופנועים יצאו הוציץ והי' שירה פנתה לתל-אביב.

לאב השיש עוד היתה מש"אלה אחת: לומר "קדיש" על בנו, ואחריו כן חזר לביטון המוקף תמונות של ילד ושל נער פקוח-עינים ותהה במבט חמור אל העתיד — ואת הא"רזן הניח לדגלים, ולמשמרות הכבוד...

קהל גדול

כ"ד אחרי הצהרים נפתחו שער מצודת זאב" למצעד לפני הארון, זה נה על שולחן באלום גדול, מואר אפלולית, עטוף דגלים; ארבעה נרות דלקו למראשותיה ששה רובים מבריקים נשענו אליו; שני בית"רים במדים ניצבו דום היביתו היישר ניכחם למרגלות הארון, הדגלים ניצבו כפסגות וליד הכתלים, מסביב — זרי הפרחים.

הקהל עבר. היה זה קהל רבגוני למדי — רק דבר אחד היה משותף לרובו: הגיל. פרט לבית"רים, ולילדים שבאו עם הוריהם —

הארון עדיין היה בחזקת סוד, וכל הבאים הורמונו אישית. נתן מן על זרועות בתו זמר בנין עמד האב הישיש והמצומק, מרדכי רזיאל בן השמונים וכמה; אשר לאחר היוודע לו פטירת בנו — הקיף את כתלי דירתו הקטנה בתמונות הבן עד מלאת לו 17 שנים. כאילו ביר קש לומר: "בחייך נתחיל ל"אומה, אך במותו רוצה אני בו בחזרה, כמו שהיה בימים עתה היה כולו שלי..."

משמרי-הראש

עלה — שוב תרם הישיש את בנו לאומה, עת נתן את הסכ"מתו לקבורה ממלכתית-צבאית בהר-הרצל. רק קרובי המשפחה ידעו מה גדול היה הקרבן שהקריב. כי לר' מרדכי רזיאל נותר עוד אך חלום אחד: להיקבר ליד בנו. הוא קנה נחלת-קבר לכל בני המשפחה בבית העלמין בסנהדריה ועל קבר אשתו הציב מצבה עליה

— מאת אביעזר גורן —
הממוס הקטן ניטלטל ברוח העזה מעל הים, אך שם בין קפריסין וישראל. בתוכו, רפויים לאחר המתה הגדול בו היו שרויים בשעות האחרונות, ישבו עשרים וחמשת חברי משמרי-הכבוד לארון המטים שנים מאחור, עטוף בדגל ומכוסה זרייפרי חים — ארונו של אדם שמת לפני 21 שנה. במושב לידו, עצמה ששונה, נערכה בשורה, שרה בדחילו זו שהיתה נשואה לדוד רזיאל במשך שנתיים — ולרוחו במ" 20 שנה — את עיניה ואמרה בעייפות:

"נשבענו שלא נשקוט"

ברציון, בית"רי ותיק ואיש אצ"ל ותיק, אמר על הקבר: "לפני חמש שנים, כאשר הי' עבר ארוגן מחבניה שבעיראק לאדמת קפריסין, נשבענו שלא נשקוט ולא ננוח עד שעצמותיך תועברנה למולדת. עתה, תודות למסירותה של רעייתך ששונה ובעזרת שגריר ישראל בקפריסין, סוף הגענו ליום הזה".

"היום — יום נצחון"

שעתיים לפני כן, בבית הר' שלמין הקטן של יהודי קפריסין, בכפר מרגו (על אדמה שקנה פעם הברון רוטשילד במטרה ליישב עליה יהודים הייטם), שמעתי אותם הד"ברים, אמנם בסגנון אחר, יותר מאושש. יותר חיילי, — כי אמר אותם יעקב מרדור, מי שהיה סגנו של דוד רזיאל ב" פיקוד של האצ"ל ולזמן מה אחר מותו של רזיאל — יורש תפקידו.

אמר מרדור: אין היום יום אבל זה היה לפני 20 שנה. היום הוא יום נצחון, בו חזר מפקד הארגון הצבאי הלאומי, במטוס עברי, למולדת המשוחררת.

האב הישיש

הנימה המאופקת, מלאת ההדר, נמשכה גם בהגיענו לשדה התעופה של תל-אביב, על המסלול נערכו הדגלים — דגלי בית"ר ואצ"ל; כל דגל — ונושאו ושני מלווים, וב" פינה קבוצה לא-גדולה של עס"קנים ומוקירים; — דבר בוא

מה אני מרגישה? כרגע — רק רווחה, על שהדבר עלה ב" ידינו, לאחר כל כך הרבה שנות אמצים. אתה יודע איזו הרגשה אירוגית היא זו, להביא הביתה ארון-מת ולחוש — סיפוק?.."

שעתיים לפני כן, בבית הר' שלמין הקטן של יהודי קפריסין, בכפר מרגו (על אדמה שקנה פעם הברון רוטשילד במטרה ליישב עליה יהודים הייטם), שמעתי אותם הד"ברים, אמנם בסגנון אחר, יותר מאושש. יותר חיילי, — כי אמר אותם יעקב מרדור, מי שהיה סגנו של דוד רזיאל ב" פיקוד של האצ"ל ולזמן מה אחר מותו של רזיאל — יורש תפקידו.

אמר מרדור: אין היום יום אבל זה היה לפני 20 שנה. היום הוא יום נצחון, בו חזר מפקד הארגון הצבאי הלאומי, במטוס עברי, למולדת המשוחררת.

המעמד, כדברים, היה עמוק ורושם. בבית-העלמין הקטן, הי' מוקף כרידשא מוריקים וריקים מאדם, שחלים כל כך, התכנסו כעשרים יהודים, כמעט כל הי' קהילה של קפריסין, רובם ישראלים-לשעבר, אחדים מהם — אפילו חברי-אצ"ל-לשעבר. הם הקדימו ובאו, יחד עם הר' אלמנה, הרב משה סגל מכפר-חב"ד ונציג שלי"ת, ברציון כצנלבוינג, ושעה שהגיעה הי' משלחת מישראל, כבר הוצא הר' ארון מהקבר ונעטף בדגלים וכבר הונחו עליו זרי-הפרחים. המשלחת, בחליפות כהות וסיכות אצ"ל בדיש-המעילים,

עצמאי

אל תישן את זכויותיך!

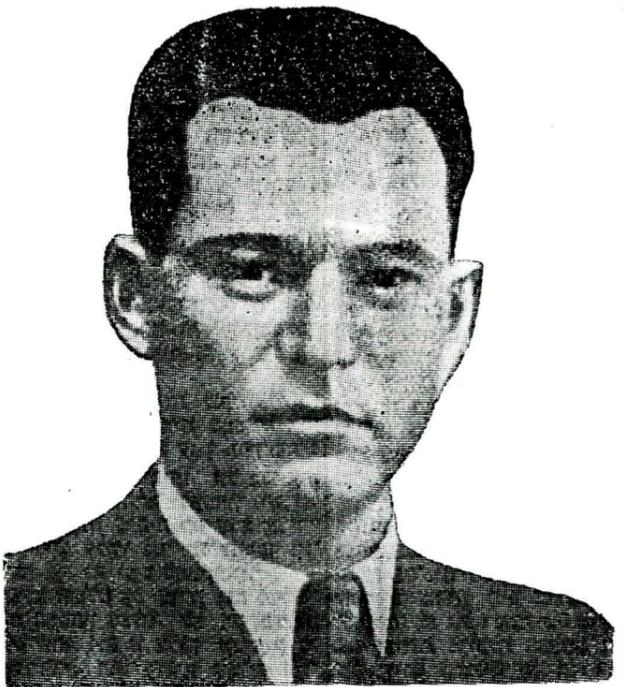
אתה רשאי

להפריש לקופת התגמולים לעצמאיים 5% מהכנסתך השנתית. הפרשה זו מופחית את הכנסתך החייבת במס.

שרשי המרד

המרד צמח מן האדמה ומן הדם. האגדה היוונית על אנתיאוס ועל הכת המחושש, שהוא היה שואב מן הנגיפה באם-האדמה, היא אגדה; הכת המחו-דש שבא לנו, וביחוד לנוער שלנו, מן המגע עם אם-האדמה של ארצנו העתי-קה הוא אמת ולא אגדה. גיון והממונה עליו לא הבינו זאת בשעה שתיכוננו את תכניתיהם וחרשו מיומנותיהם; סוף סוף מה להם ולכותות טמירים, אך מכריעים, שהרצל היה נוהג לק-רוא אותם, "אימפונדריבלים"? על כן טעו בארץ-ישראל את טעותם השניה. הטעות הזאת שוב לא היתה מתמטית: ביתם למספר היהודים שירצו לעלות לארץ-ישראל, היא היתה טעות מוס-רית: ביחס לאופיים של היהודים שבאו לארץ-ישראל. הבריטים הניחו, שגם בארץ-ישראל יוסיפו היהודים להיות נחשטים ומבקשי-הגנה, תמנה-גות היהודים, או, ביתר דיוק, עמידת-מנהיגיהם הרשמיים, עמידת "ההבל-גה" הנודעת, כאילו הצדיקה ואישרה את ההנחה הזאת. אבל המניע הטמיר, הוא שר האומה, השומר על ישראל לבד לא היה אלא הנהגה הדיסטורית, יצר בקרב האומה כוחות ששמו לא את ההגחה הבריטית. קם זאב ז'בוטינסקי, למרד ולמלחמה; הופיע דוד רויאל, גדול המפקדים הצבאיים העבריים בדו-רנו, אשר עשה את המעשה המכריע על ערך את התקפה הראשונה בנשק עברי; קם הארגון הצבאי הלא-רתי ארגון לוחמי חרות ישראל; קם נוער עברי שחדל לפחד והחל להילחם. ושהוסיף להלחם שכח את הפחד. כ-מעט אפליים שנה לא החזיקו היהודים בתורת יהודים, נשק ביד; הבריטים סמכו על התוצאות של פירוק נשקנו המוחלט, פירוק פיס' ונפשי כאחד. הם לא הבינו כי הא בהא תליאה, קם לילה והן לחיוב. פורקנו נשקנו מג-לינו מארצנו; ממשבנו אנשק אבותינו, חזר אלינו כוחנו. האדמה הזאת...

האנושות אין כח גדול מכה ההקרבה, כפי שאין אהבה עמוקה מאהבת הח-רות. האדמה הזאת והדם ההוא העניקו למורדים העברים את האהבה ואת הכח גם יחד. בטוי למפנה, שחל בגלל שני הגור-מים הללו בנפש העברית, נותן במע-שום ובדברים, בשדות-הקרב ובבתי-הדין. המורדים, שהובאו בפני בתי-דין צבאיים בריטים, מעולם לא ביקשו חסד או רחמים, מעולם לא; או ששתקו ולא גילו את תפקידם, או ש-המשיכו במלחמתם ויתקפו בתוככי בית-הדין המאיים בתליה, ויתקפו תחת להתגונן ואישימו תחת להצדיק. * * * כן אין דרך אחרת, אין אם לא

דוד רויאל - האלוף בן-ענת

החיל השני ליהודה

בדמינו הוא החיה את גיבורי העם הקדמונים, עליהם קרא בספר הנביאים-הראשונים. במשחקיו עם נערי הסביבה נתגלה לראשונה כמנהיג, כמציבא. אך בן 11 היה דוד באותו יום. "פלוגת" נערים רוסיים, "שקצים", רצה במרד הרחוב. המפקד ישב על גור עץ, התבונן במערכה. הפקודות רעמו בעברית: "ימינה! שמא-לה! חזרו! רץ!"

הרוסים צייתו ללא ערעור. השפה הורה לא הפריעה להם להישמע לצווי המפקד. שתי אחיותיו הקטנות של דוד - אסתר ופנינה - ישבו בצד, ממתנות לטפל ב"פצועים". היום נטה לערוב. דוד הרים ידו אל-על, הכריז: להפסיק את הקרב! מהר נחיש אותו. הרוסים הקטנים צייתו, פנו איש לביתו. דוד חזר אל ספריו, אל יואב בן-צרויה ויהושע בן-נון.

המלחמה נמתיימה, משפתת רויאל הורה למולדת. האב, ר' מרדכי, החל ללמד בבית-הספר, "התכונני" שבתל-אביב, את ספוליו השב דוד, כתלמיד. בבית-הספר הריאל התיכון, "התכונני", בו המשיך את לימודיו, נודע דוד כילד שתקו, ממעט לדבר - אך מרבה לחשוב. כבן 14 היה, כאשר כתב את חיבורו, "הפצת" - "הפצת", כי יהיה מקרה ה' על תילו, ובני ישראל על ארצתם. "הפצת", כי ישבו נבול ארצת-ישראל מלבוא חמת עד נהל הערבה... הגיע יום הארבעה עשר בנובמבר 1937. במקומות רבים בירושלים התקפו אנשי אצ"ל את הפורעים הערבים, והרגו בהם. היה זה "יום הששי השחור" לערבים, יום שבידת ההבלגה. ביום זה קיבל האצ"ל את אופיו האמיתי: ארגון מחתרתי לוחם. דוד רויאל, מפקד המחוז, הוא שעשה זאת.

היום הששי השחור" הוכיח את עליונותו של דוד רויאל כחייל ומפקד. מפקדת האצ"ל שהתכנסה ליישיבה, בחרה בו כמפקד יחיד. הוא הארגון, שהחל להסתתר מפני האנגלים, כינה עצמו בן-חנניה, או, בקיצור, ב"ח". באותם ימים שם ערב השוואה הצטיירה תוכנית הכיבוש הגדולה של ב"ח: ביום המכריע יקומו גייסות הארגון בארץ, יגלו את נשקם, יתפסו בבת-אחת את מרכזי השלטון הבריטי בארץ. באותו רגע תשגר יהדות התפוצות המאורג-נת הטיבות צבאיות שלמות, על נשקן וחיליהן המאומנים, אשר ינתחו בתוף ארץ-ישראל, יהישו לעזרת הארגון. התוצאה המקווה: הקמת מדינה יהודית, הרחקת השלטון חזר. ב"ח, שהרבה להתעמק בתולדות ישראל, מצא דוגמא היסטורית למרד המאורג: מלחמת החשמונאים. הוא ניגש במרץ לארגן את הכנת הצבא המקומי. תחת פיקודו

דוד ושריה

נתונים היו לפקודתו יומיומיים לפני ש-למה עלה במעלות הגדרום נסדר ממנו מספק האצ"ל משה רוזנברג, ייבול מהם לחיים ארוכים והפיקוד כולו היה כבר, למעשה, בידי דוד זה שבועות בספר. והוא קיבל אותו בימים גורליים בהם עמד הגדרום לבקע את שריו השותפות בין עם ישראל השב למורדתו ובין ממשלת בריטניה שמצוה היתה מטעם האומות שהן את חבר הלאומים לבצע את השיבה למולדת זו. והוא קיבל את הפיקוד כימים קשים, בהם נטוש היה הוויכוח בתנועת ראש בית"ר בארץ על הצורה ה-ההגנתית, על הקו המשפטי של שלמה בפני אותם קצינים בריטים שלבשו תוגות של שו-פנים בכדי לשפוט, ויותר נכון בכדי לבצע פקודת רצח על מנצח המרד - שלמה.

בעת ששלמה עלה למדרוני הכנען ט-רם פקד דוד על הארגון הצבאי הלאומי ב"ארץ-ישראל. חיילי האצ"ל בירושלים בלבד

דוד רויאל - האלוף בן-ענת

גדל הארגון והתעצם, הגיע לעשרת אלפי חברים. על הפעולה שמעבר לים פיקח יאיר. הוא שוגר לפולין, אירגן קורסים לקציני מטה, ניהל, בשם הארגון, מ"מ עם מופעלות. במחסו-סתר אף נשמרו תריסר רובים מפורקים. באביב 1939 גסע המפקד לסויר במרכזי הגיוס בפולין ולפגישה עם ראש בית"ר בארצו. היתה זו פגישתם היחידה, בה אמר ז'בוטינסקי: "לאיש כמוהו אני מצפה זה 15 שנים".

ביום בהיר אחד חזר דוד רויאל לשדה התעופה בלוד. פקד ערבי ביד את הפספורט המזוייף שלו, ותשדו נתעורר. הוא ביקשהו להמתין.

דוד ניצל את צאתו של הפקיד, ניגש אל השוטרים היהודיים, אמר להם כי הוא עולה בלתי-ליגלי. השוטרים הביאוהו אל מפקדת, "ההגנה", שגם ממנה הצליח לחמוק.

זה יביא אותך לתליה! פנהם רוזנברג, מייסדה של חברת החשמל, ביקש לתווך בין הארגונים הלוחמים. הוא הזמין אליו את דוד רויאל לחיפה. ב"ח עלה על מטוס שעמד לנחות בכרמל, אך משום מה הגיע ללוד שם נאסר המפקד ע"י שוטרים ברי-טיים שהמתנו לו.

במשטרה הודה מיד כי שמו דוד רויאל וכי הוא מפקדו הראשי של הארגון, ועל כן - הוא הנושא באחריות לכל פעולותיו.

זה, יביא אותך לתליה! קרא לעומתו הקצין הבריטי. "אם כן - עליכם למרה, כי לא הרבה זמן תשבו עוד כאן", ענה לו רויאל.

הוא הובל למאסר, ושמונה-עשר יום ישב כלוא בצינוק. בינתיים פרצה מלחמת-העולם. דוד רויאל האמין, כי האנגלים יצנצו במלחמה, אך כוחם ייהלש. בתום המלחמה יקל על הארגון לנצחם בקרב-חטף מכריע. שיקול גוסף: יגל עליהם האויב מספר אחד של העם היהודי. יש לסייע לכל הלוחמים בגדה.

בהתאם להשקפה זו חיבר המפקד האסור תוכרי, בהש-ראתו של ראש-בית"ר, שהוגש לשלטונות המנדט. הוא הציע תמורת הכרת האנגלים באצ"ל, מתן נשק והדרכה לאנשיו והסכמה למטרותיו הפוליטיות בתום המלחמה, תארגן המחתרתי העברית גייס המישי בארצות הכיבוש, תסייע לבריטים במלחמתם נגד הגרמנים.

השליחות האחרונה ראשית הרבנה של יהדות אירופה, הרסה את חלום חייו של דוד. לפתע הגיעה תשובה חיובית ממיינסטריון המלה-מה הבריטי, אשר הציע לארגון להוכיח את כוחו בעיראק, במלחמה נגד ראשיד עלי. שתי משימות הוטלו על הארגון: להחלל במכילי הבנוין של הטייסים הגרמנים, ולהחזיר לבסיסי המרדים כדי לספק אינפורמציה, על המשימה השלישית לא דובר: חיטולו של חגי אמינו, המופתי. בישיבה דחופה שבוטסה בבית הריוו של דוד הוחלט לבצע את המשימה. דוד עמד על כך שהוא עצמו יצטרף אל החוליה, אליה נלווה גם סגנו, יעקב מרידור, למחרת טסו הארבעה לעיראק. רק שלושה חזרו.

עמדו בפנינו הרבה בעיות. בדאר המחתרתי קבלנו את פקודת-האבל מטעם שישון בית"ר והוראות אף לקיים את יום ה-רון. ההוראות תוכננו במשרדים והן התאימו לקצני בית"ר חפשיים, שהכל אפשר להם והכל מותר להם. כתא במבצר עכו נלעט הכל היה בלתי אפשרי; במשטר בית סוהר הכל אסור היה. איך אפשר לבנות קבר-סמל כשאין לא פניה, לא מסור, לא קשר ולא מסמר. אך אפשר לקיים ליל שמורים, כשנהלנו שבועות וחודשים מאבק מר על הרושין לאור (טוב בעיניו 11)

ב מ ח י צ ו

(ביום הזיכרון של 999 ירדן ועיר)

פרישה גורלית

התכונה טועה היה במוסד העליון של חנוכה ראש בית-הדלק והעדות על הקו שיש לזקום במשפחת של השלשה ס ראש טעיה חלק מאתנו דרש למלא את רצונו גם של שלמה ברוסקי שלום וזרובין ואב רחם שיקן, ולנהל קו הגנה פוליטי. חלק מ אתנו דרש לכלא את רצונו של עורך-הדיון שלהם, פליט ג'וזף ואדרי של ברנדן ג'וזף ולהאבק על חירותם לשיבה המכרעת הוד מן הפרלמנט בנימין אקסון, שיהיה או כי ארץ כשליחו של ראש בית-הדלק ואב לבד טיוסקי, הוא התכוון להטיע בפני ועדת ה חלוקה במקומו של ראש בית-הדלק של הר שה להגות לעצמי המולדת, בושיבה זו הש תהיה גם מקדמה של פלוגת ראש-טעיה בת קומה זו מי שהיה בחוקה הפקודו גם מסק רם הניסיון של השלשה, ויר שששון יד ניצפן.

תוך התיכוח הסוער היטה אומי שמשון הצהיר לישן לוי - "חסור הערב לגוי" - "ג"י היה פ ממש - מ ילדים שיסדה הגב שטענה רטורית ושיכנה אותו ברח הס כתיאובכי, אלא שבשעות הערב ספק בתורו ספקו של הארגון הצבאי הלאומי דוד וזיאל, את פנישותיו.

לא היה זו הפגישה הראשונה של עמי מוזן שקיבל עליו את הפיקוד על צבא ה המתחרת כבר ופגשתו עמו פעמים אחדות אולם הפעם נקראתי אליו, ביומנו שלו וב יחדות הלכתי אל הפלישה כהמלהבות מרובה ולמה להכחיש - גם במעט סקרנות אלו לשבת עמו פנים אלא פנים, בארבע עינותי, להרגיש עליך את חמימות המלחמה ששנשכחה מעיניו, לעזוב לשעה ארוכה את חיל החילוץ המיוסם אותו והסוגרים עליך, ולהחזק לאורה של אצילות, הוד ואכזבה בדרך, ברעיון ובמלחמה, לטבול בים הסר לה, שבע מקורו ומכל ישותו - אכן היה משה להתלהב ולבכתי לפגישה.

ואכן היא הייתה גורלית.

בפגישה זו נתמיתו לעין הק שר של הארגון עם מחוות השבויים של צבא לוחמי השחרור, כתוצאה מפגישה זו נתמיתו לאחר חודשים אחדים לעורכו והא שר של שארון הנלחמה הנו, המשקוף שבאשר העתון נודעם, בהשתתפותו הקבו עה של זאב דבוסיוסקי, ועדיין בהא סמך רת שחרור.

בבעט שנה חלפה מוזן המשיגה בין שני בורשים (מוזוניס) בהא הגדול במבצר עטו צומח לוח השחמט, שכל הבלעים שלו עשויים מתותחלים, ואני שקוע כלי במחלק המשתק, דוד סיטון מושך על-כרתי מעל הכורון, אני מתרומם שלא ברצון ר הוא לוחש לי בועות: - היתו על הגב במוסטה (העברת אסירים מכלא ללכא) ש הרעיה זה עכשיו הוא בא.

סכעת המלכות, אכן דעתו - למלכות מגיעים ורד כבליים וסוהר, (ובזכות האולקוס) שלי יכולתי לעבור בצופיין למרכוזיה בכל פעם שרציתי (בכך פעם שהוא מצא לנכון), והנה זום לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה קבלתי הוראה ממנו החורר לצרפין, שני יום עבודה רחבתה, והתחזיר המדיני החזיר של עזרלי צרפין לכריטים מוכר היה חבנו היה - בשנת 1933 הכרתי כצבאי הארגון הצבאי הלאומי, זאב דבוסיוסקי, מלחמה על גרמניה דאג ציית, לאחר שש שנים הצטרפתי להכרזה זו בריטניה וצרפת, על יסוד הכרזה משותפה זו מנו עזרלי צרפין מדישה לחת לנו את האסטרות לחום צרפין המשותף (לאחר 13 שנה מצאתי בין הניירות שלי סיועה עברית ואנגלית של התוכר וסרתה למכר דובר טיוסקי).

גם החתימות כבר התנוססו על התוכר, שני עסקי התנועה היהודיים בבריטן, משה בן חור (גינצבורג) וכוחב רשימה זו, צירפו את החתימה להחתימה של דוד רזיאל וידי, אלא שהוא מחסס עדיין, בערב אחר או יצא אים ללסדרתי (סיוול) והוא אומר לנו - "השתדל היטב סיועה אחת על גופו וחבשם העברה ליורשית, תתקע עם החברה".

מעבר דוד שר השקפה

במרכוזיה אסורה הייתה בתקופה זו מפ קחה הארגון הצבאי הלאומי כולה עתה רצה להצטרף, וארה פוסק רן באופן הכוח למפקד המתנה, להודיע לו שקבלתי חלק מן החתימה, היש כבר הזמנה היוניוניה ושרב אני בירושלים והסיועה על גופי, ה"קסודיה" השגיה היא עם אברהם שרון גרתי, בערב הוא מתקרב אל הבורש שלי ואומר רק מלה אחת: "סובי, במוסטה ל מחת בבוקר עובר השוכי היה לצרפין והתחזיר ושלח.

כאמר עברו שבועות מאז שליחת הוד כיר, התא מספר 48 במרכוזיה נחפז המ קום מעבר - זה נכנס זה יוצא רבים שהתאחו בהא ב"רובם" לצרפין - אב רחם ססנה, הנוך סטודיק, אהרן חייכין, חיים לובינסקי, ידד שמשון ויוצאין ואחרים שומרו, עצמם היו ד"תולקים שנשארו ב תא, ובאישון לילה אחד נפתח הסודו הקסן מקודם נדחק בורש - אהרן - כסוף ראש - נדחק רזיאל, הוא עבר ורך הפתח, משה סגל, מוכתרי, התא הווי את הבורש שלו והבורש השלישי נדחק ביניהם, עד אור השחר לא עצמנו עין, השיטה קלחה מלחש, אבל הייתה צרה ושוספת למחרת כיום שש, לפנות ערב שוחרר ולמחרתם בשבת אחר הצהריים, שוחררה גם אני, צב דורני הביא אותי למלון, לבנות ושעה כ רזיל, אחר חודש מצד ארובים, לא ידעתי לעצום פניום בתוך הלמטה הלבנה והרבה בלידה זה קבע הוא את ורבו לעתיד הקרוב ש... לא הצלחתי, ובהשכחת הבורק נטעט ל תלאכוב.

לאחר שעות אחדות עצמם שוב במצי ה שער במחנה צרפין, שושנה ורדציון קצור, בוגן ליה אהנו, אלא ששום היתר איש חס ש רבכניסה ורד השער אל המחנה פגימה זקוקה הימה או לסקרית מעצרו, או לשיכון מיוחד, שני הדברים לא היו לי ושארתי אמוא בתוך, רק הוא קיבל רשות לעצור את השער, באופן רשמי, כדי לאסוף את הפגי שיונו שנשארו שם.

תוך שיתוח עם חברי מפקדתו נודע לי אחר חודשים רבים, אבל כשראיתי את פניו אחר שיצא מן המחנה יכולתי לשער לעצמי את ספרת הנפש שעובדה עליה, ובשעה ש שושנה ובן-ציון ספלו בחציצת האששים של זשלי, שהוכאו לצרפי המשמר, הסמכתי לל חזק את ידו וללוחש - "עשן בגל המצ ביש", רגז ויבקר, שחזר ידיו את יד הוא אמר - "הודת בימים הבאים אלה זקוק לכל סקר" - ושוב נבדד וחזר.

והיו ימים של סערה ובהם שמעתי במנו:

קר אה עכו כ... הפעו השובד בחשודו של ה עורדו, מר סכס וזיגון, במשך תקופה זו איתי אודם קבוע בכל שבוע בין כחלי הכבצרי, ואף פעם לא באתי... בינים ריקות, שישת המרכוזיסט, דאז אותו גם היום אתר חושלים רבים של אסיר בכבצרי נמך ספק עורך ורן ספק צעיר, את הביקורים שלי אנו עדיין מסודר למטה, במשרד ויה סכצור לקיר הדוקרני, בגלבוה" זו נקראתי הפעם אל חלח.

הסרגנט תבריש במבוכה, שם למטה ב תא הגורתי - תא שבו, לניח האסירים שמועיים למבצר אחר שה"מכתב" (המשרד זום) והתאם כבר טעוים (בעבריה "גורתי" פירושו חדר אורחים, נמצא הודו שורש אובל וזיאל כשר, אליהו לפק, שרהחזן שלנו כבר מוכן להכין מנת-אוכל ולמסור למרצנה, אולם לפי רצונו מנך, הוא מוכר את הכל ידיו ואני פונה בכשתון למרצנה, מתח את חולתי רגע הוא סתסס לפי חוקי המבצר אין לפתוח את דלתות התא אחר שעה שלוש צאתרים, אולם בסמוךי מבלבל אותו לגמרי והוא מותח, דק כשאני נמצא מחוץ לתא, כשאני יורד מן המדרגות, אני מסביר לו: - "אוכל כשר אינו נמסר בידי גר".

ובתוך הגורחה שתי עשרות של, אור חיים סרווחת על ה"בוששים", הסרתו ער לה לאפנו ותרעש מרובי אונים, הגורתי לעומת תא רביל זימה כתא מול חדרה של בחורה צעירה המבריק בלבושיו, ובתוך רעש זה, על יד העשית המפותחת, עמ לו הוא ידו רזיאל, ועניו הכהונה הממשיק פנה שקופות כספר... רק למחנת נודע לה שוה סמרו של סוף קלוגר על האיש מן צרת... ואף כאורה מנוחת זה, בתוך הסר וזן והמחלה של העולם המתחנן הערבי בכל כיצורו וזוחמה סבלתי לרועים מספר בתוך ים הסוהר, עורם מעיני, והרגשתי בחמימות של התיצויה.

ומלמעלה, תא ה"מאסרה" (העצורים ה פרליטיים) בקעה השויה והסורה, אהנו שנוני, שבצורה זו מוסרים פקודו, סאלנס המפקד, הוין החשש על שפתו, בגובהות הסרגנט לא אמר אלא: "הנה וזההואותי, קן, עכשיו כבר נתראה לעתים קרובות, ולמחרת עמתי על" הסרגנט של תא מס' 11, שאלין העצירו אותו הבורק, הפעם לא לתה אותי סרגנט, כחצר הפנימית הייתי כקעס חפשי, למכור לא היה איש בהא שלום, "עור" ליצחק חוקן בלמכת היהודי אברהם עס בספריה, האסירים הפיליטים ה יהודים שבתא (תא מספר 11 - יהודי היה) יצא בבורק לעבודה בעתלית, רמותו לו, אני מנסה להשפיע על סקרית בית-הסוהר להעבירו עת היום לתא שלי, בניגוד למ קובל, שכל צעיר פולטי חוש חייב לעבר לכל המחית ב-2 ימים בתא מספר 11 ול הסתנה לאיזה המבצר, "לדא" - הוא אימר ל - "אל תפשה זאת, זה יעשה רי מוס טיפא של שיום וצברתם, חתובים שנים נהא זה ברצוני גם לשוחח עמכם העבר".

נדודים במחנה המנה

והימים בתוך תא החשודו בלא שנארגן אותם במחית, כאילו במטה-קסמים ועלמו הקליפים במשך חדם, רק במשך 2 שעות ב ערב הם יצאו על המנונים, שעות היום הוקדשו לישיבות, התא שלו במבצר הפך לאוניברסיטה בועיר-אפין, קורס גבוה ל עברית, קורסים אנגלית, לצרפתית, לערבית, קורסים במעט, וכו' וקורס המעריך בור תר היה הקורס לטקטיקה צבאית, שהוא הר צה לפני מספר חודשים של מפקד הארגון הצבאי הלאומי, חושכרי הכבצרי, על גו חשטוח של המגר הבנות.

בערב אחר נתבשרנו שאנו נודדים ל מקום אחר, ונאות גזיתו כשגו כבולים זה לזה, צברו מאז ועשרים העצורים מן המב צר למטה של צרפין, אותה חר, שהחמה על פקודתו של חיים ומחה, אותה היה, שם

אריה סופר

התאריך

התאריך 14 בנובמבר 1937 מסמל את שבירת התגולה על ידי הארגון הצבאי הלאומי. אכן הוא רק סמלי בעוד שלמני התאריך זה קדמו פעולות רבות אחרות. יעל נשא רשימתי יהיה לא התאריך הסמלי עצמו, שודאי רבים אחרים יכתבו עליו, אלא תאיש הפעיל ביותר בתאריך זה בארגון ובכוחו - דוד רוזנאל חי"ה מי שהיה מאותה תקופה קצין מסקדת הארגון ומפקד הסניף של הגירה. רשימתי זו לא תהיה קשורה בתאריך זה, אלא בעיבדה אחרת:

אחת הארצות של היום התיכון ומשם - בתעורות מזויסות כמובן לסוליון כסולין לצרפת, ומצדפת חורה לסולין. כל זמני ב" חו"ל חוקש לעניני הארגון ובראש זכרא שונה לעניני ההעסקה. לאחר שסיים את שליחותו, עזב את סולין באירון של חברת העוסקת פולנית במסמורט של שמעון צירי. קי הייד נתני ארצי-ישראלי, מי שהיה שר פד וחיל חתיק של הארגון, במאורעות 36 נחסף עיי הערכים בשומרו על בנימינה ומאז נעלמו עקבותיו. תמונתו של צירקי היחלפה בזו של רוי. בהגיעו לשדה התעופה בלוד, נמסר והצליח לעבור את הסקורת אולם ברצו האחרון התעורר אצל אהר הי סקידים מסקוד ביחס לכשרותה של התעורה. ורוי נתבקש לחזור לחדר המשמר ולהמתין לבדיקה נוספת. רוי הבין מה שצפוי לו ב" מקרה וזהותו תתגלה, ולכן החליט יפעל מהר - יצא את חדר המשמר ברצו שיהא נשים סביבו לא הרגישו בכך, ובצעדים כסוי חים התחיל ללכת בכיוון ליציאה משהה הי תעופה. מאחורי הגדר ראה קבוצת סועלים יהודיים, והם עזרו לו לעבור את הגדר ול" הצטרף אליהם. אחר כך שלחיהו משם בפי כניית משא שהיתה כרשותם רביאורי לא" חד הכפרים שבסביבת פ"ת. שם הכניסיהו לתוך חדר באחד הבנינים ולפי התנהגותם והשאלות שהציגו לו, הבין שאם אמנם חלפה הסכנה המדיית של מעצר עיי הכרר טים, אין הוא נמצא בין ידיים, ושאל את ברר גם כאן והותו לא יהיה כל כשחון שיגיע למחוז חפצו. כשהחשיק היום החלטי כדרכו חמיה, לפעול כהר, נצל את ההודכי נית הראשונה ועזב את האכסניה, ואם זכרוני אינו מטעני - לא דרך הדלת דוקא, הגיע כרגל לפ"ת, ומשם לפ"ת. רק לאחר ימים מספר נתגלתה והותו לבריטים עם תמונת הסמסורט, שנשאר בידם. ורבה ריחה המבוכה בין אלה. שיכרם הצליח להתחמק. רצה הגורל שחששים מספר אחרי זה, נצל רוי שוב ליוני הבריטים ושוב בשדה התעור מה בלוד, אבל על כך יסופר בהודכות אחרת.

סוף ינואר 1938 השתחררתי ומבצר עכו. לאחר מאסר של ששה חדשים בערך. צוד מסור שמעתי על השינויים בהנהגת הארץ. בן ידעתי ש"רוי" נתמנה למפקדו, וגם ידעתי שהוא יצא את הארץ, כדי להפגש עם מי שהיה חמיד בעניניו - בעיני חברי הארגון הוותיקים המפקד הראשי: זאב זיבטינסקי ז"ל. בימים הראשונים של חופשתי נמנעתי מביקור מלהפגש עם אנשי הארגון, בתוך אש שן יעקבו אחרי אנשי המשטרה, או עוזריהם, שבחקופה היא, בטרם הסנו" גים, עדיין לא נהגו למסור את קרבנותיהם ליו הבריטים, אלא רשימות בלבד. כשבוע ימים לאחר שחרורי, ביושבי באחת המסס"רות בתיא מצאתי לימיני את "יאיר" הייד, וקבענו פגישה בזירתו למחרת היום. בפגישה זו סיפר לי, יאיר" על צאתו של דוד באחת אניות המעפילים של הארגון, כדי להיפגש עם ראש בית"ר, ובכדי להגביר את התעסקה בהגולה. על ידיו קבלתי גם את הקשר לשאר אנשי המסקדה והמטה, בכדי לחדש את פעולתי בארגון אחרי המאסר.

אין קצר אחרי הפגישה עם יאיר, קבלתי מי הודעה דחופה לבוא לזירתו, ובהכ" מצאתי שם לשמחתי את "רוי", כפי שהכ" היו חמיד - שופע מרץ, הומור ולכביית. והוא סיפר לי, בין יתר הדברים בפגישה זו, את קורות יציאתו לחו"ל ושובי למולדת, ואת זמתי ברצוני למסור כאן בקצרה: כפי שהוכרתי כבר, עזב דוד את הארץ מאניה שהביאה מעפילים הוא הגיע לחופי

14.11.37
אריה

השבוע הגיע לארץ מקפריסין ארונו של מפקד האצ"ל דוד רוזאל למולדת - אחרי עשרים ואחת שנים

צירק, והם הסכימו להעביר את הארון לקפריסין. ומדוע לא לארץ? כי הם הבטיחו לנוירי-סעיד כי הגופה לא תגיע לישראל.

שוב עברו שנים של מאמצים. נורו סעיד נרצח על ידי מהפכנים צירקים. אכל הקריטים לא הסכימו להעביר את הארון.

בינתיים יצאו הקריטים גם מקפריסין. מר מנחם בגין, ראש תנועת החרות, פנה במכתב אל נשיא קפריסין מר מקריוס. הוא כתב לו "כאיש מחתרת אל איש מחתרת". במכתב זה ביקש להרשות למנהיג המחתרת לשוב הביתה. השבוע - חזר המפקד למולדת. כאשר צוב אותה, עוד היתה העצמאות חלום רחוק. ובאשר חזר אליה - מתקרבת המדינה למגיגות הבר-מצווה שלה.

המדינה השתדל בענין זה ציר ישראל באנגליה, מר אליהו אילת. כן פנו הרבנים הראשיים לאנשי-ציבור רבים

דוד רוזאל, מפקד האצ"ל, ב-1955. נולד ב-1905. נפטר ב-1955. היה מפקד האצ"ל במלחמת העצמאות.

דוד רוזאל היה רגיל ללכת תמיד לקו-האש הראשון. גם הפעם נהג כך. הוא יצא יחד עם מספר אנשים נבחרים לעיר-הגפס חבניה. הוא ונאשיו עשו שם פעולות סיוור וריגול חשובות. באחד מההפצצות של אוירונים גרמניים - קצא את מותו, ושם, בעירק, נקבר.

אשתו שושנה כתבה לצבא הקריטי, וביקשה להביא את ארונו לארץ. אך שלטונות הצבא התנגדו. בצבא הקריטי קימת מסורת: החיל נקבר במקום בו מת. אין מעבירים גויות⁸⁰⁰ מארץ לארץ. פעמים רבות פנו בני המשפחה וחסרי האצ"ל באומה בקשה לשלטונות ה-בריטיים - בלי הצלחה. אחרי קום

השבוע הגיע לארץ מקפריסין ארונו של דוד רוזאל. המונים ליוו אותו לבית-הקברות הצבאי בהר-הרצל. אנשי צה"ל ירו לכבודו - והאיש שמת לפני 21 שנה בעירק, קצא סוף-סוף מנוחה אחרונה - בירושלים.

האם ידעו אנשי צה"ל הצעירים כי היתה האיש שלכבודו ירו?

האם הם ידעו שאותם ראה בתלומית שלו, לפני שמת?

זה היה באביב, 1940. דוד רוזאל ישב בבית-סוהר בריטי בארץ. הוא היה מפקד האצ"ל (אריגון צבאי לאומי). שלחם נגד הבריטים.

באותם הימים כבש היטלר את כל אירופה. הצבא הגרמני התקדם למצרים. בעירק פרץ המרד הפרו-נאצי של רשיד עלי. דוד רוזאל החליט להפסיק את המלחמה נגד הבריטים, כדי להלחם יחד אתם בגרמנים.

הוא שוחרר (שחררו אותו) מבית-הסוהר. הבריטים הציעו לו לשלוח את אנשי האצ"ל המדברים ערבית לפעולות חבלה (סבואי) בעירק.

שתי ארנבות בתוכנית (רדיו) אחת

כתב: מ. הרואל

קודם כל - חדשות. בכל יום אפשר יהיה לשמוע חדשות מן הארץ והעולם בעברית קלה. אחר-כך תהיה, פינת לשון יומית. לפעמים ילמדו שיר

עורך התוכנית החדשה הוא ד"ר מרדכי קמרט, מנהל אולפן, עציון. במשך 12 שנות עבודתו באולפן, הצליח ד"ר קמרט ללמד עברית ליותר ממחמשת אלפים תלמידים. השורה הנבחרת

בחודש הקא יפמח "קול ישראל" בתוכנית חדשה: בכל יום ניום, בין השעות שבע ורבע לשמונה, ישדרו תוכניות מיוחדות בעברית קלה. עד היום משדרים בשעות אלה

י"א שנה לנפול דוד רזיאל הי"ד

כ"ג באייר — יום הזכרון למפקד

חרבות שלופות וכידונים מונפים נראו כעדת צפרים לבנות ומבריקות, החילים השתוללו, קפצו וצעקו, ופניהם להבים. — יהודה לוחמת על חפשה אחרי אלפים שנות עבדות, הרגש הזה בלבד ממלא את לבם און ועו, — אמר המצביא לשלישיו.

השיר והסיף

שנת תרפ"ג הוא בן 12 כשנתקבלה הידיעה, כי „הכוח" היונאי, הקבוצה ל"כדורגל, עומדת לבוא לאר"י, אנו קוראים נאום זה אצלו לכבוד האורחים:

„יפה, חלצו את עצמות העם השבורות זה אלפים שנה מיום גלותו מעל אדמתו, ישרו את הגב הכפוף ירושת הגלות. הראו כי יהודי יכול גם להיות איש גרם, אשר כחו במתניו ואונו בשרירי בטנו; עד הנה ידעו רק את היהודי הכפוף, הנדכא, ה"נכנע, הראו אתם (אל המורה) יהודי במהדורה שניה, יהודי אשר ידו בערף אויביו.

אל תתבישו ביהדותכם, אל תהיו ספורי טיסטית יהודים אלא יהודים ספורטיסטים, הבליטו את יהדותכם, לאומיותכם, על המתנות שתתנו כתבו בשפתכם הלאומית העברית. דעו כי לא שררה נתנה לכם אלא עבדות, עליכם לחדש את ימי העם כקדם, עליכם להפוך עם של תגרנים, סר חררים ומלמדים לעם אשר ידע להשיב מלחמה שעה, לעם שלא יתן לאחרים לרמסו.

אולם אל תזניחו גם את הצד הראשון, את הרוח, אם תזניחוהו ויצא לנו יהודי אשר לא ידע דבר בלתי אם „כדורגל", ויהודים כאלה היו בימי (היונים) החשמר נאים ובימי הורדוס, ואחריהם היתה... התבוללות.

תפסו את שני צדי המטבע, כחשמונאים, אשר בידם האחת אחזו בשלח לשלוח את אויביהם חוצה, ובשניה טהרו את המקדש, מותו כמוהם במלחמת החרות כשהמלים „שמע ישראל" על שפתותיהם.

אם תפסיקו באמצע המשחק כדי להתפלל מנחה, לא יבולע לכבודכם, כי תראו שיהודי יכול להיות גם נאמן עם אלוהיו ותורתו, וגם כביר כוח ובעל עול, וידו תעז על אויביו. לכן לשחק ולנצח כשסמני רצועות התפילין על זרועכם זרוע עז, אז תהיה התמונה שלמה, אתם תחיו את העם".

עיני נשואות
קְנוֹרָא צְעִילוֹת
יְמֵסֵל צְוֹנוֹת
וְיִשָּׂא אֲשָׁמוֹת.
יְמֵסֵה דְקָעוֹת
וְיִקְבֹּץ פְּזוֹרוֹת.

*

לדוד ברוך ה' צורי, המלמד ידו לקרב, אצבעותי למלחמה. חסדי ומצודתי, משגבי ומפלטילי, מגני בו חסיתי, הרדד עמי תחת. ה', מה אדם ותדעהו, בן אדם — ותחשבהו? אדם להבל דמה, ימיו כצל עובר. ה', הט שמיך ותרד, גע בהרים ויעשנו. ברוך ברק ותפיצם, שלח חציך ותהמם. שלח ידך ממרום — פצני והצילני ממים רבים, מיד בני נכר, אשר פיהם דבר שוא וימינם — ימין שקר.

אלקים, שיר חדש אשריה לך, בנבל עשור אזמרה לך. הנותן תי שועה למלכים, הפוצה את דוד עבדו מחרב רעה — פצני והצילני מבני נכר, אשר פיה דבר שוא ויעינם — ימין שקר.

(תהלים קמ"ד)

*

ההולכים למות
מקימים אותך מולדת

כמטרה, וכלי שרת לתחית האומה, חידוש רוחה, ותקומת מדינתה רעיון הצבאיות לווה את הנער דוד משחר ילדותו והיה לו לאידיאה מרכזית, אשר לה הקדיש את כל כוחות נפשו והגיוני בהיותו לאיש.

הדברים משתקפים מתוך הקטעים המלוקטים מכתביו, מאז היותו בן אחת עשרה ועד היותו למפקדו הראשי של הארגון הצבאי הלאומי, הגה וחלם, למד וכתב על נושא זה.

יהודה נלחמה על חירותה

עוד לפני כן, בהיותו בן 11, הוא מחבר מחזה „משדה המערכה" בו הוא מנסה ל"תאר את הקרב על עזה, וצעיר רך זה שם בפני המצביא המדומה את הדברים הבאים: אחי, אנו עומדים כעת לפני מאתים אלף איש, כל מחנה צבאנו איננו יותר מעשרים אלף, אני מודיע לכם מראש את הדבר כדי שלא תבהלו מפני האויב. לא לנו להבהל מפני המחנה הרב, לפני יותר מאלפים שנה נצח יהודה המכבי במתי מעט את צבא סירון היווני, לפני שלשת אלפים שנים נצח חו גדעון ושלש מאות אנשיו את מאה וחמשה עשר אלף חיל בני קדם. יזל נא עוד בעורקיני דמי כל הגבורים, אשר קמו לישראל מאז היותו לגוי, נראהנא לאל גויי הארץ כי עוד רוח המכבים חי בקרבנו, נזכר את בר כוכבא אשר במתי מעט אנשיו הפיל בלהות על ראשי כל גויי הארץ; על הרומאים. ואם נמות כלנו במלחמה זאת — נמות ברוח שקטה, ביד ענו כי מלאנו את חובנו, החוב הקדוש לגאולת העם והארץ כפי יכלתנו. ובכל צרה ומצוקה נעלה על דעתנו את דברי הגבור הנערץ יהודה המכבי; „אם הגיע עתנו למות — ומתנו כגברים. ואל יהי כבדנו לכלימה". כי חרפה מאין כמוה תהיה לנו הנסיגה אחורנית. אחי!! אף מלה, שעל אחד לא נצעד אחורנית. טוב למות בעד ארצנו!!! תהיה כאחרית יהודה המכבי ויוחנן מגוש חלב וכאחרית כל הגבורים אשר מעולם לא מתו עד אם השביעו את חרבם בבשר אויביהם והרוו חיציהם מדמם. לא לשוא נמות, כי אויבנו ימותו עמנו, השבעונא כלם כעת, כי לא תבואו באהל ביתכם, לא תעלו על ערש יצועכם עד אם נשיג את המטרה אשר עליה ישא נפשנו.

וקול תרועה גדולה נשמע מסביב, ברק

דוד רוזיא

הארץ בז'ענת

המפקד הראשי של הארגון הצבאי הלאומי

(י"ח כסלו תרע"א — כ"ג אייר תש"ג)

ליום העלאת עצמותיו למולדת

חייהם	—	מלחמה ;
מותם	—	גבורה ;
קרבנם	—	קדושה ;
זכרם	—	נצח ;
מ. בנין		

ברית חיילי הארגון הצבאי הלאומי
של"ח — איגוד לשיקום לוחמי חופש

השליחות האחרונה

האויב הגרמני איים בכיבוש המזרח התיכון. צבאות רומל התקדמו מעבר ערבות אפריקה לארץ-ישראל, ובמדינות ערב קמה תסיסה נגד בריטניה, במגמה לסייע לצבאות האויב המתקדמים. בעירק פרץ "המרד" של ראשיד עלי, בסיוע גרמניה ובהשראתו של חאג' אמין אל חוסייני, "מופתי ירושלים", אשר היה אחראי למעשי-הרצח שביצעו הערבים בקרב הישוב היהודי בארץ. נצחוננו של ראשיד-עלי, ומרעו "המופתי" עלול היה להביא את צבאות האויב ואת האויריה שלו למבואות ארץ-ישראל, שגורלה היה נחרץ, באשר לישוב היהודי היו כוחות מועטים להתגונן. חרב ההשמדה הונפה בכל אימתה מעל הישוב היהודי.

בימים הגורליים ההם ראה דוד רוזיא לפני אצ"ל שלוש מטרות עיקריות:

- * להופיע כשותף לצד בנות הברית במערכה נגד הנאצים.
- * למנוע את סכנת הפיכתה של עירק לבסיס גרמני.
- * לחסל את "המופתי הירושלמי", שבעצם קיומו היווה סכנה לעם היהודי.

כשפנו אל דוד רוזיא בהצעה לסייע במישרין לבנות הברית, עליידי חדירה מאחורי הקוויים של ראשיד-עלי, לא היסס וקיבל את התפקיד. בניגוד לדעת חבריו החליט לצאת בעצמו אל קווי האש, בראש קבוצה קטנה של צעירים נועזים העשויים לבלי חת.

הם יצאו ומילאו את אחד התפקידים החשובים ביותר להכנעת "המורדים" וכיבוש בגדד. הוא בעצמו תכנן את הגנתו של שדה-התעופה בחבנייה, ואופייני הדבר שעצותיו נתקבלו כהוראות ממש. הכל הרגישו כי עומד לפנייהם איש השולט בחוקי הטקטיקה הצבאית.

חברי קבוצתו חדרו בהתחפשות לתוך עיר-הבירה הנצורה שמסביבה עמדו בנות-הברית, עמדו ולא נעו מפחד הכוחות העירקיים והגרמניים שנמצאו כביכול בין חומות העיר. השהיה זו עלולה היתה להכריע את גורל המערכה, באשר יתרון הכוח היה בידי "המורדים" ורק במלחמת-בזק אפשר היה להכניעם. לשם כך דרושה היתה אינפורמציה על הנעשה בתוך העיר הנצורה. קבוצת אנשי אצ"ל הם שהביאו את האינפורמציה והצילו את המצב. תוך סכנת נפשות חדרו אל מעבר לקווי האויב, ביצעו מעשי-חבלה וקבעו כי הצבא העירקי נמצא במנוסה מבוהלת ואין כלל הגנה על בגדד. גילוי זה הפתיע את הפיקוד הבריטי, והם החליטו לכבוש את בגדד.

המאמצים להתנקש בחיי "המופתי הירושלמי" לא נשאו פרי, ועם כשלונו "המרדה" בעירק נמלט "המופתי" לגרמניה, שם שיתף פעולה עם הצורך הנאצי בחיסול יהדות אירופה.

ביום כ"ג אייר תש"ג יצא דוד רוזיא לסיוריו בקוויים הקדמיים. קבוצתו הותקפה עליידי האויריה הגרמנית והוא נפל שדוד, הרחק מאדמת המולדת. הובא לקבורה בבית-העלמין הצבאי בעירק, בשם "בן-משה".

עם קום המדינה נעשו מאמצים להעביר את עצמותיו למולדת. תחילה הושגה הסכמה להעבירו לקפריסין, ועם שחרורה של קפריסין נאותה ממשלתה להעביר לישראל המשותרת את עצמותיו של לוחם החופש הגדול דוד רוזיא.

שמור לזכרון

האויב, שישב לבטח בקני-המרצחים. אולם הוא לא הסתפק בכך, וברוחו חזה הקמת צבא עברי אשר בבוא שעת-הכושר יסתער וישחרר את המולדת. את כל כוחו וכשרונו הקדיש למטרה זו וימים ולילות עשה בלימוד ספרי טקטיקה ואיסט-ראטגיה, על-מנת להכשיר את דור-הלוחמים לקראת יעדו. בתקופה זו הרבה רוזיא לחבר חוברות וספרים במקצועות צבאיים, ואת אשר למד ממקורות לועזיים — העביר לכלים עבריים. בין יצירותיו שחיבר בעצם ימי מלחמת המחתרת היו: "האקדה", שחיבר אחד עם חברו אברהם שטרן ("יאיר") הי"ד, "תורת ההדרכה", "תרגילי הסדר המכונס והמפוזר" וכן "הערות לקלאוזביץ", "על המשמעת", "כללים למתן פקודות ומלוויין" ו"רוח הקיבוץ".

פעולתו נתרחה והגיעה אל מרכזי הנוער העברי בתפוצות הגולה. בפולין, בליטה ובמדינות אחרות קמו תאי-מחתרת של הארגון הצבאי הלאומי, מוכנים לשמש חיל-מילואים לצבא ישראל המשחרר.

וחיל-המילואים פרץ ועלה. החלה פרשת העפלה. המנהיגים הרשמיים הטיפו נגד העליה "הבלתי חוקית". הם ביקשו לשמור על עליה "סלקטיבית", על-פי סרטיפיקאטים של שלטונות המנדט. אולם באירופה כבר רחפה סכנת ההשמדה. ז'בוטינסקי השמיע את קריאתו לחיסול הגולה, וחיילי הארגון הצבאי הלאומי בכל אתר ואתר החלו לחתור לחופי הארץ. עם חיילי אצ"ל עלו המונים יהודים אחרים, ביניהם גם יריבים. היתה זו "עליה חפשית" ולכל יהודי ניתנה הזכות להציל את נפשו ולצאת מאירופה, בדרכי ההעפלה והמחתרת. בפיקודו של דוד רוזיא, אלפים-אלפים יהודים הנמצאים כיום חיים ושלמים במדינת ישראל ניצלו מגיא-ההריגה תודות למפעל ההפעלה.

בנתיב הצר של המחתרת הצליח דוד רוזיא לצאת לחוץ-לארץ ולהיפגש פנים אל פנים עם ז'בוטינסקי. באותה פגישה היסטורית הביע מצביא אצ"ל את הערצתו לאיש הברזל דוד רוזיא: "אדוני, אני מחכה לו זה חמש עשרה שנה", אמר לו והעניק לו מלוא הערצתו ואמונו. דוד רוזיא נשא את התואר הגבוה ביותר באצ"ל, "אלוף בז'ענת", והוא היחיד שנשא את התואר "אלוף".

בתקופה זו הרחיב אצ"ל את פעולותיו ועבר לשורת התקפות נגד השלטונות הבריטיים, שנכנעו לטירור הערבי ופרסמו את גזירות "הספר הלבן" נגד הישוב העברי. מעתה הציב לעצמו אצ"ל מטרה להוכיח כי הכניעה לערבים לא תחזיר את השקט לארץ וכי הנוער העברי יילחם בכל כוחו נגד מזימות-החנק שנכללו ב"ספר הלבן".

עם פרוץ מלחמת העולם השניה הכריז אצ"ל על הפוגה במערכה נגד הבריטים. לאנושות כולה קם אויב משותף, החיה ההיטלרסטית, ופיקוד אצ"ל בא ברוב דעות לידי החלטה כי נוכח סכנת ההשמדה הפיסית שהיתה צפויה לעם ישראל מידי היטלר, חייב הארגון להכריז על הפוגה.

בהתערבותו של פנחס רוטנברג ז"ל שוחרר רוזיא מכלאו זמן קצר אחרי פרוץ המלחמה, ואחריו שוחררו יתר חברי מטה אצ"ל שהיו כלואים, ביניהם אברהם שטרן ("יאיר") הי"ד. אז חל הפילוג במחנה הארגון, שעה שקבוצת מפקדים בראשותו של "יאיר" יסדה את "הארגון הצבאי הלאומי בישראל", שנקרא לאחר מכן בשם "לוחמי חרות ישראל". זמן מה אחרי שחרורו מהכלא נשא דוד רוזיא לאשה את שושנה לבית שפיצר, ממפקדות אצ"ל.

פעלו המהפכני של דוד רזיאל*

הוא הופיע בתולדות עמנו כשם שמופיעים כל מחוללי המהפכות: זנק באלמוניות והפך לאלמונות. דוד רזיאל חולל מהפכה בישראל. הוא ירה את אבן הפינה מתחת לבנין שנחרב יחד עם בית"ר. הוא הניח את היסוד לצבא עברי, לצבא לחם, משחרר, הרעיון לא היה חדש, אך הוא מצא בעזרת דוד את כידונו, וכך נתחוללה, לפי אימרת נפוליאון, המהפכה. מהפכת ההתחדשות העברית. אחת המהפכות הכבירות בדברי ימי האנושות.

במשך עשרות דורות התהלכנו בין הגויים עם אות חרות על מצחנו: הפקר, התרגלנו לכך, חשבנו כי פשוט אי אפשר אחרת, וכך שבנו, או החילוננו שביס, למולדת, כיהודי חסות. עם פוגרומים כחלק בלתי נפרד של קיומנו, עם הספדים "כתשובה" להתנפלויות, עם הבלגה "כתגובה" לשפיכת דמנו, ואם אייפה, אייטש, עמד מישהו על נפשו הוא — דבר שהוא טבעי לכל יצור חי — נחשב מעשהו למעשה גבורה. אין פלא, ובגולה המנוונת אף את זאת לא השכילו לעשות.

עד שבא דוד רזיאל ונתן את האות, לא עוד התגוננות פסיבית, כי אם התקפה. לא עוד "הגנה עצמית" כי אם הגנת הלאום, במונח הרחב של המושג, כפי שמבינים אותו כל העמים.

אז הוקם הצבא העברי, צבא המהפכה, הנושא את רעיון החופש, המוחק בפלדה בוערת את את החרפה "הפקר" ורושם על דגלו את את הכבוד: כבוש.

עוד לפני כמה שנים אמר פרטיון יוגוסלבי לצנחן עברי: "היהודים הם פחדנים, היהודים מפחדים למות, על כן הם נהרגים, הם אינם עם, מי שמפחד למות בקרב, אין לו זכות קיום". ואילו היום עומדים עשרות מיליונים אנשים במזרח ובמערב, בצפון ובדרום ומשבחים ומעריצים את מעשי הגבורה של בחורים עבריים, מעשי גבורה שמעטיים כמותם בדברי ימי העולם.

להתחדשות זו הניח את היסוד דוד רזיאל ברוחו, במוחו, במעשיו ובדוגמתו האישית. הוא נתן לעם ישראל את הטיפור של חייל עברי, הוא למד והורה; הוא נלחם והוביל לקרב, הוא ידע להטיל עול מצוות, אף הקשות ביותר, על עצמו ועל אחרים. הוא האמין והשרה אמונה על סביבתו. הוא התווה את הדרך לבאים אחריו: "קשיים נוצרו כדי להתגבר עליהם, אין בלתי אפשרי".

אכן, אין בלתי אפשרי. במשך שני דורות בלבד עלה עם נשחט מקישיניב לעכו. במשך שנים ספורות "עלינו" מתא- המוות הוא במאידאנק לתא-המוות הזה בירושלים של פינשטיין וברזני, אות הוא כי חזרה שכינת הגבורה לישראל, השכינה אשר דוד רזיאל היה אחד ממבשריה הגדולים בדור הגאולה.

והיא שתעמוד לנו.

* מתוך דברי ההערכה שנכתבו במחתרת ע"י מפקד הארגון הצבאי הלאומי, ביום הזכרון לפני קום המדינה, איר תש"ז, מאי 1947.

והעינים החודרות של הנצח רואות אף הן את שלהן. הן רואות את אומץ הלב, את תקיפות ההכרה, את הרוח הגובר על הבשר: הן רואות את יתרון האריה המת על הכלב החי: הן רואות את המציאות הארורה מתרקעת בכוח איתנים לאידיאל מתגשם: הן רואות את תקוות העבר ואת חלומות העתיד לובשים עור ובשר — כי אין לך הר שלא יכבש בכוחה של הקרבה.

מדברי ד. רזיאל

מתולדותיו

נצר מגזע רבנים, גדולי-תורה ואדירי-אמונה, נולד דוד רזיאל הי"ד בעיר סמורגון, פלך וילנה, ביום י"ח כסלו תרע"א (1910), לאביו ר' אברהם-מרדכי רוזנסון ולאמו בלומה. מילדותו ינק בבית-הוריו את ההכרה הלאומית השורשית של דורות ראשונים: את האמונה העזה בגדולת העם הנבחר ואת הכאב על השפלת גאון עמנו בתנאי גלות מדכאה. מאבות-אבותיו, שקוננו בלילות על הורבן בית-המקדש, ירש את הכמיהה הלוהטת לגאולה ואת תחושת-המרי בחיי הגלות, שכופפו את דמות היהודי.

בן שלוש היה כאשר עלה עם הוריו לארץ-ישראל, בקיץ שנת תרע"ד. אביו, הוזמן מחו"ל לשמש מורה בבית-הספר "תחכמוני" ביפו—ת"א. אחרי כחצי שנה, בעת הנגישות והגירושים של המשטר הצבאי התורכי במלחמת-העולם הראשונה, גורשה המשפחה יחד עם משפחות יהודיות אחרות, בגלל נתינותם הרוסית. דוד הילד נדד עם הוריו דרך מצרים לאוקראינה, רוסיה הפנימית, גרוזיה, מוסקבה וקובנה. שמונה שנים טולטל מארץ לארץ, מגולה לגולה, כשאת חינוכו מקבל הוא מאביו ומאמו. הרבה בלימודי-תורה ומראשית ילדותו השתלם בדיבור עברי. בגיל 8 כבר ידע כמעט את כל התנ"ך בעל-פה. בגיל 12 ידע בעל-פה את כל ששת סדרי-משנה.

בשנות הנדודים הרבה דוד לקרוא בספרות העברית החדשה. תוך קריאתו ולימוד התנ"ך התרשם מאד מהגבורה והתפארת של אבותינו בימי קדם. בנדודיו ראה את העם היהודי בשפל גלותו, ובזכרונו נשארו טבועים חדשי-הילדות בהם התגורר עם הוריו בארץ ישראל, הוא שאף לחזור ארצה, ועז היה רצונו ללכת בדרכי גבורינו הקדמונים ולהלחם למען שחרור מולדתנו.

בגיל 12 חזר עם הוריו ארצה, אחרי שאביו הוזמן שנית לשמש כמורה בבית-הספר "תחכמוני", ובחנוכה תרפ"ג, שמונה שנים אחרי גרושו מן הארץ, חזר אליה, עשיר בחוויות מימי נדודיו, ועשיר ברוח שניק מלימוד התנ"ך והספרות העברית. דוד רזיאל סיים את לימודיו ב"תחכמוני" ועמד בבחינת-בגרות ממשלתית. שנתיים ימים למד בישיבת "מרכז הרב" של הגרא"ה קוק ז"ל ואחרי-כן נכנס ללמוד במחלקה למדעי-הרוח של האוניברסיטה העברית. למד גם מתמטיקה ופילוסופיה והצטיין במקצועות אלה.

בנשמתו של דוד רזיאל היתה מזיגה מופלאה של חכמות שם ויפת, חיבוריו מימי הילדות מצטיינים בניצני-אמונת שבישרו צמיחתו של כשרון גדול. הוא הרבה לכתוב על גבורי התנ"ך ומאותה תקופת-ילדות נשתמרו שני מחזות שכתב: "המרגלים" ו"קרח", וכן שתי מונוגרפיות מקיפות: "שאל" ו"דוד". יצירות אלו מימי הילדות הצטיינו בעדינותם האמנו-תיות וברוח-הקסם שהעידו על כמיהתו העזה של היוצר הצעיר לגבורת-הקדמונים, שופטים ומלכים בישראל, גדולי האומה וקדושיה. לאחר מכן התרשם הילד מגבורת החשמונאים, גבורי מלחמות הבית-השני, בריכוכבא ורבי עקיבא. רבי עקיבא היה בעיניו סמל, ברוחו, בתלמודו ובגבורתו והוא שאף ללכת בדרכיו, לאסוף חיל, לאמץ ידי לוחמים וללמד בני-ישראל קשת.

כי הקרבנות אשר מתו והבאים אחריהם לכ' בוש או למות, קוראים באזני האומה קול גדול, בוטח וגאה:
— **התנערי מעפר, קומי. ההולכים למות מקי-מים אותך.**

מדברי ד. רזיאל

פעלו

מ"אורעות" הדמים בשנת תרפ"ט הבשילו בנפשו את ההכרה כי גאולת ישראל לא תבוא אם לא יהיו לוחמים למען הגאולה. טבת תלמידי הישיבה בחברון ללא התנגדות חולל בו את השאיפה העזה לקומם את כוח הנוער העברי. חלומותיו וחזיונותיו מימי הילדות לבשו עור ועצמות. הוא הצטרף לפלוגת המתנדבים שלייד ועד הקהילה בירושלים ותפקידו הראשון היה ללוות למנוחות עולמים את עשרות בחורי הישיבה שנטבחו בחברון.

בעקבות "מאורעות" תרפ"ט פרשו חלק מחשובי המפקדים משורות ה"הגנה" והקימו את הארגון הצבאי הלאומי. דוד רזיאל הצטרף ל"פורשים" מיד עם ייסוד הארגון. מעתה הקדיש את כשרונותיו להשתלמות במקצועות הצבאיים. מפאת היעדר ספרות צבאית עברית, הלך אל המקורות הלועזיים ובשקידה רבה למד והשתלם עד שהפך לאחד מטובי המפקדים. לפקודתו נמסרה הדרכת הקורסים למפקדי הארגון הצבאי הלאומי, או כפי שהארגון כונה בימים ההם "הגנה ב'". למען קידום האימונים, ביסוס הידע המקצועי והפצתו בין החיילים, תרגם, ערך וחיבר ספרי-עזר מקצועיים. דוד רזיאל היה הלוץ ומורה-דרך בכתיבת ספרות במקצועות צבאיים וספריו היו מקור להשתלמות ולידע בימי הראשית של תקומת הכוח הצבאי העברי.

"מאורעות" תרצ"ו הביאו מפנה גורלי בחייו של דוד רזיאל, מפנה שהשפיע השפעה מכרעת על תולדות עמנו. שוב פרצו מהומות-דמים בארץ-ישראל. החלו רציחות המוניות. רכוש יהודי רב נהרס. האויב הערבי ביקש לעצור בעד זרם העולים האדיר שאגה ועלה ארצה ממדינות אירופה המנואצת, אשר צל השואה כבר רחף עליה. מנהיגיו הרשמיים של הישוב הכריזו על "הבלגה", הטיפו לבליתם כוח-המחץ של הנוער העברי והרימו על נס את הצו "לא תרצח", גם כאשר האויב קם ורצח יום-יום יהודים, גברים נשים וטף.

בתחילת ה"מאורעות" עוד הצטמצמה פעולת "הגנה ב'" בתפקידי שמירה בלבד, אולם עד מהרה הגיעו מפקדיו לידי מסקנה כי שיטת "ההבלגה" נטולה הצדקה מדינית, ובוודאי נטולה הצדקה צבאית. היא הרבתה קרבנות יהודיים, ונתנה אמתלה בידי הבריטים להיענות לתביעות התוקפנים הערביים. המנהיגים הרשמיים התנגדו לשינוי קו "ההבלגה", ומש-החליטה "הגנה ב'" לפתוח במבצעי תגמול — פרש חלק מן המפקדים והצטרף ל"הגנה". בארגון הצבאי הלאומי נשאלו הלוחמים.

עד מהרה נתגלה דוד רזיאל כמפקד גרעין, ומצביא הארגון זאב ז'בוטינסקי ז"ל הטיל עליו את הפיקוד הראשי. ככושר עבודתו, בנאמנותו למטרה ובנכונותו לשמש דוגמה אישית להקרבה עצמית, רכש דוד רזיאל את אימון המפקדים והחיילים, מהם ותיקים ובוטרים ממנו.

הוא ארגן את השורות סביב דגל המלחמה והחל לפעול. ביום י' כסלו תרצ"ח (14.11.37), הוא "יום השישי שחור", ערך את ההתקפה המאורגנת הראשונה על כנופיות הערבים בירושלים. "ההבלגה" נשברה, למגינת לבם של המנהיגים הרשמיים. החלה מלחמת הארגון הצבאי הלאומי, שלא נפסקה עוד כל ימי ה"מאורעות", אשר נמשכו עד שנת תרצ"ט וחדלו עם פרוץ מלחמת העולם השנייה.

דוד רזיאל היה ראש המתכננים וראש המבצעים. הוא סיכן את עצמו לפני שסיכן חיי אחרים. הלם באויב והוכיח כי דם ישראל איננו הפקר. הוא העביר את המערכה אל שערי

השליחות האחרונה

האויב הגרמני איים בכיבוש המזרח התיכון. צבאות רומל התקדמו מעבר ערבות אפריקה לארץ-ישראל, ובמדינות ערב קמה תסיסה נגד בריטניה, במגמה לסייע לצבאות האויב המתקדמים. בעירק פרץ "המרד" של ראשיד עלי, בסיוע גרמניה ובהשראתו של האג' אמין אל חוסייני, "מופתי ירושלים", אשר היה אחראי למעשי-הרצח שביצעו הערבים בקרב הישוב היהודי בארץ. נצחוננו של ראשיד-עלי, ומרעו "המופתי" עלול היה להביא את צבאות האויב ואת האויריה שלו למבואות ארץ-ישראל, שגורלה היה נחרץ, באשר לישוב היהודי היו כוחות מועטים להתגונן, חרב ההשמדה הונפה בכל אימתה מעל הישוב היהודי.

בימים הגורליים ההם ראה דוד רוזאל לפניו אצ"ל שלוש מטרות עיקריות:

★ להופיע כשותף לצד בנות הברית במערכה נגד הנאצים.

★ למנוע את סכנת הפיכתה של עירק לבסיס גרמני.

★ לחסל את "המופתי הירושלמי", שבעצם קיומו היווה סכנה לעם היהודי.

כשפנו אל דוד רוזאל בהצעה לסייע במישרין לבנות-הברית, עליידי חדירה מאחורי הקוויים של ראשיד-עלי, לא היסס וקיבל את התפקיד. בניגוד לדעת חבריו החליט לצאת בעצמו אל קווי האש, בראש קבוצה קטנה של צעירים נועזים העשויים לבלי חת.

הם יצאו ומילאו את אחד התפקידים החשובים ביותר להכנעת "המורדים" ובכיבוש בגדד. הוא בעצמו תכנן את הגנתו של שדה-התעופה בחבנייה, ואופייני הדבר שעצותיו נתקבלו כהוראות ממש. הכל הרגישו כי עומד לפניהם איש השולט בחוקי הטקטיקה הצבאית.

חברי קבוצתו חדרו בהתחשפות לתוך עיר-הבירה הנצורה שמשכיבה עמדו בנות-הברית, עמדו ולא נעו מפקד הכוחות העירקיים והגרמניים שנמצאו כביכול בין חומות העיר. השהיה זו עלולה היתה להכריע את גורל המערכה, כאשר יתרון הכוח היה בידי "המורדים" ורק במלחמת-בזק אפשר היה להכניעם. לשם כך דרושה היתה אינפורמציה על הנעשה בתוך העיר הנצורה. קבוצת אנשי אצ"ל הם שהביאו את האינפורמציה והצילו את המצב. תוך סכנת נפשות חדרו אל מעבר לקווי האויב, ביצעו מעשי-חבלה וקבעו כי הצבא העירקי נמצא במנוסה מבוהלת ואין כלל הגנה על בגדד. גילוי זה הפתיע את הפיקוד הבריטי, והם החליטו לכבוש את בגדד.

המאמצים להתנקש בחיי "המופתי הירושלמי" לא נשאו פרי, ועם כשלונו "המרדה" בעירק נמלט "המופתי" לגרמניה, שם שיתף פעולה עם הצורר הנאצי בחיסול יהדות אירופה.

★ ★ ★

ביום כ"ג אייר תש"ג יצא דוד רוזאל לסיוריו בקוויים הקדמיים. קבוצתו הותקפה עליידי האויריה הגרמנית והוא נפל שדוד, הרחק מאדמת המולדת. הובא לקבורה בבית-העלמין הצבאי בעירק, בשם "בן-משה".

עם קום המדינה נעשו מאמצים להעביר את עצמותיו למולדת. תחילה הושגה הסכמה להעבירו לקפריסין, ועם שחרורה של קפריסין נאותה ממשלתה להעביר לישראל המשוחררת את עצמותיו של לוחם החופש הגדול דוד רוזאל.

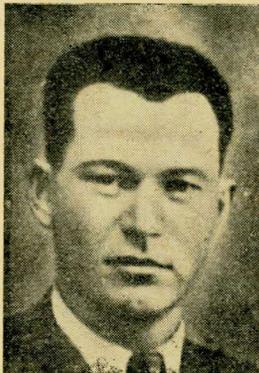
דוד רוזאל

הארון בז'ענת

המפקד הראשי של הארגון הצבאי הלאומי

(י"ח כסלו תרע"א — כ"ג אייר תש"ג)

20.5.1941

DAVID RAZIEL

ליום העלאת עצמותיו למולדת

חיייהם — מלחמה ;
מותם — גבורה ;
קרבנם — קדושה ;
זכרם — נצח ;
מ. בגין

ברית חיילי הארגון הצבאי הלאומי של"ח — איגוד לשיקום לוחמי חופש

האויב, שישב לבטח בקני-המרצחים. אולם הוא לא הסתפק בכך, וברוחו הזה הקמת צבא עברי אשר בבוא שעת-הכושר יסתער וישחרר את המולדת. את כל כוחו וכשרונו הקדיש למטרה זו וימים וליילות עשה בלימוד ספרי טקטיקה ואיסט-ראטגיה, על-מנת להכשיר את דור-הלוחמים לקראת יעודו. בתקופה זו הרבה רוזאל לחבר חוברות וספרים במקצועות צבאיים, ואת אשר למד ממקורות לועזיים — העביר לכלים עבריים. בין יצירותיו שחיבר בעצם ימי מלחמת המחתרת היו: "האקדח", שחיבר אחד עם חברו אברהם שטרן ("יאיר") הי"ד, "תורת ההדרכה", "תרגילי הסדר המכונס והמפורז" וכן "הערות לקלאוזביץ", "על המשמעת", "כללים למתן פקודות ומלוויין" ו"רוח הקיבוץ".

★ ★ ★

פעולתו נתרחבה והגיעה אל מרכזי הנוער העברי בתפוצות הגולה. בפולין, בליטה ובמדינות אחרות קמו תאי-מחתרת של הארגון הצבאי הלאומי, מוכנים לשמש חיל-מילואים לצבא ישראל המשחרר.

וחיל-המילואים פרץ ועלה. החלה פרשת העפלה. המנהיגים הרשמיים הטיפו נגד העליה "הבלתי חוקית". הם ביקשו לשמור על עליה "סלקטיבית", על-פי סרטיפיקאטים של שלטונות המנדט. אולם באירופה כבר רחפה סכנת ההשמדה. ז'בוטינסקי השמיע את קריאתו לחיסול הגולה, וחיילי הארגון הצבאי הלאומי בכל אתר ואתר החלו לחתור לחופי הארץ. עם חיילי אצ"ל עלו המונים יהודים אחרים, ביניהם גם יריבים. היתה זו "עליה חפשיית" ולכל יהודי ניתנה הזכות להציל את נפשו ולצאת מאירופה, בדרכי ההעפלה והמחתרת. בפיקודו של דוד רוזאל. אלפים-אלפים יהודים הנמצאים כיום חיים ושלמים במדינת ישראל ניצלו מגיא-ההריגה תודות למפעל ההפעלה.

בנתיב הצר של המחתרת הצליח דוד רוזאל לצאת לחוץ-לארץ ולהיפגש פנים אל פנים עם זאב ז'בוטינסקי, באותה פגישה היסטורית הביע מצביא אצ"ל את הערצתו ל"איש הברזל" דוד רוזאל: "אדוני, אני מחכה לו זה חמש עשרה שנה", אמר לו והעניק לו מלוא הערצתו ואמונו. דוד רוזאל נשא את התואר הגבוה ביותר באצ"ל, "אלוף בז'ענת", והוא היחיד שנשא את התואר "אלוף".

בתקופה זו הרחיב אצ"ל את פעולותיו ועבר לשורת התקפות נגד השלטונות הבריטיים, שנכנעו לטירור הערבי ופרסמו את גזירות "הספר הלבן" נגד הישוב העברי. מעתה הציב לעצמו אצ"ל מטרה להוכיח כי הכניעה לערבים לא תחזיר את השקט לארץ וכי הנוער העברי יילחם בכל כוחו נגד מדיניות-החנק שנכללו ב"ספר הלבן".

★ ★ ★

עם פרוץ מלחמת העולם השנייה הכריז אצ"ל על הפוגה במערכה נגד הבריטים. לאנשות כולה קם אויב משותף, החיה ההיטלריסטית, ופיקוד אצ"ל בא ברוב דעות לידי החלטה כי נוכח סכנת ההשמדה הפיסית שהיתה צפויה לעם ישראל מידי היטלר, חייב הארגון להכריז על הפוגה.

בהתערבותו של פנחס רוטנברג ז"ל שוחרר רוזאל מכלאו זמן קצר אחרי פרוץ המלחמה, ואחריו שוחררו יתר חברי מטה אצ"ל שהיו כלואים, ביניהם אברהם שטרן ("יאיר") הי"ד. אז חל הפילוג במחנה הארגון, שעה שקבוצת מפקדים בראשותו של "יאיר" יסדה את "הארגון הצבאי הלאומי בישראל", שנקרא לאחר מכן בשם "לוחמי חרות ישראל". זמן מה אחרי שחרורו מהכלא נשא דוד רוזאל לאשה את שושנה לבית שפיצר, ממפקדות אצ"ל.

פעלו המהפכני של דוד רזיאל*

הוא הופיע בתולדות עמנו כשם שמופיעים כל מחוללי המהפכות: זנק באלמוניות והפך לאלמות. דוד רזיאל חולל מהפכה בישראל. הוא ירה את אבן הפינה מתחת לבנין שנחרב יחד עם בית"ר. הוא הניח את היסוד לצבא עברי, לצבא לחם, משחרר, הרעיון לא היה חדש. אך הוא מצא בעזרת דוד את כידונו. וכך נתחוללה, לפי אימרת נפוליאון, המהפכה. מהפכת ההתחדשות העברית. אחת המהפכות הכבירות בדברי ימי האנושות.

במשך עשרות דורות התהלכנו בין הגויים עם אות חרות על מצחנו: הפקר, התרגלנו לכך. חשבנו כי פשוט אי אפשר אחרת. וכך שבנו, או החילונו שבים, למולדת. כיהודי חסות. עם פוגרומים כחלק בלתי נפרד של קיומנו. עם הספרים "כתשובה" להתנפלויות. עם הבלגה "כתגובה" לשפיכת דמנו. ואם איפה, אישם, עמד מישהו על נפשו הוא — דבר שהוא טבעי לכל יצור חי — נחשב מעשהו למעשה גבורה. אין פלא, ובגולה המנוונת אף את זאת לא השכילו לעשות.

עד שבא דוד רזיאל ונתן את האות. לא עוד התגוננות פסיבית, כי אם התקפה. לא עוד "הגנה עצמית" כי אם הגנת הלאום, במונן הרחב של המושג, כפי שמבינים אותו כל העמים.

אז הוקם הצבא העברי, צבא המהפכה, הנושא את רעיון החופש, המוחזק בפלדה בוערת את אות החרפה "הפקר" ורושם על דגלו את אות הכבוד: כבוש.

עוד לפני כמה שנים אמר פרטיון יוגוסלבי לצנחן עברי: "היהודים הם פחדנים. היהודים מפחדים למות, על כן הם נהרגים. הם אינם עם. מי שמפחד למות בקרב, אין לו זכות קיום". ואילו היום עומדים עשרות מיליונים אנשים במזרח ובמערב, בצפון ובדרום ומשבחים ומעריצים את מעשי הגבורה של בחורים עבריים, מעשי גבורה שמעטים כמותם בדברי ימי העולם.

להתחדשות זו הניח את היסוד דוד רזיאל ברוחו, במוחו, במעשיו ובדוגמתו האישית. הוא נתן לעם ישראל את הטיפוס של חייל עברי. הוא למד והורה; הוא נלחם והוביל לקרב. הוא ידע להטיל עול מצוות, אף הקשות ביותר, על עצמו ועל אחרים. הוא האמין והשרה אמונה על סביבתו. הוא התווה את הדרך לבאים אחריו: "קשיים נוצרו כדי להתגבר עליהם, אין בלתי אפשרי".

אכן, אין בלתי אפשרי. במשך שני דורות בלבד עלה עם נשחט מקישיניב לעכו. במשך שנים ספורות "עלינו" מתאמונות הוא במאידאנק לתאמונות הזה בירושלים של פינשטיין וברזני. אות הוא כי חזרה שכינת הגבורה לישראל, השכינה אשר דוד רזיאל היה אחד ממבשריה הגדולים בדור הגאולה.

והיא שתעמוד לנו.

* מתוך דברי ההערכה שנכתבו במחתרת ע"י מפקד הארגון הצבאי הלאומי, ביום הזכרון לפני קום המדינה, איר תש"ז, מאי 1947.

והעינים החודרות של הנצח רואות אף הן את שלהן. הן רואות את אומץ הלב, את תקיפות ההכרה, את הרוח הגובר על הבשר: הן רואות את יתרון האריה המת על הכלב החי: הן רואות את המציאות הארורה מתרקעת בכוח איתנים לאידיאל מתגשם: הן רואות את תקוות העבר ואת חלומות העתיד לובשים עור ובשר — כי אין לך הר שלא יכבש בכוחה של הקרבה.

מדברי ד. רזיאל

מתולדותיו

נצר מגזע רבנים, גדולי-תורה ואדירי-אמונה, נולד דוד רזיאל הי"ד בעיר סמורגון, פלך וילנה, ביום י"ח כסלו תרע"א (1910), לאביו ר' אברהם-מרדכי רוזנסון ולאמו בלומה. מילדותו ינק בבית-הוריו את ההכרה הלאומית השורשית של דורות ראשונים: את האמונה העזה בגדולת העם הנבחר ואת הכאב על השפלת גאון עמנו בתנאי גלות מדכאה. מאבות-אבותיו, שקוננו בלילות על חורבן בית-המקדש, ירש את הכמיהה הלוהטת לגאולה ואת תחושת-המרי בחיי הגלות, שכופפו את דמות היהודי.

בן שלוש היה כאשר עלה עם הוריו לארץ-ישראל, בקיץ שנת תרע"ד. אביו הוזמן מחו"ל לשמש מורה בבית-הספר "תחכמוני" ביפו—ת"א. אחרי כחצי שנה, בעת הנגישות והגירושים של המשטר הצבאי התורכי במלחמת-העולם הראשונה, גורשה המשפחה יחד עם משפחות יהודיות אחרות, בגלל נתינותם הרוסית. דוד הילד נדד עם הוריו דרך מצרים לאוקראינה, רוסיה הפנימית, גרוזיה, מוסקבה וקובנה. שמונה שנים טולטל מארץ לארץ, מגולה לגולה, כשאת חינוכו מקבל הוא מאביו ומאמו. הרבה בלימודי-תורה ומראשית ילדותו השתלם בדיבור עברי. בגיל 8 כבר ידע כמעט את כל התנ"ך בעל-פה. בגיל 12 ידע בעל-פה את כל ששת סדרי-משנה.

בשנות הנדודים הרבה דוד לקרוא בספרות העברית החדשה. תוך קריאתו ולימוד התנ"ך התרשם מאד מהגבורה והתפארת של אבותינו בימי קדם. בנדודיו ראה את העם היהודי בשפל גלותו, ובזכרונו נשארו טבועים חדשי-הילדות בהם התגורר עם הוריו בארץ ישראל. הוא שאף לחזור ארצה, ועז היה רצונו ללכת בדרכי גבורינו הקדמונים ולהלחם למען שחרור מולדתנו.

בגיל 12 חזר עם הוריו ארצה, אחרי שאביו הוזמן שנית לשמש כמורה בבית-הספר "תחכמוני", ובחנוכה תרפ"ג, שמונה שנים אחרי גרושו מן הארץ, חזר אליה, עשיר בחוויות מימי נדודיו, ועשיר ברוח שינק מלימוד התנ"ך והספרות העברית. דוד רזיאל סיים את לימודיו ב"תחכמוני" ועמד בבחינת-בגרות ממשלתית. שנתיים ימים למד בישיבת "מרכז הרב" של הגרא"ה קוק ז"ל ואחרי-כן נכנס ללמוד במחלקה למדעי-הרוח של האוניברסיטה העברית. למד גם מתמטיקה ופילוסופיה והצטיין במקצועות אלה.

בנשמתו של דוד רזיאל היתה מוזגה מופלאה של חכמות שם ויפת. חיבוריו מימי הילדות מצטיינים בניצני-אמונות שבישרו צמיחתו של כשרון גדול. הוא הרבה לכתוב על גבורי התנ"ך ומאותה תקופת-ילדות נשתמרו שני מחזות שכתב: "המרגלים" ו"קרח", וכן שתי מונוגרפיות מקיפות: "שאל" ו"דוד". יצירות אלו מימי הילדות הצטיינו בעדינותם האמנו-תיות וברוח-הקסם שהעידו על כמיהתו העזה של היוצר הצעיר לגבורת-הקדמונים, שופטים ומלכים בישראל, גדולי האומה וקדושיה. לאחר מכן התרשם הילד מגבורת החשמונאים, גבורי מלחמות הבית-השני, בריכוכבא ורבי עקיבא. רבי עקיבא היה בעיניו סמל, ברוחו, בתלמודו ובגבורתו והוא שאף ללכת בדרכיו, לאסוף חיל, לאמץ ידי לוחמים וללמד בני-ישראל קשת.

כי הקרבנות אשר מתו והבאים אחריהם לכ' בוש או למות, קוראים באזני האומה קול גדול, בוטח וגאה:
— **התנערי מעפר, קומי. ההולכים למות מקי-מים אותך.**

מדברי ד. רזיאל

פעלו

מ"אורעות" הדמים בשנת תרפ"ט הבשילו בנפשו את ההכרה כי גאולת ישראל לא תבוא אם לא יהיו לוחמים למען הגאולה. טבח-תלמידי הישיבה בחברון ללא התנגדות חולל בו את השאיפה העזה לקומם את כוח הנוער העברי. חלומותיו וחזיונותיו מימי הילדות לבשו עור ועצמות. הוא הצטרף לפלוגת המתנדבים שלייד ועד הקהילה בירושלים ותפקידו הראשון היה ללוות למנוחות עולמים את עשרות בחורי הישיבה שנטבחו בחברון.

בעקבות "מאורעות" תרפ"ט פרשו חלק מחשובי המפקדים משורנת ה"הגנה" והקימו את הארגון הצבאי הלאומי. דוד רזיאל הצטרף ל"פורשים" מיד עם ייסוד הארגון. מעתה הקדיש את כשרונותיו להשתלמות במקצועות הצבאיים. מפא"ץ היעדר ספרות צבאית עברית, הלך אל המקורות הלועזיים ובשקידה רבה למד והשתלם עד שהפך לאחד מטובי המפקדים. לפקודתו נמסרה הדרכת הקורסים למפקדי הארגון הצבאי הלאומי, או כפי שהארגון כונה בימים ההם "הגנה ב'". למען קידום האימונים, ביסוס הידע המקצועי והפצתו בין החיילים, תרגם, ערך וחיבר ספרי-עזר מקצועיים. דוד רזיאל היה חלוץ ומורה-דרך בכתיבת ספרות במקצועות צבאיים וספריו היו מקור להשתלמות ולידע בימי הראשית של תקומת הכוח הצבאי העברי.

"מאורעות" תרצ"ו הביאו מפנה גורלי בחייו של דוד רזיאל, מפנה שהשפיע השפעה מכרעת על תולדות עמנו. שוב פרצו המהומות-דמים בארץ-ישראל. החלו רציחות המוניות. רכוש יהודי רב נהרס. האויב הערבי ביקש לעצור בעד זרם העולים האדיר שגאה ועלה ארצה ממדינות אירופה המנואצת, אשר צל השואה כבר רחף עליה. מנהיגיו הרשמיים של הישוב הכריזו על "הבלגה", הטיפו לבלוימת כוח-המחץ של הנוער העברי והרימו על נס את הצו "לא תרצח", גם כאשר האויב קם ורצח יום-יום יהודים, גברים נשים וטף.

בתחילת ה"מאורעות" עוד הצטמצמה פעולת "הגנה ב'" בתפקידי שמירה בלבד, אולם עד מהרה הגיעו מפקדיו לידי מסקנה כי שיטת "ההבלגה" נטולה הצדקה מדינית, ובודאי נטולה הצדקה צבאית. היא הרבתה קרבנות יהודים, ונתנה אמתלה בידי הבריטים להיענות לתביעות התוקפנים הערביים. המנהיגים הרשמיים התנגדו לשינוי קו "ההבלגה", ומש-החליטה "הגנה ב'" לפתוח במבצעי תגמול — פרש חלק מן המפקדים והצטרף ל"הגנה". בארגון הצבאי הלאומי נשארו הלוחמים.

עד מהרה נתגלה דוד רזיאל כמפקד נערץ, ומצביא הארגון זאב ז'בוטינסקי ז"ל הטיל עליו את הפיקוד הראשי. בכושר עבודתו, בנאמנותו למטרה ובנכונותו לשמש דוגמה אישית להקרבה עצמית, רכש דוד רזיאל את אימון המפקדים והחיילים, מהם וותיקים ובוגרים ממנו.

הוא ארגן את השורות סביב דגל המלחמה והחל לפעול. ביום י' כסלו תרצ"ח (14.11.37), הוא יום השישי השחור, ערך את ההתקפה המאורגנת הראשונה על כנופיות הערבים בירושלים. "ההבלגה" נשברה. למגינת לבם של המנהיגים הרשמיים. החלה מלחמת הארגון הצבאי הלאומי, שלא נפסקה עוד כל ימי ה"מאורעות", אשר נמשכו עד שנת תרצ"ט וחדלו עם פרוץ מלחמת העולם השנייה.

דוד רזיאל היה ראש המתכננים וראש המבצעים. הוא סיכן את עצמו לפני שסיכן חיי אחרים. הלם באויב והוכיח כי דם ישראל איננו הפקר. הוא העביר את המערכה אל שערי

זכור
משנת כביאל

תל-מריה

א.א.

בכפ פנוי מתקבצום אפיוש אכס זככרת נצח גראסיוכום פטאליסוי

- הני צ'וב - הוצרע.

אי יתן חנוכות גען זתיקפ זוי - סזל כ'ח' ופ'ד'ל' של הנכה -

משקבנ' פנגר' פ'ז' - תחפש ימי זלכות היות צ'וב בקצס, לתפיל זמת

ששכונתם האית פקבאכפ של הנכס - אחזית החנות יאנוי - נצח'ן

שחישות היות צ'וב.

הכל פכב'ז:

השם פאסיוכום פטאליסוימ:

ק'וב ושכאלו

מזיד, חנוכה תש"ה.

הכתובת: הרב הראשי מ. א. עמיאל
תל-אביב, רחוב מלצ'ט 2, טלפון 4815
ADDRESS: CHIEF RABBI M. A. AMIEL
TEL-AVIV, 2, MELCHETT ST., PHONE 4815

ישיבת הישוב החדש
YESHIVATH HAYISHUV HEHADASH
בנשיאות: מרן הרב הראשי הגרמ"א עמיאל שליט"א

ב"ה יום ט' סיון תש"א

לכבוד
הא' הכבוד מרדכי רוזיאל
2-----א-----1.

א. ט. נ.

אנו מביעים לכב' ולכל מטפחתו רגסי תנחומין
באבלכם הכבד למותו הטרגי, מות גבורים וקדושים, של
בנו היקר בדמי ימיו דוד ז"ל, ויתן ד' סלא תוסיפו
לדאבה עוד.
המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי איון וירושלים.

בכבוד רב

הרב הראשי מ. א. עמיאל, נשיא

הגנה אקטיבית*

הגנה הטובה ביותר היא — ההתקפה. הגנה פסיבית — טיפה מפלה ומאייבת. התנגשות רצונית מתנגדת בנקודה אחת במה כוח שאף אחד מפעיל הרצונות איננו מוכן לוותר משלו — זהו מקרה של כל מל ממש. בוגר לנקודה זו אין כל הדבר בין מלחמה צבאית במרחב היבלי ובין מלחמה אחרת. כגון מלחמה או התחרות כלכלית. כל מלחמה איננה אלא תולדה של התנגשות רצונית.

צבא שואף לנצחון ומכוחו את מאמציו בדרך כים כאלה העוללות להשיג נצחון. צבא שואף להכות את אויבו ולשבור את כוחו או במלה אחת: — לתקוף.

ההנמקים המפורשים למעלה אינם ממצים את כל היתרונות של ההתקפה. נוסף על זה אמור יש למנות את היתרונות הבאים:

א) האינציטיבה נמצאת ביד הרוקף

מן ההבדלה הזאת של מקור מלחמה את שר בזקל הסיק על הכללתה תכליתה של כל מלחמה היא שבידת רצונו של ה אציק והשלטת רצונו של המנצח. אבל את ה מלחמה הזאת אין להשיג מבלי לשבור תחילה את כוח של האויב. התנגשות הכוחות ה מתנגדים התקרבו של אחד מהם היא אפוא אמצעי הכרחי להשגת תכליתה של כל מל מלחמה בעולם.

הוא יכול להתנועע בדרכים הרצויות לו. ובשעה הנוח לו מכוונה מקורות האספקה ודרכי התבורה. בידו הברירה לארגן את פעו לותם בתכנית הטובה בעיניו. לעומת זאת אין המתנגד יכול לבחור לעצמו את התנאים הנוחים ביותר. מפני שהוא מוכרח קודם כל להתאים את עצמותיו את תנועותיו ואת הכניותו לפי התנועות והתכניות של אויבו. המתנגד יאלץ להתרחק מקורות האספקה

ובכל מלחמה אפשר להבחין, לאור גודלו קל, את היסודות הללו: התנגשות הרצונות, התנגשות הכוחות, שכיחת רצון היריב השולטת רצון המנצח.

הוא יכול להתנועע בדרכים הרצויות לו. ובשעה הנוח לו מכוונה מקורות האספקה ודרכי התבורה. בידו הברירה לארגן את פעו לותם בתכנית הטובה בעיניו. לעומת זאת אין המתנגד יכול לבחור לעצמו את התנאים הנוחים ביותר. מפני שהוא מוכרח קודם כל להתאים את עצמותיו את תנועותיו ואת הכניותו לפי התנועות והתכניות של אויבו. המתנגד יאלץ להתרחק מקורות האספקה

בפעולות קרב מבדילים בין פעולות הת קפה ופעולות הגנה. כל פעולת קרב נמנית על אחד הסוגים האלה. האם כל אחד מהם יכול להכריע את כף המלחמה?

הוא יכול להתנועע בדרכים הרצויות לו. ובשעה הנוח לו מכוונה מקורות האספקה ודרכי התבורה. בידו הברירה לארגן את פעו לותם בתכנית הטובה בעיניו. לעומת זאת אין המתנגד יכול לבחור לעצמו את התנאים הנוחים ביותר. מפני שהוא מוכרח קודם כל להתאים את עצמותיו את תנועותיו ואת הכניותו לפי התנועות והתכניות של אויבו. המתנגד יאלץ להתרחק מקורות האספקה

מצד המושגים המוגדרים לעיל, גם מבלי להתחשב בתומים אחרים אפשר להסיק, שפעולות הגנה בלבד לא תומכנה בנצחון לעולם. אם תכלית המלחמה היא שבידת רצו מ של האויב, ואם זאת אין להשיג מבלי לשבור את כוחו — ברור שאי אפשר להשיג תפק בפעולות הגנה גרוניות. טקטיקה הגנתית סתורה לא תשבור את כוחות האויב בשום פנים. מפני שהברירה בידו: לא לתקוף לי גברת ולא לסכן בזה את כוחותיו. וגם אם נתחיל לתקוף יוכל לסגת כרצונו, ולהתחמק מהכרעה, עם יוכח, שבמקום לפרוץ את קוי הגנה ולהכותה מכה נצחית. הוא עלול לנפץ את ראשו אל קיר מוצק. פסגת תקותיו של המנצח איננה יכולה להיות יותר מקיום היריב שלפניו הקרב. מצב התנגשות הרצונות הציב בים. שכל אחד מהם על כוחותיו הבלתי מנו צהים. רק לתקוף יש תקוה לשבור את כחו ואת רצונו של האויב גם יחד ולהגשים את השאיפות שלהן הוא נלחם. וגם אם הניסיון הראשון לא יעלה יפה, יוכל להחליף מכלשון מוכרע, להשיב מן המערכה את היחידות שלא נצפו. לארגן את כוחותיו מחדש, ולנסות לת קוף שנית בכחות מחודשים וגדולים יותר. סוף כל סוף תשרת ההגנה במכות ההתקפה המתחדשת מפעם לפעם כי כמו שמתגושש בביקס סופי להכנע במוקדם או במאוחר, אם יתמיד ויתפסק רק בניסיונות הדוף את מכות יריבו, ולא ינסה מעולם להסתער ול הכותו, כך עתיד להכנע גם כל צבא, שיש תפק בפעולות הגנה סתורה, בלבד.

ומשעה נוח לפעולות, ויהיה מוכרח להלחם באותם תנאים — שהמתקף קובע. מי שיבין האינציטיבה — בידו רסן הקרב. האינציטיבה היא יכולה להיות בידו המתנגד: הוא מוכרח להסתגל.

ב) המתקף יכול לרכוש את כוחותיו

הוא יכול לרכון במקום הרצוי לו ובזמן הנוח לו, בעוד שהמתנגד מוכרח לפנות את כוחותיו לאורך כל הגבול ולהחזיק אותם קשורים למקומותיהם במשך זמן בלתי מסו י ובלתי ידוע למפרע. ככה יתכן, שהמתקף ירכי בזמן ובמקום ידוע כח גדול פי כמה מכווח של המתנגד; הנמצא באותו הזמן באותו המקום, וככה ברור מאד למי יש סכר יים יותר גדולים לנצח.

ג) המתקף יכול להפגיש

ההפתעה היא כשלעצמה נשק חריף. מי ש יתפץ את אויבו במלחמה פתאום, בזמן שהוא איננו מוכן להתנגד כראוי, או במקום שלא הספיק לבכרו כראוי — הנוח כבר קרוב לנצחון. המתנגד אינו יכול להפגיש מפני שהוא עומד על עמדו. ולעיתים קרובות הוא מוכרח לעמוד זמן רב במקום אחד, ובינתיים מספיקים הצופים והאוריינים של המתקף לגלות את מצב הדברים כמו שהוא. המתקף, שבידו האינציטיבה, בידו להתנועע בהירות, ולהגיע מתלם פתא מית.

כל החשובים האלה מגליכים את מסקנה אחת: מי שאינו רוצה להיות מנוצח, אין לו אלא לתקוף, גם אותו הצד. הלוחם שאיננו בא לזכא אחרים, אלא להחיל את תורתו ואת כבודו, גם לפניו פתוחה רק דרך אחת — תוך ההתקפה. הוא צריך להסתער על אויבו

ומשעה נוח לפעולות, ויהיה מוכרח להלחם באותם תנאים — שהמתקף קובע. מי שיבין האינציטיבה — בידו רסן הקרב. האינציטיבה היא יכולה להיות בידו המתנגד: הוא מוכרח להסתגל.

ב) המתקף יכול לרכוש את כוחותיו

הוא יכול לרכון במקום הרצוי לו ובזמן הנוח לו, בעוד שהמתנגד מוכרח לפנות את כוחותיו לאורך כל הגבול ולהחזיק אותם קשורים למקומותיהם במשך זמן בלתי מסו י ובלתי ידוע למפרע. ככה יתכן, שהמתקף ירכי בזמן ובמקום ידוע כח גדול פי כמה מכווח של המתנגד; הנמצא באותו הזמן באותו המקום, וככה ברור מאד למי יש סכר יים יותר גדולים לנצח.

ג) המתקף יכול להפגיש

ההפתעה היא כשלעצמה נשק חריף. מי ש יתפץ את אויבו במלחמה פתאום, בזמן שהוא איננו מוכן להתנגד כראוי, או במקום שלא הספיק לבכרו כראוי — הנוח כבר קרוב לנצחון. המתנגד אינו יכול להפגיש מפני שהוא עומד על עמדו. ולעיתים קרובות הוא מוכרח לעמוד זמן רב במקום אחד, ובינתיים מספיקים הצופים והאוריינים של המתקף לגלות את מצב הדברים כמו שהוא. המתקף, שבידו האינציטיבה, בידו להתנועע בהירות, ולהגיע מתלם פתא מית.

כל החשובים האלה מגליכים את מסקנה אחת: מי שאינו רוצה להיות מנוצח, אין לו אלא לתקוף, גם אותו הצד. הלוחם שאיננו בא לזכא אחרים, אלא להחיל את תורתו ואת כבודו, גם לפניו פתוחה רק דרך אחת — תוך ההתקפה. הוא צריך להסתער על אויבו

ולשבור את כחו ואת רצונו. לפני שה יסיק לתקוף אותו הוא צריך לשלול מאויבו את האפשרות לתקוף.

הקיצה מזה — מבחינת שיטת המלחמה אין הבדל בין מתקף ומתנגד כי גם המתנגד — מוכרח לתקוף. כדי להנצל משעבודו. והבדל ביניהם קיים מבחינת הרצון הקודם למלחמה, אם זה הוא רצון לשעבד אחרים או רצון להיות חיי תרות וכבוד. המימרה הצבאית "דרך ההגנה חשובה ביותר היא דרך ההת קפה", איננה כשלעצמה מימרת שקר מילי קריסטית לכסות בה על שאיפות רצון מימ רה זו כשלעצמה כלה אמת, אלא שאנשי ודון משתמשים בה ללא צדק.

התנגדות באמצעות התקפה, כדי לשלול מן האויב את האפשרות לתקוף, נקראת הגנה אקטיבית. רק המתנגד הגנה אקטיבית, וש לו תקוה לא להיות מרמם לרגלי המתקף. הגורל האומלל הזה נשקף בהכרחיות שאין ממנה מפלט לכל מי שמתנגד באופן פסיבי בלבד.

בראשיתה של מלחמה או בתחילתו של קרב נאלץ לפעמים אחד הצדדים להמנע מ התקפה, כדי להרויח זמן לצורך הכנותיו

ולתת לאויב את האפשרות לתקוף ראשונה. אבל מלחמת המנן לא תהיה אלא תקופת מעבר, עד שתימרגה ההכנות, הכוחות ירכו זו כראוי, האספקה תארגן כו, שאיפתו הראשונה של כל צבא מתכוונן היא לתפוש שעת כושר ולהפוך את השיטה: להגות את ההתנגדות ולפרוץ התקפת גומ ליו. נמרצת, על מנת להשוות את כוחות ה מאונוים, אם לא להכריעו לגמרי. אולם בחירת הזמן המתאים היא שאלה קשה, והמעבר מהגנה להתקפה גומלין הוא מסובך בכלל וכרוך בקשיים רבים, זהו עוד נמוק נוסף להכרעה לצד פעולת התקפה למפרע!

מה מלמדות אותנו המציאות הארץ-יש ראלית וההיסטוריה של הנוער הלאומי? במשך חמש עשרה שנה בקרוב היתה שיטת הנוער הלאומי הגנה פסיבית. הוא היה שואף רק להדוף התקפות האויב לכד תבוא, ולא התכוון לעקור מידי האויב את האפשרות לתקוף את הישוב — מה שאפשר לעשות רק על ידי התקפה קודמת — וגם לא התכוון להחליף מן האויב את פרי התקפותיו על ידי התקפות גומלין. ההיסטוריה של ה ארץ מוכיחה לכל מסתכל בלתי משוחר, ש תמיד נשאן התקפות הערבים יכול פולטי רב: כל פרשת התקפה ערבית גררה פרסום חוקים חזשים נגד הציונות. התופעה הזאת כבר חזרה ונשתנה כמה פעמים. ואחרת היא אפשרה, סיום כזה הכרחי לכל הגנה פסיבית. לו היה הישוב עורך התקפות גומלין, היה מקום לקוות שלא ישללו עליו הגבלות חד שות בקריקם, ואולי היינו זוכים לראות בעקב כל התפרצות, הפעפת חוקים חזשים לטובת הציונות. הספורים על הסימפטיה

נאז נכתבו הדברים בשנת 1938 נשתנו פני המציאות. שטפו נהרי נחליכם ועתה הכבשנים עלה השמימה. קם וזיה חמרד הגדול והמשחרר. קמה ותחי מדינת ישראל. אולם דרכי שריה ומאשריה לא נשתנו.

כאז בן עתה עומדים אתם בפרשת הגנה-פסיבית. וכל הכרוך בה. כבוד ישראל. במחון המדינה. חיי אורחיה. — עולם הפקר. והדברים אשר נכתבו ע-י דוד רויאל. את כהם יפה גם היום. כאילו נכתבו זה עתה.

של דעת הקהל העולמית אינם אלא ספורי מעשיות לשיטים ולתנועות. וגם בואת אפשר להוכיח מתוך הסתכלות כלשהי ב דברי ימי הישוב מאז הכבוש הבריטי.

עץ בעין אפשר לראות כפעולת הנוער הלאומי עד הזמן האחרון — את כל התקלות וכל המועקה הגלומות שיטת הגנה פסיבית. נוסר האינציטיבה הכריח להסתגל לתמרד ניהערכים — זאת אומרת להכריז גיוסים תכופים בכל מקרה של חשש, כי אי אפשר לדעת מראש איך יתפתחו הענינים ובמה תגמר איזה הפגנה ברחוב. היה הכרח לפזר את הכוחות לכל אורך הגבולות הארוכים שלנו, ולהחזיקם מגויסים במשך זמן רב ומגו של גיוס לא היה תלוי בנו — הוא היה תלוי ברצון המופתי ומלכי ערב. כלנו זוכרים באילו הנצאות עצומות עלה הגיוס שנת 1936 ועד כמה לדול את כוחותינו בפרס, ואת כוחות הישוב בכלל. ואחרי הכל נשארה טרוריסטי משלמה. היה הפתעה במקומנו וב שעתו, הפתעה מרה מאד ככל הפתעה של חמתית וגם זאת אי אפשר היה למנוע. באשר זהו אחד מיתרונותיו של כל מתקף, לא העולמו שוטרים, תיילים וגפירים, וגם אם יגורל מספרם כהנה וכנהנה, וגם אם הנצאות החוקתם תגלגלה שבועתים — האינציטיבה ההפתעה ואפשרות לרכו את הכוחות במקום הרצוי ובזמן הרצוי תשאנה תמיד נחלת המתקף. ואתו גם סכוי הנצחון הסופי.

לא נכון הדבר שמעוט כוחותיו של הישוב הוא שהכריח לנקוט בדרך הגנה פסיבית. מאר רעות החושים האחרונים מלוח, שאלו היו הרצון והמכוונת הנפשית למלחמה, היה אין שר לפעול הרבה, באותם הכוחות שהיו בעין. אותה רוח דפסיסטית של אחיהם ב רוח באירופה, היא שהפילה למשוואת את יונה מצצר הסוציאליזם, והיא שהסגירה את רבניה על מלוגי פועליה ואת אוסטריה — בידו היטלר בלי כל התנגדות. אותה רוח דפסיסטית, של אנשי השמאל שלנו בארץ, היא שהחליכה את הציונות מותר לומר, מהסכמה לקריעת עבר הירדן, עד הסכמה לחלוקת הארץ באופן חמפיר. והיא היא ש כפתה על הישוב את חרפת ההבלגה ואת כל האסונות הפוליטיים שבאו בעקבותיה. כמו כן לא נכונה הדעה שההבלגה היא המ צאת השנה 1936. מי שזוכר את הנוער הלי אומי בשנת תרפ"ט, זוכר את ההבלגה של הימים ההם, שאז נקראה בשם "צמחוניות" ושדחתה. למען האמת — מרכאה פחות וכובלת פחות מזו של שנת 1936. בעצם שולטת ההבלגה בישוב עוד מימי השומר, והקובץ לזכרו יוכיח. אין להתפלא כלל לא על התוצאות הפוליטיות שהיו תמיד לטובת הערבים, ולא על העובדה שהתקופותיהם נשנו וחוורו אחת לשבע או שמונה שנים. אם לא נעשה שום נסיון לשלול מהם את האפ שרות ואת הרצון לתקוף שנית, מדוע לא יתקיפו שנית? זאת תורת המלחמה, והער בים מבינים את התורה הזאת הרבה יותר מהחידושים, כפי שאפשר ללמוד גם מדברי ימי שתי השנים האחרונות.

רק פעולות התקפה. שהצבא התחיל לערוך בזמן האחרון רק הן התחילו למגר את כח הכנופיות הערביות ואת רוח הקרב שלהן, ויתו עם זאת והשליט וכאזן במחנה הערבי בכלל. בימים שבהם הרצון הדפסיסטית של האזמיניסטרציה אכזה סקטיקה פסיבית גם על הצבא בנגוד לכל דוקטרינה צבאית — בי ימים ההם היתה י הכנופיות על העליונות. אלה הן לכן ימי הגורר והנצחונות. מכיון

הישוב? הישוב המשך בהגנה הפסיבית, שבינתיים הפכה לילגית למחצה. אנשי ה סוכנות היהודית מתפארים בגפירים שלהם ואין איש שם על לב, שהמחנה הזאת שניתנה מהמשלה לישוב רק כבלה אותו יותר וי תר בכבלי הפסיביות. במקום סיוט התקפה, הם משקיעים על דיה את הישוב יותר בבזק והגנה פסיבית, היינו — בהבלגה ובמפלה הכרוכה בה בהכרח.

את חרפת ההבלגה גלל מעל הישוב ה ינוער במשך שנה וחצי דקה את הענינים — מעוט הכוחות שעמדו לפקודתו. לא רק הצלת הכבוד היתה כאן, גם ניצני התוצאות המצערות כבר התחילו להראות. מי שראה את פרצופי הערבים ביום הראשון השחור" וזיום שלאחריה, יוכל לתאר לעצמו איזה פחד נפל עליהם. כל הגבורה המוחצפת שלהם אישר במשך שנה וחצי דקה את הענינים — נעלמה פתאום בבת אחת. ולא עוד, אלא שנתפרסם קורא משותף של ספרים יהודים וידידים יהודים. הגשים הערביות יאשר הלכו אחרי מטות ההרוגים, קללו לא אה הקדושים שרצחו את בניהן ובעליהן, הן כללו את המופתי בקול רם ובכאף חזות. הן סדו הערבי ושותפו הנאמן — ההבלגה היהודית — יצרו בארץ מצב כזה שיהודי היה מוכרח להמנע מתנועה מועדה. מפני שהמנת היה אורב בורכים, בעוד שהערבי היה יכול ללכת לכל מקום שרצה ולעסוק בכל עבודה הטובה בעיניו, אפילו בסביבה יהודית סתורה. ככה סכלו חיי הכלכלה של היהודים, בעוד שהערבים המשיכו את חייהם הנומליים ואת עבודותיהם הרגיש שהדרכים בארץ הן בחוקת סכנה גם כשביטלם לא לכל מקום הם יכולים ללכת. הם התחילו לראות שפעולות הגבורה של הטרוריסטים שלהם מבינות גם את חיי בניהם ואחיהם. באמצע ההיוב ולעין השמש. אין להתפלא על ש צמחה ביניהם נטיה להשלים עם היהודים, ואת היתה הוצאה של התקפה הגומלין של צרך הנוער הלאומי, כמו שהפסקת העליה היתה תוצאה מהתקפת הערבים. אין גם להטיל ספק בזה שהפעילות המיוחדת של הצבא בזמן האחרון יש לנו חלק בה: הדפסיסטים של המשלה התחילו לחשוש, שאם הבריטים לא יעקרו את הסורר הערבי משרשו, אלא גם להכריז גומלין כנגדו — יעשו זאת היהודים, מה שאיננו עשוי להוציל הרבה לשמה של בריטניה בעולם ולשלטונה בארץ.

הישוב? הישוב המשך בהגנה הפסיבית, שבינתיים הפכה לילגית למחצה. אנשי ה סוכנות היהודית מתפארים בגפירים שלהם ואין איש שם על לב, שהמחנה הזאת שניתנה מהמשלה לישוב רק כבלה אותו יותר וי תר בכבלי הפסיביות. במקום סיוט התקפה, הם משקיעים על דיה את הישוב יותר בבזק והגנה פסיבית, היינו — בהבלגה ובמפלה הכרוכה בה בהכרח.

את חרפת ההבלגה גלל מעל הישוב ה ינוער במשך שנה וחצי דקה את הענינים — מעוט הכוחות שעמדו לפקודתו. לא רק הצלת הכבוד היתה כאן, גם ניצני התוצאות המצערות כבר התחילו להראות. מי שראה את פרצופי הערבים ביום הראשון השחור" וזיום שלאחריה, יוכל לתאר לעצמו איזה פחד נפל עליהם. כל הגבורה המוחצפת שלהם אישר במשך שנה וחצי דקה את הענינים — נעלמה פתאום בבת אחת. ולא עוד, אלא שנתפרסם קורא משותף של ספרים יהודים וידידים יהודים. הגשים הערביות יאשר הלכו אחרי מטות ההרוגים, קללו לא אה הקדושים שרצחו את בניהן ובעליהן, הן כללו את המופתי בקול רם ובכאף חזות. הן סדו הערבי ושותפו הנאמן — ההבלגה היהודית — יצרו בארץ מצב כזה שיהודי היה מוכרח להמנע מתנועה מועדה. מפני שהמנת היה אורב בורכים, בעוד שהערבי היה יכול ללכת לכל מקום שרצה ולעסוק בכל עבודה הטובה בעיניו, אפילו בסביבה יהודית סתורה. ככה סכלו חיי הכלכלה של היהודים, בעוד שהערבים המשיכו את חייהם הנומליים ואת עבודותיהם הרגיש שהדרכים בארץ הן בחוקת סכנה גם כשביטלם לא לכל מקום הם יכולים ללכת. הם התחילו לראות שפעולות הגבורה של הטרוריסטים שלהם מבינות גם את חיי בניהם ואחיהם. באמצע ההיוב ולעין השמש. אין להתפלא על ש צמחה ביניהם נטיה להשלים עם היהודים, ואת היתה הוצאה של התקפה הגומלין של צרך הנוער הלאומי, כמו שהפסקת העליה היתה תוצאה מהתקפת הערבים. אין גם להטיל ספק בזה שהפעילות המיוחדת של הצבא בזמן האחרון יש לנו חלק בה: הדפסיסטים של המשלה התחילו לחשוש, שאם הבריטים לא יעקרו את הסורר הערבי משרשו, אלא גם להכריז גומלין כנגדו — יעשו זאת היהודים, מה שאיננו עשוי להוציל הרבה לשמה של בריטניה בעולם ולשלטונה בארץ.

רק פעולות התקפה. שהצבא התחיל לערוך בזמן האחרון רק הן התחילו למגר את כח הכנופיות הערביות ואת רוח הקרב שלהן, ויתו עם זאת והשליט וכאזן במחנה הערבי בכלל. בימים שבהם הרצון הדפסיסטית של האזמיניסטרציה אכזה סקטיקה פסיבית גם על הצבא בנגוד לכל דוקטרינה צבאית — בי ימים ההם היתה י הכנופיות על העליונות. אלה הן לכן ימי הגורר והנצחונות. מכיון

הישוב? הישוב המשך בהגנה הפסיבית, שבינתיים הפכה לילגית למחצה. אנשי ה סוכנות היהודית מתפארים בגפירים שלהם ואין איש שם על לב, שהמחנה הזאת שניתנה מהמשלה לישוב רק כבלה אותו יותר וי תר בכבלי הפסיביות. במקום סיוט התקפה, הם משקיעים על דיה את הישוב יותר בבזק והגנה פסיבית, היינו — בהבלגה ובמפלה הכרוכה בה בהכרח.

את חרפת ההבלגה גלל מעל הישוב ה ינוער במשך שנה וחצי דקה את הענינים — מעוט הכוחות שעמדו לפקודתו. לא רק הצלת הכבוד היתה כאן, גם ניצני התוצאות המצערות כבר התחילו להראות. מי שראה את פרצופי הערבים ביום הראשון השחור" וזיום שלאחריה, יוכל לתאר לעצמו איזה פחד נפל עליהם. כל הגבורה המוחצפת שלהם אישר במשך שנה וחצי דקה את הענינים — נעלמה פתאום בבת אחת. ולא עוד, אלא שנתפרסם קורא משותף של ספרים יהודים וידידים יהודים. הגשים הערביות יאשר הלכו אחרי מטות ההרוגים, קללו לא אה הקדושים שרצחו את בניהן ובעליהן, הן כללו את המופתי בקול רם ובכאף חזות. הן סדו הערבי ושותפו הנאמן — ההבלגה היהודית — יצרו בארץ מצב כזה שיהודי היה מוכרח להמנע מתנועה מועדה. מפני שהמנת היה אורב בורכים, בעוד שהערבי היה יכול ללכת לכל מקום שרצה ולעסוק בכל עבודה הטובה בעיניו, אפילו בסביבה יהודית סתורה. ככה סכלו חיי הכלכלה של היהודים, בעוד שהערבים המשיכו את חייהם הנומליים ואת עבודותיהם הרגיש שהדרכים בארץ הן בחוקת סכנה גם כשביטלם לא לכל מקום הם יכולים ללכת. הם התחילו לראות שפעולות הגבורה של הטרוריסטים שלהם מבינות גם את חיי בניהם ואחיהם. באמצע ההיוב ולעין השמש. אין להתפלא על ש צמחה ביניהם נטיה להשלים עם היהודים, ואת היתה הוצאה של התקפה הגומלין של צרך הנוער הלאומי, כמו שהפסקת העליה היתה תוצאה מהתקפת הערבים. אין גם להטיל ספק בזה שהפעילות המיוחדת של הצבא בזמן האחרון יש לנו חלק בה: הדפסיסטים של המשלה התחילו לחשוש, שאם הבריטים לא יעקרו את הסורר הערבי משרשו, אלא גם להכריז גומלין כנגדו — יעשו זאת היהודים, מה שאיננו עשוי להוציל הרבה לשמה של בריטניה בעולם ולשלטונה בארץ.

רק פעולות התקפה. שהצבא התחיל לערוך בזמן האחרון רק הן התחילו למגר את כח הכנופיות הערביות ואת רוח הקרב שלהן, ויתו עם זאת והשליט וכאזן במחנה הערבי בכלל. בימים שבהם הרצון הדפסיסטית של האזמיניסטרציה אכזה סקטיקה פסיבית גם על הצבא בנגוד לכל דוקטרינה צבאית — בי ימים ההם היתה י הכנופיות על העליונות. אלה הן לכן ימי הגורר והנצחונות. מכיון

הישוב? הישוב המשך בהגנה הפסיבית, שבינתיים הפכה לילגית למחצה. אנשי ה סוכנות היהודית מתפארים בגפירים שלהם ואין איש שם על לב, שהמחנה הזאת שניתנה מהמשלה לישוב רק כבלה אותו יותר וי תר בכבלי הפסיביות. במקום סיוט התקפה, הם משקיעים על דיה את הישוב יותר בבזק והגנה פסיבית, היינו — בהבלגה ובמפלה הכרוכה בה בהכרח.

את חרפת ההבלגה גלל מעל הישוב ה ינוער במשך שנה וחצי דקה את הענינים — מעוט הכוחות שעמדו לפקודתו. לא רק הצלת הכבוד היתה כאן, גם ניצני התוצאות המצערות כבר התחילו להראות. מי שראה את פרצופי הערבים ביום הראשון השחור" וזיום שלאחריה, יוכל לתאר לעצמו איזה פחד נפל עליהם. כל הגבורה המוחצפת שלהם אישר במשך שנה וחצי דקה את הענינים — נעלמה פתאום בבת אחת. ולא עוד, אלא שנתפרסם קורא משותף של ספרים יהודים וידידים יהודים. הגשים הערביות יאשר הלכו אחרי מטות ההרוגים, קללו לא אה הקדושים שרצחו את בניהן ובעליהן, הן כללו את המופתי בקול רם ובכאף חזות. הן סדו הערבי ושותפו הנאמן — ההבלגה היהודית — יצרו בארץ מצב כזה שיהודי היה מוכרח להמנע מתנועה מועדה. מפני שהמנת היה אורב בורכים, בעוד שהערבי היה יכול ללכת לכל מקום שרצה ולעסוק בכל עבודה הטובה בעיניו, אפילו בסביבה יהודית סתורה. ככה סכלו חיי הכלכלה של היהודים, בעוד שהערבים המשיכו את חייהם הנומליים ואת עבודותיהם הרגיש שהדרכים בארץ הן בחוקת סכנה גם כשביטלם לא לכל מקום הם יכולים ללכת. הם התחילו לראות שפעולות הגבורה של הטרוריסטים שלהם מבינות גם את חיי בניהם ואחיהם. באמצע ההיוב ולעין השמש. אין להתפלא על ש צמחה ביניהם נטיה להשלים עם היהודים, ואת היתה הוצאה של התקפה הגומלין של צרך הנוער הלאומי, כמו שהפסקת העליה היתה תוצאה מהתקפת הערבים. אין גם להטיל ספק בזה שהפעילות המיוחדת של הצבא בזמן האחרון יש לנו חלק בה: הדפסיסטים של המשלה התחילו לחשוש, שאם הבריטים לא יעקרו את הסורר הערבי משרשו, אלא גם להכריז גומלין כנגדו — יעשו זאת היהודים, מה שאיננו עשוי להוציל הרבה לשמה של בריטניה בעולם ולשלטונה בארץ.

רק פעולות התקפה. שהצבא התחיל לערוך בזמן האחרון רק הן התחילו למגר את כח הכנופיות הערביות ואת רוח הקרב שלהן, ויתו עם זאת והשליט וכאזן במחנה הערבי בכלל. בימים שבהם הרצון הדפסיסטית של האזמיניסטרציה אכזה סקטיקה פסיבית גם על הצבא בנגוד לכל דוקטרינה צבאית — בי ימים ההם היתה י הכנופיות על העליונות. אלה הן לכן ימי הגורר והנצחונות. מכיון

הישוב? הישוב המשך בהגנה הפסיבית, שבינתיים הפכה לילגית למחצה. אנשי ה סוכנות היהודית מתפארים בגפירים שלהם ואין איש שם על לב, שהמחנה הזאת שניתנה מהמשלה לישוב רק כבלה אותו יותר וי תר בכבלי הפסיביות. במקום סיוט התקפה, הם משקיעים על דיה את הישוב יותר בבזק והגנה פסיבית, היינו — בהבלגה ובמפלה הכרוכה בה בהכרח.

את חרפת ההבלגה גלל מעל הישוב ה ינוער במשך שנה וחצי דקה את הענינים — מעוט הכוחות שעמדו לפקודתו. לא רק הצלת הכבוד היתה כאן, גם ניצני התוצאות המצערות כבר התחילו להראות. מי שראה את פרצופי הערבים ביום הראשון השחור" וזיום שלאחריה, יוכל לתאר לעצמו איזה פחד נפל עליהם. כל הגבורה המוחצפת שלהם אישר במשך שנה וחצי דקה את הענינים — נעלמה פתאום בבת אחת. ולא עוד, אלא שנתפרסם קורא משותף של ספרים יהודים וידידים יהודים. הגשים הערביות יאשר הלכו אחרי מטות ההרוגים, קללו לא אה הקדושים שרצחו את בניהן ובעליהן, הן כללו את המופתי בקול רם ובכאף חזות. הן סדו הערבי ושותפו הנאמן — ההבלגה היהודית — יצרו בארץ מצב כזה שיהודי היה מוכרח להמנע מתנועה מועדה. מפני שהמנת היה אורב בורכים, בעוד שהערבי היה יכול ללכת לכל מקום שרצה ולעסוק בכל עבודה הטובה בעיניו, אפילו בסביבה יהודית סתורה. ככה סכלו חיי הכלכלה של היהודים, בעוד שהערבים המשיכו את חייהם הנומליים ואת עבודותיהם הרגיש שהדרכים בארץ הן בחוקת סכנה גם כשביטלם לא לכל מקום הם יכולים ללכת. הם התחילו לראות שפעולות הגבורה של הטרוריסטים שלהם מבינות גם את חיי בניהם ואחיהם. באמצע ההיוב ולעין השמש. אין להתפלא על ש צמחה ביניהם נטיה להשלים עם היהודים, ואת היתה הוצאה של התקפה הגומלין של צרך הנוער הלאומי, כמו שהפסקת העליה היתה תוצאה מהתקפת הערבים. אין גם להטיל ספק בזה שהפעילות המיוחדת של הצבא בזמן האחרון יש לנו חלק בה: הדפסיסטים של המשלה התחילו לחשוש, שאם הבריטים לא יעקרו את הסורר הערבי משרשו, אלא גם להכריז גומלין כנגדו — יעשו זאת היהודים, מה שאיננו עשוי להוציל הרבה לשמה של בריטניה בעולם ולשלטונה בארץ.

רק פעולות התקפה. שהצבא התחיל לערוך בזמן האחרון רק הן התחילו למגר את כח הכנופיות הערביות ואת רוח הקרב שלהן, ויתו עם זאת והשליט וכאזן במחנה הערבי בכלל. בימים שבהם הרצון הדפסיסטית של האזמיניסטרציה אכזה סקטיקה פסיבית גם על הצבא בנגוד לכל דוקטרינה צבאית — בי ימים ההם היתה י הכנופיות על העליונות. אלה הן לכן ימי הגורר והנצחונות. מכיון

הישוב? הישוב המשך בהגנה הפסיבית, שבינתיים הפכה לילגית למחצה. אנשי ה סוכנות היהודית מתפארים בגפירים שלהם ואין איש שם על לב, שהמחנה הזאת שניתנה מהמשלה לישוב רק כבלה אותו יותר וי תר בכבלי הפסיביות. במקום סיוט התקפה, הם משקיעים על דיה את הישוב יותר בבזק והגנה פסיבית, היינו — בהבלגה ובמפלה הכרוכה בה בהכרח.

את חרפת ההבלגה גלל מעל הישוב ה ינוער במשך שנה וחצי דקה את הענינים — מעוט הכוחות שעמדו לפקודתו. לא רק הצלת הכבוד היתה כאן, גם ניצני התוצאות המצערות כבר התחילו להראות. מי שראה את פרצופי הערבים ביום הראשון השחור" וזיום שלאחריה, יוכל לתאר לעצמו איזה פחד נפל עליהם. כל הגבורה המוחצפת שלהם אישר במשך שנה וחצי דקה את הענינים — נעלמה פתאום בבת אחת. ולא עוד, אלא שנתפרסם קורא משותף של ספרים יהודים וידידים יהודים. הגשים הערביות יאשר הלכו אחרי מטות ההרוגים, קללו לא אה הקדושים שרצחו את בניהן ובעליהן, הן כללו את המופתי בקול רם ובכאף חזות. הן סדו הערבי ושותפו הנאמן — ההבלגה היהודית — יצרו בארץ מצב כזה שיהודי היה מוכרח להמנע מתנועה מועדה. מפני שהמנת היה אורב בורכים, בעוד שהערבי היה יכול ללכת לכל מקום שרצה ולעסוק בכל עבודה הטובה בעיניו, אפילו בסביבה יהודית סתורה. ככה סכלו חיי הכלכלה של היהודים, בעוד שהערבים המשיכו את חייהם הנומליים ואת עבודותיהם הרגיש שהדרכים בארץ הן בחוקת סכנה גם כשביטלם לא לכל מקום הם יכולים ללכת. הם התחילו לראות שפעולות הגבורה של הטרוריסטים שלהם מבינות גם את חיי בניהם ואחיהם. באמצע ההיוב ולעין השמש. אין להתפלא על ש צמחה ביניהם נטיה להשלים עם היהודים, ואת היתה הוצאה של התקפה הגומלין של צרך הנוער הלאומי, כמו שהפסקת העליה היתה תוצאה מהתקפת הערבים. אין גם להטיל ספק בזה שהפעילות המיוחדת של הצבא בזמן האחרון יש לנו חלק בה: הדפסיסטים של המשלה התחילו לחשוש, שאם הבריטים לא יעקרו את הסורר הערבי משרשו, אלא גם להכריז גומלין כנגדו — יעשו זאת היהודים, מה שאיננו עשוי להוציל הרבה לשמה של בריטניה בעולם ולשלטונה בארץ.

רק פעולות התקפה. שהצבא התחיל לערוך בזמן האחרון רק הן התחילו למגר את כח הכנופיות הערביות ואת רוח הקרב שלהן, ויתו עם זאת והשליט וכאזן במחנה הערבי בכלל. בימים שבהם הרצון הדפסיסט

פ ר ק י מ ק ר א מ ע ז ב ו נ ו ש ל

ד ו ד ר ז י א ל - האלוף בן-ענת

מפקד הארגון הצבאי הלאומי

פסג

מתוך ח פ צ ת י - חבור שנכתב בכחה ח' של ביה"ס תחכמוני בת"א

חפצתי כי יהיה מקדש ה' על חלו, ובני ישראל על אדמתם... חפצתי, כי ישוב גבול אדמת ישראל מלבא חמת עד נחל הערבה... חפצתי, כי נהיה אדונים לנפשנו ובלתי חלויים בדעת אחרים, מאתנו מושלנו יצא, מקרב אחינו נשקם עלינו מלך... אז...

אז תתנוסס ירושלים הבנויה בהדרה, והלכו לאומים לאורה, ומלכים לנזגה זרחה... אז יעמדו הכוהנים לבושי פאר במסמרותיהט, והלוויים ישירו על דוכנם...

הנני רואה בעיני רוחי את חג הבכורים אשר יהיה אז: המונים המונים מכל כנפות הארץ ינהרו בני ישראל אל המקדש, איש ובטורי פרי אדמתו בידו, והטור הולך לפניהם וקרניו מצפות זהב ועטרה של זית בראשו, הגיעו לירושלים- הגזברים ופחות וסגניהם יוצאים לקראתם בברכה " אחינו בואכם לשלום"

חפצתי, כי ישובו הימים הטובים הקדמונים, תטבנה לעם ישראל המדות הטובות הקדמוניות, יושר, צדק, איש את רעהו לא בלב ולב ידבר, חשוב מדת הכנסת האורחים, עד כי לכבוד יחשב לאיש לאסוף לביתו נודדים ועובדי אורח.

חפצתי, כי ישוב לעם ישראל רגש הכבוד והגאון העצמי, כי לא יתן לזרים לרמוס ברגל גאווה מעול ורמץ, ובהתנפל עליו זרים אל יטמון ידו בכיסו, ידו תושיע לו ואלוהים יעזרנו. אז יכה צריו לאחור, וידעו כל מלכי ארץ כי עור ניר לבית חשמונאים".

* * *

פסג

מתוך היחיד ומלחמתו בסביבתו בחקופה הקדומה (אברהם, אליהו, ירמיהו) חבור שנכתב בכחה י"א.

"כמעט בכל דור ודור, גם בימינו אלה, נמצאים אנשים בודדים בעלי שאר רוח, המצליחים להתרומם מעל להשקפות כל בני דורם, להשיג אמת כזו שבעיני הדור כלו היא סקר. "האדם הוא בן תקופתו" רק במדה ידועה, אילו חי אותו איש בעל סאה-רוח בחקופה מפותחת יותר - היה משיג יותר. אדם כזה, ברצותו להוציא את רעיונותיו לרשות הרבים, נחלל כמובן, באי הבנה מצד כל הסביבה, אי-הבנה הגוררת אחריה שנאה ומטטמה, או, במקרה מצלח, התנגדות בלבד. ההתנגדות הזו והרדיפות הבאות לרגליה מתיטות את כח היחיד הלוחם להפצת דעותיו ומרפות את ידיו. עפ"י רב אין אותו האיש זוכה לראות בהשלטת דעותיו ובקבלתם ע"י בני הדור, אין הוא מצליח להרים את הדור כלו למדרגה זו שהוא עומד בה, לכל היותר ימצא אדם אחד או אחדים שיברכו אחריו ויהיו חלמידיו בחייו וממטיכי מלחמתו לאחר מותו. בחייו נשאר אדם כזה בלתי-מובן, שנוא, נרדף. אך אחרי עשרות שנים אחדות, ובגוי אותה הסביבה יעלו במדרגת תרבותם - אז תובן תורתו. והטותים את ימינו יעריצו את האיש ש"הקדים להולד" עשרות שנים אחדות. הלאום העברי, שהיה כלו מין יחיד כזה בתוך העולה כלו, הוציא מתוכו גם הוא אנשים העולים ברוחם על כל בני עמם בזמנם. אם מפני שהעם כלו נסוג אחורנית ורק הם נשארו נאמנים לערכי התרבות שנוצרו לפנים, ואם מפני שהם הוסיפו לעלות במדרגת התרבות בשעה שדורם עמד על מדרגה אחת.

לסוג האחרון שייך אברהם אבינו. בדור של פרימיטיביות ועבודה גלולים פרימיטיבית - נולד אדם שעוד לפני היותו לאית התרומם מעל בני דורו. על הכרת האל היחיד טאין לו דמות הגוף. בנעוריו היה מר חלקו, והרבה סבל מבני עמו ואפילו מבני ביתו, שלא הכירו ולא יכלו להכיר בצדקת מטפטו, כנראה מדברי האגדה העברית; הממשלה הרואה בכלי חדש חתירה חתת שלטונה חפצה להעלותו על מוקד. אך בבואו בזנים פסקו הרדיפות, אעפ"י שלא פסק מהפיץ את דעותיו כמו שמספרה האגדה. כנראה התרגלו בני הסביבה אליו ואל "שגעונו" ולא סמו אליו לב, או אולי כבדוהו גם מפני רב עשרו.

קשה מגורלו היה גורל אליהו וירמיהו. לא החליפו דינר באסימון. בטעה שעבודת האלילים מושלת בכיפה בכל גבול ישראל, בדור של השחתת המדות וחקוי לחיי הגויים אשר מסביב. אליהו מתרחק מהעם ומחיז הישוב כדי שלא לראות את מעטי ה"עם הנבחר" שירר לדרגת קוף, חי חיי נזירות ומתנהג כנזיר, אך בטעה טקול מצפוננו טולחו להגיד לעמו פשעם הוא בא אליהם ומכה בטבט פיו. ואפילו מלך ישראל, מלך אדיר בטעתו, מחירא מפניו. ולא רק בדברית בלבד נלחם אליהו בבני דורו. הוא קובץ את כל נביאי האלילים החונים בצל המלכה, ושוחטם בעצם ידיו! אולם אחרי מלאו את תפקידו והוא רואה כי הלבבות האסומים לא נפתחו, ואפילו חרב המטפט מרחפה על ראשו - הוא בורה להר האלהים ושואל את נפשו למות.

רך ממנו ירמיהו. עוד בטעה הקדשתו לנביא הוא חרד מפני העתיד ורוצה למשוך את ידיו מכל הענין. יחד עם זה הוא גם מלא אהבה עמוקה לעמו ואיננו יכול להמלט מפניהם המדברה, הא רק מתפלל; "מי יתנני במדבר מלון אורחיים. אעזבה את עמי ואלכה מאחם". תפקידו כפול, מלבד המלחמה בהשחתת המוטריות עליו להלחם גם לטם דעה מדינית, למנוע את העם ממלחמה. וכחו איננו גדול ככח אליהו. המלך, רפה אונים, שומע לו, אך הטרם רוצים להמיתו פעמים אחדות...

ורק כעבור מאות שנים מזמנם, נחעלו שני הנביאים האלה בעיני העם. אליהו למדרגת מבטר הגאולה, נערץ כמלאך. וירמיהו כנביא מנחם, מלסף ומבטיח ימים טובים מאלה: "עוד אבנך ונבנית בתולת ישראל".

* * *

מתוך השיר והטיפ - כסנתקבלה הידיעה כי "הכוח" הוינאי, הקבוצה לכדורגל עומדת לבוא לארץ ישראל אנו קוראים "נאום" שכתב לכבוד האורחים:

"יפה, חלצו את עצמות העם הטבורות זה אלפים שנה מיוס גלותו מעל אדמתו, יטרו את הגב הכפוף ירוטת הגלות. הראו כי יהודי יכול גם להיות איט גרם, אשר כחו במתניו ואונו בסרירי בטגו; עדי הנה ידעו רק את היהודי הכפוף, הנדכה, הנכנע, הראו אתם... יהודי במהדורה טניה, יהודי אשר ידו בערף אויביו.

אל תחביטו ביהדוונכס, אל תהיו טפורטיסטיס יהודים, אלא יהודים ספורטיסטיס, הבליטו את יהדותכס, לאומיותכס, על המתנות שחתנו כתבו בשפתכס הלאומית העברית. דעו כי לא טררה נחנה לכס אלא עבדות, עליכס לחדש את ימי העם כקדם. עליכס להפוך עם טל תגרנים, סוחרים ומלמדים לעם אשר ידע להטיב מלחמה טערה, לעם שלא יתן לאחרים לרמטו.

אולם אל תזניחו גם את הצד הראטון, את הרוח, אם תזניחוהו, ויצא לנו יהודי אשר לא ידע דבר בלתי אם "כדורגל", ויהודים כאלה היו בימי... החטמונאים ובימי הורדוס, ואחרים היותם... התבליח.

תפסו את שני צדי המטבע, כחטמונאים אשר בידם האחת אחזו בסלח לסלוח את אויביהם
חוצה, ובטניה טהרו את המקדס...

אם תפסיקו באמצע המטבח בקי להחפיל מנחה, לא יבולע לכבודכם כי תראו שיהודי יכול
להיות גם נאמן עם אלוהיו ותורתו. וגם כביר כוח... נידו תעז על אויביו. לכו
לשחק ולנצח כטממני רצועות התפילין על זרועכם זרוע עוז, אז תהיה התמונה שלמה,
אחם תחיו את העט..."

* * *

פקודת מינוי - זמן קצר לפני פטירתו נתן זאב ז'בוטינסקי יפוי-כח מלא לדוד רזיאל
בענייני הנוער הלאומי. וזו לשון המברק שנשלח מניו-יורק (בחרגום
עברי):

"אני ממנה אומך בייפוי-כוח מלא למנות ולפטר עוזרים ופקידים בכל ענף שהוא במחלקתך.
פרטס-נא את הדברים הבאים:

בית"ריט מכל ענפי בית"ר!

מרוחק מכם על-ידי מכתולים רבים, אבל נעזר במלחמתו על-ידי אמונתי בכם, אני מבקטכם
לא לתת לטום דבר להשחית את אחדותנו. השמעו לנציב שאני מאמין בו והבטיחו לי, שהעבודת
הנעלה ביותר של חיכס חיי - בית"ר - תעמוד איתנה ומאוחדת ותאפשר לי להמשיך בחקוות
נצחון את המלחמה בעד חלום המכבים הישן שלנו.
ז'בוטינסקי".

* * *

פקודת האבל - כשהגיעה הידיעה המדהימה על פטירתו של ראש-בית"ר כ"ס בתמוז ת"ס (1940)
הוציא דוד רזיאל את פקודת האבל לטורות הנוער.

וזו לטונה:

"ביגון קודר ובאבל תהומי מודיעים בזה כי זאב ז'בוטינסקי, החייל הראשון ליהודה,
נסחלק לבית עולמו ואיננו, כי לקח אותו אלוהים.

זאב ז'בוטינסקי - יוצר הגדוד העברי, מגן-ירושלים ואסיר-עכו, גבור המלחמה הנצחת
למלכות ישראל, ואביר-ההדר בחייו ובפעלו.

בימי דכדוך הרוחות וקטנות אמונות, מזריח היה אורות במחטכים, הופיע תמיד החקיף
בקהל אומללים, הגדול היחידי בהמון הקטנים, הסמט העולה של גאות הלאום והאור-
הגנוז לתקוותיו.

מימי הגדוד העברי ועד קרבות הנוער הלאומי נשא במרחבי הגולה את חלום המכבים הישן.
נביא בן אלמות לרעיון הצא בישראל, הצבא הלוחם, הכובט ומשחרר.

גולה ונווד, מורדף ומעונה נשא את דר הכוכבים המזהיר של נצחון תורתו, ואת זר
הקוצים המכאיב של מנהיג ומורה לעם סורר ומורה.

וכמנהיג המופת לדור המדבר, האחרון לשעבוד וראשון לגאולה, רק מרחוק ראה את ארץ
הבחירה ואליה לא בא.

לא מצבת אבן נקים לו, כי אם הגטמת תוחלתו - הנוער הלאומי יקדש את זכרו במלחמת הקודש על גאולת אדמת הקודש. אמן".

* * *

תכונותיו של איש צבא - בכתב יד נמצא חיבור מקיף של דוד רזיאל שנכתב כנראה בשנת 1936 "על סלטון הפלוגה והנהלתה". מתוך חיבור זה 3 קטעים להלן:

יזמה אישית

(1)

כוחם הגדול של כלי-הנשק המודרניים וחוג פעולתם מכריחים את הצבא להתפזר בטדה הקרב על שטח רחב וגוררים דצנטרליזציה בפיקוח על האנשים ועל הפעולות. כתוצאה מזה גדול ערכה של היזמה-האישית. לכן על המפקד לפתח בקרב אנשיו, סגניו וקציניו את כשרון היזמה האישית והאחריות האישית, ולהרגילם להשתמש בה.

אסור לאיש-צבא לטובת בחיבוק-ידיים מפני שלא קיבל פקודה לעשות דבר מה. מוטב לפעול ולהכטל מאטר לסמוך יד בצלחה, לכל איש צבא מאיזו דרגה שהיא ניתנת מידה ידועה של חופש בהגטמת התפקיד שהוטל עליו, והכל חייבים לנצל את יזמתם הם לנוכח החנאים המשתנים.

מן המצביא העליון ועד הקטן בחיילים - כולם חייבים לזכור היטב טאפט-מעטה עמיד. להחנק קטות יותר ממטגה בבחירת הדרכים לפעולה.

קטי-עורף וחבונה

טני אלה הם יסודות חשובים לא פחות מן המטמעה. הם מביאים הצלחה במלחמה כמו בכל המעשים האחרים של בני-האדם, על מפקד הפלוגה לקבוע את טני הגורמים האלה ביסודם של אימון פלוגתו והדרכתה, ולטפח בכל כוחו קטי-עורף וחבונה ברוח אנשיו.

לכל אדם יש מטבעו מידה גדולה או קטנה של קטי-עורף. אך טעות היא לחשוב, כי בידו של כל אדם תואר לכל ימי חייו אותה המידה של קטי-עורף, מרץ, רצון, וכו'. הן עלולות להתפתח או להתנוון. היזוק האופי הוא דבר הכרחי לאנטי-צבא, עליהם להתאמן. להקטות את לבם בשעת הנסיון, לחפוס את היזמה של הפעולות ולהחזיק בה באמצעות התקדמות בלתי-פוסקת והתקפה מתמדת. בלי טאיפה עקסנית לנצח, אין תקוה לאדם למלא את תפקידו בטדה-הקרב.

היסוד האנושי

(2)

טום טיטה של הדרכה ואימון לא תתן פירות, אם לא תתבטס גם על הטבע האנושי. הרעיון היטן להפוך אדם ע"י המטמעה למכונה ולמי שמורא מפקדו קטה עליו ממורא אויבו - כבר עבר ובטל מן העולם. הצלחה במלחמה מודרנית תלויה בתרבה ביזמתו האישית של החייל ובכושר-פעולתו בתור בודד, ואלה נובעים בעיקר ממצב רוחו ברגע הנתון ובכוח השפעתם של חבריו ומנהיגיו, על מפקד הפלוגה ללמוד כיצד יוכל להשפיע על האנשים הסרים למשמעתו, וכיצד יוכל לחזק את התכונות המובילות להצלחה ולהחליט

את אלו הגוררות מפלה. החטובות ביותר בין אלו של הסוג הראשון הן: אומץ לב, קטי-עורף, יזמה, רגט-כבוד, חדוה, חברות, רוח-הקיבוץ וטאיפת ההצטיינות. לסוג השני: פחד, הידהמות, רגט-הנחיות ודכדוך-הנפט. על ידי שיטה מסמעת טובה ומוצקה אפשר לפתח את הראשונות ולצמצם במידה מרובה - אם לא לעקור לגמרי - את האחרונות.

ר ג ט

(3)

רגט הכבוד העצמי של החייל הוא גורם חשוב לא פחות מרחטי הכבוד כלפי מפקדו, אדם המכבד את עצמו יודע לכבד גם את זולתו. האנשים בעלי רגט הכבוד העצמי הם הטלד של היחידה, והם החומר המתאים ביותר לסם הרמת אומץ-הלב בקרב.

את רגט הכבוד העצמי של הפרט אפשר לפתח לא על ידי פיזור טבחים ומחמאות בלי מידה, אלא ע"י הבעת הערכה צנועה לסגולותיו הצבאיות ועל ידי ניצול הסגולות האלו בכל טעת כושר. חייל המוכטר לצופיות, למשל, צריך להעסיקו בכל הזדמנות בתפקיד צופה, ואם אפשר - לטלחו אל מקום בעל חשיבות יתרה. קצין לא ירכוש לו כבוד לעולם, אם תהיינה לו חכונות צבאיות, ידיעת עבודתו על בוריה היא גורם כביר, ורק תקיפות הדעת היא, אולי חשובה ממנה, לכן מן ההכרח טכל קצין וסגן ידע את תפקידו היטב.

ח ד ו ה

החדוה בטעת הקרב הוא נכס יקר. היא מידבקת בכל המידות לל בני-אדם. בטעות דכאון, כמן בזמן מצור ממוטרן, או אחר כטלון, היא עלולה יותר מכל דבר אחר להטיב את כוח המלחמה של האנשים לאיתנו.

כ ב י ע ו ת

טמתת האנשים בחלקם בזמן המלחמה תלויה בגורמים אלה: הנהגה טובה, מזון טוב, טינה ומנוחה בטיעור מספיק. הנהגה טובה היא, בלי ספק, הגורם החשוב מכולם. פעמים רבות הראה הנסיון כי צבא הניזון באופן גרוע, שטיכוננו היה לקוי וטנטא טבל רב, הוסיף לטמוח כחלקו וללחום בגבורה, אם הנהגתו עמדה על הגובה המתאים.

אעפ"י טטיב הנהגה נובע בעיקר מן המוסדות העליונים של הצבא - הרבה תלוי במפקדי הפלוגות. מנהיג טוב דואג לנוחיות אנשיו בטדה כמו במחנה, הוא מטיב להם את המזון הטוב ביותר, את הטיכון הנוח ביותר, הוא איננו מעייף אותם ללא צורך בתנועות ובעבודות טאין בהן לתועלת, ולכן הם מבינים מיד טאט ניתנה פקודה לעשות דבר-מה - מסמע שהדבר נחוץ, והם יעשוהו ברצון טובה.

ח ב ר ו ת

מנקודת מבט צבאית מידה זו מועילה מאד. חברות גורמת לעזרה הדדית להטבת ההתנהגות הכללית מתוך טהטוב בין הידלדים מטיף מוטר לחברו הטובב, ולידי טאיפת נקמה - העטויה להועיל הרבה - במקרה שהחבר נהרג או נפצע.

* * *

מדברי המפקד ד. רזיאל

"אין לחנך קצין מבלי לחנך תחילה אציל". מאמר זה מיוחס גם לוטינגסטון וגם לוילינגסטון. קצין חייב להיות אציל בהליכותיו, ביחסו לעצמו וביחסו לאחרים. חוט ההדר הוא חלק בלתי נפרד, חלק יסודי בנטמת הקצין.

*

המטמעת בימינו איננה ציות עיוור, אלא ציות סכלי, היינו ציות טפעילות הרצון גלוית עליו. בטעות כל התרופפות המטמעת, למשל בדרגות הכאחרות של קרב-אט, עולה יצר-העדר וכובש את החייל. ואז, אם הנוכח נטע בו למפרע את הרוח הראויה - יחמסר כליל לרצון מפקדו.

*

בימי שלום המפקד הוא כוהן המוסר; במלחמה הוא נוהג באנטים שחנך. ואין כאן כפילות התפקיד, אלא אחדותו, כיוון שהמחנך חייב להופיע כמנהיג לאנטיו מהרגע הראשון לחנוכס.

* * *

מתוך ספר תורת ההדרכה - דוד רזיאל חיבר ספר זה לצורך הכשרת מפקדים ומדריכים של הארגון הצבאי הלאומי.

פרק א'

יסודות האמון

מטרת האמון

1. מטרתו היחידה של האמון הצבאי היא הכנה למלחמה שתכליתה נצחון.

2. מגמותיו של האמון הן:

א. להקנות לחייל את ידיעת הנסק והטמוט בו.

ב. לספח בחייל את מעלותיו האיטיות הדרושות למלחמה מעלות אלו תלויות: במטמעת,

רוח הקבוץ, כוטר גופני, תבונה, קלות התנועה, ורגש אמון. בנסקו ובמפקדו.

אלה הם גופי הסגולות העוסות את החייל. אפשר לפתחן ע"י טיטות האמון המובאות בספר טמוט זה.

מדות מוסריות

על המפקדים לזכור בזמן ההדרכה, שתפקידו הראשון של האמון הצבאי הוא טפוח המוסר, המכיל את רוח המלחמה ואת המטמעת. ועל כן, בזמן האמון, בעוד האנטים מתמחיס במקצועם, אין להטיח את הדעת גם מטפוח המוסר; וכך התפוחנה טחי המדות הללו זו בצד זו.

רוח המלחמה

אבן-בוהן ליחידה צבאית היא רוח המלחמה טבא. זאת היא החלטה, הנובעת מתוך בטחונה ביתרונותיה, לאסור קרב עם אויב ולנצחו.

* * *

מוטגים ומונחים טטבע דוד רזיאל בעברית, שהתקבלו אח"כ ע"י צ.ה.ל :

אגף - האיט (או היחידה) הנמצא בקצה הימני, או הסמאלי, של הטורה או הטדרה.

גדוד - יחידה בת ארבע פלוגות; כפופה למרותו של מפקד-גדוד.

גונדה - יחידה בת ארבע קבוצות; כפופה למרותו של מפקד גונדה.

מסדר - כנוס מפקדים וראטי-קבוצות, או יחידה, או יחידות, לטס סדור טקס מסוים, או למטרה חגיגית.

מפקד - כנוס מפקדים וראטי-קבוצות, או יחידה, או יחידות, לטס מסירת הודעות, הוראות, או פקודות...".

מתוך הספר: חרגילי הסדר המנונס והמרווח - של י. גוש חלב הוא דוד רזיאל
מדברי ההקדמה:

„המסמעת הסדר, והדיקנות הט' לסוד ועיקר לארגון אנשים בודדים כדי שיוכלו לעמוד
בנחות מנותפים בפני אויב מטותף. אין כחרגילי הסדר דרך מועילה להסרת היסודות
הללו בלב החייל; ומכאן רוב ערכו.

* * *

ה ה ו ל כ י ם ל מ ו ת מ ק י מ י ם א ו ת ך מ ו ל ד ת

(. מדבריו)

" אין ארץ ישראל נקנית אלא ביסורים".
אין מלחמה בלי אבדות ואין נצחון בלי קרבנות.
אין לך פרטת חתירה לשחרור לאומי שאין עמה קרבנות ונגישות, חללי חרב והרוגי
שלכות.
ואין לך דבר העומד בפני כוחה של הקרבה.

*

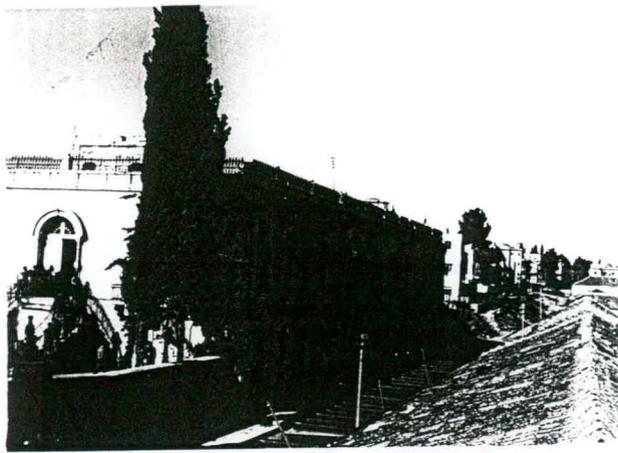
הפסד של חיים רעננים, עתיד אישי שהלך לאיבוד, מכאובי גוף ויטורי נפש מכאן,
אלה הם השבונות של ה"אני" הפרטי; ובין אם הנוגע בדבר עצמו עושה אותם, בין
אם אחר עושה אותם אין זה-זלא דברו של האגואיזם האינדיבידואליסטי.

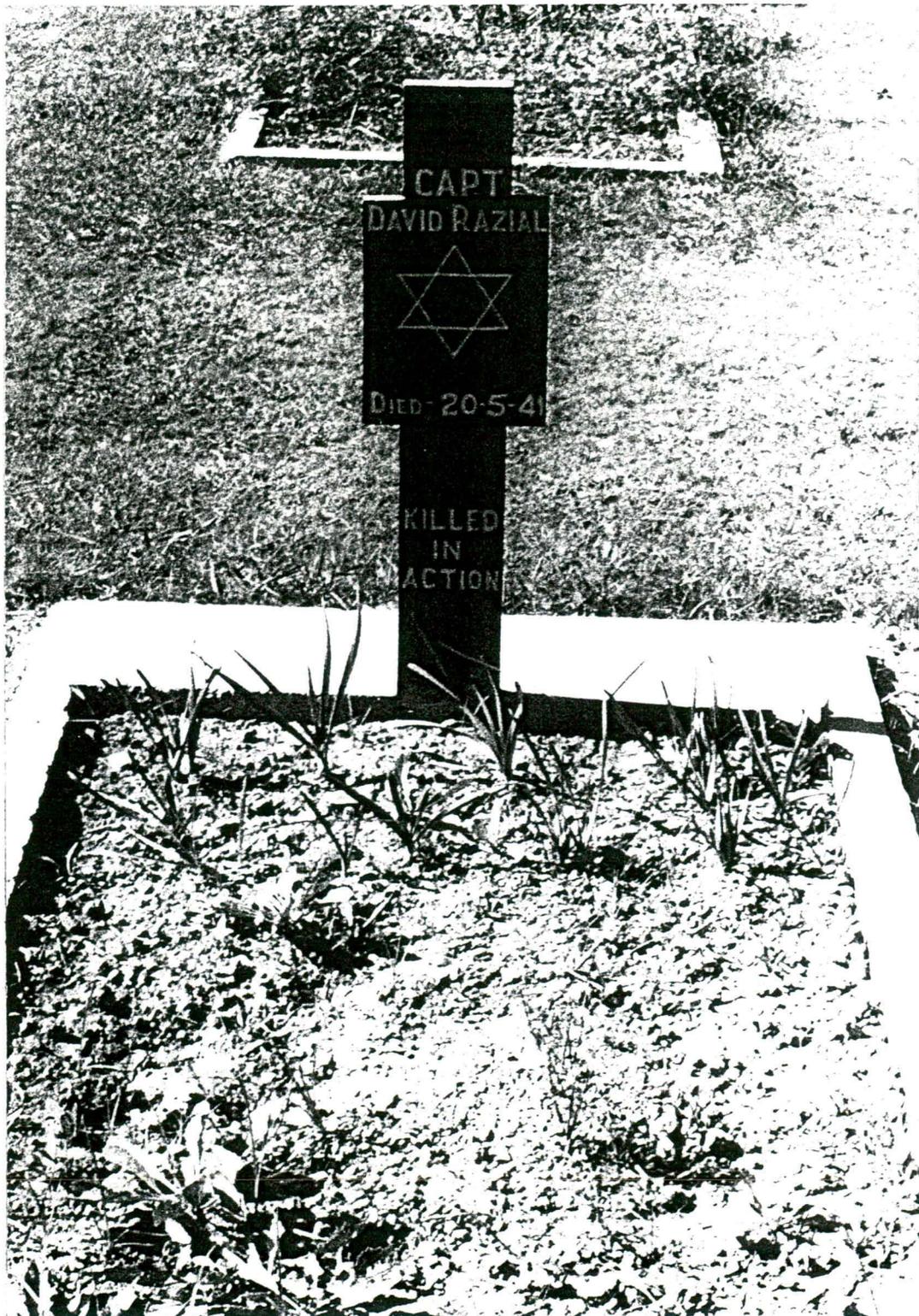
בעיניו האמיצות של הלוחם האינדיאליסטי נראית חמונה אחרת. נראה העם והנה
הוא טוקע ונגלותו, העבדותו, ברקבוננו. נראים הדורות התועים ללא עתיד ממסע-צלב
אחד למסנהו, מאבדון אחד אל גרוע ממנו, ממדורות האט בספרד אל טובר. הגלים על הדונאו.
ולכן אמיצה מסקנתו: החיים כשהם לעצמם אינם הנכס היקר ביותר. יקרים מהם הרבה הויה
לאומית, הירות לאומית, כבוד לאומי. ואם הנצחון מחייב קרבות, ואם הקרב תובע קרבנות -
יהי להם אטר להם.

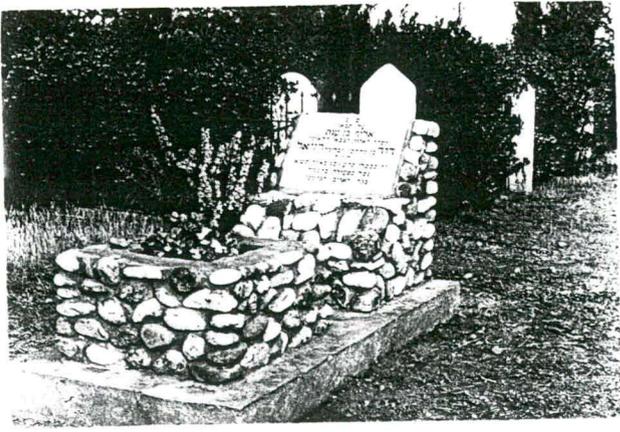
והעיניים החודרות של הנצח רואות אף הן את שלהן. הן רואות את אומץ הלב, את חקיפות
ההכרה של הרוח הגובר על הבשר; הן רואות את יתרון האריה המת על הכלב החי; הן רואות
את המציאות הארורה מתרעת בכוח איתנים לאידיאל מתגמס; הן רואות את חקוות העבר
ואת חלומות העתיד לובטים עור ובשר כי אין לך הר שלא יכבט בכוחה של הקרבה.
כי הקרבנות אשר מתו והבאים אחריהם לכבוט או למות, קוראים באזני האומה קול גדול,
בוטח וגאה:

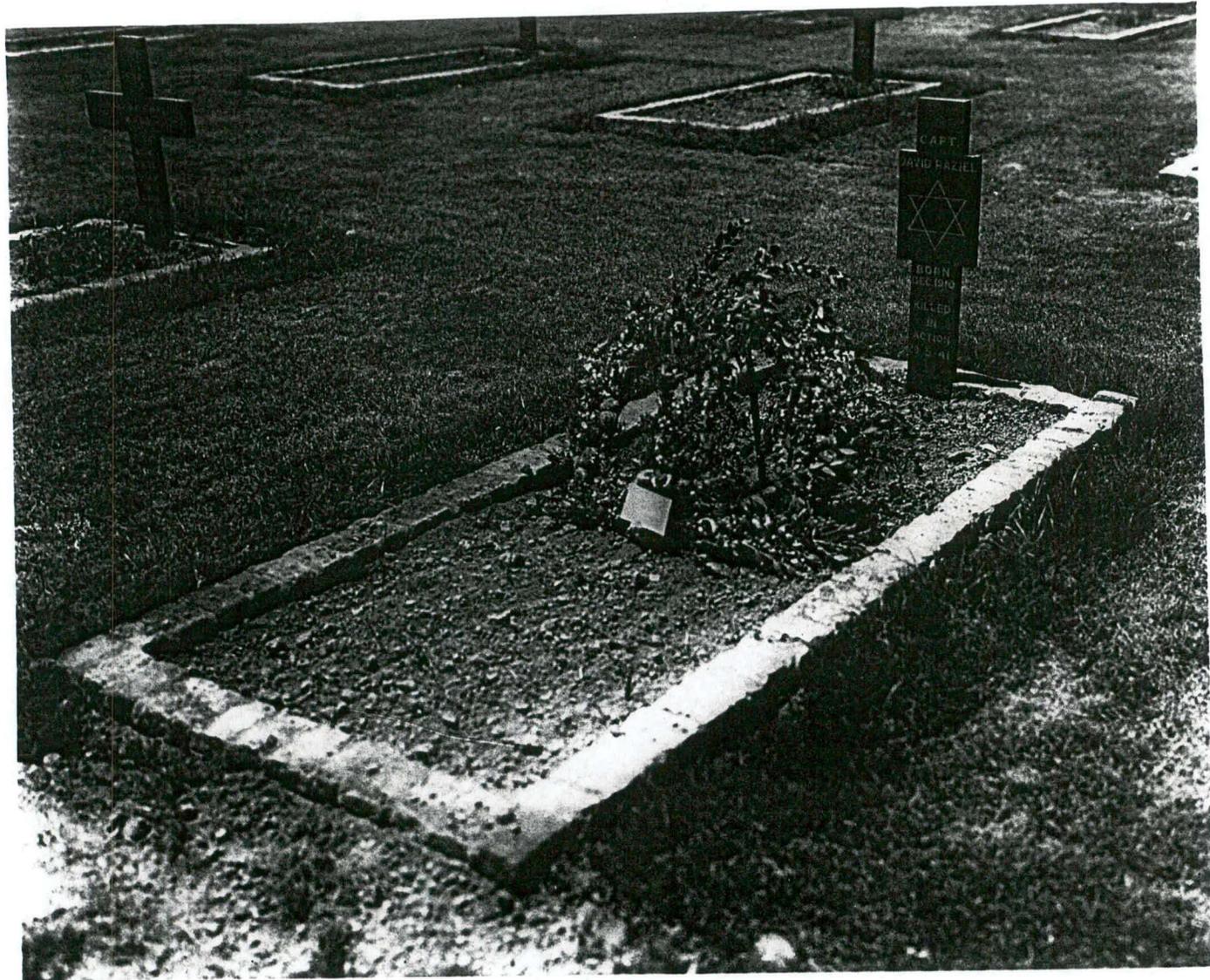
התנערי מעפר, קומי! ההולכים למוח מקימים אותך!

מוסף החייל העברי

11

התקפה - הדרך לנצחון

ד. רזיאל

של כוח אנושי ושל חמרי מלחמה בלתי מעובדים; ובעוד הגדודים המעטים של הצבא הקבוע מסתפקים במלחמת מגן מאין כוח להתקיף. היו צומח חים בעורף גייסות חדשים רבים וכמו יות עצמות של תחמושת וציוד. לב סוף היה מגיע היום שבו היו כוחות המלאי המעובדים כל צרכם מוטלים אל זירת התגוששות, והמלחמה הופכת מהתגוננות לתנופה.

הצי המלכותי, וצבא היבשה שלה זכה תמיד לתשומת לב פחותה מן הצי. אכן מתשומת לב ממדרגה שניה ועד ליחס של כלאחר-כך אין הדרך רחוקה, ולכן כל מלחמה שפרצה בין אנגליה לבין מעצמה יבשתית היתה מוצאת את צבא היבשה האנגלי קטן מבחינת המספרים, בלתי מוכן מבחינת האימון המקצועי, ומחוסר אמצעים מבחינת הציוד. אבל המדינה האנגלית יש לה מלאי גדול

כדי לנצח את האויב צריך למגר את כוחותיו, ואת זאת אפשר לבצע רק ע"י התקפה. מי שמצטמצם תמיד במסגרת של פעולות התגוננות בלבד, לא ישבור את כוחות אויבו ולכן לא ינצח לעולם.

נתאר לנו שני צבאות יריבים. שאחד מהם - נקרא לו צד א' - קובע לעצמו שיטת התגוננות עקבית. הוא עומד מוויין ומצויד על גבולותיו, מקים ביצורים ובמקרה שצד ב' ינסה להתקיפו - יאמץ את כל הכוחות העומדים לרשותו כדי להדוף את ההתקפה. אבל לעולם לא יצא בהתקפה משלו. עמדה זו איננה מסריעה לצד ב' לעמוד על עמדתו במנוחה ואיננה מאלצת אותו להסתבך בסכנות. כל עוד לא ייטב הדבר בעיניו, אם צד ב' ינסה להטיל את כוחותיו על כף המאזנים ולהתקיף, תקרה אחה משתים: או שיוצאה לפרוץ את קו ההתגוננות, ואז לשוא הגנו המגינים או שיווכח כי מאמציו אינם עשויים להיגמר בהצלחה, ואז הברירה בידי להפסיק את פעולותיו ולסגת למקום הקודם. אם צד א' יישאר נאמן לשיטת ההתגוננות הטהורה, הרי הוא לא ינצח את ההזדמנויות המרובות שכל נסיגה ממצאה ליריב כוחותיו של צד ב' יישארו שלמים כמעט כשהיו; הם יחזרו אל בסיסיהם, ינחמו, יתארגנו מחדש, יקבלו כוחות מילואים, ולאחר זמן מסוים יוכלו לחדש את ההתקפה. זאם בינתיים תשתגינה המסיבות לטובת המתקיף, הרי יהיו לו סיכויים יר

שנה לאל-עלמין

לנו שמחכים לפקודה חשובה מהמטה הראשי ואחר כך יוכל להסביר לנו את המטרה. איש לא שאל, איש לא נחש. בשלהי חכנו לפקודה. לילה קריר בלי ירח, אצל ומלא מתחות. כעבור שעה הגיע לב הקצין.

הוא התחיל להסביר בקול המתכת שלו: בגורה המרכזית, החלו הגרמנים בהתקפה עזה, נתמכת ע"י כוחות-שריון חזקים. הם הצליחו להדור לתוך הקוים המבוצרים שלנו בשתי נקודות. ישנה סכנה שכווח יתינו בדרום ינותקו. אין יסוד לכל עצבנות ובהלה. פרטים נוספים על תזוות החזית יבואו.

החשיבות של אל עלמין הודגשה לא פעם. כיום, בחליפות העתים, כאשר נצחון רודף נצחון, טושטשו כבר המתיחות והדרישות של אותו רגע. אבל אז כל שקשר את כל קיומו וגורלו דוקא בהגנת קו זה ופתאום ראה אותו בהתפרצו. רק הוא יוכל להבין את גורל המתווה. אולם גם זה עוד איננו הכל. כמה קרבנות, כמה דם חובאו למען החוקק בעמדות אל-עלמין הלשווא?

ישבנו צופים ושקועים בהרהורי צפיה. קרוב לחצות הלילה בא שוב הקצין ומסר לנו שאנו רשאים לקחת את השמיכות ולנסות להרדם לשעות מספר. מצאנו לז מקום במושב המכונית, התעטפתי בל עיל הקצין וארדם מיד. לא הסריעו אותי משנתנו. לאור הבוקר התעוררתי. התעוררו גם אחדים מהחיילים האוסטרליים ושיפרצוניהם העיטים נראה איש שקט. ושי חכינו לפקודת התזווה. והפקודה לא באה.

קרוב לשעה שמונה הגיעו כמה קצינים ביניהם קצין בריטי, וספרו על התקפת מוצלחת שבוצעה ושהעמדות בכל קו זה זית יציבות. בלי תרועות ובלי התפרצויות שמחה. אבל נימת-אישר עלתה בסני אחד מאתנו. ושוב פרקנו מיד את המט ממכוניותינו. וכעבור זמן קצר חזרנו בהגיענו למחנה בא לבסוף רגש האו ההתפרצו מתוכנו כל הרגשות העצורים, כה בשמחה ובתרועה... איזה רעינו ותכניות, ושוב, כמה אמונה בעתיד אח לילה כה אפל...

ישראל האס (ניב החייל העברי)

בחזית לפני שנה

התקיף אותנו, אך ללא תוצאות. תיכף חרי מנוחה קצרה התקפנו שנית והצלח להגיע עד מתחת לגבעה.

האיטלקים קראו לעזרה והגיעו גרו גים. שפתחו בלי כל שהיות בהתקפה או עלינו. תחלה היינו נאלצים לסגת. אז כשמפקד הדיביזיה ראה את מצבנו הר סנה טיליפונית לר.א.פ. בבקשת עזר מיד הופיעו מטוסי הר.א.פ. ונכנסו ל עולת בו במקום ראינו את התוצאות. ההתקפה הגרמנית שותקה לגמרי ואנו כבשנו בחזרה בלי כל קושיים את ה עיסה.

הפקידנו היה קשה מאד: הובלת ח מושת, אוכל ומים. לקו האש. סבלנו אבידות. אחד מפלוגתנו נהרג וכ-40 צעו.

אחרי ההתקפה נתקבלה פקודה. ש לינו לעזוב את הדיביזיה הזו ולעבור צד השני של החזית.

רעם התותחים ופספצי צלילה בכל שעות היום, ולפנות ערב בתור גוון באה ההצגה המיוחדת של 50-60 אוריוני קרב, כעין "התונת-צפרים" בשמים...

בתקופה רבת-מתיחות זו היה יום אחד שאמנם - בדל במעט משאר הימים, אבל מפאת הדרמטיות המיוחדת שבו, ראוי הוא לציון נבדל. אין שלא יהיה אם זה היה תאריך היסטורי או לא, בשבילי ובשביל כמה מחברי, אם היה להם חוש הבנה, או המקרה הזה של הקראת הפקודה. ישאר בזכרונו כ"רגע ההיסטורי" בחיינו המ לחמתיים. יום זה היה כשאר הימים הא פורים של החזית: שריקת הפגזים, הרעם חבלתי פוסק של התותחים מלווה לעתים טרטור אוריונים שבאו לקרב. כבכל היר מים, צחקנו בעליות ונחנינו מתודדים ומבדיחות על חשבוננו... היה כבר הושך עת הופיעו "רצי אופנוע" ומסרה היו מר כנים לניסעה מידית לעמדות הקדמיות! כעבור רגעים מספר זוו מכוניותינו ועב דו על טחמים זרועי המכשולים. והפגזים. קשה היה לראות את קצה היד המר שטת מפאת החשכה. לפנות ערב השתק כמעט רעם התותחים ונראה היה שחלה הפסקת-מה בקרב. מומן לזמן היו מברי קים וקוקי האש הצבעוניים העולים במ דומים ומתפקעים - ובמקומות אחרים, שלהבות האש מלועי התותחים המפורי רים.

אחרי קושיים מרובים הגענו לעמדות. מצאנו את האוסטרלים מוכנים לדרך. הכל ארוך... החבילות והתחמושת מוכנים לטעינה. מסודרים היו בקבוצות לפי מסר סר המכוניות דמויות אסלות גבוהות כעין צללים. מדי פעם בפעם הצית מי גפרור להדלקת סיגריה. כרוח בלהות רצה האש הצחובה על פני החיילים והבליטה ביתר שאח את קויהם הקשים. היינו הראי שונים במקום. השתררה מתיחות בלתי רגילה. הגיעו גם יתר המכוניות, אוסטר לים אחרים חזרו עם מעגלי חוסי התיל הגדולים והגיעו על סיגרת שדנת המוקי שים, ומיד נתמלאו המכוניות. החיילים ישבו צופפים ולחוצים כתף אל כתף, על חבילותיהם. מסרתי לקפיטן שלהם את מקומי ליד הנהג והתגלגלתי לתוך חבורת האוסטרלים פנימה. פעם אחת הכ יום הקפיטן את ראשו אלינו ובשקט מסר

לכאורה ייתכן להכריע את האויב ע"י מצור בלבד, בלי התנגשות מוחיינת. אפשר לנתק את דרכי התחבורה ולמנוע הספקת מיצרכים, וכך להכריע את הנצורים לגווע ממחסור או להכניע מבלי למגר את כוחם הצבאי בכוח הנשק. אבל עצם הפעולה של הטלת מצור, אפילו אם תצומצם בהחלט במי ניעת אספקה בלבד, כבר אין בה התי גוננות אלא תוקפנות.

הכלל הנזכר - אל הנצחון אפשר להגיע רק בדרכי התקפה - הוא ישן נושן והיה מוכן למצביאי העולם העתיק כלאלה של הדורות האחרונים. מכאן נובעת התפיסה הצבאית של מהות מלחמת-המגן.

מלחמת מגן - הקדמה להתקפה הנכספת. מי שאינו אלא מתגונן, סופו כמקובל דם או במאחז לחיות מוכה, מוכנע משועבד. עצם תפקודו של כל מצביא הוא להשיג לעמו את הנצחון, ומכיון שאין נצחון בלי מלחמת תנופה - הרי שהוכחו ואישיתו של כל מצביא היא לתקוף. אלא שהתקפה טעונה ריכוז כוחות מספיקים כדי להכריע את התנגדות האויב והכנות מרובות פנים. במקרה שאחד הצדדים הלוחמים לא הספיק לסיים את הכנותיו ולרכו את כוחותיו בעוד שיריבו פותח בהתקפה - אין לו ברירה אלא להתגונן, כלר מר להתאמץ להדוף את ההתקפה או לפחות לעכב את התקדמותה עד שיש פיק הוא מצדו להתכונן כראוי. לרכו כוח מספיק ולצאת בהתקפת-גומלין. מלחמת-המגן אינה, איפוא, אלא אמי צעל שהמסיבות מאלצות לנקוט בו בתור הקדמה להתקפה הנכספת. כעין הוראה זמנית לשעת הדחק. התגוננות בפני עצמה, שאין מלחמת-תנופה באה אחריה, אינה אלא תבוסה מלכתחילה. כאן כדאי להזכיר אגב אורחא שה דרך השניה - מלחמה שתחילתה הת גוננות, כדי לעכב את התקדמת האר יב, עד שיהא סיקק לפתוח ולרכו את הכוחות הנחוצים על מנת לעבור למלחמת תנופה שתכריע את חתף - היא הצורה המסורתית אצל האנגלים. מצ בה היאוגרפי של אנגליה מחייב אר תה לדאוג קודם כל לצבא ימי, הוא

17 (33) 3

הארניברסיטה העברית
המכון ליהדות זמננו
המדור לתיעוד בע"פ

סרט מס' 752

9.1965

אצ"ל ולח"י - ממלחמת העולם השנייה

המראיין : מר יעקב מרידור (שיחה שנייה)

המראיין : נתן כהן

ש
ת
מר מרידור, היום נתחיל ממלחמת העולם השנייה. מה היתה עמדת האצ"ל להשתתפות במלחמה. וכיצד זה התבטא בפעולותיו ומעשיו של האצ"ל בשנת '39, או בסוף שנה זו.

אם כן, עם פרוץ המלחמה בספטמבר '39 נדמה לי, מצאה את המפקדה של האצ"ל, ואת מפקדה דוד רזיאל במעצר אדמיניסטרטיבי בסרפנד. כתוצאה מהמלחמה עם הספר הלבן הבריטי, ההפגנות שנערכו, והפגנות הסאבוטז' שהארגון ביצע במשך החודשים שלאחר פרסום הספר הלבן.

המפקדה כולה, ודוד רזיאל בתוכה, למעשה כשהיו במעצר יכלו להחליף דעות. הם היו במעצר משותף, נפגשו ודנו בבעיות. אני זוכר את הימים ההם. במקרה עבדתי על תכנית של שחרורו של דוד רזיאל. וכשפרצה המלחמה עדיין המפקדה לא היתה במאסר, המפקדה נעצרה באמת קצת יותר מאוחר. אולם, כשהייתי עסוק בעכנות לבריחתו של דוד רזיאל, ^{לחולצה} ~~בבספרנד~~, ועבדתי באופן מיוחד בספרנד כדי להיות קרוב למחנה האסירים, וכדי שאוכל בלילות לבקר ולבחון מקומות ואפשרויות לבריחתו של דוד רזיאל - הרי ההכנות לבריחה התקדמו לשביעת רצוננו. ולמעשה הגענו לשלב ביצוע. כשפתאום פרצה המלחמה. ודוד רזיאל הודיע שהוא לא יברח. בגלל פרוץ המלחמה.

אני זוכר זאת.

ש
אם להבין אותך נכון המאסר של דוד רזיאל וחבריו חל עוד לפני פרוץ המלחמה. מתי היה המעצר?

ת המאסר של דוד רזיאל חל לפני פרוץ המלחמה, אבל חבריו, כלומר המפקדה, נעצרו אחרי פרוץ המלחמה. אולם העובדה שעם פרוץ המלחמה דוד הודיע לי שהוא מפסיק את כל ההכנות לבריחה בגלל שינוי המצב הפוליטי, ובגלל פרוץ המלחמה; - ואמר לי שהיום האויב הגדול של העם היהודי היא גרמניה הנאצית. וברגע שאנגליה התחילה במלחמה נגד גרמניה הנאצית הרי שהארגון ייאלץ לשנות את מדיניותו בעיקר במסגרת הכרזת שביתת-נשק, הכנות מאוחרות יותר לקראת פעולות לאחר המלחמה.

ההנחה הזאת, למעשה, היתה נר לרגליו של דוד רזיאל לאחר שהוא שוחרר ממעצרו. הוא שוחרר ממעצרו כתוצאה מהתערבותו של יו"ר הוועד הלאומי פנחס רוטנברג, שבפניו הכריז דוד רזיאל, כמפקדו של אאצ"ל, וכנראה בהתייעצות עם ז'בוטינסקי,

כל עוד שהמלחמה בין גרמניה הנאצית ובנות הברית קיימת, הארגון יימנע ממלחמה אקטיבית, מלחמת דמים, מלחמת סאבוטז'ה בארץ ישראל, וזאת למרות הספר הלבן. ההנחה היתה שאנגליה תזדקק גם לישוב היהודי, וגם לציבור הצעיר שהיה מרוכז באצ"ל. יידרש שיתופו במלחמה, ניצול כוחו, ניצול יתרונותיו, ניצול הידע שלו, וברור שכבן-ברית, הציבור בישראל, (למעשה היישוב היהודי בארץ ישראל), יזכה לקבלת יתרונות כפי שכל בן ברית זכאי לקבלם, לאחר תום המלחמה.

זה היגיון למעשה, ההנחה. ועל רקע ההנחה הזאת גם פרץ, אחר כך, הפילוג. לאחר שהמפקדה נעצרה ודוד רזיאל היה יחד עם המפקדה. ולמעשה כל המפקדה קבלה את עמדתו של דוד רזיאל. אולם, לאחר שדוד רזיאל שוחרר, כתוצאה מהתערבותו של פנחס רוטנברג, והבטחתו של פנחס רוטנברג לשלטונות הבריטיים בארץ, השלטונות המנדטוריים שהארגון יימנע מפעולה ^{תבאית} נגד המשטר המנדטורי כל עוד שאנגליה עסוקה במלחמה נגד גרמניה הנאצית;

דוד רזיאל שוחרר, והמפקדה נשארה בפנים. לדעתי זה סיבת הפירוד בין דוד רזיאל ששוחרר על דברת כבוד, והמפקדה שנעצרה והמשיכה להיות מוחזקת במעצר, הפירוד הזה והמרחק שבין המפקדה לבין המפקד, ואי ההבנות שנוצרו - יצרו את הרקע לפילוג שנעשה אחר כך.

אם מישהו יספר לי שהקקע היה אידיאולוגי - קשה יהיה לי להתייחס לרקע כזה. בעיקר לאחר ^{שאלה} ~~הפירוד~~ היא כי המפקדה היתה כולה תמימי-דעים עם רזיאל בקשר להפסקת הפעולות נגד שלטונות המנדט כל עוד המלחמה נמשכת. אם כן. היה פילוג.

המפקדה שוחררה, ברור, לאחה חדשים מספר. אבל היחסים בין המפקד למפקדה לא חזרו להיות כפי שהיו. ולאט-לאט בא הפילוג. ותוך מהלך הפילוג, וכדי לבססו, ומתוך שאיפה להוריד את דוד רזיאל מהפקוד, ולמנות את יאיר, את שטרן, כמפקדו של הארגון, תוך הנסיון הזה שליווה את הפילוג כל הזמן - צריך היה למצוא את ההצדקה המוסרית האידיאולוגית לפילוג עצמו.

וכפי שזה קורא לעתים קרובות, לא רק אצלנו אלא בכל העמים, על רקע פילוגים, נוצרה אידיאולוגיה שלא צריך להחזיק בשביתת-הנשק עם הבריטים. הבריטים הם האויב למרות מלחמתם נגד גרמניה הנאצית. ועל כן יש להמשיך במלחמה בהם. ולא לדחות אותה לתקופה מאוחרת יותר, בסוף המלחמה.

הקבוצה שדגלה ברעיון הזה, שבראשה עמד שטרן, הקבוצה הזאת גם בתקופה מאוחרת יותר, כשהתגבשה, התחילה גם באקטיביות טרוריסטית. הייתי אומר יותר בכיוון הטרור האישי מאשר מלחמת מחתרת חצי גלויה אשר משתתפות בה קבוצות בהתקפות אובייקטים צבאיים; אלא - התרכזה יותר (בגלל החולשה, כנראה) בטרור אישי נגד נציגיו של השלטון הבריטי שבמקרה רואים אותם ברחובות או במקומות אחרים, אין תמה, איפוא, על הרעלת האטמוספירה בין שתי הקבוצות, בין שני הפלגים. הפלג שהיה נאמן לדוד רזיאל, והפלג שהיה נאמן לקבוצה השנייה המתפלגת, שאחר כך התפתחה לארגון לוחמי חרות ישראל.

הבדל השקפות אלה, הייתי אומר, היה גם נחלת קבוצה מגובשת בלבד. אינני חושב שהדעות שייצגו שטרן וחבריו אז יכלו להתקבל על דעת מישהו שחי אז ביישוב היהודי, ואולי גם בגולה. כתופאה מהעובדה שבכל זאת ראו בגרמניה הנאצית את האוייב הגדול ביותר של היישוב היהודי.

עובדה היא כי השנאה לאנגליה העבירה את הקבוצה המתפלגת, שבראשה עמד שטרן, הייתי אומר אפילו למחשבה שבעינינו היתה חמורה מאוד. בתקופה ההיא, למחשבה על אפשרות של התקשרות עם מעצמות הציר. כלומר, גרמניה ואם לא גרמניה באופן ישיר - לפחות עם איטליה, כשותפה של גרמניה הנאצית. מתוך הנחה שבין כה וכה המזרח התיכון יפול בידי הגרמנים או בידי האיטלקים. ואיך שלא יהיה היישוב היהודי יבוא תחת המגף ש מעצמות הציר; הרי שאם אנחנו נפעיל, (אנחנו - הכוונה בארץ ישראל) אם נפעיל את הכוח שלנו נגד הבריטים נוכל למצוא את המסלול לליבם של מנהיגי הציר. הציר: רומא - ברלין; ונוכל, אולי, לפעול באותה צורה שני"לי פעלה במלחמת העולם הראשונה, לעזור לצד השני במלחמה. ולהשיג יתרונות לאחר המלחמה.

אם כן, המחשבות האלו לא היו, הייתי אומר, כל כך זרות על רקע הפילוג לגבי קבוצת אנשים. והיום, בהסתכלי אחר־נית, הרי הדבר נראה בעיני חמור מאוד. כי, אחרי הכל, לא היתה אצל חלק האנשים לא רק תפילה לנצחון מעצמות הציר, אלא נסיון להסתדר עם מעצמות הציר. ולגבי דידי, לפחות, היום - ההשקפה הזאת לא היתה רחוקה יותר מההשקפה של אנשי יודנראט בגיטאות, אשר שיתפו פעולה מתוך הכרח.

אגב, אין לי כל ספק שזה היה קורה לו - חס וחלילה - לו הגרמנים או האיטלקים היו כובשים את ארץ ישראל, שהיה קם כאן איזה שהוא יודנראט יהודי, ודווקא על ידי המוסדות. גם בזה אין לי ספק. זה קורה בכל מקום. ואין כל סיבה לאור העבר לחשוב שזה לא היה קורה אחרת כאן.

אם כן, - אבל אז בתקופה ההיא הנכונות הזאת להתפשר עם הרעיון עצמו של שיתוף פעולה, אפילו עם האיטלקים - שלא היו אנטישמיים במדה כזאת; ואולי לגמרי לא אנטישמיים - אבל היו בני ברית פעיל אחר כך של הגרמנים, עצם הרעיון הזה העליק מאוד-מאוד את השנאה. בין שני הפלגים.

אפשר להגיד, בקיצור, שהרקע של המלחמה היה הרקע האידיאולוגי של הפילוג, שלצערנו ~~לפי~~ גקרה אתחילת ה-1940 ונמשך במשך שננת ה-40'.

הפילוג הזה הכאיב, הוא היה חמור, הוא פיצל את הכוחות. ולמעשה הוא הזיז אחורנית את הכוח שהתחשל באצ"ל, שמנה כבר מספר אלפים, הוא הזיז אותן אחורנית לתקופה ניכרת.

אם כן, ברור שהיו התפתחויות בהמשך.

על כל פנים, בפגישות בין דוד רזיאל - שהייתי נוכח בהן - ובפגישות עם מפקדים שונים באצ"ל, דוד רזיאל הגדיר את עמדתו ואת עמדת האצ"ל; לאגור כוח תוך תקופת המלחמה הגדולה, כדי ששני הצדדים, כשהיו עיפיים מן המלחמה (והכוונה היא לרבות האנגלים, שיצאו תשושים מן המלחמה), בכוח שרי נוכל לכפות על האנגלים את יציאתם מארץ ישראל.

היו שאלות. ואחת השאלות שאני זוכר כאחת מפגישות המפקדים שאל אליהו לנקין את דוד רזיאל: למה לא להתבצר בעיר העתיקה בירושלים ולהכריז על הקמת המדינה, והאנגלים יקיפו את העיר העתיקה, ויילחמו בגדנו, ואותה מבינה יהודית תיפול תוך 20 או 30 יום, כמה שתחזיק מעמד, אבל לפחות תהווה דוגמה לדורות הבאים ולקח לדורות הבאים כדי שרעיון המלחמה למען הקמת מדינה יהודית לא ימות בליבות הנוער, ולא נצטרך ללכת אחורנית אלפיים שנה כדי למצוא את הדוגמה החיה של מלחמת העם היהודי לעצמאותו בארץ ישראל. אני זוכר גם את תשובתו של דוד רזיאל, הוא ענה לאליהו לנקין בלשון כזאת: - אנחנו לעולם לא נפסיד את הצ'אנס של מדינה. מה שאתה מציע זה לעשות מדינה, אבל לא במדינה אלא בירושלים העתיקה המוקפת למעשה חומה, ואולי נוח לעשות בה את המדינה, - גם בגלל העובדה שיימנעו מהפצצות אוויר, בעיקר האנגלים; -

אבל מי מונע מאתנו לדחות את המסדה, או הנסיון לערוך מסדה
 רק למקרה שניכשל, ולא יהיה לנו מוצא אחר? והמלחמה המעשית
 שלנו, המרד שלנו נגד הבריטים לא יצליח, בסוף תום המלחמה
 הגדולה הזאת, - לא יצליח, יהיה כשלון, יהיה ייאוש - ואז
 ברור כתוצאה מהמלחמה הזאת וכאפיזודה אחרונה של מלחמה בלתי
 מוצלחת זאת, תבוא או עלולה לבוא מצדה. לא נפסיד שום דבר
 אם נדחה מצדה, בעיקר שאותם אנשים שמוכנים ללכת למצדה - הם
 ספורים. כלומר, זהו הדור שלנו. ואם הדרר שלנו לא יעשה את
 ההכנות תוך תקופת המלחמה, לא יצבור נשק, לא יאמן אנשים, לא
 יתכונן ליום הגדול של המרד - הרי אם מעשה מצדה עכשיו,
 האפיזודה אולי תישאר, אבל הצ'אנס לא תבוא.
 זאת היתה, למעשה, תורת החיים של דוג' שהנחיל אותה לאצ"ל,
 לתלמידים שנהו אחריו, ושקבלו ממנו את הפיקוד. במשך כל תקופת
 המלחמה. לא היה קל לאנשים שנשארו נאמנים לאצ"ל, ונשארו
 במסגרתו, לא היה קל להחזיק את השורות רק במתח של הכנות לתום
 המלחמה בלבד, לרגע שיבוא תום המלחמה, לשאנסה. כשבצירי
 הדרכים היה נוער שהתחיל במלחמה הזאת, אם כי היתה מאוד חלשה,
 והתבטאה ביריות בשוטרים עובאי אורח; או לפעמים, הסמנת מוקש
 בדירת שוטרים. וזה בתקופה בהבדלי תקופות וזמן ניכרים. ואני
 מניח - היום, הלא אפשר להניח בהסתכלנו אחרנית בפרספקטיבה
 של 25 שנים - היום אני יכול אולי להגיד בודאות של - חס
 וחלילה - לא היה קורה הפילוג, והאצ"ל כולו היה מקבל את תורתו
 של יאיר והיה נכנס למלחמת התאבדות ב-1940 שנת 1940-
 שנת ה-40, והתחלת '41 והמשכה; לו מלחמת התאבדות היתה נמשכת,
 היא היתה נמשכת ועולה בדם, לא אניד הרבה, אבל של כמה מאות
 צעירים. מסופקני באם ב-45, (ולמעשה בהתחלת '44), אפשר היה
 להתחיל במה שהתחלנו. ואפשר היה גם לגבור לאט לאט בכוח
 ובהמשך, המשך המלחמה שבסופו של דבר, אחרי הכל, נגמרה
 בנצחון.

המרד נגמר בנצחון, וזה גם כן אחד המקרים המעטים בהיסטוריה שמרד שנוהל בכוחות כל כך מעטים ובנשק כל כך מועט, ובלא תמיכה מעשית בעולם כולו, אחרי הכל הוא ניצח, וגם היווה דוגמא לעמים אחרים.

שביתת הנשק ^{פב} הבריטים שהכריז עליה דוד רזיאל במשכה, למרות הכל. וההסתבכות של הלח"י במלחמה המיידית עם הבריטים גרמה להקזת דם רצינית מאוד, ^{ולסכנת} דלספת חיסולו. כמעט שהגיע לתשישות כוחות ולהפסקת הפעולות כתוצאה ממאסר של אנשיו, וגם ההרג של אנשיו. בקיצור, זאת היתה ההנחה. ואילמלא הגיעו אלינו בסוף שנת '43 הידיעות האיומות על המתהווה באירופה הפבושה תחת שלטון הנאצי, ראשית הידיעות על השמדה טוטאלית של היהדות שם, במחנות ההשמדה ובצורה מדעית, ייתכן ששביתת הנשק עם הבריטים היתה נמשכת באמת עד תום המלחמה.

אולם, לאחר שהנהגת האצ"ל בוכחה לדעת שהשמועות הן נכונות, והידיעות מתאמתות, (גם על ידי קשרים חשאיים שקיימנו), עם יהדות בולגריה ועם יהדות יוגוסלביה, ועם יהדות אחרות באמצעות שליחים שלנו שפעלו בתוך הצבא הבריטי בפעולות מודיעין אז למדנו על המתהווה וחשבנו שאסור לעבור לסדר היום; ואסור לראות את המלחמה כגורם המונע את פרוץ המרד שלנו כל עוד מעצמות הברית לא עושות שום דבר יעיל שיפסיק את ההשמדה הטוטאלית הזאת תחת הכיבוש הנאצי.

ברור שבזה בסוף '43 או יותר נכון בהתחלת '44, עם הפרסום של הכרוז הגדול של הכרזת המלחמה מטעם האצ"ל, עם זה - למעשה - נגמרה שביתת - הנשק שהכריז דוד רזיאל בהתחלת שנת '40 (למעשה ב-39' עם פרוץ המלחמה) שביתת הנשק עם הבריטים. זו תשובה על שאלתך בקצרה. אני מניח שאתה גם תשאל שאלות נוספות.

מר מרידור אתה סקרת בפנינו באריכות את הדברים ששאלתי אותך. ברשותך אחזור לאורך הדברים ואשאל אותך כמה שאלות כדי להבהיר דברים שכדאי להבהיר אותם.

3 (33)
סרט מס. 757

18.9.1965

שיחה רבניעית - אצל נלח"מ - שהליחות לעיראק

הסרואיין: סר יעקב סרירור - שיחה יקציר

הסראיין: סר נתן כהן

ס סר סרירור, בפעם הקודמת החילוננו בפרשת שליחות יהר עם רזיאל לעיראק, אולי נחזור על כל הענין שהתחלה כדי שתהיה שלמות על הסרט. מה הביא את האצ"ל באותם ימים לשליחות זו, ומדוע באופן אישי, נסלה השליחות על רזיאל ועלין?

ת אם כן, אני חושב, בכל זאת, שמה שהקלטנו בפעם הקודמת יספיק. על כן אחזור רק בראשי פרקים:

העובדה שהסכנה למזרח התיכון כולו, שיפול בידי צבאות הציר, היתה אז בשיא. וכיהודים לא היתה לנו הרגשה טובה לו היינו צריכים לצפות בוודאות לבואם של צבאות היסלר וכיבושם את פלשטינה דאז. ברור שלא היה נשאר היום שריד ופליט מהיישוב היהודי דאז.

אולם הסיבה הציקרית היתה שצריך לכסות, בכל זאת, להוכיח את יכולתנו בצורה עצמאית. בעיקר כשהעיקר, של פעולה בפיקוד העצמי שלנו התקבל גם כאן. והעובדה היא שנמנענו בשמות בדויים באופן סוסינה, האנבלים ידעו את זאת, אבל לא נכנסו לבעיות בכלל. סכחינה זאת הם קי יסו, את ההסכם הג'נרליסטי.

העובדה, כפי שהגברתי כבר בפעם הקודמת, שהם נזקקו לנו מאוד, והבטיחו על כן הנסחות סדיניות של בעל-ברית לאחר תום הקרבות והתחלת הדיון ליד השולחן.

אחת הסיבות למה ספנו דווקא לאצל היתה, הייתי אומר, ידיעה בתורה שאנשי האצ"ל יש להם את היכולת גם הסכנית וגם האחרת לבצע את המשימות והמשימות, כפי שהגברתי בפעם הקודמת, היו - להפציץ את סיכלי הדלק המזוקק בהם השתמשו אורירובי הלופט-וואסה המבוססים על שדות תענה שהעיראקים בעיראק, סבלי שאלה יוכלו לגסול לבריטים על ידי הרג בני האערובה שהם לקחו אותם וסגרו אותם ב- הבריטית בנגדאד.

אני חושב שביסודו זהו מה שאסרתי בפעם הקודמת.

אולם, אוסיף כאן: כלמינו השליחות קסמה גם מבחינה זאת שקשה היה לשבת כחיבוק ידיים בזמן שראינו שחגורת הסכנה חסורה מאוד המאיימת על כל היישוב היהודי מתהדקת. וסביב צוארנו החבל מתהדק, ואנחנו כאילו סטאטיסטים מפחכים לבוא המשיח.

אם כן, שפחנו לתנאי הכבוד שניתנו א בהופעה הזאת ככוח עצמאי.

קודם כל עצם העובדה שהנפשי שהפנייה היתה לארגון הצבאי הלאומי, ללא, - אמנם דרך מתווכים, אבל עובדה היא שהמפקדה הבריטית פנתה

דרך אותם מתווכים ישירות לאצ"ל ולא לגורם אחר.

דבר שני הוא זה - זה היה אחר השיקולים של דוד - רצינו להתחיל

ולהוכיח כדי אחר כך להפסיק ולהגיד: רם תי, אבל התנאים יותר ברורים

מוכרחים להיות סנוסחים על גבי נייר. כסובן, כאם נבצע את משימתנו.

וכאן היחה עוד סטרה שכבר הזכרתי אותה בקשר לופתי הירושלמי, שבקשר

עליו קיבלנו יד חופשית. ואם נבצע את זה - הרי ריינו. כי א לו יכולנו

לבצע את השליחות הזאת ללא כל קשר עם מה שהבריטים ניקשו מאיתנו,

שהיה מענינם הישיר, לו יכולנו לסלא רק את השליחות הזאת, לו משהו

היה סזיע לנו רק שליחות כזאת, היינו בחפץ לב פנסים לבצע את השליחות

הזאת.

אבל נרנע שכל כוח האספריה הבריטית במזרח התיכון, לרבות חיל האויר,

העזרה, הפיורים ומכשירי הקשר עמדו לרשותנו לשם ביצוע פעולתנו -

ללא כל ספק בזה היה קסם.

אם כן, היינו צריכים לצאת. ויצאנו ב-17 במאי. בבוקר עזבנו את שדה

התעופה בתל-נוף, באווירון צבאי שבו היו מספר גנרלים בריטיים.

שנסעו בדרכם למזרח הרחוק, למעשה לחזית הודו, ובעיקר לעיראק.

חייב אני עוד הפעם להדגיש: עצם העובדה שדוד רזיאל (סוסווה כן-סזה)

השתתף בשליחות הזאת, היתה מקרית מאוד. מבין אותם אנשים שנסעו

באווירון היינו אנחנו היחידים האזרחים. והם הנינו הגנרלים הבריטיים

והקצונה הגבוהה, שהנה נוסעים אנשים שיש להם כנראה שליחות חשאית.

לא התמצאו, לא שאלו ולא התענינו, כדרך הבריטים.

אינני זוכר אם כבר עמדתי כאן על הנקודה למה דווקא השליחות נמלה

על דוד רזיאל. אם כן, השליחות יכלה באופן תיאורטי להסתדר בלי

דוד רזיאל, מכיון שהוא לא היה דרוש לשליחות הזאת. כמפקד הראשי של הצ"ל הוא לא חייב היד לצאת להאבאניה, ולראות את שדות הקטל ולכרר יזה ספרות צבאיות מבחינת הריסתן יושלו על שכמנו. אולם, דוד רזיאל כמפקד אחראי על אנשיו חשב לנכון שקודם כל הוא חייב לצעוד לפניהם. והוא לא ישלח אותם לסכנה מבלי שהוא, אישית, יבדוק אם התנאים לסילוי התפקיד הם תנאים נאותים, ואין בהם שום סכנה מיותרת. וזה היה הצו העליון שלו, הצו המצפוני שלחץ עליו כנראה, או כפה עליו את הנסיעה הזאת. לא הועילו עצות וגם בקשות של ידידים, וכיניהם גם אותם קציבי הקשר שהביאו לנו את ההצעה הבריטית. גם כרסן לחץ חזק שלא יסע ולא יצא. אני מאוד התנבתי. אם כי, אגיד את האמת, באופן אישי היה לי נעים לראות את המפקד שלי אייתי. הרגשתי יותר בטחון. אחרי הכל כשאתה יוצא לפעולה - אתה יוצא לכלתי בודע. אולם כששקלתי את העניין מבחינה הגיונית ראתי שהדבר נהחלט סיוטר. אם כן לחצתי על דוד, וזה גם כן היה לשוא. הוא הסכים לדבר אחד: שהוא יוצא איתנו ביום ראשון, שהוא יראה את השליחות מבחינת הספות, מבחינת בירור הדרכים, מבחינת עצם האפשרות שבצד את העניין, ובצד אותו בהצלחה. ואחר כך הואניום שלישי א יחזור, כי כבר ביום רביעי הוא חייב להיות בחזרה. טוב, ככה הובטח, שבאווירון שיחזור ביום שלישי הוא יוכל לחזור חזרה.

אם כן, זה למעשה היה הרקע לשליחות הזאת. וכך יצאנו, כפי שכבר הדגשתי, עלינו על האווירון שהוביל אותנו להאבאניה. בדרך חנינו בסביבות תדסור, וזה בסיס אווירי בריטי. היו שם כמה אווירונים, זה היה אחד המרכזים של הלגיון שהגן על הדרכים האוויריות כלומר, על מה שאפשר לכנות היום שדות נחיתה. אלו לא היו שדות תעופה, אלא מסע מיטורי מדבר שבהם האווירונים יכלו לרדת ולעלות, לא היה צורך במסלולים, ונרור שהבריטים ניצלו את הדבר. והם הקיפו שם מחסני אספקת דלק וכל הציוד הדרוש לטיפול באווירונים כשאם נוחתים ומסריאים. כשהגענו להאבאניה, הגענו בערך בשעות הצהריים, חיכה לנו אדם בשם פלייט-ליבסננט סק"דובלר. הוא הכניס אותנו לחדרו, ולמעשה גרנו

איתו. כלומר, היינו אורחיו. הוא היה מסונה עלינו: סמדת

המסקרה הכריסית. אורח-

אותו יום אחר הצהריים נקרא דוד רוזאל ל הגנרל המפקד של האבאניה, ושם התקיימה שיחה ביניהם שארכה כשעתיים. התברר שלמשה מה שהוטל עלינו כבר לא אקטואלי כי בינתיים הסודרים העיראקיים התקדמו עוד יותר, ולמשה הם כבשו את פאלוג'ה. זוהי עיירה החולשת על הגישה סדר בנדאד אל הבסיס הבריטי בהאבאניה. וזוהי עיירה מרוחקת כ-15 ס"ל מהאבאניה עצמה. העיירה נמצאת על הפרת, (או החידקל, מינני זוכר, אני חושב שעל הפרת), וגשר ברזל מחבר את שני החופים של הנהר. סאיך - שאר המתקנים שהיו צריכים לשמור על סי השטפות שלא ישטפו שטחים מסויימים סדר אחד; ובנין גשר חדש, כביש חדש בבאדאד-חיפה היה בתהליך של התקדמות. ובוצעו עבודות שונות. ולשם ביצוען ה- המתנדסים בנו דייקים כדי להחזיק את סי האבאניה בקונטרולה מסויימת כדי שלא יפרצו החוצה ולא ישטפו שטחים.

אם כן, התברר ששטחים עצומים נשטפו עתה וחטמו ורכי גישה וועבורה שונים. וזה נעשה על ידי פעולות החבלה של הנייס החסיסי העיראקי. כלומר, למשה, אז הם כבר לא היו גייס חסיסי, אלא היו אלה שליחי המסלה הרשמית השולטת בבנדאד, מסלת ראשיר עלי אל-כידאני. מה שהתברר בשיחה, כפי שמסר לי אחר כך את תוכנה דוד, הוא זה שהבעיה היום של הבריטים מסתפעת סודיעין מהפסוסות ביותר. הגנרל התלונן על מפולת סוחלסת של כל שרותי הסודיעין שלהם. של כל מסתפי הפעולה העיראקיים שלהם. למשה הכל התפזר סתוך פחד מפני ניקסת אנשי הצבא העיראקי. גם השליחים שלהם לא העיזו להוציא את אפם מהאבאניה. והם שרויים, (הם - הבריטים) שרויים באפילת סוחלסת. ואין להם כל סנע עם הצבא העיראקי, שלמשה כבש בשלבים מסויימים, אחרי התקפת נגד הוא נסוג בסקצת, אבל איבדו כל קשר והם לא יודעים איפה ובמה להתחיל.

על כן בקשתו היתה שסוחה לפנינו שבמקום לבצע את אותה שליחות ש- המסקרה הכריסית תכונה עבורנו, כלומר, פיצוץ ספעלי הדלק הסווקק הסיועד לאווירונס גרמניים, את הכסרה הזאת בזנח. ופשוט נצא לפעולת קשר, סודיעין, בדרך לבנדאד, כדי לברר איפה נמצא הצבא

העיראקי, ואיזה כוח הוא נמצא, ומהם המפסולים של התקדמות מהאבאניה לעבר בגראד וכיבושה סחרש.

היו בגמים האבאניה אז לא יותר כשמים-שלוש פלוגות עיראקיות. היתה יחידה של הלגיון. ויחידת הלגיון, למעשה, היתה עסוקה במעגלות שטירה. גם עליהם הבריטים לא סמכו ועל כן לא הכניסו אותם לקרבנות. הם השתמשו בהם יותר לשם רזרבה אסטרטגית, לכל סקרה של צורך. הייתי אוסר, כפי שראיתי את זה אז, ייתכן שראו יותר ביחידת הלגיון - בלאס-אסר שהיגיע אז כראש היחידה של הלגיון של שריון וגמלים, - ראו כזה יותר אולי גורם שיסנע את הפצות האבאניה, היות ויש צבא ערבי החונה שם. אולם זו עובדה שהצבא של הלגיון הערבי היה שם, ובלאב מאשה חלש כמדה מסויימת על האבאניה מבחינת נוכחותו. כי את יחידותיו ראו בכל יחידה ויחידה.

הסקום סכל מהפצות אויר קטלניות. לא היו חסס, עשר דקות ללא הפצות אויריות. הפצות אויריות של אווירונים סנסיכי טוס. הנקלים גרמניים ומסרסטיסים טסו בגובה מאוד נמוך. אי אפשר היה בכלל להרגיש את בואם, על כן תמיד צופר האמצקה התחיל להזעיק לאחר שהפצות עברה כבר, למעשה. הם הנסיכו טוס, זרקו פצצות וירו במכוונות יריה. נסלו יום-יום קורבנות בין הצבא השונה שחנה שם אז. כי ההפצות היתה ללא הבחנה.

אם כן הופרענו יום-יום כמה פעמים ביום על ידי ההכרח של כניסה למקלטים, עד שתחלסנו שהדבר הוא יותר מדי מסוכן. עצם הריצה למקלט והחלסנו להישאר בביתנו.

הבריטים בהאבאניה היו איסיים מאוד, לסרות העובדה ססצבם היוןקשת. המענין הוא שבחדר על ידינו, גם כן בדירתו של פלייס-ליבסננס מק-דונלד שכב וגר אדם סמושקף, שהיה נציגילית, שסנסן, פספספס במשקפיים אז, והיה רגיל לישון עם הרובה ביד, והיה לו סומר ראש. ושומר הראש היה מאנשי הלגיון הערבי. סיקה אהרונבי שהיה איתנו, ושדירר ערבית שוספת, נכנס בדברים עם השומר וחיש מהר לדנו שהשכן שלנו הוא לא אחר אלא נורי סעיד אל-פאשה, שגם הוא למעשה היה פלייס, היה ראש הממשלה הקודם, והיה פלייס מדיני שהקום היחיד שיכול היה לברוח אליו היה בסיס הבריטי בהאבאניה. לא היה מבע ביננו, אם כי

חשבתי אולי להיכנס בשיחה איתו, ולדבר על ענייני ציונות ועל המצב
בטורח התיכון.

אולם, האסון שפקד אותנו אחר כך למעשה
האסיל על המחשבה הצלולה.

נקבע סיור ליום ג'. אני רוצה עוד הפעם להדגיש שהגענו ביום ראשון
17 במאי, ונקבע סיור סוקדם בשטח שבו עמדנו לעבור את השטח של ה-

הצגא הבריטי, ולהתקדם לעבר בגראו בשביל פעולת המודיעין.
הסיור הסוקדם - היינו בו ארבעתנו סלוס פייג'ור בריטי מהצגא,

מפקד אחת היחידות לחנתה בהאבאניה אז, ונהגו היה סרב'נט בריטי.
ותפקידיו היה להגיע לאפאלוג'ה, להתקשר עם המפקד הבריטי שם, לברר
אצלו את המפה של המטרות שלו, וכן לרעה באיזה כיוון לחצות את הקוים
ולסות לחדור לצד של ראשיו עלי אן-כידאני, כלומר לצד הממשלה של
אז.

הגענו - - חצינו את שדה התעופה של האבאניה, ויצאנו לדרך. הגענו
לשטח שהיה סובף מיים. זריך היה לעבור את השטח הזה, והתברר שלרשותנו

סירה שיכולה לקחת רק שניים. ועל כן הוחלט שאנוכי אצא עם אחד
החברים שלי, ודוד רזיאל עם הנותר יחזור. יחזרו לסחנה ובערב נחזור

לאחר הסיור הסוקדם, לאחר שנבוא במגע עם המפקד של היחידה החונה ב-
בפאלוג'ה, במסור דו"ח לרוד ואז תיקבע התכנית הסופית.

עלינו על סירה, סיקרה אתרוני ואנוכי. ורוד רזיאל וחרזי היו זריכים
לחזור לסחנה. עברנו שטח (יום כך נראה לי, על כל סנים, לפי ה-

זכרון) שטח סובף ברוחב של לפחות 2 ק"ס בסירה. והגענו לחוף סוד שני
של האגם הטלאכותי הזה. שם מצאנו יחידה בריטית. שאלנו אותה איך ס-

גיעים לא-למאלוג'ה. הסבירו לנו. אולם ברור שלא היהא כניס אלא הת-
קדמנו בשטח כדברי, לפי כיון השטח, הצפון וכדומה.

לפנות ערב הגענו למאלוג'ה.
אולם עלי להזכיר אפיזודה מאחר כך היתה האפיזודה שקבעה את כל מהלך

הפעולה:
בזמן שהיינו בסירה, והיינו אולי רבע שעה או עשרים דקות לאחר ש-

בפרדנו סדור רזיאל, ראינו שני אווירונים גרמניים מתקרבים שוב
בסיסה בטוכה לעבר - -

שפענו גם את הפצנות נוספות, ואת הדי מכונות היריה הככרות מה-
 אורירונים היורדים לעבר שדה התעופה של האבאניה והסחנה שם. כרור
 שזה לא היה חידוש בשבילנו. זה היה מעשה יום/יום, כפי שהזכרתי
 קודם, ואפילו שעה-שעה.

באנו לפאלוב'ה והתקשרנו עם המייג'ור הספקד של הבסיס, והוא הסתכל
 עלינו ברחסנות. פתאום באים שני אזרחים, אחד קצת כהה עור, אחד
 לבן-עור, עם סכתב ביד, והסכתב מסביר סהי השליחות שלנו צריכה ל-
 היות. הוא סיפר לי בכל הכנות שאין להם כל מגע עם הצבא העיראקי.
 הצבא העיראקי נסוג. הם לא יודעים שום דבר. הערבים הנאסנים שלחם
 פוחדים להוציא את האף. הם לא מעיזים אפילו לצאת 5 ס' סחוץ לתחום
 הסחנה זלחם סתוך חשש לפגיעה. על כן, סה שהוא כן יכול לעשות -
 לייצץ לנו את הדרך. לאיזה כיוון, ואטה ישנם מסטרות שלו. אבל
 למעשה הוא שרוי. באסלה מוחלטת, ויש חוסר כל כגע קרבו בין הצבא
 העיראקי שנסוג לאחר התקפת-הנבד האחרונה אל הם, ובין הצבא הבריטי,
 היחידות שהיו בטסגרו הצבא הבריטי. (היו דם, דרך אגב, גם כסה
 יחידות הודיות). (סיקים בעיקר).

היינו עור צריכים לחזור לסחנה כהאבאניה כדי לרווח לרוד. וכן
 לתכנן את הצורה של ההתצננות שלנו סעבר לקווי האוייב. ההתקדמות
 לעבר כנדאר. והנסיון להביא את אותן ידיעות שהם היו כל כך צאמם
 להן.

אם כן, כשנשאלנו איך אנחנו יכולים להגיע להאבאניה בדרך הקצרה
 ביותר, עובדה שהלילה התחיל כבר, זה היה בערך אחרי שעה 6 בערב,
 הלילה התחיל לרדת. שעות בין הערביים התקרבו בדרך האופיינית שלהן
 במזרח התיכון, בצורת די סהירה. שששאלנו כששאלנו את הספקד איך
 לחזור הוא יעץ לנו: אתם יכולים לחזור דרך הטפ התווי-לשעבר של
 הכביש שהוביל לכיון הסחנה. התווי היה כביש סוצף בצורה מוחלטת
 בגובה של איזה סטר, מטר ורבע לפעמים, עם סיס. על ידי פיצוץ
 הסכרים. והדרך היחה טלאה טכוניות טשוריינות, וגוויות של חיילים
 עיראקיים, בעיקר. גמלים, סוסים וציוד רב, טכוניות טשוריינות,
 תותחים וכך הלאה. הוא יעץ לנו להתקדם בסיס, וככה לפחות לא למעות
 ולהגיע לפי השורה של היחידה העיראקית הטוצפת.

למדנו אז קצת מהחולשה של הצבא העיראקי, בדרך כלל היחידה הסוריית
 שלו (היו לו שתיים סורייות), אם כן שתיהן התחילו להתקדם בכביש
 היחידי המוביל להאבאניה, וברור שהוא נעצר, ולא יכול היה בגלל
 המדבר למסות מהכביש מצד אחד; ומצד שני הוצף כולו מיס, ומי
 שיכול היה להציל את עצמו - הציל, וכך כל החטיבה הזאת נשארה
 מבחינת הצוד במקומה. האנשים נעלמו. ומה שנשאר מבחינת הגוריות
 צאף, והעלה זחנה.

אם כן, בשטח המוצף הזה התקדמו שעות רבות, עד שבסביבות חצות
 חצינו אותו, ואז נפלנו למסמר סמוע בריסי. המברנו מי אנחנו, ו-
 פנינו להאבאניה, והם העלו אותנו למכונית סוריית שלהם והכניאו
 אותנו אל שערי הסחנה.

כשהגענו אל שערי הסחנה וזיהינו את עצמנו, למרות שהיתה לנו רשות
 להיכנס, עוכבנו. והשומר אמר שיש לו הוראה לקרוא לקצין. הדבר היה
 קצת סוזר, מכיון שזו לא היתה הפרוזדורה הרגילה נסעה שתיים עשרה
 לקרוא לקצין ברגע שאנחנו חייבים להיכנס לסחנה, ויש לנו גיירות
 המססיבים אותנו לכך.

כשהגיע הקצין באמת היה הצלייט-לבסננט סק'דונגלר הוא התחיל בעדנות
 להכין אותנו לקראת מה שנראה כשגחזור. אם כן הוא הודיע לנו שפצצה
 פגעה במכוניתו של דוד חיאל, אכשהם התקרבו לשדה התעופה. וזה היה
 בערך כ-20 דקות לאחר שנפרדנו. אני זיהיתי את ההתקפה הזאת שאת
 אורירניה ראיתי עם המקרה של הפצצה שהרגה את דוד. חוץ מרוד,
 שהרג בו-במקום, נהרג גם המייג'ור שיטב ליד הנהג; הסרב'נט ש-
 נהג במכונית נפצע קשה ושתי רגליו נקטעו, ובאורח גם הנוסע הרביעי
 במכונית, זה היה תרזי, (שדרך אגב איננו יותר בחיים), תרזי עצמו
 לא נפגע כלל, סכל המכונית שהובילה את דוד רזיאל נשאר בחיים
 בריא ושלים - רק תרזי.

את זה הוא סיפר לי, והכביש אותי לחדר שבו פגשנו את תרזי. תרזי
 סיפר לנו את הסיפור.

אבי לא צריך כאן להדגיש את הרגשות שלנו, שלי במיוחד לאחר שהאסון
 הזה נפל על ראשי. אסנס, מצד אחד קנאתי בדוד רזיאל בזה שהוא אבנו
 יותר בחיים, ביודעי מה הוא סבל לאור הפילוג שמהווה, וכמה כוץ

שכנו עליו, וכסת ביטו לשכנע איש את רעשו שדוד רזיאל הוא בוגד, ושליח האינטליג'נס הבריטי, ושהוא משתף פעולה עם הבריטים, ושנגלל זה הוא שוחרר. אז זה היה קו התעמולה של האגף הנפלב שאחר כך יצר את הלח"י, ולטעם הלח"י כבר היה קיים.

קנאתי בו שלמשה הוא יצא כבר לעולם האמת, ולמהות, תעמולת הזוועה כלפי אישיותו, ודכו, ומלחמתו - תעמולת זוועה זו תיפסק.

לא ידעתי כיצד לחזור הביתה, וכימד לשאת את העול הזה של מנישה עם המשפחה, משפחת דוד, עם ההורים, שהכרתים טוב. עם אחותו אסתר, ועם בני המשפחה, ועם המפקדים של הארגון שאותם הוא השאיר בלי - הייתי אומר - הכנה לדרך החיים הארוכה שלנו. שאולי בספרו היא ארוכה. אז לא ידענו שהיא תהיה כזאת.

ביקשנו דבר אחד מהמפקד שסיפר לנו את כל הסיפור: קודם כל - שאנחנו רוצים לראות את דוד רזיאל, ולהתפלל. ז.א. לראות את הגופה ולזאת אותה. דבר שני - ביקשנו לראות את המפקדה, כדי לארגן את העברת גוויתו לארץ. אחרי הכל, כסיכום הסקודם, לפני יציאתנו, היה ברור שהוא יחזור ביום רביעי או ביום שלישי, והובטח לו מקום ב- אווירון, אז אם לא חי - לעחות שגוויתו תוחזר לארץ והוא יוכל לבוא לקבר ישראל בארץ ישראל.

לסחרת היום, בשעה סקודם הורשינו לבקר בבית החולים הצנאי, והו- ציאו את הגוויה מהסקרד. פתחנו את הגוויה כדי לזהותו וזיהינו אותו, וראינו את הריסוק של הלסת שלו, של רסיס סצנה שנפלה מצד ימין של הלסת, מצד ימין של האף, הוא היה שותת-רם| כולו סלונכלך בדם, בכנדים שלו, עסוף ססיכה צנאית. התפללנו אל-סלא-רחמים ואמרנו קדיש.

אחר כך הלכנו לראות את ספקר הבסיס כדי לקבוע איתו את הסדרים, סדרי העברתו לארץ. כאן חיכתה לנו הפתעה מאוד בלתי בעיטה. כבר בזמן שהיינו בבית חולים ליווה אותנו הרופא הראשי הבריטי של בית החולים הבסיסי של האבאניה, ונתן לנו להכין שזה לא סקובל בכלל להעביר גוויות ואנשים הרוגים בצנא הבריטי, והחוק אומר שאיפה - אדם נהרג שם הוא חייב להיקבר. על כך עניתי לו שיש חוקים, אבל כאן יהיה חוק סיוחד, יש הסכמים, ודוד רזיאל חייב לחזור לחיק

מספחתו, ושם יקברו אותו בקבורת קבר ישראל. ש חוקים דתיים שאי אפשר לעבור עליהם ונרוסה.

הרופא ליווה אותנו למספר הבסיס, שהצטער מאוד על מה שקרה, וביקש מאיתנו שנקבל את ניחומיו. ואמר לנו - גו, אני מבין ששליחותכם נגמרה כזה, ושלא תרצו להמשיך.

עביתי לו: לא. אנחנו קודם כל רוצים לראות את הגוויה של דוד מוחזרת לארץ. אנחנו נמשיך בשליחותנו עד שנגמור אותה. וזה קצת הפתיע את המפקד הבריטי, מכיון שמקרים כאלה הוא כנראה לא רגיל להם. אנשים, לאחר שקרה מקרה כזה, ימשיכו במילוי תפקידם הוא חשב אותנו, אולי כשכירים, אנשים שעושים מעשים שעדינו בשביל כסף, לטרנלים פשוטים.

בגור, כשיש מקרה כזה הפעולה נמסקת. על כן הפתענו היתה גדולה מאוד, כשאמרנו לו: לא, אנחנו רוצים להמשיך. ואנחנו נרצה היום אחר הצהריים לראות את התבנית כתגשסת, ונעבד אותה על כל פרטי-פרטיה, כדי שנוכל לבצע את המשימה.

המשימה היתה להגיע לבגדאד, ולהביא חזרה את הידיעות בקשר למצב הביטחוני והיחידות הצבאיות החונות בדרך לבגדאד.

אם כן, מה שסוכם בטגישה הזאת - שהם יודיעו לירושלים על המקרה יודיעו באמצעות ירושלים למספחה. כלומר, באמצעות איש הקשר שלהם יודיעו על כך שיש דרישה להעביר את הגוויה, וקונסציה לי נתנו את הקונסציה שהוא ייקבר בארון עץ, וארון העץ יצופה בנתכת של אבץ. כדי לעמוד נגד רקבון באדמה. ובמדה שת שתבוא הרשות לחזיר את הארון לארץ לא תהיה בעייה, יוכלו להוציא את הארון ולהחזירו ארצה.

ראיתי בזה שתרון, אם כי לא שתרון קבע. וחשתי שמה אותה הנסחה שניתנה להחזרתו לא תקויים. אולם מטכתי על הקשרים ועל האנשים שהחזיקו בקשרים האלה שיוכלו לכפות את קיום ההבטחה הזאת, ועל כן הייתי יותר שקט כאשר לנקודה הזאת.

בקבע לאחר הצהריים טכס הקבורה, לשעה חמש או שש, בבית העלמין הצבאי בהאבאניה. הם לא ידעו מיהו הקבור, הם ידעו ששמו הוא בן-משה. שאלו אותי לדרגתו, ואצלינו דרגת אלוף היתה דרגת סייג'ור. תרגמנו. ועל כן על קברו של דוד רזיאל הם שמו שלט: סייג'ור בן-משה.

לא שכו צלנ לפי דרישתנו, אם כי זה היה הקבר היהודי היחיד.
 לא היה רב צבאי, לא היה שוב יהודי אחר פרט לנו, משום מה הם
 הביאו את הכומר סעסר מרחוק, הכומר של הנסיס האטריקני.

לאחר סכס הקבורה שנעשה לפי כל הכללים הצבאיים שם, חזרנו והת-
 חלנו לעבוד על התכנית. התבשה תכנית של מעבר דרך חציית-הקוים
 לכיון בגדאד על ידי טיקה אהרוני, שניהם יוצאי המזרח, ומדברים
 ערבית שוטפת. שהם יקבלו הלבושת בדואית או תלבושת ערבית מקומית
 אחרת. והיות והם בכל זאת יכולים להיות מזהים כלא-מקומיים -

הם יופיעו כסני פליטי פלשטינה שהפריטי-שהיו צריכים לברוח ממאסר
 בריטי, ומתגוררים, ומחפשים מקלט בגדאד. רוצים להגיע לבגדאד.
 נודדים סככניה, אין להם משפחות, מחפשים ידידות ויו מושיעה.
 אם כן, הדבר הזה התקבל על דעת הבריטים, התכנית הזאת. והם היו
 צריכים לספק לנו את האביזרים הדרושים לנך. וכן להביא את האנשים
 לשטח לקצה-שטח שלטונם, ולאפשר להם להתחיל בדרכם.

משום-מה כל אותן הכנות שהיו מוסלות עליהם, למעשה, זחלו זחילה
 מאוד טרגיזה. התחלתי גם להתפלא אם הנריסים לא יפסידו במלחמה,
 אם הם נכצאים במצב כפי שהם נמצאים, וכל מה שדרוש זה קצת איבזרים
 של בגדים ערביים, וכזון ערבי וכדומה, שכל זה לוקח כל כך הרבה
 זמן.

כוף כל סוף, אחרי להץ יום-יומי הם סיפקו לנו את האביזרים, והיגיע
 יום הפעולה. זה היה בערך ארבעה או חמישה ימים לאחר סותו של דוד.
 היום הזה היגיע. וליויתי את טיקה אהרוני ואת תרזי מחפשים כעובס
 ליויתי אותם עד לשטח שסטנו היו צריכים להופיע כסני ערביים. ולעשות
 את דרכם ממנו לעבר בגדאד.

כשסיירנו הכלם את שדה הקטל ראינו את סרידי הצבא הא-העיראקי
 יחידות הצבא העיראקי שהתקיפו את האכאניה, בהתקיים את האכאניה,
 את עפרות התותחים, וראינו את החולסה, שוב הפעם. הם הקיטו מסך
 בפריסטר סגור את הבסיס הבריטי בהאכאניה, הקיטו אותו באופן
 טוטאלי. ולא היתה אפשרות להתחמק לאף אחד. ובכל האכאניה לא היו
 אלא מאות ספורות של חיילים בריטיים, או יותר נכון חיילים
 הודיים ואחרים. ואולי מעט מאוד בריטים.

ובכל זאת במרחק של סטפר קילומטרים, 6-7 קילומטרים מהסרודור של האבאניה הם נרתעו מלהתקיף התקפה סופית את האבאניה, וקבלתה תחת שלטונם. אלא העטירו את התותחים וטרחוק הסגיו את האבאניה, נס-קום להתקדם ולקחת אותה.

זאת הסיבה גם שהאבאניה החזיקה מעמד ואחר כך יכלה לקבל תגבורת אנזירית, ותגבורת נאמצעות האויר, יחידות הודיות, ולהתחיל בהתקפת נגד, ולהרוץ אותם אחורנית, וכך נאסח היה.

אם כן, עברנו את שדות הקטל שוב השעם, מחרש, והגענו לקצה השטח שסטנו אנחנו יכולנו לכוון את שני היוצאים, סיקם אהרובי ואת תרזי לעבר בגדאד. אם כן, נפרדנו מהם. זה היה לפנות ערב. והיה לילה שלם לפנייהם. אני חרדתי מאוד. אחרי הכל, אחרי מה שקרה, ואחרי הטוות של דוד, לשלוח אנשים לעבר הכלתי-נודע, וכל כך רחוק מה-

בסיס, וכל כך רחוק מחברים, וכל זה בארץ אוייבת - לא היה מהרגשות הקליט לי. אני סוכרחה להגיון העצבנות שלי, שהיא בדרך כלל נקו נטרולה, למרות שהיתה לי קונטרולה - לא ישנתי כלילות. דאגתי. ובעיקר שלא היתה כל אפשרות של קשר איתם, ולא קיבלתי שום ידיעות, ולא יכולתי לקבל ידיעות. להגיד את האמת שאי-קבלת ידיעות אז א עודדה אותם שנכל זאת לא קרה אסון. כי לו היה קורה אסון אולי, בכל זאת, הידיעה היתה מתגנבת אלי גם כן.

אם כן, חיכינו סטפר ימים בעצבנות. עד ששני הגינורים שלנו חזרו. וחזרו עם סיטורים מאוד מענינים, ועם ידיעות שהם היו חיוניות להתקפה סופית של הצנא הבריטי הסוקר. והסגור בהאבאניה, התקפה סופית לעבר בגדאד ושחרורה של בגדאד.

הידיעות שהם הביאו היו שלמשה בדרך פנוייה לבא הבריטי עד אל-קרטיין. אל-קרטיין זה במעט פרנור של בגדאד. ובחדרנו היגיעו עד שם. הצנא העיראקי לא היה קיים יותר. אנשים עזבו את החזית תסורת תלבושת אזרחית מסדו גם את הרובה וגם את התלבושת הצבאית. למעשה, לא היה כל מכשול בין הצבא הבריטי לתחת פיתור בריטי בהאבאניה לכין השגת המטרה בבגדאד.

למרות המעור שלהם וההחשדה שלהם וסכנת הנפשות שבה עמדו כל דקה - הם כילאו את שליחותם בסדה כזאת, שכשסעו הבריטים את הידיעות

האלה, הם סיד נתנו הוראות להכין את התקדמות לעבר בגדאד.
 ובאמת, עוד לפני שעזבנו חזרה הביתה בשדה העפה בהאבאניה, -
 יומיים למעשה אחרי זה כבר התחילה התקדמות לעבר בגדאד. וזה
 לקח ספר ימים. ולפני שאנחנו הצלחנו עוד לעזוב את האבאניה כבר
 שטענו את הידיעה שראשיד עלי אל-כדאני עזב את בגדאד, ברח לברלין.
 יחד עם הסופתי הירושלמי.

כששטענו את זה, ושטענו את זה בסידורים, הבינונו שגם מבחינה כללית
 השגנו את שליחותנו. גם גרסנו לשחרורה של בגדאד, היות והסופתי
 ברח לברלין - המטרה שלמענה (המטרה הפרסית של האצ"ל, נקרא לזה,
 ושל שליחיו אז) המטרה הפרסית הזאת גם כן, למעשה, נעלמה. הצורך
 בה לא היה קיים יותר. כי לברלין לא יכלנו להגיע מבגדאד.

החלטנו, איפוא, לבקש את הבריטים להחזיר אותנו לארץ.
 עלינו על אווירון צבאי עם תעודות וניירות לפי ההסכמים לקחנו
 איתנו את כל האביזרים, ואפילו את כל חומרי הנפץ שהיו ברשותנו
 ואשר לא השתמשנו בהם, והחזרנו אותם לארץ עד לגרם האחרון... לא
 השארנו בהאבאניה שום דבר.

חזרנו הביתה. בארץ ידעו על האסון מספר אנשים. המספחה ידעה. ה-
 מפקדה של הארגון ידעה. אבל בשורות הדבר לא היה ידוע. וצריך היה
 להביא את הדבר לידיעת האצ"ל, דבר שהיה בשורותיו מאוד קשה. אולם
 הדבר נעשה לאחר ישיבת מפקדה שבה נוסחה ההודעה, ונקבעו הסכמים
 בקשר להזכרת העובדה הזאת לשורות.

התפקיד המסמך שערות נפל בחלקי להביא למספחה בחזרה את כובע המפק
 של דוד רזיאל שנשאר על ידו, ושחשום סה נשאר מדר. הוא היה מגואל
 בדם, ההלסט הזה. ואת הסלית ותפילין שלו, ואת ספר התנך. מסרתי
 אותם לאבא ולאסא של דוד. בצירוף פרטים של המקרה עצמו.

היה קשה בסך תקופה די ארוכה לשכנע את השורות של האצ"ל, ואני
 חושב גם אחרים, שלא יד האינסליג'נס היתה במקרה הזה. כי קל מאוד
 היה להניח שהבריטים ידעו מי זה דוד רזיאל, והוא נסע לשם, והיה
 קל מאוד לארגן את ההתנקשות בו, ולמעשה לא פוצה גרמנית הרבה
 אותו אלא דווקא כדור, ואחר כך היסור את הפנין על ידי הפצצה
 או סה שהוא דומה לזה. ההנחה הזאת אין לה כל יסוד מעשי.

מכיון שהער תרזי נשאר בחיים והוא העיר בפנינו, והוא היה נוכח. וחוק מסני עדיין סיקרה אהרונני עדיין בחיים, ושנינו יודעים את הסימאות, ובכל זאת הצלחנו לשכנע את אנשינו ואת אחרים שלא היה כאן שום סקרה זידוני מתוכנן, אלא היה סקרה עיוור, באמת, שגרם לכך שנשקל את- שנשכל את מסקר האז"ל בשליחות שאמנם הוא לא היה חייב לצאת אליה, אבל הוא יצא אליה בגלל רצונו לסלא את התסקיד שלו כמסקד.

ש בעקבות ספורך המפורס יש לי כמה שאלות על השליחות הזו: קודם כל, מדוע נבחרת אתה לשליחות? האם לא היה מסטיק ששני יודעי הערבית מהשורות ילכו אליה, ואתה לא תלך אליה כמסקד גבוה? ת לא. ברגע שקיבלנו על עצמנו את התסקיד היה ברור שהוא עצמאי. כלומר, מה שחם רצו - שנגיע בכוחות עצמנו לשטח המוחזק על ידי צנאות ראשיד עלי אל-כלאני, ושעליו שוסרות יחידת של הצנא הזה, ובשטח הזה נמצאים המיכלים של הדלק המזוקק. כדי למוצץ מיכלים של דלק מזוקק, וכדי לאפשר גם לחבלנים לסגת - דרושה היתה ידיעה רבה מאוד נבחבלה. ואותם אנשים שנבחרו לתסקיד היו שני בחורים צעירים שאמשר היה לסמוך עליהם בנסיון להתגנבות לשטח הערבי, וידעו קצת ערבית, ואומץ לב שעמד להם היה רב. אולם לא היה להם כל נסיון בחבלה מעשית, ובעיקר בחבלה מאוד פרציזית. בענין של מוקשים ופיצוצים חבלניים בעזרת שעונים ובעזרת חשמל עדין, ודברים שלפעמים תלויים על חוט שורה, והם יותר מדי מסוכנים כדי לעזוב אותם למישהו. והיות ואני, בכל זאת, חשנתי שאז וגם הו כרתי בתור אחד האנשים היודעים את המקצוע, גם בגלל היותי בקורס של פולניה, (קורס הקצינים הגבוה), ששם לסדתי מה שהוא, וגם מבחינת המסך ההשתלמות שלי האישית, והנסיונות האישיים שעשיתי על דעת שסי; ובכל זאת קידמו הם את המדע הזה אצלינו בארגון, ואחר כך גם ניהלתי קורסיכ לצחבלה, קורסים למסקדים גבוהים, - צריך היה אדם כמוני על כל פנים, שיתלווה גם מבחינת האחריות וגם מפחינת כושר הביצוע. ייתכן שהיה מקום לכך - כשאני מסתכל אחורנית - לקחת אדם בדרגה

נמוכה שגם כן סתמא במדה סטויימת כחבלנום, ולהטיל עליו את השליחות. אולם, אינני יודע, אנחנו מסומ-סה, כאנשים אחראיים, חשבנו שתפקידנו להיות במקום ולראות שהפעולה תצליח בכל הסיכויים האפשריים. ועל כן טבעי היה שאדם כמוני, שנחשב לאחד המוסחים הטובים ביותר בשורות האצ"ל יתלווה למשלחת הזאת, נקרא לזה "משלחת החבלה".

ש ומה היה אז תפקידך הרשמי באצ"ל?

ת תפקידי הרשמי באצ"ל היה ספקד סחוז תל אביב וקצין המפקדה הראשית. למעשה, אם כי לא היה לי שום תואר של סגן ספקד האצ"ל, ולא היה לי שום סינוי כזה, אבל מסומ סה נחשבתי בעיני השורה, וגם בעיני המפקדה, וגם בעיני הסיקור, וכנראה (כך שמעתי אחר כך מפי אלמנטו של דוד רזיאל,) מסומ סה נחשבתי גם כיר יסינו של דוד רזיאל. אבל באופן רשמי התפקיד שלי היה תפקיד של קצין המפקדה הראשי ומפקד סחוז תל אביב, שהיה הסחוז הגדול ביותר והחזק ביותר. ובו היו מרוכזים כל המחסנים ורוב הנשק של האצ"ל.

ש אני מבין שהשליחות הזאת חלה בזמן הפילוג, או סיד לאחרי, או בעצם הפילוג עם שטרנסטטים. מה היתה התגובה בין שורות האצ"ל, (לא בין שורות האשטרנסטטים), לפני השליחות - לשליחות. (אם ידוע היה לאנשים עליה). ומה היתה התגובה לאחר סיומה?

ת אם כן, לפני השליחות לא ידעה עליה נפש חיה. אני רוצה לציין שגם קציני המפקדה הראשית של האצ"ל, לא היה הסיפק בידי דוד להתייעץ עם כולם. והייתי אומר שנרסה לי, אולי רק דב רובינשטיין, שהיה אז קצין המפקדה היחיד שנסקרה הזדמן וידע עליה. אבל, ככה אף אחד לא ידע מה שמתרחש. כי עצם - עלינו לזכור שאני שמעתי על הפעולה ועל הצעת הפעולה ביום חמשי בלילה, בביתו של דוד, כשהוא קרא לי באופן הדחוף ביותר. ובסוצאי שבת, למעשה, כבר יצאנו לשליחות. בתוך התקופה הזאת היה צריך גם לארגן את ריכוז החוסר, וגם את האנשים, ולהביא אותם מירושלים, את הסועטרים.

הרגישו שמה שהוא מתרחש.

ש אם הבינתי אותך נכון, ההחלטה העקרונית הזו נעשתה על ידי דוד רזיאל בעצמו. של שיתוף פעולה עם הבריטים, במקרה זה.

ת נעשתה על ידו. ברור שהוא שאל את דעתי. ואחרי היסוסים רבם אני הייתי זהה איתו.

ייתכן שזה הספיק לו. וייתכן שזו חיתה החלטה אישית בלבד. שגם אלמלא הייתי מסכים הוא היה מבצע אותה. וברור שלו היה מבצע אותה - היינו מבצעים.

הרגישו בשורות כאן שסתהווה מה שהוא. כשבאתי אז פקדתי על היחידות ברמת גן, בעיקר על כמה אנשים, היינו זקוקים לשעונים שבמזאים בחדרי סדרנות, אתה יודע - שעונים שלוחצים עליהם והחסל בוועד דקה או שתי דקות, היינו משתמשים בהם בשביל פיצוצים של פוקשים לזמן מסויים, אחרי שתי דקות. לנו לא היו כלים כאלה, ולא יכולנו להשיג אותם. כרגע האחרון פרקנו אותם ששנים-שלושה בתי סגורים בטח תקווה בלילה. זה היה בליל היציאה מסש. ככה היה צריך לאסוף עוד כמה אביזרים שונים, כדי לרכז את כל החומר. ולא ידענו מה יש לבריטים ומה חסר להם, ורצינו להיות אוטרקיים בצורה סוחלטת ביותר, ולא תלויים בהם אפילו בכורג. לקחנו איתנו את הכל.

ש עכשו אולי נחזור לתגובה לאחר מעשה בין שורות האצ"ל.

ת טוב. התגובה לאחר מעשה - תגובה על קודם כל של הלם. הלם עמוק מאוד. הרגשה של יתמות. הייתי אומר: הרגשה אפילו של חיסול. היתה הרגשה ש- טוב, הכל אבוד, ז'בוטינסקי איננו, דוד רזיאל איננו, - אז טוב, יש עוד כמה אנשים צעירים, אבל זה לא זה. מי יקבל את הפיקוד עלינו, ואיך ינהלו את העניינים, וכדומה וכדומה. ההלם הזה הוא שלמעשה היה טבעי, מכיון שדוד רזיאל היה ה-מפקד האחרון של האצ"ל שהיה לו הסינוי הרשמי של ז'בוטינסקי. כלומר, מבחינה לגטימית הוא היה המפקד האחרון של האצ"ל. המסובה על ידי ז'בוטינסקי. ז'בוטינסקי כבר לא היה בחיים, ועל כן מי אפשר היה למנות מי שהוא אחר. כלומר, מכאן ואילך נפתח איזה סער של לגטימיות מסויימת. וענין הפיקוד העליון הראשי של האצ"ל צריך היה לעבור לפסים חדשים מבחינה קונסטיטוציונית, נקרא לזה.

ש כיצד נפתרה הבעיה הזו - בכך אולי געסוק בהמשך הדברים. אבל נחזור לתגובה בין שורות האצ"ל. לא רק לגבי סותו הטראגי של רזיאל כפי שסת. אלא לעצם השליחות. האם היתה השלטה שצריך היה לעשות את השליחות

הזו? או שהיתה ביקורת על כך?

ת היתה ביקורת. ומטבע הדברים שהיתה ביקורת. לו היתה השליחות הזאת לא לוקחת את המחיר ששילמנו עבורה - לא היתה כרוכה במחיר כל כך יקר, והיינו מניעים לתוצאות חיוביות, כפי שהגענו, ללא מותו של דוד רזיאל, והיה נספך איזה שוא הסדר עם הבריטים - ייתכן שתדעה היתה אחרת. אבל קרה מה שקרה. האסון היה כבד. האבידה כבדה.

וברור שהביקורת היתה מיוססה. וטבע הדברים. כל אחר היה יכול לגייד: למה באמת היה צריך שליחות כזאת? ובעיקר כשהופצה הידיעה שהנה נכנסנו לפח שהבריטים טמנו לנו. רצו להרוג את דוד רזיאל והשיגו את סתרם. בצורה כזאת הרגו אותו.

אולם המצב הזה שונה לאחר שהוסבר גם למפקדים וגם לאנשים המצב לאמיתו. ושונו מני הדברים. ולאט לאט באה השלמה. וגם החסרת המצב בחזית והתקדמות הגרמנית, - והתקדמות הגרמנית אני מתכוון בסדר המערבי, והסכנה לכל המזרח התיכון, - כל זה רק המחישו בפני אנשי האצ"ל כי הסכנה הגרמנית קרובה, ועל כן גם האצ"ל לא יוכל להסתיר את מניו בקרקע ולהגיד שלא קורה כאן שום דבר, והוא יכול רק להפתל לעבר שורות הלח"י ולראות עד כמה שהם אקטיביים או לא.

אם כן, עצם המאורעות ששטפו אחר כך הארץ כולה, הסכנות ואותם צעדים שהאצ"ל נקט בקשר לסכנות האלה - קבעו. לאט לאט אותו רושם ואותה ביקורת נעלסה. אותה ביקורת שלילית על עצם ההליכה הזאת. סדר שני ברור שיש אנשים בעלי שיקול דעת שאמנם הצטערו מאוד על זה שדוד רזיאל איננו, אבל שיבחו את המעשה כשלעצמו. מכיון שתמיד היו בדעה שקודם כל יש להילחם נגד היטלר, לפני שנסיים להביס את הבריטים.

ש האם השליחות הזו לעיראק נעשתה בשיתוף פעולה או בידיעת ההגנה? או הסוכנות, באותם הימים?

ת לא. אינני חושב שהיא נעשתה בידיעה כל שהיא של ההגנה. אני יודע שהיא לא רק שלטונות המנדט בארץ לא ידעו עליה, שלטונות המסורה בארץ לא ידעו עליה. זו היתה פעולה שנבעה מקשר ישיר בין המפקדה הראשית של הצבא הבריטי בקהיר, ובין - ברור - באמצעות הסתווכים שהזכרתי, ובין האצ"ל. ועל כן הסודיות בשליחות א הזאת היתה גדולה מאוד, ואין להניח שנסברה אינספור מציה לטישהו.

פ ר ק י מ ק ר א מ ע ז ב ו נ ו ש ל

ד ו ד ר ז י א ל - האלוף בן-ענת

מפקד הארגון הצבאי הלאומי

פס"פ

מתוך ח פ צ ת י - חבור שנכתב בכתה ח' של ביה"ס תחכמוני בת"א

הפצתי כי יהיה מקדש ה' על תלו, ובני ישראל על אדמתם... הפצתי, כי ישוב גבול אדמת ישראל מלבא חמת עד נחל הערבה... הפצתי, כי נהיה אדונים לנפשנו ובלתי תלויים בדעת אחרים, מאתנו מושלנו יצא, מקרב אחינו נשים עלינו מלך... אז...

אז תתנוסס ירושלים הבנויה בהדרה, והלכו לאומים לאורה, ומלכים לנוגה זרחה... אז יעמדו הכוהנים לבושי פאר במשמרוניהם, והלוויים ישירו על דוכנם...

הנני רואה בעיני רוחי את חג הבכורים אשר יהיה אז: המונים המונים מכל כנפות הארץ ינהרו בני ישראל אל המקדש, איש ובכורו פרי אדמתו בידו, והסור הולך לפניהם וקרניו מצפות זהב ועטרה של זית בראשו, הגיעו לירושלים- הגזברים ופחות וסגניהם יוצאים לקראתם בברכה " אחינו בואכם לשלום"

הפצתי, כי ישובו הימים הטובים הקדמונים, חשבנה לעם ישראל המדות השוכות הקדמוניות, יושר, צדק, איש את רעהו לא בלב ולב ידבר, חשוב מדת הכנסת האורחים, עד כי לכבוד יחשב לאיש לאסוף לביתו נודדים ועוברי אורח.

הפצתי, כי ישוב לעם ישראל רגש הכבוד והגאון העצמי, כי לא יתן לזרים לרמוס ברגל גאווה מעול ורמץ, ובהתנפל עליו זרים אל יטמון ידו בכיסו, ידו תושיע לו ואלוהים יעזרנו. אז יכה צריו לאחור, וידעו כל מלכי ארץ כי עוד ניר לבית חשמונאים".

* * *

פס"פ

מתוך היחיד ומלחמתו בסביבתו בתקופה הקדומה (אברהם, אליהו, ירמיהו) חבור שנכתב בכתה י"א.

כמעט בכל דור ודור, גם בימינו אלה, נמצאים אנשים בודדים בעלי שאר רוח, המצליחים להתרומם מעל להשקפות כל בני דורם, להשיג אמת כזו שבעיני הדור כלו היא שקר. "האדם הוא בן תקופתו" רק במדה ידועה, אילו חי אותו איש בעל שאר-רוח בתקופה מפותחת יותר - היה משיג יותר. אדם כזה, ברצותו להוציא את רעיונותיו לרשות הרבים, נתקל כמובן, באי הבנה מצד כל הסביבה, אי-הבנה הגוררת אחריה שנאה ומשטמה, או, במקרה מצלח, התנגדות בלבד. ההתנגדות הזו והרדיפות הבאות לרגליה מתישות את כח היחיד הלוחם להפצת דעותיו ומרפות את ידיו. עפ"י רב איך אותו האיש זוכה לראות בהשלטת דעותיו ובקבלתם ע"י בני הדור, איך הוא מצליח להרים את הדור כלו למדרגה זו שהוא עומד בה, לכל היוותר ימצא אדם אחד או אחדים שיברכו אחריו ויהיו תלמידיו בחייו וממשיכי מלחמתו לאחר מותו. בחייו נשאר אדם כזה בלתי-מובן, שנוא, נרדף. אך אחרי עשרות שנים אחדות, ובני אותה הסביבה יעלו במדרגת תרבותם - אז תובן תורתו. והשוחים את מימיו יעריצו את האיש ש"הקדים להולד" עשרות שנים אחדות.

הלאום העברי, שהיה כלו מין יחיד כזה בתוך העולמה כלו, הוציא מחוכו גם הוא אנשים העולים ברוחם על כל בני עמם בזמנם. אט מפני שהעם כלו נסוג אחורנית ורק הם נשארו נאמנים לערכי התרבות שנוצרו לפנים, ואט מפני שהם הוסיפו לעלות במדרגת התרבות בשעה שדורם עמד על מדרגה אחת.

לסוג האחרון שייך אברהם אבינו. בדור של פרימיטיביות ועבודה גלולים פרימיטיבית - נולד אדם שעוד לפני היותו לאיש התרומם מעל בני דורו. על הכרת האל היחיד שאין לו דמות הגוף. בנעוריו היה מר חלקו, והרבה סבל מבני עמו ואפילו מבני ביתו, שלא הכירו ולא יכלו להכיר בצדקת משפטו, כנראה מדברי האגדה העברית; הממשלה הרואה בכלי חדש חתירה תחת שלטונה חפצה להעלותו על מוקד. אך בבואו בשנים פסקו הרדיפות, אעפ"י שלא פסק מהפיץ את דעותיו כמו שמספרה האגדה. כנראה התרגלו בני הסביבה אליו ואל "סגעונו" ולא שמו אליו לב, או אולי כבדוהו גם מפני רב עשרו.

קשה מגורלו היה גורל אליהו וירמיהו. לא החליפו דינר באסימון. בטעה שעבודת האלילים מוטלת בכיפה בכל גבול ישראל, בדור של השחתת המדות וחקוי לחיי הגויים אשר מסביב. אליהו מתרחק מהעם ומחיי הישוב כדי שלא לראות את מעטי ה"עם הנבחר" שירר לדרגת קוף, חי היי נזירות ומתנהג כנזיר, אך בטעה סקול מצפוננו טולחו להגיד לעמו פטעם הוא בא אליהם ומכה בטבט פיו. ואפילו מלך ישראל, מלך אדיר בטעתו, מתירא מפניו. ולא רק בדברים בלבד נלחם אליהו בבני דורו. הוא קובץ את כל נביאי האלילים החונים בצל המלכה, ושוחטם בעצם ידינו! אולם אחרי מלאו את תפקידו והוא רואה כי הלבבות האטומים לא נפתחו, ואפילו חרב המשפט מרהפת על ראשו - הוא בורה להר האלהים וטואל את נפשו למות.

רך ממנו ירמיהו. עוד בטעת הקדשתו לנביא הוא חרד מפני העתיד ורוצה למשוך את ידיו מכל הענין. יחד עם זה הוא גם מלא אהבה עמוקה לעמו ואיננו יכול להמלט מפניהם המדברה, הא רק מתפלל; "מי יתנני במדבר מלון אורחים. אעזבה את עמי ואלכה מאתם". תפקידו כפול, מלבד המלחמה בהשחתת המוסריות עליו להלחם גם לשם דעה מדינית, למנוע את העם ממלחמה. וכחו איננו גדול ככח אליהו. המלך, רפה אונים, שומע לו, אך השרים רוצים להמיתו פעמים אחדות.

ורק כעבור מאות שנים מזמנם, נחעלו שני הנביאים האלה בעיני העם. אליהו למדרגת מבטר הגאולה, נערץ כמלאך. וירמיהו כנביא מנחם, מלטף ומבטיח ימים טובים מאלה: "עוד אבנך ונבנית בתולת ישראל".

* * *

מתוך השיר והטיף - כשנתקבלה הידיעה כי "הכוח" הוינאי, הקבוצה לכדורגל עומדת לבוא לארץ ישראל אנו קוראים "נאום" שכתב לכבוד האורחים:

"יפה, חלצו את עצמות העם השבורות זה אלפים שנה מיום גלותו מעל אדמתו, ישרו את הגב הכפוף ירוסח הגלות. הראו כי יהודי יכול גם להיות איש גרם, אשר כחו במתניו ואונו בשרירי בטנו; עד הנה ידעו רק את היהודי הכפוף, הנדכה, הנכנע, הראו אתם... יהודי במהדורה שניה, יהודי אשר ידו בערף אויביו.

אל חתבישו ביהדותוכם, אל תהיו ספורטיסטים יהודים, אלא יהודים ספורטיסטים, הבליטו את יהדותכם, לאומיותכם, על המתנות שחתנו כתבו בשפתכם הלאומית העברית. דעו כי לא שררה נתנה לכם אלא עבדות, עליכם לחדש את ימי העם כקדם. עליכם להפוך עם של תגרנים, סוחרים ומלמדים לעם אשר ידע להטיב מלחמה טערה, לעם שלא יתן לאחרים לרמטו.

אולם אל תזניחו גם את הצד הראשון, את הרוח, את תזניחוהו, ויצא לנו יהודי אשר לא ידע דבר בלתי אם "כדורגל", ויהודים כאלה היו בימי... החסמונאים ובימי הורדוס,

ואחרים הייתה... התכונות.

תפסו את שני צדי המטבע, כחטמונאים אשר בידם האחת אחזו בשלח לסלוח את אויביהם
חוצה, ובשניה טהרו את המקדש...

אם תפסיקו באמצע המסחך כדי להתפלל מנחה, לא יבולע לכבודכם כי תראו שיהודי יכול
להיות גם נאמן עם אלוהיו ותורתו. וגם כביר כוח... וידו תעז על אויביו. לכו
לסחך ולנצח כשםמני רצועות התפילין על זרועכם זרוע עוז, אז תהיה התמונה שלמה,
אתם תחיו את העם..."

* * *

פקודת מינוי - זמן קצר לפני פטירתו נתן זאב ז'בוטינסקי יפוי-כח מלא לדוד רזיאל
בענייני הנוער הלאומי. וזו לטון המברק שנשלח מניו-יורק (בתרגום
עברי):

"אני ממנה אותך ביפוי-כוח מלא למנות ולפטר עוזרים ופקידים בכל ענף שהוא במחלקתך.
פרטס-נא את הדברים הבאים:

בית"רים מכל ענפי בית"ר!

מרוחק מכם על-ידי מכסולים רבים, אבל נעזר במלחמתו על-ידי אמונתי בכם, אני מבקשכם
לא לתת לשום דבר להשתית את אחדותנו. השמעו לנציב שאני מאמין בו והבטיחו לי, שהעבודה
הנעלה ביותר של חייכם חיי - בית"ר - תעמוד איתנה ומאוחדת ותאפשר לי להמשיך בתקוות
נצחון את המלחמה בעד חלום המכבים הישן שלנו.
ז'בוטינסקי".

* * *

פקודת האבל - כשהגיעה הידיעה המדהימה על פטירתו של ראש-בית"ר כ"ס בחמוז ת"ס (1940)
הוציא דוד רזיאל את פקודת האבל לטורות הנוער.
וזו לשונה:

"ביגון קודר ובאבל תהומי מודיעים בזה כי זאב ז'בוטינסקי, החייל הראשון ליהודה,
נסחלק לבית עולמו ואיננו, כי לקח אותו אלוהים.

זאב ז'בוטינסקי - יוצר הגדוד העברי, מגן-ירושלים ואסיר-עכו, גבור המלחמה הנצחת
למלכות ישראל, ואביר-ההדר בחייו ובפעלו.

בימי דכדוך הרוחות וקטנות אמונות, מזריח היה אורות במחשכים, הופיע תמיד התקיף
בקהל אומללים, הגדול היחידי בהמון הקטנים, השמש העולה של גאות הלאום והאור-
הגנוז לתקוותיו.

מימי הגדוד העברי ועד קרבות הנוער הלאומי נטא במרחבי הגולה את חלום המכבים הישן.
נביא בן אלמות לרעיון הבצא בישראל, הצבא הלוחם, הכובש ומשחרר.

גולה ונודד, מורדף ומעונה נטא את דר הכוכבים המזהיר של נצחון תורתו, ואת דר
הקוצים המכאיב של מנהיג ומורה לעם סורר ומורה.

וכמנהיג המופת לדור המדבר, האחרון לטעבוד וראשון לגאולה, רק מרחוק ראה את ארץ
הבחירה ואליה לא בא.

לא מצבה אבן נקים לו, כי אם הגשמת תוחלתו - הנוער הלאומי יקדש את זכרו במלחמת הקודש על גאולת אדמת הקודש. אמן".

* * *

תכונותיו של איש צבא - בכתב יד נמצא חיבור מקיף של דוד רזיאל שנכתב כנראה בשנת 1936 "על סלטון הפלוגה והנהלתה". מתוך חיבור זה 3 קטעים להלן:

יזמה אישית

(1)

כוחם הגדול של כלי-הנשק המודרניים וחוג פעולתם מכריחים את הצבא להתפזר בסדה הקרב על סטח רחב וגוררים דצנטרליזציה בפיקוח על האנשים ועל הפעולות. כתוצאה מזה גדול ערכה של היזמה-האישית. לכך על המפקד לפתח בקרב אנשיו, סגניו וקציניו את כשרון היזמה האישית והאחריות האישית, ולהרגילם להסתמט בה.

אסור לאיש-צבא לטבת בחיבוק-ידיים מפני שלא קיבל פקודה לעשות דבר מה. מוטב לפעול ולהכטל מאטר לסמוך יד בצלחת, לכל איש צבא מאיזו דרגה שהיא ניתנת מידה ידועה של חופט בהגשמת התפקיד שהוטל עליו, והכל חייבים לנצל את יזמתם הם לנוכח התנאים המסתנים.

מן המצביא העליון ועד הקטן בחיילים - כולם חייבים לזכור היטב טאפט-מעטה עתיד להתנקט קטות יותר ממטגה בבחירת הדרכים לפעולה.

קטי-עורף ותבונה

טני אלה הם יסודות חשובים לא פחות מן המסמעת. הם מביאים הצלחה במלחמה כמו בכל המעטים האחרים של בני-האדם, על מפקד הפלוגה לקבוע את טני הגורמים האלה ביסודם של אימון פלוגתו והדרכתה, ולטפח בכל כוחו קטי-עורף ותבונה ברוח אנשיו.

לכל אדם יש מטבעו מידה גדולה או קטנה של קטי-עורף. אך טעות היא לחשוב, כי בידו של כל אדם תטאר לכל ימי חייו אותה המידה של קטי-עורף, מרץ, רצון, וכו'. הן עלולות להתפתח או להתנוון. תיזוק האופי הוא דבר הכרחי לאנטי-צבא, עליהם להתאמן. להקטות את לבט בטעת הנסיון, לתפוס את היזמה של הפעולות ולהחזיק בה באמצעות התקדמות בלתי-פוסקת והתקפה מתמדת. בלי טאיפה עקסנית לנצח, אין תקוה לאדם למלא את תפקידו בטדה-הקרב.

היסוד האנוטי

(2)

טום טיטה של הדרכה ואימון לא תתן פירות, אם לא תתבטס גם על הטבע האנוטי. הרעיון היטן להפוך אדם ע"י המטמעת למכונה ולמי טמורא מפקדו קטה עליו ממורא אויבו - כבר עבר ובטל מן העולם. הצלחה במלחמה מודרנית תלויה בהרבה ביזמתו האישית של החייל ובכוטר-פעולתו בתור בודד, ואלה נובעים בעיקר ממצב רוחו ברגע הנתון ובכוח הטפעטם של חבריו ומנהיגיו, על מפקד הפלוגה ללמוד כיצד יוכל להטפיע על האנשים הטרים למטמעתו, וכיצד יוכל לחזק את התכונות המובילות להצלחה ולהחליט

את אלו הגוררות מפלה. החטובות ביותר בין אלו של הסוג הראשון הן: אומץ לב, קטי-עורף, יזמה, רגט-כבוד, חדוה, חברות, רוח-הקטבוץ וטאטפת ההצטיינות. לסוג השני: פחד, הידהמות, רגט-הנחיתות ודכדוך-הנפס. על ידי טיטת מטמעת טובה ומוצקה אפטר לפתח את הראטונות ולצמצם במידה מרובה - אם לא לעקור לגמרי - את האחרונות.

ר ג ט ה כ ב ו ד

(3)

רגט הכבוד העצמי של החייל הוא גורם חשוב לא פחות מרחטי הכבוד כלפי מפקדו, אדם המכבד את עצמו יודע לכבד גם את זולתו. האנטים בעלי רגט הכבוד העצמי הם השלד של היחידה, והם החומר המתאים ביותר לטם הרמת אומץ-הלב בקרב.

את רגט הכבוד העצמי של הפרט אפטר לפתח לא על ידי פיזור שבחיים ומחמאות בלי מידה, אלא ע"י הבעת הערכה צנועה לסגולותיו הצבאיות ועל ידי ניצול הסגולות האלו בכל טעת כוטר. חייל המוכטר לצופיות, למשל, צריך להעטיקו בכל הזדמנות בתפקיד צופה, ואם אפטר - לטלחו אל מקום בעל חטיבות יתרה. קצין לא ירכוש לו כבוד לעולם, אם תהיינה לו תכונות צבאיות, ידיעת עבודתו על בוריה היא גורם כביר, ורק תקיפות הדעת היא, אולי חשובה ממנה, לכן מן ההכרח טכל קצין וסגן ידע את תפקידו היטב.

ח ד ו ה

החדוה בטעת הקרב הוא נכס יקר. היא מידבקת בכל המידות ל בני-אדם. בטעות דכאון, כמו בזמן מצור ממוטרך, או אחר כטלון, היא עלולה יותר מכל דבר אחר להטיב את כוח המלחמה של האנטים לאיתנו.

ט ביעות הרצון

טמחת האנטים בחלקם בזמן המלחמה תלויה בגורמים אלה: הנהגה טובה, מזון טוב, טינה ומנוחה בטיעור מספיק. הנהגה טובה היא, בלי ספק, הגורם החשוב מכולם. פעמים רבות הראה הנטיון כי צבא הניזון באופן גרוע, שטיכוננו היה לקוי וטנטא טבל רב, הוטיף לטמוח בחלקו וללחום בגבורה, אם הנהגתו עמדה על הגובה המתאים.

אעפ"י טטיב ההנהגה נובע בעיקר מן המוסדות העליונים של הצבא - הרבה תלוי במפקדי הפלוגות. מנהיג טוב דואג לנוחיות אנטיו בטדה כמו במחנה, הוא מטיג להם את המזון הטוב ביותר, את הטיכון הנוח ביותר, הוא איננו מעיף אותם ללא צורך בתנועות ובעבודות טאין בהן לתועלת, ולכן הם מבינים מיד טאט ניתנה פקודה לעטות דבר-מה - מטמע שהדבר נחוץ, והם יעטוהו ברצון טובה.

ח ב ר ו ת

מנקודת מבט צבאית מידה זו מועילה מאד. חברות גורמת לעזרה הדדית להטבת ההתנהגות הכללית מתוך הטוב בין הידידים מטיף מוטר לחברו הטוב, ולידי טאטפת נקמה - העטויה להועיל הרבה - במקרה שהחבר נהרג או נפצע.

"אין לחנך קצין מבלי לחנך תחילה אציל". מאמר זה מיוחס גם לושינגטון וגם לוילינגטון. קצין חייב להיות אציל בהליכותיו, ביחסו לעצמו וביחסו לאחרים. חוש ההדר הוא חלק בלתי נפרד, חלק יסודי בנטמת הקצין.

*

המטמעת בימינו איננה ציות עיוור, אלא ציות שכלי, היינו ציות טפעילות הרצון בלויית עליו. בטעות של התרופפות המטמעת, למשל בדרגות הכאחרות של קרב-אט, עולה יצר-העדר וכובש את החייל. ואז, אם חנוכו נטע בו למפרע את הרוח הראויה - יתמסר כליל לרצון מפקדו.

*

בימי שלום המפקד הוא כוהן המוסר; במלחמה הוא נוהג באנשים שחנך. ואין כאן כפילות התפקיד, אלא אחדותו, כיוון שהמחנך חייב להופיע כמנהיג לאנשיו מהרגע הראשון לחנוכס.

* * *

מתוך ספר תורת ההדרכה - דוד רזיאל חיבר ספר זה לצורך הכשרת מפקדים ומדריכים של הארגון הצבאי הלאומי.

פרק א'

יסודות האמון

מטרת האמון

1. מטרתו היחידה של האמון הצבאי היא הכנה למלחמה שתכליתה נצחון.
2. מגמותיו של האמון הן:
 - א. להקנות לחייל את ידיעת הנסק והסמוט בו.
 - ב. לטפח בחייל את מעלותיו האיטיות הדרושות למלחמה מעלות אלו תלויות: במטמעת, רוח הקבוץ, כושר גופני, תבונה, קלות התנועה, ורגש אמון. בנסקו ובמפקדו. אלה הם גופי הסגולות העושות את החייל. אפשר לפתחן ע"י שיטות האמון המובאות בספר שמוט זה.

מדות מוסריות

על המפקדים לזכור בזמן ההדרכה, שתפקידו הראשון של האמון הצבאי הוא טפוח המוסר, המכיל את רוח המלחמה ואת המטמעת. ועל כן, בזמן האמון, בעוד האנשים מתמחים במקצועם, אין להסיח את הדעת גם מטפוח המוסר; וכך תתפתחנה שתי המדות הללו זו בצד זו.

רוח המלחמה

אבן-בוהן ליחידה צבאית היא רוח המלחמה שבה זאת היא החלטה, הנובעת מתוך בטחונה ביתרונותיה, לאסור קרב עם אויב ולנצחו.

* * *

מוטגים ומונחים שטבע דוד רזיאל בעברית, שהתקבלו אח"כ ע"י צ.ה.ל :

- אגף - האיש (או היחידה) הנמצא בקצה הימני, או הסמאלי, של הסורה או הסדרה.
גדוד - יחידה בת ארבע פלוגות; כפופה למרותו של מפקד-גדוד.
גונדה - יחידה בת ארבע קבוצות; כפופה למרותו של מפקד גונדה.
מסדר - כנוס מפקדים וראשי-קבוצות, או יחידה, או יחידות, לשם סדור טקס מסוים, או למטרה חגיגית.
מפקד - כנוס מפקדים וראשי-קבוצות, או יחידה, או יחידות, לשם מסירת הודעות, הוראות, או פקודות..."

מתוך הספר: תרגילי הסדר המכונס והמרווח - של י. גוש חלב הוא דוד רזיאל
מדברי ההקדמה:

"המטמעת הסדר, והדיקנות הם יסוד ועיקר לארגון אנשים בודדים כדי שיוכלו לעמוד
בכוחות משותפים בפני אויב משותף. אין כתרגילי הסדר דרך מועילה להטרסת היסודות
הללו בלב החייל; ומכאן רוב ערכם."

* * *

ה ה ו ל כ י ם ל מ ו ת מ ק י מ י ם א ו ת ך מ ו ל ד ת

(מדבריו)

"אין ארץ ישראל נקנית אלא ביסורים".
אין מלחמה בלי אבדות ואין נצחון בלי קרבנות.
אין לך פרסת חתירה לשחרור לאומי שאין עמה קרבנות ונגישות, חללי חרב והרוגי
מלכות.
ואין לך דבר העומד בפני כוחה של הקרבה.

*

הפסד של חיים רעננים, עתיד אישי שהלך לאיבוד, מכאובי גוף ויטורי נפש מכאן,
אלה הם חטבונות של ה"אני" הפרטי; ובין אם הנוגע בדבר עצמו עושה אותם, בין
אם אחר עושה אותם אין זה אלא דברו של האגואיזם האינדיבידואליסטי.

בעיניו האמיצות של הלוחם האינדיבידואליסטי נראית חמונה אחרת. נראה העם והנה
הוא שוקע בגלותו, בעבדותו, ברקבונו. נראים הדורות התועים ללא עתיד ממסע-צלב
אחד למסנהו, מאבדון אחד אל גרוע ממנו, ממדורות האש בספרד אל שובר, הגלים על הדונאו.

ולכן אמיצה מסקנתו: החיים כשהם לעצמם אינם הנכם היקר ביותר. יקרים מהם הרבה הויה
לאומית, חירות לאומית, כבוד לאומי. ואם הנצחון מחייב קרבות, ואם הקרב תובע קרבנות -
יהי להם אטר להם.

והעינים החודרות של הנצח רואות אף הן את שלהן. הן רואות את אומץ הלב, את תקיפות
ההכרה של הרוח הגובר על הבשר; הן רואות את יחרון האריה המת על הכלב החי; הן רואות
את המציאות הארורה מתרקעת בכוח איתנים לאידיאל מתגשם; הן רואות את תקוות העבר
ואת חלומות העתיד לובשים עור ובשר כי אין לך הר שלא יכבס בכוחה של הקרבה.

כי הקרבנות אשר מתו והבאים אחריהם לכבוש או למות, קוראים באזני האומה קול גדול,
בוטח וגאה:

החנערי מעפר, קומי! ההולכים למות מקימים אותך!

הספר הנכבד של י. גוש חלב

4/

ר"מ ד"ר

ל"ה ח"ו

ב'ג' - ס"ו - ח"ו

ר"מ ד"ר

ל"ה ח"ו

94, 87, 86, 78, 63-61, 59-55

354, 182, 110-139, 110, 104, 101, 99

430, 389, 321

ר"מ ד"ר

DREM and ACTION

86, 84, 78, 68-62, ר"מ ד"ר

5

2 N 7 W 3

— 222 10 18 3 24

— 24 10 18 3 24

40, 27, 26, 25, 23, 18 — 213' 18

267, 188, 56, 55

ג' א' ב' כ' ד' ה' ו' ז' ח' ט' י' (מאן און און און, און און און)

השנים בהולדתם (האקט)

אין אקצטו הכפויים שיהיה נכח א' ב' כ' ד' ה' ו' ז' ח' ט' י'

אצטויות הסקאן הכפוי. האלואו

אטא ב' א' י' ו'

האקט

אעטוים: 17, 168-169, 172, 175, 201, 213, 218, 221, 261, 284, 297, 301

האקט

אעטוים: 18, 21, 24, 34, 35, 38, 40, 42, 72, 76, 85, 92, 118, 134, 141, 147, 154, 172, 184, 185, 187, 189, 202, 208, 210, 216, 223, 229, 233, 235, 237, 238, 253, 264, 265, 269, 271, 281

האקט

אעטוים: 18, 20, 24, 34, 39, 41, 44, 46, 51, 53, 54, 56, 58, 59, 65, 70, 73, 77, 100, 124, 175, 202, 242, 250, 255, 273, 257

2

(המשך)

מחלקת המסלול, המסלול
המסלול

מסלול IV, מסלול IV, 14, 43, 112

מסלול V, מסלול V, 181, 245, 364, 372

מסלול VI, מסלול VI, 60, 299

המסלול המסלול המסלול
המסלול המסלול

מסלול מסלול מסלול
מסלול מסלול מסלול

מסלול VII

מסלול VII: 8, 9, 18, 39, 41, 48, 52, 54, 55, 60, 64, 66, 70, 73, 80, 82, 83, 95, 97, 100, 102, 115, 122, 133, 137, 164, 166, 183, 193, 197, 200, 202, 204, 206, 208, 210, 212, 214, 216, 218, 220, 222, 224, 226, 228, 230, 232, 234, 236, 238, 240, 242, 244, 246, 248, 250, 252, 254, 256, 258, 260, 262, 264, 266, 268, 270, 272, 274, 276, 278, 280, 282, 284, 286, 288, 290, 292, 294, 296, 298, 300, 302, 304, 306, 308, 310, 312, 314, 316, 318, 320, 322, 324, 326, 328, 330, 332, 334, 336, 338, 340, 342, 344, 346, 348, 350, 352, 354, 356, 358, 360, 362, 364, 366, 368, 370, 372, 374, 376, 378, 380, 382, 384, 386, 388, 390, 392, 394, 396, 398, 400, 402, 404, 406, 408, 410, 412, 414, 416, 418, 420, 422, 424, 426, 428, 430, 432, 434, 436, 438, 440, 442, 444, 446, 448, 450, 452, 454, 456, 458, 460, 462, 464, 466, 468, 470, 472, 474, 476, 478, 480, 482, 484, 486, 488, 490, 492, 494, 496, 498, 500

3/ (הערה)

המספרים המופיעים הם מספרים ראשוניים.
מקומם המסודר (המספר)
מקום 2

24, 23, 20, 19, 17, 9, 8
44, 38, 37, 36, 33, 29, 28
162, 165, 163, 162, 103, 72, 65
194 - 186, 173, 171 - 168
439, 338, 245 - 240

מקום 2
247

121, 95, 81, 63, 34, 33, 24, 7
511, 509, 477, 471, 464, 448
665, 648, 644, 638, 547
691, 685, 666

מספרים ראשוניים
מספרים ראשוניים
מספרים ראשוניים
מספרים ראשוניים
מספרים ראשוניים

יעקב מירדור

... היה צריך להמריא חזרה לארץ ביום ג', כלומר למחרת. המושך התכונן והבצוע צריך היה ליפול על שכמי. נקבע עם דוד כי אני אסייר את השטח שמעבר לקיים יחד עם הבחורים ולשכיקבע הכל על סמך נתון גים — אגש לביצוע. כפי שקוד מקפדי החזית, הביקור הראשון שלנו בפלוגה ובקוים יר כל להחליים לא לפני יום ג' בבוקר. בינתיים היה צריך להופיע ביום ב' אחר הצהריים, קצין התעופה Dawson שהיה לפני כן אחד ממפקדי חברת הנפט העיראקית, ולהביא אתו את כל הבגדים והכלים הדרושים לתחילת פועל של בחורינו. לצערנו Dawson לא הופיע וידענו שכל הביצוע צולע. דוד היה עם מאד על "זחילה העניינים" ועל חוסר הכשרון לביצוע מרצי. דוד, ההתגלמות של המרץ והפעילות, לא יכול היה להבין דבר אחד: לפי-מאורי הבריגדיר, יושבת הבניה על הר געש ומחכה בכליון עינים לרגע בו תוכל לקבל את האינפורמציה הראשונה שהיא כל כך חיונית לצבא ולתכנון, ולמעשה כפי שהוגדר ע"י מפקד המקום, כל שעה קובעת ממש, והנה אטיות ורשלנות כזאת בביצוע. דוד חייך באמרו: "הגד, מרי, לאם הדבר היה אפשרי גם אצלנו?" חייכתי אף אני.

אולם במקום התחלת ביצוע ההכנות, באו והודיעו לדוד, כי לא יוכל להמריא למחרת ביום ג' בבוקר, אלא באיחור של שבוע. היתה זאת מהלומה גדולה לכולנו. דוד השאיר את העניינים בארץ עומדים ות' לויים, מתוך בטחון כמעט שיחזור ביום ג' לפנות ערב ללוד ויוכל לפתור את הבעי' יית שעתידו על סדר יומי. אני רציתי שדוד יחזור ככל המוקדם ויצא מן ההיגיון הזה של הפצצות אוויריות מה שיותר נהיר, כי ההפ' צעות לבשו צורה מבהילה. אווירונים עם סימני צלב הקרס מונחים ע"י טייסים נאי ציים פקדו את הבסיס שעה שעה ממש. וכל פעם נפל חללים לנגד עינינו. נפל — היות ולא הספיקו לרות למקלטיה. עובד אשרי אחד שתקן את חוטי הטלפון שנתקו בהפ' צעות הקודמות. נשאר תלוי על העמדה. עיניו ראתה זועזוע רבה ואני עצמי הנעתי למסקנה שלא כדאי לרוץ למקלט כל פעם, היות ועצם הריצה מסוכנת יותר מאשר השארות כמעין שבתלוי. עכיים היה לבנה וחצי. דוד היה בכל זאת רץ כל פעם למקלט

עם דוד ריזאל בעירק /

כל הזכויות שמורות

היתה ביחס של 1 כנגד 10 ביחס לארטרליה העיראקית, ואף באוויר המצב היה עגום, היות וסך הכל כ-20 מטוסים מטיפוס מויזן היו ראויים לשימוש. גם פצצות ותחמושת לא היו במידה מספקת. את הכוח הזה התיקפו העיראקים בכוחות העולים פי 12-10 בכל. אולם קרה דבר בלתי מובן לבריטים עד היום הזה. העיראקים התקדמו לעבר חב' ניה, הקיפה, כונו את העשרות הרבות של התותחים שלהם לעברה, פתחו אף בהרעשה חזקה עליו והנצורים — לשוא חיכו להס' תערות חיל הרגלים. במקום להסתער על הבסיס האוירי והצבאי הקטן שעמד סרוץ ושפשוף היה לכבוש תוך שעות ספורות, הרעישו העיראקים את הבסיס מתותחים ועל חיל הרגלים שלהם פקדו להתחפר ולהתבצר להתגוננות. הסתערות כזאת לשם כיבוש מטרה צבאית היא אופינית, כנראה, אך ורק לגנרלים ערביים. הבריטים — שהכינו את השמדת המסמכים שלהם, חיכו לשוא להסתערות, יום, יומיים, יום שלישי, וכו', עד שהחליטו כי צבא עיראק הסדיר לא יוכל להכנס יותר לחבניה. הם החלו בהתקפות מרוכזות של חיל האוויר על עמדות העיראקים. והיות והעיראקים לא ידעו כיצד להשתמש בכריגיה הממוכנת היחידה שלהם, הם זרקוה וזחפה בכביש יחידי שטוביל מפלוגה לחבניה באורך של כ-12 קילומטר. כלי הרכב היו כל כך קרובים אחד לשני עד כי השואה הצפויה להם היתה ברורה. הפצצה אחת בהתחלת השדרה הממוכנת המסתערת יצרה "פקק" שאין לעבור בראש הכח הקדמי, וכמה פגיעות בונב השדרה יצרו את "פקק" שלא אפשר כל נסיעה. גורל הבריגדה נחרץ, היא התפזרה לכל הרחוקות, ונזחה את כלי רכבה, את תותחיה ימכשיריה. אותו דבר קרה עם כל העמדות המבוצרות. העיראקים ברחו... עברנו בכמה כפרים וש' דות וראינו את התותחים עם כמויות גדולות של תחמושת שנשארו בשדה. כשקצין המבצ' עים הראה את כל זה וסיים את הסברתו בשטח אמר דוד: "לא טעינו, מרי, בהנחה שלנו. אין להביל מהדחליל שהבריטים עז' מס יוצרים אותו וששמו 'צבא ערבי', אין

מה לרחמים מאת שוביו, על כן לא היה מה לאבד. אח"כ, בהמשך הפעולה נודמן לי לבקר אצל פלוגה אשרית אחת שהתווקה בראש גשר מסוים על הפרת, כשהיא ערוכה לקרב. בעת הביקור שוחחתי עם קציניהם, שדברו אנגלית, ונוכחתי שיש הרבה קיים דומים בין גורלם וגורלנו. אין שלא היה בלש האומץ מכל משפט שלהם. האימץ של "אין ברייה"...

לאחר כחצי שעה של "שיט" עברנו לצד השני ע"י כך שטפסנו על עמוד גשר. כשע' לינו על כניש הגשר יכולנו כבר להמשיך בצורה חששית. מוזמן לזמן נתקלנו בחושבי המקום הערביים שגרו בבקתות חמר בתוך פרדסי דקלים, וכן במכוניות משא שהעבירו אספקה ממקום ריכוז הסירות הקטנות. לפני שהגענו לסיבוב הגיע לאוזנינו הזמזום המוכר של המטוסים הנאציים. לכשהתקרבו הבחנו ב-3 "היינליס", שטסו לעבר המהנה ושהה התעופה. לא עמדנו לעקוב אחרי טיסתם, עד כדי כך התרגלנו כבר להופעתם. עד שלפתע שמענו את התפוצצות הפצצות וראיתי את האבק והעשן המתאבכים אל על. לא התר' שמיני מהתפוצצויות האלה שלא היו שונות במאחרות, והמשכתי את דרכי לעבר החזית. בהמשך נתקלנו בעמדת הבטחה בנוהל של מהלקה אשרית אחת. היא היתה ערוכה לפי התקנון הקונטיננטלי, אותו הכרתי אח"כ התברר לי שהמהלקה הזאת הבטיחה את ראש הגשר גם מצד העורף. הדבר מצא מצא חן בעיני שמפקד העיירה המעבר אינו סומך על נוסים או על רצונם הטוב של צבאות ראשיד עלי.

לכשהתקרבו לגשר הברזל שעל הפרת, נתקלנו בחללים מבין החיילים האשורים וה' חיילים העיראקים. פגרי סוסים רחומים לע' גלות של תותחים נראו אי פה אי שם. המ' הזה שראיתי לא היה שונה מזה שהארתי לעצמי. כשהגענו לגשר עצמו, שמרו עליו חיילים אשורים. הם הרשו לנו לעבור מבלי לשאול דבר. אולם לכשנכנסנו העירה והפשונו את בנין המפקדה, חשבו כמה חיילים שהם "גילו" שבויים נוספים. העיירה עוד לא היתה כבר לחוד הקשר של מפקד הפעולה, שמה מאד סרגנט אחד לקבל לידיו עון שני "שבור" יום נוספים.

(המשך יבוא)

ה ק ד מ 22/5/49

עם דוד רזיאל בעירק

כל הזכויות שמורות

השנה היתה 1941, תחודש — מאי, היטל לר הצליח להכניע כמעט את אירופה המערבית כולה. צרפת אבדה כמידינה עצמאית ועמה נאלץ, בפקודת מנהיגיה משתפי הפעולה, לעיבוד למען המאמץ המלחמתי הגרמני. איטליה היתה כבר במלחמה וצבאו המוכה של מוסוליני ניג בצפון אפריקה החל לקבל את התגבורת הדרושה בעיקר בפקוד נאצי, כדי להסייע תער על מצרים. היתה קיימת עוד הברית שבין רוסיה וגרמניה. המצב במזרח התיכון התערפל אף הוא. היו ספקות בקשר לעמדתה של טורקיה, לאחר שהגרמנים עמדו להכנס ליוון הקטנה, אותה לא הצליחה להכניע שנתה האדירה דאז, איטליה. אף בגבולות טח שהספקתי ללמדו אחר כך הלכה למעשה. עוד מהאויך הספקתי לראות תוחמים עוברים בעמדות מחופרות וכן כלי רכב מפוזרים בשטח. כשחנה האווירון חכה לנו על ידו קצין המבצעים של חיל התעופה. הוא הובילנו לביתו והעמיד לרשותנו את חדרו על כשרתו המצרי.

תפקידנו היה לחדור לבגדד מחופשים כערבים מקומיים ולפוצץ שם את מיכלי הדלק המזוקק שהיה בידי המורדים של ראשית עלי אל כילאני, כדי ליטול כל רובה של דלק מאת חיל התעופה הגרמני שצויק לחב"י. גיה ולמחנה הנפט, כוחות המורדים החזיקו בני הערובה הנפט, ביניהם גם ילדים ונשים ואיימו שיוציאום ביניהם גם ילדים ונשים ויחילו להחזיק את מהקני הנפט של בנות הברית. לאחר המהפכה בעיראק התקבל אז על הדעת, שכל הארצות הערביות של הברית באזור ים התיכון, הערבים גם לא הסתירו את צפייתם לחיל היטלר המנצח. בימים ההם התקרבה לעבר עיראק משלחת קומנדו עברית, כדי למנוע את השתלטות הנאצים על המזרח התיכון, שבה היתה קשורה השמדה נפישית של הישוב העברי. המשלחת היהודית היתה מורכבת מדוד רזיאל, מכתוב השורים האלה ומשני בחורים נוספים, שאחד מהם הצטיין אחרי כן קצין מבצעים מוכשר וכמפקד פעולות מסור, בשם יעקב סיכה, הרביעי — את שמו אינני זוכר. הני יודע רק שהיה מיוצאי העיר הסורית חלב. על ידי היה מונח השק שלי. היו בו חמרינץ ומכשירי פיצוץ אחרים. לא סמכתי

שאמצא את מה שדרוש כדי להרכיב מוקש הגון בכסים הצבאי הבריטי. אשראי כזה לא הייתי מוכן לתת לצבא הבריטי דאז, על כן אין פלא שהבנותי כל אשר היה דרוש לי. דציתי גם להיות בלתי תלוי בשימוש בחמרי הנפץ למטרה שהעמדנו לעצמנו, כלומר לחסל את המופתי הירושלמי ששהה אז בבגדד, אצל ראשיד עלי. ושבונוע לכוונות שלנו לגבינו, קבלה מפקדת הצבא אינפורמציה מלאה ומפורטת...

לאחר הפסקת הטיסה באחד משדות התעופה של קו צנור הנפט, הגענו למקום שלא ידענו את שמו. ראיתי אנם מים גדול ומחנה צבאי מוקף עמדות איכות. היתה זאת חבניה במצור. האווירון חג כמה פעמים מסביב לשטח שהספקתי ללמדו אחר כך הלכה למעשה. עוד מהאויך הספקתי לראות תוחמים עוברים בעמדות מחופרות וכן כלי רכב מפוזרים בשטח. כשחנה האווירון חכה לנו על ידו קצין המבצעים של חיל התעופה. הוא הובילנו לביתו והעמיד לרשותנו את חדרו על כשרתו המצרי.

תפקידנו היה לחדור לבגדד מחופשים כערבים מקומיים ולפוצץ שם את מיכלי הדלק המזוקק שהיה בידי המורדים של ראשית עלי אל כילאני, כדי ליטול כל רובה של דלק מאת חיל התעופה הגרמני שצויק לחב"י. גיה ולמחנה הנפט, כוחות המורדים החזיקו בני הערובה הנפט, ביניהם גם ילדים ונשים ואיימו שיוציאום ביניהם גם ילדים ונשים ויחילו להחזיק את מהקני הנפט של בנות הברית. לאחר המהפכה בעיראק התקבל אז על הדעת, שכל הארצות הערביות של הברית באזור ים התיכון, הערבים גם לא הסתירו את צפייתם לחיל היטלר המנצח. בימים ההם התקרבה לעבר עיראק משלחת קומנדו עברית, כדי למנוע את השתלטות הנאצים על המזרח התיכון, שבה היתה קשורה השמדה נפישית של הישוב העברי. המשלחת היהודית היתה מורכבת מדוד רזיאל, מכתוב השורים האלה ומשני בחורים נוספים, שאחד מהם הצטיין אחרי כן קצין מבצעים מוכשר וכמפקד פעולות מסור, בשם יעקב סיכה, הרביעי — את שמו אינני זוכר. הני יודע רק שהיה מיוצאי העיר הסורית חלב. על ידי היה מונח השק שלי. היו בו חמרינץ ומכשירי פיצוץ אחרים. לא סמכתי

עם דוד רזיאל בעירק

(סוף מעמוד ב')

מיליון מערבה לה. ידוע היה גם שכל השטח של 80 המיליון האלה מלא ערבים חשדניים שמוכנים לשחוט כל אחד לא רק על סמך חשד, אלא גם כדי לשודד שילינג אחד בלבד. הנחיתה במזרחה של העיר תבטיח, על כן, את שלומם של הבחורים.

דוד קיבל את דעתו. היתרונות של חדריה נזאת היו בולטות לעין, אלא שהוא פקפק באם יוכלו הטייסים לבצע את המשימה. הבר נשאר כהצעה ראשונה שלנו לפגישה של יום המחרת, כלומר יום ב' בבוקר. בשעה מוקדמת מאד זכינו לכמה ביקורים של מוסויס ה"לוסט" ואמר: "היינקהים" באו לסירוגין להפצצות ולא הספיקו אלה לעזוב את זירת הבסיס, הופיע גל חדש של מוסויס. היתה זאת הפצצה מרור כוח ותכופה וגמוכה עד למאד, עקבנו אחרי מהלך הפעולה והתרגלנו למכשיר יורק מות זה, אף כי ראינו את פגיעת הכדורים ומסך העשן בהתפוצצות של כל פצצה. הקצינים לא חזלו לקלל את ה"הוריקן" שלהם. עד שהגיעה השעה 8 בבוקר הספקנו לראות הרבה ולשמע עוד יותר...

כשהמנה אכלנו ארוחת בוקר, דוד ביקש את מארחנו הגוי לספק לנו — כל זמן שנהנה מצל קורתו — אך ורק מאכלי חלב. הלה הצטדק והסביר שבערב הקודם היו לו עוד כמה ביצים, אבל עתה הם נאלצים לספק כמזון עיקרי את בשר השימורים. על כך העיר דוד שמוטב לקבל ביסקויטים יבשים עם משקה בלי בשר, הוא הוסיף גם שכיחודים אנו מותרים באכילת בשר-כשר בלבד, התו-צאה היתה שקבלנו כמזון יחיד ביסקויטים עם טה. לא התרעמתי על דוד על שלא שאל אותי אם ברצוני, בכל זאת, בבשר שימורים. ידעתי שדוד היה גאה להפגין כלפי הגוי בכל הדעות מנות את יהדותו ואת נאמנותו לחוקי הדת היהודית, אני מצוין את העובדה הזאת כקו אופייני לדוד, שהספקתי לעמוד עליו מקרוב בחבניה. החלטתי שתכונה יפה היא להפגין כלפי הגוי את היהדות ולחייב את הגוי המארח להסתגל לצרכים הדתיים. לאחר תקופה של 4 שנים כשנאסרתי ע"י הבריטים כסגן מפקד האצ"ל, לחמתי בעת שהותי במאסר בודד, מלחמה עקשנית לאוכל כשר והייתי מקפיד לבקר בבית הכנסת של המחנה, לקבל את פני השבת ושמתי לב כשהמייזור קורטני היה מונה את הנוכחים...

(סוף בעמוד ב')

הפשים את הקווים ע"י הצניח המדבר מצפון לפלוגיה, הם יעלו שוב פעם על הכביש הראשי וימשיכו בו עד השכונה הצפונית של העיר בשם: אליקאדמיין, שנמצאת כ-8 קילומטר מהעיר. שם למעשה הם יהיו ויבדקו באם יוכלו לחדור לעיר. במקרה ויוכלו — הם יתקדמו ויבדקו את אפשרות הגישה למי-כלי הדלק וכן את בית משכנו של משרתם: המופתי הירושלמי.

הבריגדיר ומטהו שמעו בהתפעלות רבה לתכנית של דוד שלא היתה אלא פרי דמיונו האימפרוביזציוני, ושוללה בו ברגע שהוא שמע, כי למעוניינים הראשיים אין תכנית בכלל. הם שבחוה ולא היתה להם אף הצעת תיקון אחת. הם שמחו שצמצא מישוה שהמציא להם דבר שלם ללא התאמצות מיוחדת של המחשבה היוצרת ומתכננת.

אולם לא יכול היה הבריגדיר לעבור בש"ת תיקה מבלי לצוין את רמתו של המתכנן המציע. אישיותו של דוד עשתה עליו רושם גדול והוא שאלו, לנהוגו, הבטחון העצמי של דוד קנה את לבבו. בקיאותו של דוד בתורת המלחמה הוכחה בעת ששוחחו שניהם על ההתקפה של צבאות ראשיד עלי על בסיס חבניה. דוד חייב היה להסתיר את זהותו האמיתית והציג את עצמו כיהודי צעיר מח"י בגמר השיחה הזאת, שהופסקה אף היא ע"י כמה אזעקות והפצצות מן האוויר, הבטיח הבריגדיר שנורשה לעבור לפלוגיה עם נפילתה למען לקבוע את מקום מעבר המרגלים. חב"י לנים שלנו והתקדמותם לעבר הבירה של ראשיד אל כילאני ולמופתי הירושלמי. (המשך יבוא)

22.5.1949, מרדור

11

ביגון קודר ובאבל איום אנו מודיעים, כי האלף בן-ענת, דוד רוזיאל, המפקד הראשי של הארגון הצבאי הלאומי, נפל במערכה ומת מות גבורים אי-שם במזרח התיכון, ביום כ"ג באייר התשי"א.
(מסדר, לאזכרה דום! שני גגעי דומיה, עמוד נוח, חמשה רגעים של שתיקה מוחלטת)

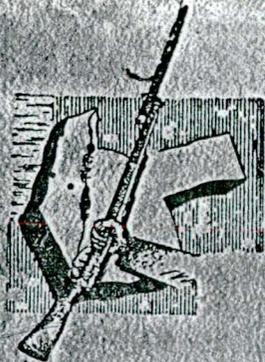
הוא לא נעתר לבקשת קציניו ותחבוניהם לבל ילך בעצמו דוקא למקום הפעולה. רוחו הנסערה ולבו האמיץ, שבז לסכנה ולא ידע פחד מהו - המריצוהו גם הפעם, כתמיד, להיות בעצמו בקו הראשון. בכל מקום שריח קרב נדף ממנו - הריהו שם, מפקח בעצמו על כל פרטי הפרטים, מפיה רוח גבורה באנשיז ומארגן הכל באמנות נפלאה. הוא אדם את אזניו לכל ההפצרות והלך...

המפקד האהוב והגבור, המנהיג הנערץ המרתק. בקסם אישיותו האומרת שלטון, איש הקרב ~~אקסלסור~~ והכבוד, שובר ההבלגה, פרים גם הקרב של ישראל ומציל כבודו, אשר הלך מאחר התלמוד והתייצב בראש מערכות ישראל, אשר חתר בעקשנות ובאמונה קדושה את השחרור והעצמאות של עמו - על במותיך הלל איך נפלת?

מפקדנו הנערץ!

אנו, קציניך וחייליך, הנוער הלוחם של ישראל במולדת, נשבעים היום לפני זכרונך הקדוש: קיים נקיים את צוואתך שאות לנו בחינך ובמותך. קיים נקימנה בכל לזכרנו בכל נפשנו ובכל מאודנו. כה יתן רכה ירסיף לנו שומר ישראל א מ ן ן

כדו

דק

המפקד הראשי של הארגון הצבאי הלאומי בא"י

דוד רזיאל הי"ד

מת מות - גבורים

בפעולת-קרב למען חרות ישראל ושחרור המולדת

נוער עברי! חיילים במחתרת - דום!

הארגון הצבאי הלאומי
בארץ-ישראל

לזכר שלמה בן - יוסף הי"ד

(ל' סיון תרצ"ח - תש"ב)

מדברי זאב ז'בוטינסקי.

היום (תרצ"ט), כבר אין כדאי לחדש את הויכוח הילדותי על הערך המוסרי של הכלגה ותגובה. כל יהודי בארץ ובגולה ככל לבו ישמח לכל מעשה תגובה, ויהיה מעשה אכזרי מעט מכות מצרים; ומי שיאמר כי איננו שמח, - הריהו שקרן. בגאווה שקטה יכולים אנו לרשום בספר החשבונות הלאומי: אלה, בשלוש שנים הפילו אצלנו יותר מארבע מאות; אטו באיחור התחלנו לשלם, - אך כשהתחלנו, - בתריסר חדשים הפלנו יותר ממאתים. ואולם אל נשכח את ה"אקלים" המוסרי של ימי ההכלגה, את אורדת החנק שממנה התפוצצו בן-יוסף ושני חבריו. או כעכברון בחורז נתחבא יהודי במושב או ברובע שלו; ברחובות יפו או בעיר העתיקה פחד להופיע; בכבישים - רק בלויית משמר העין לצאת. אבל שכנו הערבי כבעל סייל גם בתל-אביב וברחביה ועל דרך-המלך בדרך התהלך הנה והנה, כי הוא הוא המלך והדרך שלו הוא. להזהר? לפחד? הוא? למה? האף יהודי הוא? - רק ביהודי אפשר להתעלל, לא בערבי; ושכניו היהודים עצמם מכירים בהבדל הזה. ולכן עד הסוף יבליגו, - ככה על שדמות ארצנו ובעצם הרקיע שמעל לארצנו. נחרתו כל הקללות הנושנות של הגיסו: "דמך מותר", "חיך המקר", אבל "בגוי אל תגע".

"אל תעיוז להעניש חפים מפשע" - פספוס שחיי וצבוע. במלחמה, כל מלחמה ומלחמה. הלא כל צד וצד הוא חף מפשע. מה פשע נגדי החייל ה"אויב" היוצא כנגדי - אביון כמוני, עיוור כמוני, עבד כמוני שגייסוהו באונס? אם חפרוץ מלחמה, פה אחד נדרוש כולנו הסגרים והסגר-יבשה על אדמת השונא, ורעיב את תושביה עם נשים וטף חפים מפשע. ואחרי התקפת המסוסים הראשונה על לונדון ופריוז נצפה לתגובת אוירונים על שטוטגארט ומילאן אשר גם בהן רבו הנשים והטף. אין מלחמה אלא בחפים מפשע, כמו שאין מלחמה אלא סלחמת אחים באחים. אם אינך רוצה לנגוע בחף מפשע - גוע. ואם אינך רוצה לנגוע - ירה ואל תפספס!

על הלקח הראשון הזה, שלמדנו בן-יוסף קראתי לו "מורי".

X

הממשלה האנגלית המיתה אותו אך ורק לשם מטרה אחת: בכדי להפחיד את הנוער העברי. היה בידי המושלים אשר בלונדון הבירה לעכב את הרצח ולא רצו לא רצו וגם הודו למה; כפה מלא, בלי כל צביעות: לא לשם הצדק, החוק והמשפט, כי הלא מה קשר בין הצדק המשפטי לשפטי-שדה כאלה, וגם לא מייס את הערבים; אלא לשם התראה לנוער העברי, אך ורק למען יירא ולא יעז.

כוונתם היתה להפחיד את הנוער העברי; למעשה הסירו את קסם-הפחד מעל המושג המפחיד ביותר - מעל הגרדום. בקרב הדור, שחונך על מסורת הגדוד העברי ותל-חי מכבר רבו אלה שלא יראו קסל, - להיפך, אולי גם בכספו למוות הצבאי. אך ליהרג ללא-הוד בין כתלי הסוהר, על ידי תלין העושה את מלאכתו בשכר ק"ן זוזים לגולגולת, - אכן מזה עוד יגורו; עוד כרתעה בפשם מהכיעור האלם של הרצח הרשמי. בן-יוסף הוציא את הגרדום מתוך דף אמות הכלא וכונן אותו לראש ארס! כמת הבמות לכהונה הלאומית; קרע דופיתו ברעם; ובמקום כיעור גלה תפארת, סרם שיערנו כמות.

הה, חמור בן-אתון, שר מושלי אדום לדור ודור! להפחידם קווית? אבן-הפינה שמת למזבח דת חדשה - ראש-פנה להיכל שיוקדש, לפולחן הגרדום.

XXX

מדברי דוד רוזיאל.

אין ארץ נקנית אלא ביסורים. אין מלחמה בלי אכידות ואין נצחון בלי קרבנות. אין לך פרשת חתיקה לשחרור לאומי שאין עמה קרבנות ונגישות, חללי חרב והרוגי מלכות, - ואין לך דבר העומד בפני כוחה של הקרבה.

X

הפסד של חיים רצננים, עתיד אישי שהלך לאיבוד, מכאובי גוף ויסורי נפש - אלה הם חשבונות של ה"אני" הפרטי. ובין אם הנוגע בדבר עצמו עושה אותם, בין אם אחר עושה אותם, - אין זה אלא דברו של האגואיזם האינדיבידואלי-אליסטי. בעיניו הצמיצות של הלוחם האידיאליסטי נראת תמונה אחרת. נראה העם - והנה הוא שוקע בגלותו, בעבדותו, ברקובו. נראים הדורות התועים ללא עתיד ממסע-לילה אחד למשנהו, מאכזרון אחד אל גרוע ממנו, ממדורות האש בספרד אל שובר הגלים על הדונאו.

ולכן אמיצה מסקנתו: החיים כשהם לעצמם אינם הנכס היסר ביותר בחיים.

יקרים מהם הרבה: הזיה לאומית; חירות לאומית; כבוד לאומי. ואם הנצחון מתייב קרבות, ואם הקרב טובע קרבנות, - יהי להם אשר להם.

והעינים החודרות של הנצח רואות אף הן את שלהן. הן רואות את אומץ הלב, את תקיפות ההכרה, את הרוח הגובר על הכשר. הן רואות את יתרון האריה המת על הכלב החי. הן רואות את המציאות הארוכה מתרועעת בכוח איתנים לאידיאל מתגסם. הן רואות את תקוות העבר ואת חלומות העתיד לובשים עור ובשר; - כי אין לך הר שלא יכבש בכוחה של הקרבה.

כי הקרבנות אשר מתו והבאים אחריהם לכבוש או למות, קוראים באזני האומה קול גדול, בוטח וגאה:

- התנערי מעפר, קומי! ההולכים למות מקימים אותך!

HUGO'S SIMPLIFIED SERIES
HUGO'S CORRESPONDENCE COURSES
HUGO'S "AT SIGHT" COURSES
THE "HUGOPHONE" SERIES

Head Office

64-66 OXFORD STREET

LONDON, W.1

—and Branches

Telephone, Museum 6001
Printing Dept., Museum 7425

26th August, 1938.

Mr. D. Spitzer,
Engel str. 12,
TEL-AVIV,
Palestine.

Dear Sir,

We are in receipt of your letter today, together with your translations of the Test Sentences, which have now been carefully examined by one of our professors. This work has been extremely well done, and indicates that the time you have spent in studying the language with the help of our books has been used to good advantage.

If circumstances made it vitally necessary for you to progress as quickly as possible you could take up your studies at the beginning of our Advanced French Course, but if possible we would recommend you to have a little more revision of early matters in order to put right one or two small weaknesses.

To that end we suggest you take up the Course at the 35th lesson of the First Series. You will then be taken through to the end of this Course and into the Advanced lessons up to and including No. 34, fifty lessons in all. The fee for these fifty lessons will be the same as for the normal Course, namely, £2.15.0d, and should you afterwards desire to take the remaining lessons of the Advanced Series, we could quote you a specially reduced fee for them.

In connection with the Course you will be entitled to Hugo books to the value of 8/6d free of charge, and as you already have certain titles, perhaps you would select these from the enclosed list. By this arrangement we shall avoid any duplication.

Trusting we may have the pleasure of numbering you amongst our students in due course,

We are,

Yours faithfully,

For HUGO'S LANGUAGE INSTITUTE!

(F.W.E. Pritchett).

FP/GM.

P.S.

We have sent some specimen lessons under separate cover.

HUGO'S LANGUAGE INSTITUTE

C. HUGO

B. KERR

HUGO'S SIMPLIFIED SERIES
HUGO'S CORRESPONDENCE COURSES
HUGO'S "AT SIGHT" COURSES
THE "HUGOPHONE" SERIES

Head Office

64-66 OXFORD STREET
LONDON, W.1

—and Branches

Telephone, Museum 6001
Printing Dept., Museum 7425

6th January, 1939.

Mr. D. Spitzer,
Engel St.72,
TEL-AVIV,
Palestine.

Dear Sir,

Some time ago you enquired for particulars of our Postal Self-Tuition Course in French, and although we had not the pleasure of enrolling you we presume you are still interested in learning the language.

We have now an alternative course - "French At Sight". This is based on altogether new lines, permitting a greater degree of concentration and its attendant economies, so that we are able to offer a complete set of lessons at the low fee of 21/- payable by instalments, or 19/- if paid in advance.

The attached leaflet will give you some further details and if desired we will gladly send you one of the lessons on approval.

Yours faithfully,

For HUGO'S LANGUAGE INSTITUTE.

F. W. E. Pritchett
(F.W.E. Pritchett).

P. S. Kindly note that the "At Sight" Course is at present only available in French.

FP/BL.

FROM THE REV. DR. H. DANBY, ST. GEORGE'S CATHEDRAL, JERUSALEM

P. O. BOX 2
TELEPHONE 425

June 20, 1935.

Mr. David Raziell,
Keren-Abraham,
Amos Street,
Solomon's House,
JERUSALEM.

Dear Sir,

I imagine that your best plan would be to approach some reputable English teacher living in Jerusalem. Of these can be recommended

Miss Leah Goodman,
Salameh Buildings,
Near Goldsmith's House,
Jerusalem,

or

Miss Snowman,
Pension Walde,
Ben Yehuda Street,
Jerusalem.

These might be more expensive than you are prepared for. But I still think that you would get a better return for your money.

If you insist on a Correspondence College in England, the safest ones are probably

University Correspondence College,
Burlington House,
Cambridge,

or

Wolsey Hall,
Oxford.

Faithfully yours

H. Danby.

ד . ראש

האקדה

הוצאת הספרייה המרכזית של ברית חילי החזית היהודים

ת ר צ " ז

ידי אפר, קול דליל מאנד

אבל

בפני יב-אמנים

אמנם אבננו אבן עם במגד שלב דידי אלה
א פולד כמאל ה' רבקה בפני של הפולד
הצמח-האלה המרץ וספול

צפנה גם השיג הדואלית (האקו)
של ספרימ טגכה נכד איו

אנחנו כי גרור החוג נוצו האבול של
זכאן צ'דאס'סקי, אדולף אלן, הל' בליל
כג' ין צפנה אל הספר פולד כמאל, אלה
אמרי נאלה

צמקל כי ה' אלן המאלן
ואל אלה מאש פסקים א פדאלא לוליל
של פולד כמאל ה' רבקה, אלה מאמאל אמאל אלו
אבקה זמ' חו

דורכה

מלח כמאל-אל

דו"ח תוצאות אחזור

תאריכים	סוג	שם הפריט/תאור	סמול
0/0/0	תצלום	דוד רזיאל - דיוקן. (גם תמונה גדולה).	תצ - 651
1/1/1928	תצלום	דוד רזיאל בהיותו בן 18 - דיוקן.	תצ - 652
0/0/0	תצלום	מרדכי ובלומה רוזנסון הוריו של דוד רזיאל.	תצ - 653
0/0/0	תצלום	דוד רזיאל בטיול רכיבה על סוסים בסביבת ירושלים. דוד	תצ - 654
0/0/0	תצלום	דוד רזיאל עם חברים בטיול בירושלים. יושב הראשון משמ	תצ - 655
0/0/0	תצלום	דוד רזיאל עם חברים בטיול. מחזיק על כתפיו את אחד הח	תצ - 656
0/0/0	תצלום	דוד רזיאל עם חברים בטיול בסביבת ירושלים. רזיאל הוא	תצ - 657
0/0/0	תצלום	דוד רזיאל עם חברים בטיול. ניצב בפסוק מאשר בין שני	תצ - 658
0/0/0	תצלום	דוד רזיאל מחזיק על כתפיו את שני חבריו.	תצ - 659
17/5/1962	תצלום	גילוי המצבה על קבר דוד רזיאל בהר הרצל בירושלים.	תצ - 660
0/0/0	תצלום	קבר דוד רזיאל בהר הרצל בירושלים בטרם הושמה המצבה.	תצ - 661
17/5/1962	תצלום	המצבה על קבר דוד רזיאל לאחד הסרת הלוט.	תצ - 662
17/5/1962	תצלום	טכס הסרת הלוט מעל המצבה על קברו של דוד רזיאל.	תצ - 663
25/5/1945	תצלום	קבר דוד רזיאל בבית הקברות הצבאי הבריטי בחבניה עירא	תצ - 664
25/12/1955	תצלום	קבר דוד רזיאל בקפריסין, לאחר העברת עצמותיו מעיראק.	תצ - 665
25/1/1956	תצלום	קבר דוד רזיאל בקפריסין, לאחר גילוי המצבה.	תצ - 666
0/0/0	תצלום	דוד רזיאל עם כמה מחבריו, עומד במרכז.	תצ - 667
1/1/1946	תצלום	פלוגת בית"ר ע"ש דוד רזיאל ממחנה גדוטה פראטה בהפגנה	תצ - 1041
24/5/1957	תצלום	אזכרה לדוד רזיאל במלאת 11-עשרה שנים לנפילתו בעכו.	תצ - 1657
1/1/1946	תצלום	חברי פלוגת דוד רזיאל במחנה החורף בקפריסין עומדים ב	תצ - 2872
1/2/1985	תצלום	משה רוזנברג בזיקנתו. מחזיק בידו מגן-עץ עם סמל האצ"ל	תצ - 4232
1/1/1978	תצלום	ציור דיוקנו של דוד רזיאל על-גבי בול לזכרו.	תצ - 4247
17/5/1962	תצלום	המצבה על קבר דוד רזיאל לאחר הסרת הלוט. תצלום מקרוב	תצ - 4248
17/5/1962	תצלום	הלווית דוד רזיאל בבית הקברות בהר-הרצל בירושלים. נו	תצ - 4249
17/5/1962	תצלום	קהל אלפים נוכח במסע ההלווייה של דוד רזיאל להר הרצל	תצ - 4250
17/5/1962	תצלום	חיילות ואנשי האצ"ל נושאים זרי פרחים בהלוויית דוד ר	תצ - 4251
17/5/1962	תצלום	ותיקי אצ"ל נושאים את ארונו של דוד רזיאל בהלווייתו	תצ - 4252
17/5/1962	תצלום	משמר כבוד של ותיקי אצ"ל, מחזיקים דובים, יושבים ברכ	תצ - 4253
17/5/1962	תצלום	שישה מוותיקי האצ"ל נושאים את ארונו של דוד רזיאל, ב	תצ - 4254
17/5/1962	תצלום	מנחם בגין ויעקב מרידור נושאים את ארונו של דוד רזיא	תצ - 4255
17/5/1962	תצלום	יעקב מרידור, משה גולד ויעקב תרזי נושאים את ארון עצ	תצ - 4256
17/5/1962	תצלום	בית"רים ניצבים במשמר כבוד ליד ארונו של דוד רזיאל,	תצ - 4257
17/5/1962	תצלום	חיים לנדאו, שמשון יוניצ'מן, מנחם בגין, נחום לוי,	תצ - 4258
17/5/1962	תצלום	בית"רים במדים עומדים במשמר כבוד יחד עם עוד כמה חבר	תצ - 4259
17/5/1962	תצלום	משמר כבוד של חיילי צה"ל מדגל נשקו בהלוויית דוד רזי	תצ - 4260
17/5/1962	תצלום	המצבה על קברו של דוד רזיאל בהר הרצל בירושלים.	תצ - 4261
17/5/1962	תצלום	אביו של דוד רזיאל בחברת רב צבאי וחייל צה"ל ליד קבר	תצ - 4262
1/1/1965	תצלום	ותיקי האצ"ל, בית"רים וחברים באזכרה לדוד רזיאל. משמ	תצ - 4263
0/0/0	תצלום	אברהם-מרדכי ובלומה רוזנסון הוריו של דוד רזיאל.	תצ - 4264
0/0/0	תצלום	אברהם-מרדכי ובלומה רוזנסון הוריו של דוד רזיאל, בחב	תצ - 4265
21/5/1961	תצלום	ארונו של דוד רזיאל מורד ממשוס ארקיע בנמל התעופה לו	תצ - 4525
17/2/1985	תצלום	טכס קריאת רחוב על-שם דוד רזיאל בהוצליה. קהל מקיף	תצ - 4927
1/1/1965	תצלום	ותיקי האצ"ל, בית"רים וחברים עומדים בשורה באזכרה לד	תצ - 6402
1/1/1965	תצלום	ותיקי האצ"ל, בית"רים וחברים באזכרה לדוד רזיאל ליד	תצ - 6403
1/1/1948	תצלום	מסיבת סיום של קורס שלטוני בכפר הנוער דוד רזיאל. יו	תצ - 6586
1/1/1963	תצלום	אבא חושי נואם בטכס קריאת רחוב ע"ש דוד רזיאל בחיפה.	תצ - 6736
4/5/1955	תצלום	אזכרה למפקד דוד רזיאל ולכל חללי אצ"ל על יד האנדרטה	תצ - 7321
17/5/1947	תצלום	פלוגת בנות למטרה במחנה 66 בקפריסין, במצעד ביום הזכ	תצ - 7420

1939 - 1939

ד'בוטינסקי זאב, מכתבים מאת שונים תיק

0 / 0 / 27 / 3 - 1 א

03-5630642
שמי 5/3/7

2795758

תאריכים	שם הפרטי/תאור	סוג	סמול
1944 - 1941	הצ"ח משרד מדיני י-ס, מוסדות הצבא הבריטי - התכתבות	תיק 0 / 0 / 7 / 8 -	6 ג
1957 - 1950	תנועת החרות, אגוד שליח - התכתבות	תיק 0 / 0 / 18 / 5 -	1 ה
1939 - 1939	אוסף אציל, תכנית המרד והפלישה המזוינת של זאב ז'בוט	תיק 0 / 0 / 13 / 1 -	4 כ
1948 - 1940	אוסף אציל, פקודות אבל ודפי יזכור	תיק 0 / 0 / 5 / 2 -	4 כ ✓
1941 - 1941	אוסף אציל, פעולת דוד רזיאל וחבריו בעירק - סקירה, ד	תיק 0 / 0 / 8 / 3 -	4 כ ✓
1943 - 1943	אוסף אציל, חוברות הסברה - לזכרו של דוד רזיאל	תיק 0 / 5 / 1 / 12 -	4 כ ✓
1944 - 1938	אוסף אציל, כרוזים ומודעות - מס' 1-146	תיק 0 / 0 / 1 / 13 -	4 כ ✓
1946 - 1945	אוסף אציל, כרוזים ומודעות - מס' 147-212	תיק 0 / 0 / 2 / 13 -	4 כ ✓
1948 - 1945	אוסף אציל, בהתוך, עלון	תיק 0 / 0 / 3 / 14 -	4 כ ✓
1944 - 1938	אוסף אציל, בחרב, ירחון	תיק 0 / 0 / 4 / 14 -	4 כ ✓
1948 - 1947	אוסף אציל, בסער, עתון לנוער	תיק 0 / 0 / 7 / 14 -	4 כ ✓
1948 - 1948	אוסף אציל, ילקוט המפקד - ירחון לבעיות צבאיות וחינו	תיק 0 / 0 / 13 / 14 -	4 כ ✓
1948 - 1937	אוסף אציל, אימונים בנשק, האקדח - חוברות הדרכה ותוכ	תיק 0 / 0 / 9 / 18 -	4 כ ✓
1945 - 1943	לח"י, החזית - עלון, מס' אי-ייט	תיק 0 / 0 / 6 / 2 -	5 כ ✓
1938 - 1913	עולי הגרדום, שלמה בן-יוסף - פרטים ביוגרפיים	תיק 0 / 0 / 1 / 1 -	16 כ ✓
1976 - 1948	בגין מנחם, התכתבות עם משרד החוץ	תיק 0 / 0 / 3 / 4 -	20 פ ✓
1973 - 1948	בגין מנחם, התכתבות עם נציגויות זרות בישראל	תיק 0 / 0 / 5 / 4 -	20 פ ✓
1973 - 1948	בגין מנחם, הספדים - כתב יד, הדפסות, גזרי עתונים	תיק 0 / 0 / 3 / 12 -	20 פ ✓
1982 - 1949	בגין מנחם, מאמרים על דוד רזיאל ודוד בן גוריון - טי	תיק 0 / 0 / 9 / 31 -	20 פ ✓

לא למכירה!

מכון ז'בוטינסקי

מוקדש לביג אייר תשט"ז

פרסומים

הנושא:

דוד רזיאל

עריכה והסברים - ז. ל.

6

מצודת זאב, רחוב המלך ג'ורג' 38 תל-אביב
טל. 5091 ת. ה. 2171

אייר תשט"ז
אפריל 1956

על דוד רזיאל הי"ד — במלאת 15 שנה לנפילתו כגיבורים

דפי פרסומים אלה המוקדשים לדוד רזיאל הי"ד, אין כוונתם לבוא במקום ביאוגרפיה או מונוגרפיה על חייו ופעלו ועל מותו בגיבורים, של מפקד הארגון הצבאי הלאומי, אשר היה ראשון לשבירת ההבלגה בקנה מידה רחב ומתוך הנחת יסודות לעקרונות חדשים ומהפכניים ל"ארגון"; המפקד אשר העלה את ה"ארגון" על פסים הסטוריים חדשים, שמהם ראשית הדרך לנצחוננו של אצ"ל. כל הנושא הזה עדיין מחכה להיסטוריון ולסופר בעל שאר רוח, אשר ינציח את שמו של דוד רזיאל.

תפקידנו כאן צנוע ביותר: להביא לדפוס — ואף זאת בשביל חוג מצומצם — מעט מהחומר על דוד רזיאל השמור בתיקי המכון, עם הסברים ולפי סדר כל שהוא. דוד רזיאל היה איש מחתרת קפדני במגעו עם החוץ. זוהי הסיבה שלא השאיר אחריו כמעט כל מסמכים וכל חומר אחר על פעילותו הישירה בארגון ועל תכניותיו המרובות, שלא הספיק לבצען בתקופת חייו הקצרים.

במצב דברים מעין זה ובפרשיות דומות הקשורות במחתרת עומדות בפנינו שתי אפשרויות. האחת היא — לפרסם אך ורק חומר דוקומנטרי, אולם פירושה של ברירה זו — לותר מראש על הנצחתן של רוב העובדות והמאורעות בעלי ערך היסטורי מתקופת המחתרת, אשר מפאת אפיים המחתרתי לא נשארו אחריהם מיסמכים של ממש. האפשרות השנייה היא — לקבל גם עדויות מוסמכות ובדוקות מאנשים וממקורות שונים על אותם המאורעות החסרים דוקומנטציה של ממש. החלטתנו, החלטת מכון ז'בוטינסקי היא — ללכת גם בדרך השנייה. כמובן שבמקרים אלה אנחנו רואים מתפקידנו להשוות עדויות ורשימות ממקורות שונים על אותו מאורע ולהגיע לאמת האובייקטיבית והשלמה ככל הניתן.

פרט למסמכים האוטנטיים, הרי רוב העדויות שאנחנו מביאים בחוברת "פרסומים" זו על דוד רזיאל נגבו ונרשמו ע"י עובדת המכון הגב' מירקין בשנת 1948 ואחרים. אנחנו מפרסמים את הדברים בשם אומרם לאחר בדיקה והשוואת מקורות.

עם זאת יש לנו יסוד להניח כי עדיין שמורים מיסמכים ופרשיות בלתי ידועות בידי אנשים שהיו קרובים אליו בתקופות שונות ואשר היו מעורבים בתכניות ובפעולות שונות שהוא עמד במרכזן. בקשתנו שטוחה בפני כל אלה, להמציא לנו מסמכים או להעלות את עדויותיהם על הנייר ולהמציאן בהקדם למכון ז'בוטינסקי. פרשת העלאת עצמותיו של דוד רזיאל הי"ד, שהיא פרשה מרתקת ויגיעה, עומדת להגיע לסיומה: בעת כתיבת שורות אלו נתבשרנו, כי נסתיימו כל התלעות בדרכו האחרונה למולדת וכי ארונו יגיע למנוחת עולמים ברגבי אדמת ישראל עוד החודש.

מכון ז'בוטינסקי מקווה כי החומר שיתווסף לאחר הופעת גליון "פרסומים" זה יחד עם החומר על פרשת העלאת עצמותיו יאפשרו לנו להקדיש בעתיד הקרוב גליון "פרסומים" שני על הנושא "דוד רזיאל".

מערכת "פרסומים"

חליפות בקרב גפשו הרכה והרגישה של הילד בכל מקומות נדודים ;
 אולם כל אלה לא יכלו להסיח מתודעתו את רשמי עליתו הראשונה לא"י
 ולמחות מלבו את זכר חיותיו במשך ימי מגוריו המעטים בארץ. מראה
 חל"אביב הקטנה והיפה, נוי בתיה מותאמה-הצורה ומוקפי גנות פרחים
 נהדרים וזכר משחקיו ושעשועיו באוירה ועל גבעות חולותיה נשארו
 הרוחנים עמוק בנפשו ונשמרו משכחה יומטשטוש, למרות גילו הרך.
 עליהם חלם, אליהם ערג, להם נכסף, הם היו שיחו והגיגו בכל מקומות
 גלגוליו. עד שבאחד מימי חנוכה שנת תרפ"ג — בדיוק באותו יום, שבו
 גורש לפני שמונה שנים מת"א דוד הילד — חזר שוב לחל"אביב
 דוד הנער.

*

נדודים בנולה :

את חנוכו היסודי ואת ראשית למודיו וידעותיו קבל הילד בביתו.
 שפתו הטבעית היתה העברית. שירי-ערש עבריים-ציוניים שרה לו אמו
 מיום הולדו. מוקפת סביבה זירגונית ורוסית במקומות נדודיה דברה עם
 ילדה רק עברית מיום דעתו קרוא אבא ואמא. ומדי עלות התינוק על
 ערשו היה נרדם לצלילי השירים „נטשו צללים“ לטשרנהובסקי, „בשביל
 המשׁיח“ לפרישמן „שכב הרדם“ לליבושיצקי ועוד שירים לאומיים כאלה,
 ששרה לו אמו.

קשים ורעים היו תנאי-החיים התמריים, שבהם גדל וחונך הילד דוד
 בשנות נדודיו וטלטוליו הרבים, אבל זהם לא שמשו מעצור במהלך
 התפתחותו הרוחנית. ולא זו בלבד, אלא שהנדודים והטלטולים עצמם
 עוד שמשו גורם ממריץ למהירות התפתחותו ולגבוש צורתה. רשמי
 מסעות ארוכים, פגעו דרכים רחוקות, שנויי-מקום וחלופי מצבים תכו-
 פים, — כל אלה העמיקו את הסתכלותו של הילד, חדרו את רגשותיו,
 והרחיבו את בינתו, העשירו את רוחו וחשלו את אפיו. כשרוני מאד
 מטבע ברייתו : מהיר-תפיסה, רב-קליטה, חד-שכל ומעמיק-הגות, ונוסף
 לכל זה — תאב-דעת, שקדן וזכרן, התפתח הילד ברוחו משנה לשנה
 התפתח והלוך יותר מכפי גילו.

ראשית הקריאה והכתיבה למד הילד כמעט מאליו. אחרי שהראו לו
 פעמים אחדות את אותיות ה„אלפא-ביתא“ עם התנועות וצרופיהן התחיל
 הילד לטפל בספרי-קריאה למתחילים ולגשש במשפטיהם הקצרים עד
 שעמד מעצמו על קריאתם הנכונה. תהליך זה חזר ונשנה אח"כ גם
 בלמוד הכתיבה : אחרי תרגילים אחדים בכתיבת האותיות התחיל מעתיק
 משפטים מעל הספר וגם „מחבר“ משפטים „מקוריים“ משלו ומעלם
 על הגליון. וכך רכש לו קריאה רהוטה וכתיבה מאומנת עוד בטרם
 מלאו לו חמש שנים. והנה בימים ההם הוזמן אביו למשרת מורה בבית-ס-
 של הקהלה היהודית שבעיר הרוסית סרטוב ומשפחתו הקטנה
 נשארה זמנית בודדת במרחקים, במקום משרתו הקודמת בעירה
 אוקראינית וישקוב פלך קיוב — והיה הילד בן החמש מחליף כבר
 מכתבים תכופים עם אביו וכותב לו על כל עניניו התינוקיים ברצינות
 של בוגר ובסגנון נאה, חריף, בהיר ומדויק עד להפלא.

תורה מפי האם :

בן-חמש — למקרא. ובאין האב בבית — התחילה האם ללמד את
 בנה תורה : „בראשית“, „שמות“ — לפי הסדר. בחשק נמרץ שקד
 הילד על למוד התורה : ברצון רב גם התמיד, בהורכת האם על קריאת

ספרי ילדים מן הספרות החדשה — ובלע וספג אל נפשו כל אשר למד וקרא. שנה שלמה למד הילד תורה ו"ספרות" מפי אמו בלבד, עד שעלה בידי האב להביא את משפחתו אליו. מאז ואילך התחיל האב מוסיף נדבכים על גבי היסודות המוצקים שהניחה האם, עד שכעבור עוד שנה נמצא הילד כבר בקי כמעט בע"פ בכל חמשת חומשי תורה ונביאים ונביאים ונביאים ובין בית בכל הספרות לילדים, שהוצאה בזמן ההוא ע"י "תושיה", "מוריה" ודומיהן.

בעת ההיא נתגלו בו נצני כשרון ספרותי מפליא, שעתידי היה בודאי להתפתח ברבות הימים ולהבשיל פריהלולים, לולא באו המקרים בי שנות התבגרותו והשאייה לעניינים אחרים, שלהם הקדיש את כל מעיניו ועליהם הקריב את חייו.

מן העת ההיא ואילך מרבה הילד לכתוב חיבורים מופלאים על נושאים מהתנ"ך ומספרי הקריאה, מרשמייחיו ויצורי דמיונו, — וקוראיהם מוצאים בהם גנוני אמנות אמיתית, מבשרי כשרון ודאי גדול. מחבוריו התנכ"יים של אותה תקופה נשתמרו שני מחזות: "המרגלים" ו"קרח" ערוכים בכל סממני הביום ומתוקנים למשחק, ושתי מונוגרפיות מקיפות: "שואל" ו"דוד". ובכורייצירה אלה, שאמנם לא יצאו מכלל ניסיונות ילדותיים, מפליאים גם כעת את קוראיהם, בשים לב לגילו של "היוצר".

גבורי התנ"ך נסכו רוחקסם על נפש הילד. לנגד עינירוחו רחפו תמיד דמויותיהם של משה ויהושע, של גבורי השופטים והמלכים — לוחמי מלחמת עמם ונוקמי נקמתן מאויביו נוספו על אלה גם דמויותיהם של גדולי האומה, גבוריה וקדושיה, מתקופת הבית השני: עזרא ונחמיה, החשמונאים, הקנאים, ברכוכבא ורבי עקיבא... וגדול היה חשקו של הילד להיות בעתיד כאחד הגבורים הקדמונים, וחזקה היתה אמונתו התמימה, שבאמת כזה גם יהיה. ודרכו היתה ברורה לפניו ומטרתו נשגבה: גדל, אמן, יהיה גבור חיל, יאסוף צבא רב, יעלה על ארץ ישראל, הכבושה בידי זרים, ויבקייענה אליו, ישיב את ישראל לארצו ויכונן את המקדש על מכוננו...

הלום הילדות על כיבוש הארץ:

אמנם דבר בנין המקדש הביאהו פעם במבוכה לא קלה. הן לדוד המלך נאמר מפי ה': "אתה לא תבנה את הבית לשמי", "כי מלחמות גדולות עשית ודם רב שפכת...". והוא עצמו הלא גם הוא "מלחמות גדולות יעשה" וגו'... ואיך, איפוא, יבנה הוא את המקדש? היורשה לו?... באין ברירה, הוכרח להסכים לפשרה. ודאי ימצא בישראל אדם, ראוי לאותה אצטלא" לידו ימסור את התפקיד הנעלה. סוף סוף מה בכך? יבנה המקדש ע"י מי שיבנה, ובלבד שיבנה ויכונן... .

כך נשא ונתן בדבר עם יצמו באחד מחבוריו ה"אוטופיים", שבהם תאר את פרשת מלחמותיו וגבורותיו על הררי ציון ואת עתידו של עם ישראל הנגאל, שוכן ארצו הנגאלת.

מקרייחיו הפרטיים של הילד גרמו לפעמים, שחזון "מלחמותיו הגדולות" בעתיד יתלהב עוד ביתר עוז ברוחו הלוהט. כל ערבון לאומי, שנפל בחלקו הפרטי על אדמת נכר, היה מסעיר את רוחו ומעורר בו חמת נקם ורצון עז להשיב גמול על אחת שבע: ובאין לפי שעה כח מספיק

חלוץ ההתקפה היוזמה

„שניים הם מעשיו המכריעים, ההיסטוריים של
דוד רויאל. ראשית הוא הקים כת עברי לוחם.
שנית, הוא הפעיל את הכח הזה — את יחידות
הארגון הצבאי הלאומי בהתקפה יזומה” —
ביום שהוא בוצעה המרידה הגדולה במורשת
הגולה בפחדנות ובכתה — „ההבלגה”; ביום
ההוא הונח היסוד לכל מסע ההתקפות הגואלת
בדורנו שנתנו לנו את ראשית העצמאות ואת
מסד המדינה” — — —

(מ. בנין, ביום כ"ג אייר תשי"ג)

א. הילדות

תעודת-הלידה המקורית של דוד רזיאל שמורה במכון ז'בוטינסקי. נולד כדוד רוזנסון בעיר סמורגון, ב-19.11.1910, אולם המיסמך הנאמן ביותר על ילדותו של ד. ר. הם ה"קטעים הביאוגרפיים" הכתובים בידי אביו. מתוך קטעים אלה אנו מצטטים (ר/10):

הוא היה נצר מגזע רבנים מפורסמים, גדולי-תורה ואדירי-ראי, בין מצד אביו ובין מצד אמו, — מהם ירש את כשרונותיו ואת סגולותיו, את שלמות נפשו ואת חסינות עולמו הרוחני. בדמו היתה טבועה אותה ההכרה הלאומית השרשית של דורות ראשונים, הגאה ביחס האציל העתיק של בן "העם הנבחר" והכואבת עם זה עד לדכדוכה של נפש על השפלת הגאון הלאומי ע"י קלון הגלות המחפירה. מנשמות אבות אבותיו, נשמות חצובות מסלעי דורות של עורכי — "תקון-חצות" ו מקוננים בלילות על חורבן המקדש וגלות השכינה, עברו לתוך נשמת הנכד הדאבה המדכדכת שלהם על גלות ישראל והכמיהה הלוהטת לגאולתו, והן פעמו בקרבו והפעילו את רוחו מקדמת-ילדותו עד יומו האחרון.

נצר מגזע רבנים:

עליתו הראשונה והנרוש: הוא נולד ב"ח כסלו שנת תרע"א, בעיר סמורגון פלך וילנא, בבית אביראמו, הרב דמתא. בקיץ שנת תרע"ד הוזמן אביו מחו"ל למשרת מורה בבית"ס "תחכמוני" שביפו—ת"א, ואז הובא הילד דוד בראשונה לא"י, בהיותו בן שלש שנים וחצי. אבל עד מהרה פרצה המלחמה העולמית הקודמת — שבה השתתפה גם תורכיה — ויום בא שבו נגזרה פתאם על יהודי-רוסיה, כעל "נחיגי ארץ אויבת" גזרת גרוש מן הארץ, ובאתר מימי החנוכה שנת תרע"ה נחספו רבים מיהודי יפו-ת"א ונשלחו באניה לאלכסנדריה של מצרים — ובתוכם גם משפחת דוד. מאז התחילה בחיי הילד פרשת נדודים ארוכים וקשים, שנמשכו שמונה שנים. על גלי הסערה הזועפת של המלחמה היא טולטל הילד הרך יחד עם הוריו ונקלע ממדינה למדינה ומעיר לעיר, ממקלט ארעי למקט ארעי ומתחנה זמנית לתחנה זמנית, בתוך גלויות יהודיות שונות ובקרבת עמים שונים. המון רשמים ומראות ושפע חויות עמוקות עברו

לכך, הרי היתה מתגברת בו אותה הוית הגבורה, שתחל לפעמו ביום
בוא שעתו להושיע את ישראל, ואז!...

גאווה לאומית גדולה היתה טבועה בלבו הקטן, וזו לא יכלה להשלים
עם שום פגיעה כלשהיא בכבודה היהודי שבו. קומת היהודי הקטן שבו
היתה מזדקפת ונעשית גאה ודרוכה דוקא בשעה שמרשהוא זמם לדכאה
ולהשפילה.

ב. תקופת ההתבגרות

כאשר חזרה המשפחה ארצה בשנת תרפ"ג, הוזמן אביו בשנית להורות
בביה"ס תחכמוני בח"א. דוד נכנס לכתה ז' של ביה"ס זה, והמשיך אח"כ
בלמודיו בביה"ס הריאלי תחכמוני, עד אשר סיימו (במחזור א') בשנת
תרפ"ח, ועמד בהצלחה בבחינות הבגרות הא"י. לאחר מכן בקש ללמוד
תורה בישיבה, כנסת-ישראל שעלתה אז מסלובודקה לחברון. בשעת
בקורו הקצר שם הספיק להתודע אל ראשי הישיבה ואל כמה מחשובי
התלמידים, אף השאיר עליהם רושם חיובי, כפי שנודע לאחר מכן. אולם
בהחכחו כי שפת הלמוד בישיבה המפוארת אינה עברית, אלא אידיש
החליט כמובן שלא להצטרף אליה. הוא עלה ירושלימה ונכנס לישיבת
"מרכז-הרב" של הגרא"ה קוק זצ"ל. ובה למד שנתיים ימים.

בשנת תר"צ נכנס לאוניברסיטה העברית בירושלים למחלקה ללמודי
רות. מלבד מדעי היהדות למד גם פילוסופיה ומטימטיקה, בתורת מקצור
עות ראשיים, אשר בהם הצטיין עד מאד.

מתקופת ההתבגרות נשתמרו גם כמה וכמה עבודות בספרות עברית של
הנער ד. ר. בכיתה ז' וחי' של ביה"ס הריאלי "תחכמוני". המחברת נקיה ומסודרת
להפליא, שולים לבנים מצד ימין, כתב יד ברור, כתב גברי ללא כל מחיקות.
ואף התוכן כך: מחשבה כמעט בשלה, עצמאית המעידה על אופי ועל השקפת
עולם. כמעט מושלמת, שכל ה"אני מאמין" של מפקד הארגון הצבאי
הלאומי לעתיד כבר צפון בו. ואף הסגנון מהוקצה ומלוטש ללא דופי; "חפצתי
כי יהיה מקדש ה' על תלו ובני ישראל על אדמתם"..., "תשובנה לעם ישראל
המידות הטובות הקדמוניות, יושר, צדק... רגש הכבוד והגאון העצמי"....
כך כותב הנער בן ה-14 שאינו משתייך עדיין לשום מסגרת תנועתית, אשר
ספק אם שמע כבר את שמה של בית"ר או של ראש-בית"ר.

חפצתי (11/ר)

חבור בכתה על הנושא "חפצתי" כתה ח' ביה"ס תחכמוני ת"א

חפצתי כי יהיה מקדש ה' על תלו, ובני ישראל על אדמתם... חפצתי, כי ישוב גבול
אדמת ישראל מלבא חמת עד נחל הערבה... חפצתי, כי נהיה אדונים לנפשנו ובלתי תלויים
בדעת אחרים, מאתנו מושלנו יצא, מקרב אחינו נשים עלינו מלך... אז...
אז תתנוסס ירושלים הבנויה בהדרה, והלכו לאומים לאורה, ומלכים לנוגה זרחה...
אז יעמדו הכהנים לבושי פאר במשמרותיהם, והלויים ישירו על דוכנם...

הנני רואה בעיני רוחי את חג הבכורים אשר יהיה או: המונים המונים מכל כנפות הארץ ינהרו בני ישראל אל המקדש, איש ובכורי פרי אדמתו בידו, והשור הולך לפניו וקרניו מצפות זהב ועטרה של זית בראשו, הגיעו לירושלים — הגזברים ופחות וסגניהם יוצאים לקראתם בברכה „אחינו כואכם לשלום“.

או בחג המצות, ערב י"ט העזרה מלאה אדם, הכהנים מסתובבים הנה ושוב ומזרקות הדם בידיהם, ישראל קוראים את הלל בקול ונעימה, והלויים עונים לעמתם בכלי שיר, יצאו אלו, באו אחרים במקומם. בשלוש כתות הפסח נשחט. ובשעת הסדר אין הזרוע מונחת לראוה בצלחת מבלי געת בה אמר, במקומה מונח השם הצלוי, הדשן, אשר רוח דשן במרעה הארץ...

חפצתי, כי ישבו הימים הטובים הקדמונים, השכנה לעם ישראל המדות הטובות הקדמוניות, יושר, צדק, איש את רעהו לא בלב ולב ידבר אדם לא יארכ לרעהו להוציא את בלעו מפיו, לא יחטטו שניהם בחררה אחת, כי לכל אחד מהם יש נחלת שדה וזכרם, ועליו להסתפק בשלו, תשוב מדת הכנסת האורחים, עד כי לכבוד יחשב לאיש לאסוף לביתו נודדים ועובדי אורח אין בתי מלון ואכסניות ופונדקים, אדם כי יצא לדרך ולקח עמו בד ונסה אוהל במקום חנייתו, או יעתר להפצרת אחד מאנשי המקום ויכור אליו. חפצתי, כי ישוב לעם ישראל דגש הכבוד והגאון העצמי, כי לא יתן לזרים לרמוס ברגל גאוה מעול ורמץ, ובהתנפל עליו זרים אל יטמון ידו בכיסו וישוב ויחכה לעזרת אחרים, לחמלת „הספירות הגבוהות“, ידו תרשיע לו ואלוהים יעורנו. אז יכה צריו לאחור, וידעו כל מלכי ארץ כי עוד גיר לבית חשמונאים“.

במחברת ביה"ס של תלמיד גמנסיה (שביעית), באותיות גדולות רשום השם דוד רזיאל ומתחת לשם הנושא: „היחיד ומלחמתו בסכיבתו בתקופה הקדומה“, וכותרת משנה בסוגריים: „אברהם, אליהו ירמיהו“. איזה בסוס נעלה ועמוק לרעיון „הפרישה“ לעתיד לבוא ואיזו אינטואיציה של הנער לגורלו הוא עצמו בעתיד הקרוב: „ההתנגדות הזו והרדיפות הבאות לרגליה מתישות את כח היחיד הלוחם להפצת דעותיו ומרפות את ידיו. ע"פ רוב אין אותו איש זוכה לראות בהשלטת דעותיו ובקבלתם ע"י בני הדור. „לכל היותר ימצא אדם אחד או אחדים שיברכו אחריו ויהיו תלמידיו בחייו ומשיכו מלחמתו אחר מותו“.

להלן החיבור במלואו:

היחיד ומלחמתו בסכיבתו בתקופה קדומה (ר/12)

(אברהם, אליהו ירמיהו)

כמעט בכל דור ודור, גם בימינו אלה, נמצאים אנשים בודדים בעלי שאר רוח, המצליחים להתרומם מעל להשקפות כל בני דורם, להשיג אמת כון שבעיני הדור כלו היא שקר. „האדם הוא בן תקופתו“ רק במדה ידועה, אילו חי אותו איש בעל שאר-רוח בתקופה מפותחת יותר — היה משיג יותר. אדם כזה, ברצונו להוציא את רעיונותיו לרשות הרבים, נתקל כמוכך, באי הבנה מצד כל הסביבה, אי-הבנה הגוררת אחריה שנאה ומשטמה, או, במקרה מצלח, התנגדות, בלבד. ההתנגדות הזו והרדיפות הבאות לרגליה מתישות את כח היחיד הלוחם להפצת דעותיו ומרפות את ידיו. עפ"י רב אין אותו האיש זוכה לראות בהשלטת דעותיו ובקבלתם ע"י בני הדור, אין הוא מצליח להרים את הדור כלו למדרגה זו שהוא עומד בה, לכל היותר ימצא אדם אחד או אחדים שיברכו אחריו ויהיו תלמידיו בחייו וממשיכי מלחמתו לאחר מותו. בחייו נשא אדם כזה בלתי-מוכן, שנוא, נרדף, אך אחרי עשרות שנים אחדות, ובני אותה הסביבה יעלו במדרגת תרבותם — אז תוכן תורתו והשותים את מימיו יעריצו את האיש ש„הקדים להולד“ עשרות שנים אחדות.

הלאום העברי, שהיה כלו מין יחיד כזה בתוך העולם כלו, הוציא מתוכו גם הוא

אנשים העולים ברוחם על כל בני עמם בזמנם. אם מפני שהעם כולו נסוג אחורנית ורק הם נשארו נאמנים לערכי התרבות שנוצרו לפניהם, ואם מפני שהם הוסיפו לעלות במדרגת התרבות בשעה שדורם עמד על מדרגה אחת.

לסוג האחרון שייך אברהם אבינו. בדור של פרימיטיביות ועבודת גלולים פרימיטיבית — גולד אדם שעוד לפני היותו לאיש התרומם מעל בני דורו. על הכרת האל היחיד שאין לו דמות הגוף. בנעוריו היה מר חלקו, והרבה סבל מבני עמו ואפילו מבני ביתו, שלא הכירו ולא יכלו להכיר בצדקת משפטו, כנראה מדברי האגדה העברית; הממשלה הרואה בכלי חדש חתייה תחת שלטונה חפצה להעלותו על מוקד. אך בכואו בשנים פסקו הרדיפות, אעפ"י שלא פסק מהפיץ את דעותיו כמו שמספרת האגדה. כנראה התרגלו בני הסביבה אליו ואל "שגעונו" ולא שמו אליו לב, או אולי כבדוהו גם מפני רב עשרו.

קשה מגורלו היה גורל אליהו וירמיהו אעפ"י שהם לא התרוממו כמוהו מעל בני דורם, אלא נשארו על המדרגה הגבוהה בשעת נסיגה תרבותית כללית. לא החליפו דינר באסימון. בשעה שעבודת האלילים מושלת ככיפה בכל גבול ישראל, בדור של השחתת המדות וחקי לחיי הגויים אשר מסביב אליהו מתרחק מהעם ומחיי הישוב כדי שלא לראות את מעשי הגויים אשר מסביב אליהו מתרחק מהעם ומחיי הישוב כדי שלא בשעה שקול מצפוננו שולחו להגיד לעמו פשעם הוא בא אליהם ומכה בשבת פיו. ואפילו מלך ישראל, מלך אדיר בשעתו, מתירא מפניו. ולא רק בדברים בלבד נלקחם אליהו בבני דורו. הוא קובץ את כל נביאי האלילים החונים בצל המלכה, ושוחטם בעצם ידיו! אולם אחרי מלאו את תפקידו והוא רואה כי הלבבות האטומים לא נפתחו, ואפילו חרב המשפט מרחפת על ראשו — הוא בורח להר האלהים ושואל את נפשו למוות.

רק ממנו ירמיהו. עוד בשעת הקדשתו לנביא הוא חרד מפני העתיד ורוצה למשוך את ידיו מכל הענין. יחד עם זה הוא גם מלא אהבה עמוקה לעמו ואיננו זכול להמלט מפניהם המדוכרה, הא רק מתפלל; "מי יתנני במדבר מלון אורחים. אעזבה את עמי ואלכה מאתם". תפקידו כפול, מלבד המלחמה בהשחתת המוסריות עליו להלחם גם לשם דעה מדינית, למנוע את העם ממלחמה. וכמו איננו גדול ככח אליהו. המלך, רפה האונים, שומע לו, אך השרים רוצים להמיתו פעמים אחדות. חסר לירמיהו, אותו עז הרוח של אליהו, עז רוח כזה המפיל אימה על אויביו.

ורק כעבור מאות שנים מוזמנם, נתעלו שני הנביאים האלה בעיני העם אליהו למדרגת מבשר הגאולה, נערץ כמלאך. וירמיהו כנביא מנחם, מלטף ומבטיח ימים טובים מאלה: "עוד אבנך ונבנית בתולת ישראל."

ובאותה מחברת בחיבור על יל"ג ("בין שני אריות") כותב הנער דוד רוזנאל

בין היתר (ר/12):

אלו היה עם ישראל מתכוון למלחמה כראוי, לו עזבו חכמיו לשעה קלה את חקירותיהם וגזרותיהם וטפלו בהכנות למלחמה — הייתה ההיסטוריה הישראלית מקבלת צורה אחרת לגמרי. לא היה עם ישראל משתעבד למפלצת הגלות, שעשתה אותו לחלד אישים כמובן כלכלי וגופני והפכה את נכדי המכבים לנטולי גאוה עצמית עד כדי התרפסות שפלה בפני כל פריץ.

ג. עדותו של דונש על ד. ר. התלמיד בישיבת הרב קוק

בגליון "הצופה" מיום 2.6.1941 פרסם דונש, אחד מעמודי התווך של העתונות הדתית בארץ, את רשמי זכרונותיו על חברו לספסל הישיבה. רשימה זו שנתפרסמה תחת הכותרת "איש התפארת" היא העדות החשובה של מתנגד פוליטי על התקופה הירושלמית של ד. ר. וביחוד על תקופת לימודיו בישיבת הרב.

איש התפארת

לפני ימים אחדים נעקר דוד רוזאל. ביום אחד מצאת יושב על אגד הספסלים נער רחבכתף, בעל פרצוף גרמי, משורטט שרטוטי-מרץ עזים, ולומד בשקט. מבית הספר בא ישר לשיבה. לפיכך היה נעדר כל הסימנים האופייניים לבן-שיבה חתיק, לבוש בפשטות חלוצית. לומד בלי נענועי גוף ונגוני-לחי, אבל בשקדנות רבה. ברו העיד על תוכו. פניו החמורים העקשניים, הפיקו ישר-בראשית ופשטות האופי. וכוה היה. נפשו לא ידעה פגמים. היא היתה כולה דרוכה לקראת אידיאת השחרור. הוא היה צנוע בהליכותיו. ממעט בדבוריו, נוהר מהתנגדרות ואוגאה עצמית. לכאורה אדם אפור, אחד מרבים. אך משראית אותו לומד מתוך מצוי הסוגיה עד תומה, משראית אותו מתפלל מתוך התלהבות פנימית ועיניו נדלקות בשעה שהרב השמיע את פסוקיו השיריים, הרוויים אהבת השם ואהבת ישראל, — נוכחת לדעת, שכוחות גלומים בנער זה.

הוא קלט הרבה חכמה ותורה. שלט בלשונות. דיקדק במצוות כאחד התמימים. אבל כחו העקרי היה באופיו. הכרנוהו במיוחד במרתפי-סתר של ירושלים. שם זימן בתורת הקשת את התורנים הצעירים. הידיעה היסודית, הרצינות, עוה-הרוח והענותנות הטבעית הכשירו אותו לאחד מאבירי המגן המוכשרים בעיר. היו לו כל התכונות הדרושות לאיש צבא: דעת המקצוע, קור-רוח, מהירות התפיסה, הסלת מרות בקסם אישי, ואזרון אחרון: הרגשת חובה. מעולם לא התפלסף בעניני דת, לאומיות ובעיות צבאיות. הוא השקיע את מרצו בעשייה.

לימים הגיעו שמועות על תפקידו החשובים במפלגה ציונית אחת; בידיו רוכנו הענינים האחראיים המסוכנים ביותר בשעות גורליות לציונות ולישוב. כמה ממעשיו ראויים להסכמה, כמה — שנויים במחלוקת. אבל הוא האמין באמונה שלמה בנחיצותם. פעמים מרובות פגש את מלאך-המות. התגלגל בכתי-סוהר ובצינוקות. בארבע-חמש שנים עברו עליו כל מה שעובר על איש מחתרת בקר האש הראשון. הנסיונות הקשים הוסיפו לחשל את אופיו המוצק. עמידתו חיבה אותו להמצא תמיד מאחורי הקלעים. אבל ידידיו-מכריו המועטים ידעו, שהוא אחד מל"ו השומרים הנסתרים של הישוב. הוא לא ידע אב ואם, לא ידע חיי-משפחה, לא ידע אלא כתובת אחת: תקומה ממלכתית של האומה בציון.

בהתקרב אויב לארצנו הלך איש-התפארת למקום שהיה צריך ללכת. עשה מה שעשה ונפל על משמרתו. במוותו מצאו כל-ריון, טלית ותפילין, אבקת "משעי", תנ"ך ומשנה. איש-צבא עברי דגול, מהמובחרים בנוער העברי, לא שכח את מצוות התורה אף ברגעי-חובה המסוכנים ביותר.

לאישים אלו העמיד המשורר את ציונו המפורסם: "ענוי עולם אלמי נפש, רקמו חיהב בסתר, צנועי הגות ועלילה... ממעטי דברים ומרכי תפארת... אתם השומרים הנאמנים לצלם אלוקים בעולם".

(הצופה) — 2.6.1941

ד. המאורעות הכרונוולוגיים לפי הרישום בארכיון המחתרת (14/ר)

להלן אנו מצטטים מתוך המשך ה"קטעים הביאוגרפיים" (14/ר). השמורים במכון ז'בוטינסקי שאינם עוד מפרי עטו של מר מ. רוזאל, ושנרשמו על-ידי כמה ממקורביו של ד. ר. בשביל ארכיון המחתרת.

מהומות אב תרפ"ט והטבח האכזרי שערכו הערבים בישיבת חברון וביתר המקומות שבהם לא נתקלו בהתנגדות יהודית מאורגנת, תוך אפס מעשה מצד השלטון למניעת פשעים, — הסעירו את נפשו והטביעו את חותמם על חיו וגורלו. הצטרף אז לפלוגות המתנדבים שאורגנו על ידי ועד

מהומות אב

הקהלה העברית בירושלים. שליחותו הראשונה היתה ללוות את חללי הישיבה למנוחת עולמים.

מיד לאחר טבח חברון פרשו כמה מחשובי המפקדים משורות "ההגנה" אשר היתה עד אז כח הבטחון והמגן היחיד בארץ — והקימו ארגון נפרד ומאו שיקד על השכלתו הצבאית העצמית ובמהרה היה לאחד מטובי המפקדים והמדריכים של כח המגן העברי הזה. (רזיאל עבר את קורס הסגנים השני של הארגון, בבית ברוזה במוצא. — מע' "פרסומים").

מאורעות תרצ"ו—תרצ"ח, הויכוח סביב "ההכלנה", פרישת תהומי נדעון, עלייתו של ד. ר. לפיקוד הארצות, 14.11.37 — "יום הראשון השחור" שכורת ה"הכלנה".

שנות תרצ"ו — תרצ"ח מביאות מפנה גורלי בחייו שהיה גם למפנה היסטורי בתולדות דורנו. שוב פרצו מהומות בארץ ישראל. "היד הנסתרת" נתנה את האות והחלו רציחות המוניות והצתות שמטרתן היתה לעצור בעד זרם העולים האדיר, שבא מארצות אירופה המנואצת, להצדיק את נעילת השערים בפני פליטי הגיהנום ההיטלראי ולהכשיר את הקרקע לאותו "ספר לבן" שביקש לדון את עמנו לשעבוד נצח בארצנו ולכלייה בארצות הגולה. מול נחשול הדמים שהציף את הארץ הכריזו מנהיגי הישוב על "הבלגה".

בראשית המאורעות הסתפק גם הארגון בתפקידי שמירה בלבד. אולם במהרה בא לידי מסקנה, כי לשיטת ההתגוננות הרשמית אין הצדקה מדינית ואין תכלית צבאית. כינוסם של עשרות או מאות בחורים מפינות שונות בערים ובמושבות והפיכתם לכח פסיבי, המשאיר את כל יוזמת הפעולה בידי האויב — שיטה זו לא יכולה למנוע הפלת חללים פתאומיים בקרב הישוב העברי. לדעת הארגון היתה שיטה זו מוכרחה להביא לידי רבוי הקרבנות ולידי החזרת ההכרה בקרב הפורעים, כי הם הם השליטים האמתיים בארץ הזאת.

הוא ראה דרך אחת להגנת האומה — היא דרך ההתקפה, דרך התגובה המאורגנת. מנהיגי הישוב לא הסכימו לדרך זו ועל כן חל הפילוג בשורות הארגון בראשותו של תהומי (תהומי עם קבוצת מפקדים גבוהים חזר בסופו של דבר ל"הגנה" — מע. "פרסומים") ואצל קם והיה לארגון לוחם. דוד, שהיה ידוע עד אז רק לחוג מצומצם של חבריו ותלמידיו, עלה במהירות מפתיעה בסולם הפיקוד והיה למפקד הראשי של "הארגון" למפקד נערץ שלמוצא פיו היו שומעים ללא ערעור גם וותיקים ובוגרים ממנו, כאשר לכולם שמש דוגמא בכושר עבודה מפליא בשקידה על לימודים, בנאמנות ובנכונות בלתי מותנית להקרבת עצמית.

היה נאה דורש ונאה מקיים. משארגן את שורותיו סביב דגל התגובה, המרד והכבוש יצא במהרה לפעולה. ב"י כסלו תרצ"ח (14.11.37) "יום הראשון השחור" ערך את ההתקפה המאורגנת הראשונה בירושלים. התקפה זו שמשה אות להפרת ה"הכלנה" ולנקיטת מעשי תגמול בכל רחבי הארץ, ופקד עליה אישית. וכך היה הנוהג שלו בכל מבצע קשה ומסוכן. הוא היה גם המכין וגם ראש המבצעים. סכן את עצמו בטרם סכן אחרים. כך חי וכך מת. לא הסתפק בפעולות התגובה שרבו ותכפרו כדי להוכיח, כי לא הפקר הם חיי ישראל, כי ציון איננה אוקראינה וכי יש שילם ונגם לדם היהודי השפוך. חזו למרחקם. חלם על צבא עברי גדול, על צבא המחותר, שיקום בבוא שעת הכושר, יסתער על כובשי המולדת למיניהם, ישחררנה ויחזירנה לבעליה החוקיים. כשם ששקד בימי נעוריו על התנ"ך והתלמוד, כן שקד עתה ימים ולילות על ספרי טקטיקה ואיסטרטגיה. הלך אל המקורות. פתח אפקים. למד ולמד.

ספר "האקדה" של ד. חיברי יחד עם עוזרו הראשי וידידו, אברהם שטרן, (יאיר) ספרים ו-
ראש: חוברות על הנשק ועל השימוש בו (ספר "האקדה" דנציג — ירושלים,
הספריה המרכזית של ברית חיילי החזית היהודים, תרצ"ז, 226 עמודים
וצלומים, בחתימת ד. ראש [ראשי-תיבות — דוד רוזאל — אברהם שטרן]).
היה מחזיר בקפדנות את רוח הקרב ואת ההבנה לסדר ולמשמעת בקרב
חייליו. למדס את תורת המוסר היהודי, האנושי והצבאי. חרש בנשמת
הנוער והפך צעירים שלא ידעו קשת לחיילים מאומנים, רכיילבב —
ללוחמים בלתי גרתעים.

פועלתו בתור מפקד ראשי של הארגון הצבאי הלאומי, הורחבה גם על
תפוצות הגולה. בעירות פולין וליטה הוקמו קורסים ליחידות-אימונים
בשביל הנוער העברי. אמנו מפקדים ומדריכים. חיל המילואים של צבא
השחרור הארצי-ישראלי הלך וגדל. הרעיון של כבוש הארץ שחי בלבבות
העם מיום צאתו לגלות, לבש עור וגידים וחבש לבבות.

פריחת הארגון בארץ
ובגולה. רעיון הכיבוש
וההעפלה. היציאה לחו"ל
והפגישה עם ז'בוטינסקי.
חיי מחתרת שלמים :

על הרקע של רעיון הכיבוש צמח רעיון ה. ע. פ. ה. אמנם היתה בהעפלה
גם שאיפת ההצלה של היחיד. ההצלה מן הגולה הדויה, מרדיפותיה ו-
השפלתה. אבל הוא ועוזריו ראו בתנועת ההעפלה תנועה טרום-משיחית,
תנועה של שיבת-ציון כבושית, בניגוד ל"חוקי" השליטים הנכרים, בניגוד
לשיטת הסרטיפיקטים. בארגון ההעפלה לא הפלה בין יהודי לבין יהודי.
העליה ההמונית שהוא ארגן לא היתה עליה לפי מפתח מפלגתי. עלו
באניותיו הכל : בית"רים, אנשי השומר-הצעיר, ציונים כלליים ו-
יהודים". אבל בין המעפילים היה תמיד מספר ניכר ש צעירים שעלו
על האניות בכדי להצטרף לשורותיו של הצבא הלוחם.

עם פרוץ המלחמה העולמית השנייה הופסקה ההעפלה וחודשה כתום
המלחמה בידי כוחות הנתונים למרות המוסדות הלאומיים. העפלה נהפכה
לאחד הגורמים שערערו את יסודות הספר הלבן והפנו את תשומת לבו
של העולם כולו לטרגרדיה של פליטי ישראל.

גידול הכח של הארגון הצבאי הלאומי המריץ את השלטונות הבריטיים
לרדוף את חבריו וביחוד את מפקדיו. נמצאו, כמוכך, גם עוזרים לשלטונות.
רבים מבין לוחמי "הארגון" נסגרו בידי הבולשת. הוא היה נאלץ
לשנות את אורח חייו ו"ירד" למחתרת. נעלם מעל פניה-השטח. רק
אנשים ספורים מבין עוזריו הקרובים ביותר יכלו לראותו. למעשה היה
הוא הראשון שחי חיי מחתרת שלמים.

"במסלת המחתרת" גם יצא לחוץ לארץ וחזר ארצה. בחוץ לארץ נפגש
בפעם הראשונה פנים אל פנים עם זאב ז'בוטינסקי וידוע, כי השפעת
הפגישה היתה הדדית, לבו של דוד היה מלא הערצה למראה המנהיג,
שנטע בלב הנוער הבית"רי את האידאלים הגדולים של חידוש הנוער
(הערצה זו באה בין השאר, לכלל בטוי מובהק בפקודת האבל שדוד
חבר בשם שלטון-בית"ר אחרי פטירתו של זאב ז'בוטינסקי — פקודת
אבל, שהיא יצירה רעיונית ולשונית נפלאה). אבל גם ז'בוטינסקי עמד
תחת הרושם של פגישתו עם "איש הברזל" ואמר לו בפגישתם בפריז :
"אדוני, אני מחכה לו זה חמש עשרה שנה", ועל זאת חזר בהזדמנויות
שונות (בין השאר בפני דודו של דוד, הרב רוזנסון, רב מפורסם בקובנה,
בירת ליטא). אחרי שובו מפריז נתמנה על ידי ז'בוטינסקי לנציב בית"ר
בארץ-ישראל, ולקצין השלטון.

ה נ ע ר ד ו ד

מראה תל אביב הקטנה היפה ומראה חולותיה וימה וזכר משחקיו ושעשועיו באוירה נשאר חרותים עמוק בנפשו ונשמרו משכחה ומשש טוה למרות גילו הרב. נליהם חלם אליהם ערג להם נכסף הם היו שיחו והגיגו בכל מקומות לגוליה עד שבאחד מימי החנוכה שנה תרפ"ג — בדיוק באותו יום שבו גורש לפני שמונה שנים מת"א דוד הילד — חזר שוב לתל אביב דוד הנער.

וההידור הקפדני בכל מנהגי ישראל ועל רכל — את ההכרה הלאומית הראשונית הטבעית והמקורית הגאה ביחש האצילי העתיק של בן "העם הנבחר" ואת הרגשת הכאב המד על השפלת הגאון הלאומי ע"י הגלות המרה מנשמות הסבים האלה נשמות רצובות מצור דורות של עורכי תקון חצות ומקוננים בלילות על חורבן המקדש וגלות השכינה עברו לתוך נשמת הנכד הדאבה העמוקה שלהם על גלגל

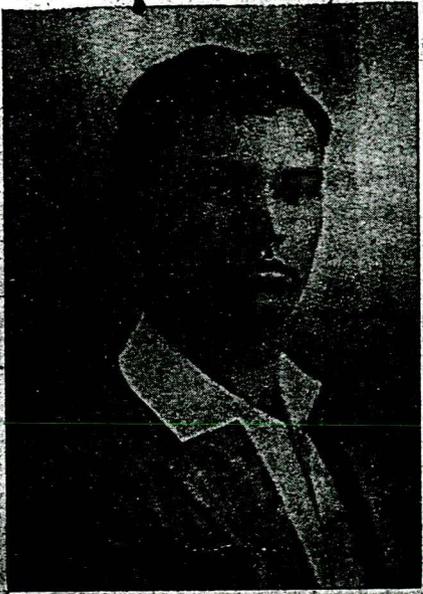
עתה שמו כבר ידוע למדי בישוב לעתים קרובות הוא נשא סיום בהערכה על שפתי כל אדם ער ורגיש בעם שלבו הרגה לפרקים בבעיא החמורה של תקומת האומה בארצה ומחשב חשבונו של הישוב בעבר ובכאות.

במותו ההירואי נתגלה בישוב כגבור לאומי עילאי ושמעו הגיע אף למרחקי התפוצות. שם נתן בעתונים פרסום רחב לשמו ולזכרו. עד שם נתן בעתונים פרסום רחב לשמו ולזכרו. עד מאמריו הערכה על דבר אישיותו הדגולה ומפעלו הלאומי.

אולם בחייו הקצרים עלי אדמות היו יודעיו וחושבי שמו לא רבים כלל אפילו כאן בישוב הזה. צנוע היה האיש ונחבא אל הכלים, בדול מן העולם החיצוני ומכוס בעולמו הפנימי — עולם יפה ונאצל ומתנהג בתעלומותיו עפוי סדרים מושלמים ומשוכללים, קבועים ומצוקים — ורק מעטים מאד אפילו מקרב המחנה הלאומי בארץ הכירו את האיש הקרוב ורק מעטים מן המעטים הללו ידעו את כל מעלות רוחו ואת רוח עולמו הפנימי ונגזר. הוא היה אחד ומיוחד מאותם "עניי עולם צנועי הגות ועלילה ממעטי דברים ומרבית פארת" אשר "לבבם — היכל הקדוש ושפתיהם — שערו הסגורים". שם התנוסס גם "חובת זהב" שעליו יקדה אש תמיד — זו אש האהבה לעמו ולמולדתו אש התשוקה ללחום מלחמת עמו בארצו עד היגותו עם משוחרר על אדמתו המשוחררת.

אש קדוש זו ורצתה בלבבו עוד בראשית ימי ילדותו והיא בערה הלכה במסתרו בעור והלך כל ימי עלומיו עד שבאו ימים וגרמו שתתלקח ללצה עזה ותפרוץ בכל עוזו להטה התוצה. וכך להטה והלכה עד שגופו נשרף בקרבן כליל על מוקדה ונשמתו עלתה בלבב אש קדשה השמימה.

הוא היה נצר מגזע רבנים מפורסמים גדולי תורה ואדירי יראה בין מצד אביו ובין מצד אמו. אבי אביו ישב למעלה מארבעים שנה על כסא הרבנות באתר מעירות ליטא ושקע על התורה ועל כתיבת חודשי תורה יומם ולילה. ולא היה לו בעולמו כלום מלבד השקידה על הש"ס ועל פוסקים ראשונים ואחרונים, למין הרי"ף והרמב"ם ו"האשר" ועד "גודע ביהודה" והחתם סופר. אביו אמו היה גאון מובהק נודע לשם שמש ברבנות בכמה ערים בליטא ופולין ידע גם שפות ומדעים, חבר שני ספרי שו"ת וגם שני ספרים ברוסית "על החסידות" ועל התלמוד. מהם ידע הנכד דוד את כשרו נותיו וסגולותיה את שלמות נפשו ואת חסידות עולמו הרוחני. הסבים האלה הנחילו לנכדם את מדת האהבה לתורה והבקות במסורות אבות

קשים ורעים היו ומגיד החיים החמריים, שבהם גדל ותונך הילד, חזו בשנות נדודיו וטל טוליו הרבים, אבל הם לא שמשו מעצור במאריך התפתחותו הכוחנית. הנודים והסלטולים עצמם עוד שמשו גורם ממריץ למהירות התפתחותו ולגבוש צורתה. רשמי מסעות ארוכים, פגעי דרכים רחוקות, חלופי מקום ושנויי מצב תכופים, — כל אלה העמיקו את הסתכלותו של הילד, חזרו את רגשותיו הרחיבו את בינתו, העשירו את רוחו ונשרו את אפיו. כשרוני מאד מטבע ברייתו, מהירת תפיסה, רב קליטה, חדשכל ומעמיק הגות, ונוסף לכל זה תאבדעת, שקדן וזכרן, התפתח הילד ברוחו משנה לשנה התפתח והלך יותר מכפי גילו.

בן חמש שנים התמכר בשקידה יתרה למקרא למד תורה הרבה וקרא ספרי ילדים הרבה, ועד מלאות לו שבע שנים היה כבר בקי בחמשה חומשי תורה ובנביאים ראשונים וידע את ההיסטוריה העברית. ספורי התורה והנביאים והרבה מספורי ההסטוריה העברית, ביחוד מת קופת ספורי, עשו רשם עז על נפשו הרכה במלאות לו שבע שנים התחיל אביו ללמדו "משנה", ובשבו לארץ במלאות לו שתים עשרה שנה הבא אתו בקיאות גודה בתנ"ך ובכל ששה סדרי משנה ושלמות ציונית, מגובשת מ"ציונותם" של יהושע וגדעון, של יהודה המכבי ויוחנן מגוש חלב, של ברכוכבא ורבי עקיבא.

בשבו לארץ נכנס לכתה האחרונה של ביה"ס העממי "תחכמני" גמר אח"כ את ביה"ס הריאלי, נבחן בחינה ממשלתית וקבל תעודת "מטריקוליישן" ונסע ללמוד בישיבת חברון. מנהלי הישיבה נבחרו מפני תלמיד ששפ"תו הטבעית היא העברית ואת הורגון אינו מבין והססו מלקבלו, ולכן נסע משם אחרי זמן מועט לישיבת "מרכז הרב" בירושלים, במקום שלמד בשקידה רבה במשך שנתיים.

הטבח האיום של בחורי ישיבת חברון באב שנת תרפ"ט זעזע את נפשו עד היסוד והוא חרף גם את גורל עתידו. אז פנה ללמוד מסוג אחר והתמכר בכל חושיו לאותו התפקיד שעליו מסר לאחרונה את נפשו. תהא נשמתו צרורה בצרור חיי הנוצח וזכרו יא קדוש וברוך לכל קנא ונקם באויבי ישראל!

ישראל והכמיהה הלוהטת לנאולתו, הן פעמו בקרבו והפעילו את רוחו בקדמת ילדותו ועד יומן האחרון. ד

הוא נולד ב"ח כסלו שנת תרע"א, בעיר סמורגון פלך וילנא, בבית אבי אמו הרב דמא. בן שלש שנים ומחצה הבא הילד דוד ברא שונה לא"י, בקיץ שנת תרע"ד. אבל או פרצה המלחמה העולמית הקודמת, שבה השתתפה גם תורכיה, והנה יום בא והממשלה התורכית גזרה כהגם על היהודים רוסיה כעל "נתיני ארץ אויבת", גזרת גרוש מן הארץ, ובאחד מימי החנוכה שנת תרע"ה נחטפו רבים מיהודי יפו ות"א ונשלחו באניה למצרים, ובתוכם גם הורי דוד יחד עמו. מאז התחילה בחי הילד דוד פרשת נדודים ארוכים וקשים, שנמשכו שמונה שנים. על גלי הסערה הנועפת של המלחמה היא טולטל הילד הרך ונסחף ונקלע מעיר לעיר וממדינה למדינה, ממקלט ארצי למקלט ארצי ומתחנה זמנית לתחנה זמנית, בתוך גליות יגרי דיות שונות בארצות שונות ובקרב עמים שונים. המון רשמים ומראות מרובי גונים ספג הילד הליפית לתוך נפשו הרכה, הרגישה המתרשמת, בכל מקומות נדודיו הללו, ואילם כל אלה לא יכלו להסיח מתודעתו את רשמי עלייתו הראשונה לא"י ורשמי ימי מגוריו המעטים בארץ ישראל!

דויד רזאל

5

אחרי שנתיים להעדרו אנסה למסחר פרטים השמורים בזכרוני על אודות הגבור ואיש הקרב דוד רזאל: המרתיו בשנת תרצ"א בירושלם. אחרי יום עבודה ימים למודים היינו נפגשים יחד עם חברים אחרים על שעות מאוחרות כלילה להשער תלמות נוספת מתוך הכרת חובתנו כלפי עמנו ומולדתנו.

שקט וצניע היה בלמודי ומעט בדברים. דברים שיש בהם תועדה וסכון נתקבלו על ידו כדברים המובנים מאליהם ושקודם כל חיב את עצמו בהם.

כעבור חמש שנים נפגשתי בת"א. הוא הנער. את עבודתו עשה בלי תביעות. בלי כל התבלטות נשאר במקום חבר מסור ופשוט בהליכותיו.

התמורה במערכת כחות הנער בארץ הטילה עליו תפקיד מרכזי חשוב והוא כאיש החובה והמצפון לא הסתלק ממנו. מתוך הכרת האחריות הקפיד על עצמו בכל הליכותיו. ידע שעליו להיות מופת ודוגמא לאחרים ואמנם הצליח להעלות את עצמו לפסגת המוסר הצבאי.

הוא שאף לחרות ישראל בכל מחיר. את החרות הזאת שם לו ליעד בכל דרכיו. גם כאשר נאסר לא הסתיר את מגמותיו הלאומיות העצמאיות.

נוק הוכיח את אפיו המלכותי הבלתי נכנע לזרים. בתורת ישראל ומצותה הגה תמיד ידע לקבוע עתים לתורה במצבים הקשים ביותר. לשחפשתיו בענין תכופ מצאתיו יושב בחברת. בן תורה מובקק ועוסק בפלפולא דאורייתא כאחד מבני הישיבות. לתפילת קבע זמן גם בהיותו בשבי המאסר ואת התפילין לא שכח גם כאשר טס לנינים נקמת ישראל.

מרגלא בפומיה: כל התקנות התורה קות שלנו חשובות מאד. אבל אין הן מבטלות את עשרת הדברות והרי"ג המצוות שנתנו מסיני.

רניש היה לחלוף כבוד ישראל ועל פגיעה בכבודנו עשה כאפו החולם בנותנו וכמאשר שנים נלחם. עמד על המשמר הושיב לחורפינו מכה רבה.

הנאי המלחמה הטילו אותו למצב של

חוסר פעולה. דבר שקעה נפשו בו. הוא תכן תכניות נועזות המכוונות למצבים שונים. כשהסכנה ההיסלולית התקרבה לאיצטעו האליט על מפעל גבורה שהודו היה נשמע עד סוף כל הדורות.

הנה נודמנה האפשרות להכות באויב מחוץ לגבולות המלדת היקרה והאיש כמותו חסס? בכל ההחלטיות והמרץ המיוחדים לו ותכונן למסע הקרב. לא גלה את תכניתו זו אף לידידיו האינטימיים ביותר ולא לבני משפחתו. ושם את פניו למערכת בתקופה קצרה אבל רבת יד.

פתקאות וגבורה הוכיח לעיני אישי הצבא רמי המעלה כי נין המכבים אינו נופל בכישר המלחמה ובעו רוחו מאבותיו הקדמונים.

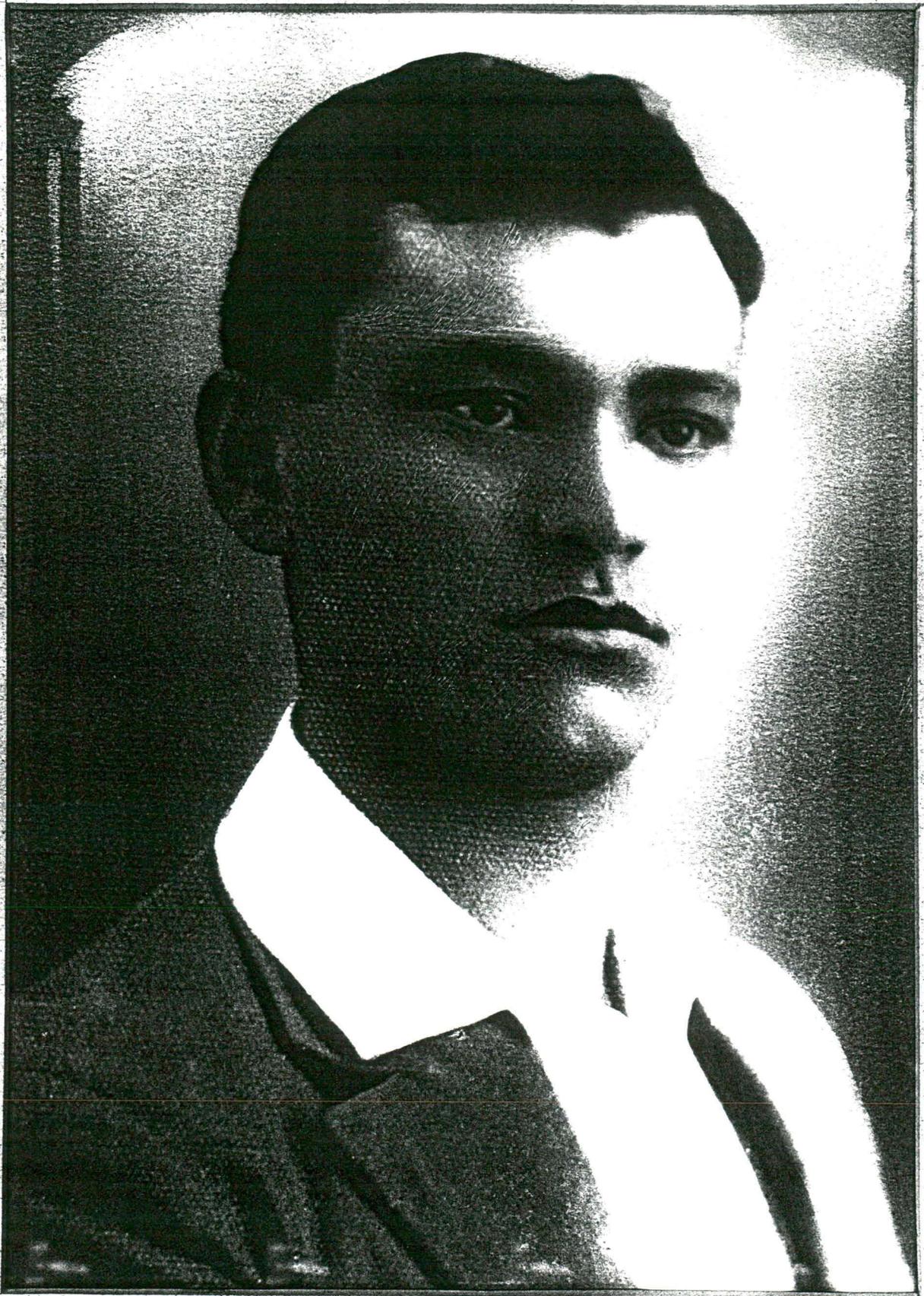
עלינו ללמוד מהוד רזאל חרוף נפש ואהבת העם המולדת. שאיפת חרות והכנות לקרב שאירת כבוד האומה ואצילות הרוח. עמידה במבחן התחמקות מן הכיעור. אהבת הפעולה והתחמקות למופת הערצת לתורת אבות השמירת פקודיה. אהבת רעים ודאגת לזולת. כל אלה הברו בו יחדו כשהם משולבים באי-דיאל הגדול של חרוש מלכות ישראל.

יהל

מלחמות

הרשות

בהיותו בחוץ לארץ נפגש עם מדינאים זרים ועם אנשי צבא ועל כולם עשה רושם של קצין צבאי גבוה וגדול, שגולד כאילו לפקד ולהוביל לקרב. זמן קצר לאחר שחזר ארצה נתפס ע"י אנשי הבולשת הבריטית בנסותו לעבור לחיפה. הוא הובא לחקירה ובראש מורם הודיע לנציגי השלטונות, כי הוא המפקד של "הארגון" המקבל על עצמו אחריות אישית מלאה עבור כל מה ש"הארגון" עשה. החרדה לגורלו היתה רבה. ובצדק. איימו עליו בתלייה. הוא השיב: "אני מוכן", אך הוסיף איראלו אזהרות חדימשמעיות. נשלח לעכו ומשם למחנה הרכוז בצרפין, שבו מצאוהו המאורעות הגורליים שאירעו באירופה. פרצה מלחמת העולם השנייה. גם חבריו במפקדה הראשית נאסרו בינתיים ונשלחו למחנה ריכוז.

מלחמת העולם. הדיונים על "הפונה". הקרע עם יאיר:

הדיונים הפנימיים שהתקיימו בקרב ההנהגה של "הארגון" הביאו לידי החלטה ברוב דעות כי עם פרוץ המלחמה העולמית ונוכח סכנת ההשמדה הפיסית שהיתה צפויה לעם ישראל מידי היטלר, חייב ה"ארגון" להפסיק את פעולותיו ואף להכריז בפומבי על ה"הפוגה", או על "שביתת-נשק". ההחלטה על כך נתקבלה ע"י רוב חברי המפקדה. בערבותו של פנחס רוטנברג שוחרר ממחנה המעצר. זמן מה אחריו שוחררו גם אברהם שטרן (יאיר) ויתר חברי המפקדה.

בימים ההם אירע הקרע בינו ובין חלק מחברי המפקדה והוא אמר לפרוש מתפקידו ולהתמסר ללמודיו וכתביו. אולם הפצרות חבריו ודרישתו האישית של ז'בוטינסקי השיבוהו לתפקידו בשורות "הארגון".

לצר הארגון הצבאי הלאומי בארץ ישראל הוקם הארגון הצבאי הלאומי בישראל, בראשותו של אברהם שטרן (יאיר), שהיה נגד ה"הפוגה". הפילוג הביא מריבות חמורות, חשדות הדדיים והחלשה כללית של כח המחנה. אין ספק, כי אלה היו הימים המרים ביותר בחייו, ימים, שבהם ידידים בנפש הופכים שונאים ועמל שנים נחרב והולך. הוא התאושש במהרה. ידע שה"הפוגה" שנכפתה עליו ע"י מסיבות הזמן אינה אלא זמנית. הוא חזה את היום בו יוציא את חייליו לקרבות מכריעים למען שחרור המולדת. באחת מפקודותיו לקורס ל"מדריכים כתב במפורש, בסגנונו הקצר והשנון, כי "עוד תוצא החרב מגדנה".

בימי "פטריה" הנסערים תיכן תכנית לסכל את מזימת הגירוש מהגמל. הוא בעצמו סייר בגמל חיפה וטפל בהכנת המנגנון, שבע רחו אפשר יהיה לשתק את האניה, מבלי לפגוע בנוסעיה. אולם מישהו הקדימו. ("ההגנה" מע. "פרסומים").

השליחות האחרונה:

בינתיים פרץ בעירק "המרד" של ראשיד עלי, שנעזר במישרין ע"י הגרמנים. הסכנה — סכנת כליון — התקרבה לגבולות הארץ. נצחוננו של "המרד" העירקי היה מביא את הצבא הגרמני ואת האויריה הגרמנית למבואותיה של ארץ ישראל, שגורלה היה נחרץ, באשר בימים ההם לא היו כאן אלא כוחות הגנה מועטים ביותר. חרב ההשמדה הונפה איפוא על ראש הישוב הארצישראלי.

בימי סכנה וחרדה אלה היה הוא מוכן לעשות את הכל, בכדי להדוף את האוייב — המשמיד, ולהציל את הישוב בארץ חלוץ האומה מי השמדה. וכשפנו אליו בהצעה לסייע במישרין ע"י חדירה מאחורי הקוים

של ראשיד עלי; בהדרכת צבאותיו המכורים לגרמניה הנאצית — לא היסס הרבה והחליט בניגוד לדעת חבריו, לצאת בעצמו אל קח האש בראש קבוצה קטנה של צעירים עשויים לבלי חת.

הם יצאו ומלאו את אחד התפקידים החשובים ביותר בהכנת „המורד דים“ ובכיבוש בגדד. הוא בעצמו תכן את הגנתו של שדה התעופה בחבנייה ואפייני הדבר, כי עצותיו נתקבלו כהוראות ממש. הכל הרגישו, כי עומד לפניהם איש שיוודע את כללי האיטרטגיה הציבאית ואת ממושם במציאות של קרב. חברי קבוצתו חדרו בהתחפשות לתוך עיר הבירה הנצורה שמסביבה עמדו הצבאות של בנות הברית, עמדו ונעו מפחד הכוחות העיראקיים והגרמניים האדירים שנמצאו כביכול בין חומות העיר. השהיה זו, שמקורה היה חוסר אינפורמציה מספקת בתקופה ההיא, היתה יכולה להכריע את גורל כל המערכה, באשר יתרון הכח היה בידי אנשי ראשיד עלי ועוזריו הגרמניים ורק במלחמת תנופה ו„במערכת בזק“ אפשר היה להכותם. אנשי קבוצתו, הם שהצילו את המצב. הם חדרו מתוך סכנת נפשות מאחורי קו „המורדים“, ביצעו מעשי חבלה וקבעו — זה היה העיקר — כי הצבא העיראקי נמצא במנוסה כללית ואין בעצם מגן על בגדד. כשהוחזרה עיובדה זו למפקדי הצבא הבריטי — והיא הפתיעה אותם מאד — החליטו לכבוש את בגדד. ואכן נכנסו לתוך העיר וכבשוה הודות ל„הסתננותם ושליחותם של בחורים ערבים.“

ראשיד עלי הוכה. הסכנה שאיימה על ארץ-ישראל ועל אורחיה העברים הורחקה. אך הוא לא חזר לארץ מכורתו. נפל שדוד בארץ נכר ביום כ"ג אייר תש"א, ושם על חופי האגם דוכנייה נקבר. (בצבא היה ידוע בשם „בן-משה“, ורק אחרי מותו נודע שמו הנכון, והם הוסיפו על המצבה ליד שמו את התואר „קפטן“).
במוזותו אשר חזרה משליחותה נמצאו: תנ"ך, סדור התפילות שלו ותיק בן-טלית ותפילין.

ה. מתוך עדותו של משה רוזנברג על ראשית דרכו של האצ"ל
(נגבה ע"י מר"י פעמוני, 29.10.50 — 15/7)

את שרשי הארגון הצבאי הלאומי (בתל-אביב בעיקר מ. 9) יש לחפש בבית ספר למדריכים, אשר קם בתל-אביב בשנת 1928, ביזמתו של ירמיהו הלפרין ואשר היה מסונף לבית-ר.

במאורעות 1929 הופיע „בית ספר“ זה כיחידה לוחמת עצמאית, אשר לקחה חלק פעיל בקרבות, ללא כל קשר משמעותי עם ה„הגנה“. בראש יחידה זו שמנתה עשרים וששה איש, עמד ירמיהו הלפרין, אשר פעל על אחריותו ושפוטו הוא. סגניו היו: יחיאל כגן ואני. אנשי „ביה"ס“ עמדו אז לפקודתה הישירה של עיריית תל-אביב. פעולתם הראשונה היתה להוציא את הנשים והילדים מקרית-שאול, בהתאם לבקשת העירייה. לאחר בצוע פעולה זו קבלו אנשי „ביה"ס“ הוראה מן העירייה, להגן על שכ' שפירא שבגבול תל-אביב. כתוצאה מחלופי היריות בינם לבין הערבים, נהרגו תשעה מבין הפורעים, ארבעה מבין אנשי „בית-הספר“ נפצעו, ביניהם אחד, אברהם סמולנסקין, באופן אנוש.

ה ה ד ר כ ה

(מהדורה שנייה)

ה ת כ ן

- פרק א': יסודות האמון
- פרק ב': עקרונות ההדרכה
- פרק ג': האחריות לאמון
- פרק ד': תוצאות כלליות לתרגול הטירונים
- פרק ה': פקוד ופקודות
- פרק ו': תוצאות כלליות למדריך
- פרק ז': בקורת ותקון שגיאות.

י ס ר ד ר ת ה א מ ו ן

מטרת האמון

מטרתו היחידה של האמון הצבאי היא הכנה למלחמה שתכליתה נצחון.
מגמותיו של האמון הן:

2.

- א. להקנות לחייל את ידיעת הנשק והשמוש בו.
- ב. לשפח בחייל את מעלותיו האישיות הדרושות למלחמה. מעלות אלו תלויות במשמעת, רוח הקבוץ, כושר גופני, תבונה, קלות התנועה ורגש האמון בנשק ובמפקדו. אלה הם גופי הסגולות העושות את החייל. אפשר לפתחן ע"י שיטות האמון הטובאות בספר שמוש זה.
- ג. להשריש במפקדים את יכולת הפקוד.
- ד. להבטיח שתוף-פעולה מלא בין כל מיני הנשק.

ה נ ה ג ה

א. מלחמות הוכיחו, שנצחון הוא תוצאה של הנהגה נכונה ופעולה אמיצה של תנופה. בו בזמן הראה הנסיון, כי החלשת שלטונו של מרכז הפקוד, הנובעת בהכרח מכוחם של כלי הזין המודרניים, מצריכה יזמה מגברת וידיעת טקטיקה יותר עמוקה מצד כל הדרג שבצבא.

ב. כושר ההנהגה תלוי בתכונותיו הפשוטות והישרות של המפקד. ה ס פ ק ד ח י ו ב ר א ש ו ר א ש ו נ ה ל ר כ ו ש א ת ר ג ש א מ ו נ מ ש ל א נ א ל י ו. הדבר יעלה בידו, אם יצליח לפורר בקרבם רגשי כבוד בשביל תקיפותם בדעת, ונכונותו לקבל על עצמו כל אחריות שהיא; בשביל ברירות פקודותיו ופשוטותן ודרישתו התקיפה להוציאן לפועל; בשביל ידיעתו את מקצועו על בוריו; בשביל חוש הצדק שבו; בשביל שכלו הישר; בשביל ידועתו את מקצועו על בוריו; בשביל חוש הצד שבו; בשביל שכלו הישר; בשביל חריפותו, מרצו ודרכו לחשב את הנולד ולצאוג תחלה לכל דבר; בשביל קור רוחו לגבי הסכנה הנשקפת לו, ונכונותו לסבול יחד עם אנשי את תלאותיהם הם; בשביל רוחו הטובה עליו תמיד, גם כשהוא נתון במצור; בשביל גאו הגלויה בעמדתו בתור מפקד.

מפקד, שזכה ברגש אמון של אנשיו, השיג הרבה; בידו נמצא מכשיר שבעזרתו י לפעול גדולות. ואם יצליח להשרות על יחידתו מרוחו, יביאנה לנצחון במערכה הקשה ביותר. אנשיו ימלאו ברצון ובשמחה את דרישותיו. הם ילכו אחריו לכל מקום שיפנה

ג. מדה, שיש לטפחה במיוחד, גם באמון וגם בקרב, היא מרץ. לא לעשות מאומה פירושו לעשות רע. מרץ בשעת אמון, מרץ בשעת קרב, גאווה במעשה ידיו, כיחוד עם משמעת קפדנית, אהדה לאנשים וגאווה בהם - אלו הן המדות, שבלעדיהן אין להיות מפי טוב.

מדות מוסריות

ד. על המפקדים לזכור בזמן ההדרכה שתפקידו הראשון של האמון הצבאי הוא שפוח המכיל את רוח המלחמה ואת המשמעת. ועל כן, בזמן האמון, בעוד האנשים מתמטים במקצועם, אין להסיח את הדעת גם משפוח מוסר; וכך תפתחנה שתי המדות הללו זו זו.

ר ו ח ה מ ל ח מ ה

ה. אבן-בוחן ליחידה צבאית היא רוח המלחמה שבה. זאת היא החלטה, הנובעת מתו כטחונה ביתרונותיה. לאסור קרב עם אויב ולנצחו. אהא האויב ינוצח רק אז, כאשר יושמדו צבאותיו או ילקחו שבי. תפקידה של כל יחידה בקרב הוא - להשמיד, או לק שבי, את האויב העומד לה לשטן. רוח המלחמה של היחידה עומדת על המשמעת, על אי מפקדה, על אמונתו המוצקה בעצמו, ועל האמון, שהאנשים נותנים במפקדם ובנשקם. לתאר את פעילותה של היחידה, ואין לכונן את רוח המלחמה שבה, בלעדי ידיעת הנו הנקנית ע"י התאמנות מתמדת, ובלעדי הכושר הגופני, שהנו תוצאה מאמון גופני ונ אספורט שונים.

1. ידיעת מקצועו

כראש וראשונה על המדריך להיות בקי בחומר ההוראה שלו. הוא צריך לשלוט
ידיעותיו עד כדי שיוכל לצרף אותן ולנתח אותן כאופנים שונים, ולעבור מנקודה
לחברתה ישר וחפוף. מצא המדריך, שהאנשים אינם קולטים את השעור, המתנהל לפי
הקו שקבע לו מראש - עליו לדעת לעבור מיד לקו הוראה אחר ולהתקדם על פיו, אף
על פי שלא נסה אותו מעולם.

לא די למדריך לדעת, שהדברים נעשים באופן זה או אחר; עליו לברר לעצמו
מדוע הם נעשים כך ולא אחרת.

רק מדריכים מועטים יכולים לענות מיד על כל שאלה, שתוצג לפניהם; ואולם
כל מדריך בינוני יכול לצאת מן המצר ע"י דברים של טעם, ולדחות את התשובה
הסופית לשעור הבא, ובינתים יספיק לברר את הבלתי-מחזור לו.

המדריך שואב את ידיעותיו מתוך דברים שבכתב, מתוך הנסיון שלו, ומתוך
ההסתכלות בעבודתם של מדריכים אחרים. אפשר ללמוד הרבה מן ההסתכלות בעבודתם של
אחרים. אפשר לשאול מהם את השיטה, ואולם צריך להשמר מחקוי מעושה. הדרך
היא אפוא ת. ו א מ נ ו ת א י ב י ד י ב י ד ו א ל י ת. על המדריך
להיות שבעי תמיד ולהבליט את אישיותו הוא גם בשיטה שאולה מאחרים.

2. ידיעה ברורה, מה ילמד בשעוריו ובאיזה אופן ילמד

הדרכה ללא שיטה ומחשבה תחלה, היא הוצאת זמן לבטלה. על המדריך לשפל
בכל שעור בנושא מסוים וקבוע מראש. עליו להזהר מלעבור את גבולות הנושא ומהגרר
אחרי שאלות צדדיות; פרטים בלתי-חשובים מאפילים על תוכן השעור ומביאים את
השומע במבוכה. אין לגשת לשעור בלא הכנה מדוקדקת ומחשבה תחלה, אפילו אם כבר
למד המדריך את השעור הזה פעמים רבות.

לא די להחליט על תוכן השעור; יש לקבוע את המוקדם והמאוחר, את דרך
הגישה אל השאלות השונות, את משך הזמן שיש להקדיש לכל אחת מהן, אפוא
ואת דרך השתלבות העניינים השונים צריך ללכת מן הידוע אל הבלתי-ידוע, אבל לקשר
את העניינים השונים זה לזה כחוליות כשלשלת; אל תחסר בשלשלת הגיונית זו אף
חוליה אחת.

שתוף פעולה בין המדריך וחניכיו הוא עיקר גדול בהדרכה; כל שעור ושעור
צריך להיות בסוגי נאמן (שתוף-פעולה) זה. אל ימסור המדריך את שעורו בצורת ספור
או הרצאה, שהאנשים יכולים להקשיב לו או לחדול. המדריך אינו מספר דבר מלבד
המינימום התכרחי; וגם בזה יתרחק מן הדבור המפושט, יגוון ויחיה את שעורו ע"י
מוצגים ודוגמאות מעשיות. יחד עם זה על המדריך לעורר את מחשבתם של אנשיו
ולהפעיל את מוחותיהם בלי-הרף. יש לתת לשעור צורת סדרה מחושבת מראש של שאלות
ותשובות. המדריך דולה את הידיעות מתוך מחשבת האנשים ע"י השאלות, שהוא מציג.
הוא אינו אלא פנהיגה של חכורת חוקרים. אם השאלה היא קשה ואי-אפשר לאנשים למצוא
את התשובה המדויקת, יענה המדריך רק אחרי שהם יגעו במשך זמן-מה למצוא את הפתרון;
לעצם החפוש והפחשה יש ערך פנימי גדול.

סדור כזה של השעור משתף את כל האנשים, מרכז את התעניינותם, מקל על
התפיסה, מסייע לזכרון ומגרה את האמביציה.

האמביציה היא נשמת האמון. ועל כן, השיטה הטובה ביותר של האמון היא זו
הנושאת אופי של התחרות, כיון שהיא מאיצה באנשים להתאמץ בלמודיהם. על המדריך
לעורר את ההתחרות בין האנשים בכל דרגות האמון ע"י עריכת בחינות והצגת שאלות.
את יצר ההתחרות אפשר להגביר ע"י סדורים מיוחדים כגון אלה:

א. חלוקת היחידה לשני צדדים, שכל אחד מהם מציג לחברו מספר שאלות מסויים.
המדריך יזקוף נקודה לזכותו של הצד, שלא קבל תשובה לשאלתו.

ב. סכום מקוצר של השעור הקודם בלו או חלקו, הנעשה ע"י אחד האנשים;
האחרים יבקרו את הסכום, אם לא נעדר בו דבר, או אם אינו ארוך מדי.

ג. מתן התשובה הקצרה והקולעת ביותר על שאלת המדריך.

שאלות הן חניכיים. יש לעודד את האנשים לשאול שאלות כתנאי
שתהיינה לענין. אם המדריך שולט בחומר הלמודים, יוכל להשמר בנקל מסטיה מקו
השעור. כדאי להרשות לאנשים לשאול בכל זמן שהוא ולא לדחותם לסוף השעור או
לאחריה. לעולם אל יזלזל המדריך ואל יענה כלאחר-יד, שאם לא כן, ימנע השואל
עצמו וימנעו גם אחרים מלשאול להבא. על שאלות הבל יש להשיב בזריזות, אם היא
נשאלה מתוך תמימות ובכוונה רצויה; ואולם אם הדבר כרוך בבזבוז זמן, והאנשים

משרד המשפטים
התביעה
מס' 100/57
ת"ד 100/57

ה ל ש ו ן . על המדריך לסגל את לשונו ואת דרך הסברתו לדרך תפיסתם וחיוב של האנשים. אל ישתמש במדריך במלים קשות (אינדיבידואלי, אינסטיקטיבי אלא אם הוא בטוח, שהאנשים מבינים אותן. ה ל ש ו ן ה ש ו ב ה פ א א א ו ת ר ה י א ה ש ש ו ש ה ב י ו ת ר . בזמן ההדרכה אין לחזור מלה על הנוסחאות של ספרי-השמושי. לא כל הנאה בקריאה נאה בשמיעה. המדריך ימנע אזרה על מליצות ודברים, שג טעמם מרוב שמוש, ויתרחק מדברים שיש בהם משום התחכמות מעושה.

ה ל צ ו ת . חשוב מאד להפיג מזמן לזמן את הרצינות הכבדה ע"י הלצה קולע וקצרה, בתנאי, שתהי במקומה ולא תפגום בצורתו הצבאית של השעור. על המדריך להזהר מלהפריז על המדה, כדי שלא יבואו האנשים לידי קלות-ראש; כמו כן יש להתר מפגיעה אישית בכ"י שהוא.

3. התלהבות

השענום המדכא את האנשים בא באשמותו של המדריך ואינו תלוי בנושא. התלהבו של המדריך בלהיכה את האנשים. מטעם זה על המדריך להיות ח"י, ער ונמרץ. הוא ימסור את ידיעותיו מתוך רוח חיים והתלהבות תדבק באנשיו.

4. סבלנות

המדריך חייב להיות סללן. כל מדריך יתקל באנשים כבדי-הבנה או כגושמים בתנועותיהם, שיפגרו בלמודיהם עד כדי להוציאו מכליו. ואולם הוא לא ימלא את תפקידו באמונה, אם לא ידע להבליג על התרגזותו, לנהוג באורך-רוח, להסביר ולחז ולהסביר, לתקן ולחזור ולתקן, בלי-חשך.

5. אהדה לאנשים, דאגה להם, והבנה לתפיסתם.

יחסו של המדריך לאנשיו אינו צריך להיות פורמלי בלבד. הוא צריך להבין ולהרגיש, כי האנשים, שהוא מדריך, הם אנשיו. שלטובתם הוא צריך לדאוג בימי שלו ואותם יצטרך להנהיג בקרב לקראת הנצחון. ועל כן עליו להתיחס אליהם באהדה וליצ קשר נפשי בינו ובינם, עד שכל אחד מהם ירגיש שהמדריך הוא ידידו. ואולם יש להסמר משני מכשולים: א. קרבה יתרה; ב. משוא-פנים.

א. קרבה יתרה. ידידות נפרזת חותרת תחת המשמעת. אל תשושש ואל תשכח מלב האנשים ההרגשה. שמדריכם הוא מפקדם ומבתיגם. מטעם זה יש לעקור משורש כל נטיה לרעות מופרזת בין המדריך ואנשיו. עם כל רגשי חבתו להם יעמוד המדריך למעלה מהם וירגיל אותם להרגיש, כי הוא בעלה עליהם והם סרים למשמעתו.

המדריך הוא תקיף בדעתו. את מרותו הוא משיל על אנשיו, ולא על בקלה ירותו על מה שדרש בכ"י שהוא.

המדריך חייב לשקוד על כך, שידידותם של אנשיו תלבש תמיד צורה נאותה ותתבטא בעיקר במסירותם למלוי פקודותיו.

ב. משוא פנים. אין המדריך מפלה בין איש לאיש; אל כל אנשיו הוא מתיחס במדת הצדק והשוויון, עד כמה שהם ממלאים את תפקידם. לא על-פי אפיו של האיש, אם נעים הוא או בלתי-נעים, נקבע יחסו של המדריך אליו. אלא אך ורק על-פי מדת מסירותו לתפקיד, נכונותו להקרבת-עצמו, והכרת האחריות שבו.

ה ב נ ה ל ת פ י ס ת ס . על המדריך להביא בחשבון את מדת התפתחותם, רמת השכלתם, אופן חנוכס, אפיה של סביבתם, ותנאי חייהם של אנשיו. יש להעריך או השקפת-עולמם של האנשים ולהזהר מפגיעה ברגשותיהם.

6. כשרון לעודד ע"י שבחים את הראוי להעם ולהמנע משניה

המדריך צריך הוכיח לאנשיו, כי יש עין רואה לא רק את שגיאותיהם וחטאיהם, אלא גם את מאמציהם, מסירותם וסבלותיהם, על המדריך להביע את הערכתו למאמץ קשה מתוך רצון שוב, ולכל מעשה של הקרבת-עצמו, אפילו אם לא שביאו את התוצאות הנכספות. יש להכיר תמיד בעבודה שונה.

חלילה למדריך להעליב איש ולהשפיל את כבודו ע"י לגלוג קלוקל, גדופים, או גערות מחוסרות-תוכן.

צריך לבקר בלי רחמים את המגרעות הנובעות מתוך רשלנות או שכחה. בתנאי שאחרי תקון המעוות יבוא עודד; אבל בקורת הכשלונות, שבאו חרף התאמצות כנה תהי כזאת, שתעודד מאמצים נוספים גדולים יותר.